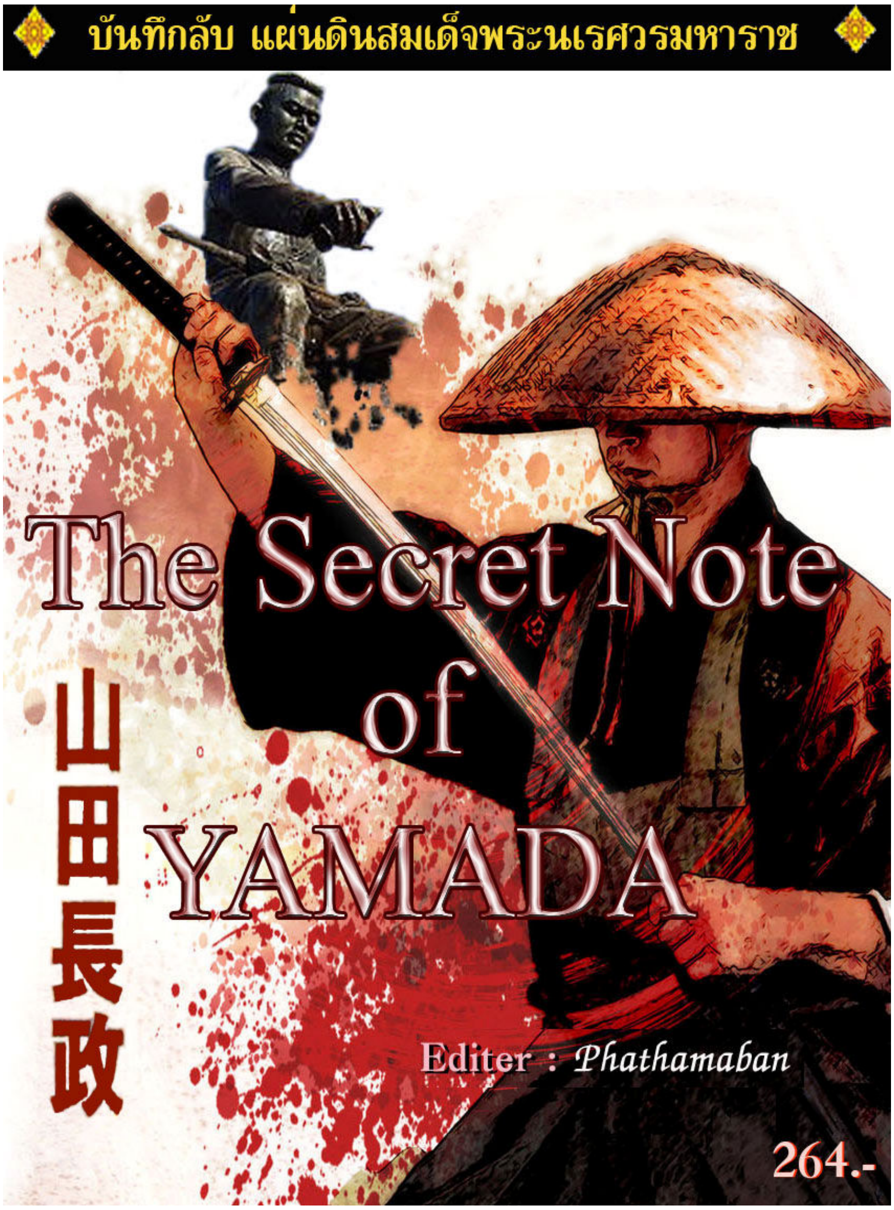

บันทึกลับ แผ่นดินสมเด็จพระนเรศวรมหาราช
The Secret Note
of
YAMADA
山田長政
Editer : Phathamaban
264.-

เนื้อความทั้งหลายอันปรากฏนี้ คัดลอกจากจารึกจากสมุดไทเมืองสองแควเมื่อเทียบกับจารึกโบราณฉบับอื่น พบว่ามีเนื้อหาและข้อความคล้ายกับบันทึกของชาวฮอลันดาเป็นอย่างมากแทบจะเรียกว่าถูกบันทึกขึ้นโดยบุคคลคนเดียวกันสมัยเดียวกัน ทั้งเป็นเหตุการณ์ที่ต่อเนื่องกันได้ แต่การใช้สำนวนภาษาแตกต่างกัน เป็นไปได้ว่าเอกสารที่อ้างว่าเป็นบันทึกของ Door Iremias Van Vliet ได้เขียนขึ้นในปี พ.ศ.๒๑๘๓ กับ สมุดไทชุดนี้อาจจะมีฉบับใดฉบับหนึ่ง ที่ได้ถูกใช้เป็นต้นแบบ สิ่งที่น่าสังเกตุก็คือ ผู้ที่บันทึกนี้ต้องเป็นผู้ที่มีตำแหน่งสำคัญภายในพระมหาราชวัง จึงสามารถรู้กิจการภายในพระราชวังเป็นอย่างดี ซึ่งชาวต่างประเทศที่เป็นเพียงผู้ที่เข้ามาค้าขายนั้น จะไม่มีโอกาศที่จะได้รับรู้เรื่องราวภายในพระราชวัง เพราะบุคคลภายนอกไม่มีสิทธิเข้าไปในพระราชวังได้ เนื่องจากมีกฎมณเฑียรบาล อันมีบทลงโทษหนักถึงประหารชีวิต จึงน่าเชื่อว่าเรื่องราวดังกล่าวที่ได้ปรากฏว่าเป็นชาวฮอลันดาได้บันทึกนั้น เป็นการใช้ภาษาต่างประเทศ และ นามของชาวต่างประเทศในการบันทึก เพื่อไม่ให้ต้องราชอาชญาของผู้บันทึกต้นฉบับนี้ก็เป็นได้ จึงนำมาเชื่อมต่อไว้ ณ ที่นี้เพื่อให้นักประวัติศาสตร์ ได้ค้นคว้าพิจารณา เพื่อหาข้อสรุปอันตรงต่อความจริงกันต่อไป **.......**

ด้วยดวงจิตคารวะ.....แด่ผู้จารึกสมุดไทเมืองสองแคว

เดือน ๖ ศักราช ๙๔๔ ในแผ่นดินสมเดจพระนเรศวรพระพุทธิเจ้าหลวง พระเอกาทศรฐ อนุชาทรงออกฝึกซ้อมกลยุทธการเศิกทางชลมาตรแก่ทะแกล้วทะหาญในยามเที่ยงอยู่แถบบ้านหางน้ำ ทรงเรือไชยพร้อมทะหาญสิบสองฝีพายออกนำน่าเข้าซ้อมตีเรือทั้งงหลาย ครั้นนเข้าสู่คุ้งน้ำอันกว้างประมาณเส้นครึ่งนั้นน ระยะเรือเข้ากึ่งโค้งบัดดลบงงเกิดวิจลลมหัวฝนกระหน่ำนกกยิ่ง จนเรือไชยพระที่นั่งพลิกคว่ำลง น้ำช่วงคุ้งนั้นนเชี่ยวกรากยิ่ง ทะหาญทั้งงหลายต่างกระจัดกระจายไปตามแรงลมแลกระแสน้ำนั้นน พระเอกาทศรฐ ทรงคาดไขว้ด้วยพระแสงทั้งงคู่ขมังแน่นแหวกว่ายไปตามกระแสน้ำที่เชี่ยว กลางลมพายุหัวฝนกระหน่ำโดยไม่อาจใช้สายตาจำแนกทิศทางได้ พลัดจากทะหาญทั้งงหลาย

ครั้งนั้นน บ้านหางน้ำ อันอยู่ติดกับแม่น้ำใหญ่ ได้ใช้เปนค่ายที่ปลูกที่พักอาไศรยของเหล่าชะเลยพม่าทั้งงหญิงชาย อันได้กวาดต้อนมาจากการเศิกนั้นน นายบ้านหางน้ำนั้นนเปนเชาพม่าที่เค่ามาสวามิภักดิ์ มีลูกติดมาแต่เมืองพม่าคนนึง มีนิสัยวิปริตเกเรเปนนกกเลงสุรา ซ้ำยงงโหดเหี้ยม ชอบปล้นสะดมชิงสมบัติจากหมู่บ้านไทต่าง ๆ แลต้องฆ่าเจ้าทรัพย์ทั้งงสิ้นด้วยผ่าอก แลเสียบรูทวาร ฤาสังหานด้วยวิธีวิจลต่าง ๆ สุดแท้แต่จสรรหา เปนโจทก์ขาน ขะยาดกลัวของคนทั่วไป นายบ้านให้ลูกชายนี้ดูแล เหล่าชะเลยในค่ายบ้านหางน้ำแทนตน

ยงงมีเพิงชะเลยสาวพม่านึง มีรูปโฉมสวยงามเหนือชะเลยอื่น รูปร่างวรรณะที่งดงามของนางจึ่งเปนอันตราย ด้วยเพิงของชะเลยสาวพม่าปลูกอยู่ติดริมแม่น้ำ ในเส้นทางเรือของลูกนายบ้านหางน้ำอันพาลวันนึงจึ่งลูกนายบ้าน กลับจากการปล้นสะดมได้สบเหนนาง จึ่งเข้าใช้พละกำลงงทารุณปลุกปล้ำทำสังวาสนาง แลลูกนายบ้านสบใจย เทียวกรทำทารุณเช่นนี้กับนางอยู่เปนนิจ ด้วยเหตุดงงนี้นางชะเลยพม่านั้นนคลั่งแค้นอาฆาตเชาสยามนกก สำคันว่าลูกนายบ้านนั้นนเปนเชาสยามจากนั้นนสองเดือนสาวชะเลยพม่าก็ต้งงครรภ์กับลูกนายบ้าน

องค์พระเอกาทศรฐทรงว่ายกระแสเชี่ยวน้ำจนหมดพระกำลงงสิ้นสมปดีด้วยอำนาจแห่งกรรม จึ่งนำให้วรกายเกยฝั่งน้ำ น่าเพิงของนางชะเลยพม่านั้นน นางชะเลยจึ่งนำพระเอกาทศรฐขึ้นจากฝั่ง เข้าสู่เพิงของนางรักษาจนกระทั่งเปนปกติ ด้วยผิ้พรรณ์อันเปล่งปลั่งเตมไปด้วยเลือดฝาด อันเปนอาการของหญิงมีครรภ์เมื่อแรกสาวของนางชะเลยพม่าจึ่งทำให้ดูน่าพิศมัยพระเอกาทศรฐจึ่งมีพระทัยต่อนางนั้นน แลได้เสพสมภิรมย์สังวาสด้วยนางชะเลยพม่านั้นน โดยไม่ทรงทราบว่านางชะเลยพม่านั้นนมีครรภ์แล้ว ทรงพำนกกอยู่กับนางชั่วสองเช้า ทะหาญจึ่งได้พากนนพ้องเรือค้นหามาตามลำน้ำได้สบแลเชิญเสด็จพระเอกาทศรฐกลับสู่กรุงศรีอยุทธยา จึ่งพระเอกาทศรฐจึ่งให้ออกหมื่นเดโชทะหาญคู่พระทัยนำนางชะเลยนี้เข้ากรุงศรีอยุทธยาเปนทางลับ พระเอกาทศรฐราชอนุชา

แห่งสมเดจพระนเรศวรพุทธิเจ้าหลวง มีราชบุตรกำเหนิดแต่พระโลหิต ๒ พระองค์ องค์พี่ทรงนามพระศรีเสาวภาค ประชวรด้วยไข้กาฬเสียพระเนตรไปเสียข้างนึง ราชบุตรองค์ที่สองทรงนามพระศรีรณเรศ

ณ วันเสาร์ เดือน ๑๒ แรม ๔ ค่ำ ศักราช ๙๔๕ นางชะเลยพม่าที่ต้งงครรภ์แต่ลูกนายบ้านหางน้ำน้นนก็คลอดบุตรเปนชาย ออกหมื่นเดโชจึ่งทูลให้สมเดจพระเอกาทศรฐได้ทรงทราบจึ่งทรงพระบัญชาให้ ออกหมื่นเดโช ดูแลให้จงดี ไม่ให้แพร่งพรายต่อผู้ใด โดยทรงตรึกพระทัยว่า ทารกเกิดนี้เปนราชบุตรของพระองค์ โดยหมีได้ทรงเฉลียวใจยแม้แต่น้อยว่านางชะเลยพม่าน้นนคลอดก่อนกาลสองเดือน หมื่นเดโช เดิมชื่อ ล้วน จึ่งได้ต้งงชื่อลูกของนางชะเลยพม่าน้นนว่าไล แลนางชะเลยพม่าน้นน จึ่งได้สั่งสอนใส่ความเทจกับเด็กไลให้เคียดแค้นจงเกลียดราชนิกูลสมเดจพระเอกาทศรฐยิ่งขึ้นทุกวันคืน กาลนี้ก็หมีได้ล่วงรู้ไปเถิงพระกรรณของสมเดจพระเอกาทศรฐ ประกานใด

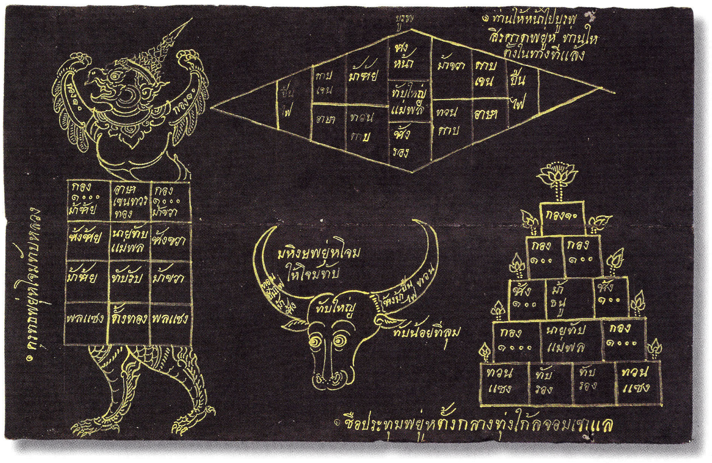
เด็กไล วัยได้ ๗ ขวบ จึ่งออกหมื่นเดโช จึ่งได้พาไปฝากไว้ให้เปนศิษย์ของพระพิมลธรรมอนัตปรีชา ผู้มีเชื้อสายแต่ข้าหลวงเดิม อายุครบ ๒๐ จึ่งเข้าบวชแล้วหมียอมลาสิกขา มีความเชี่ยวชานด้านวิทยาคมเรียนรู้จบไตรเภทแลพิไชยสงครามท้งงสิ้นแต่เมื่อบวชมาได้ ๕

พรรวสาจึ่งได้เปนพระพิมลธรรมอนันตปรีชา แลทรงได้รับพระกรุณาให้เปนที่พระอาจารยของมหาอุปราชพระศรีรณเรศราชบุตรในสมเดจพระเอกาทศรฐ ที่วัดรฆัง

พระพิมลธรรมอนันตปรีชาได้รับเด็กไลเปนศิษย์ โดยสำคันผิดว่าเปนราชบุตรของพระเจ้าอยู่หัว โดยหมีได้รู้เรื่องลับแต่หนหลังว่าลูกชายนางชะเลยพม่าที่มาเปนศิษย์นั้นนหมีใช่โอรสของพระเจ้าอยู่หัว แม้เด็กไลนั้นนก็หมายผิดว่าตนนั้นนเปนราชบุตรของสมเดจพระเจ้าอยู่หัวตามคำเล่าของนางชะเลยพม่า แลพระพิมลธรรมอนันตปรีชาผู้เปนอาจารย

ณ วันเสาร์ เดือน ๖ ขึ้น ๕ ค่ำ ศักราช ๙๕๕ วันแขงสมเดจพระนเรศวรพุทธิเจ้าหลวง ทรงพระประชวรอาการหนกกยิ่ง จึ่งทรงรับสั่งเรียกหาให้พระอนุชาเอกาทศรฐอนุชา แต่ด้วยพระอนุชายงงทรงนำทับมาไม่เถิง ทรงดำริว่า อาการสาหัสของเราคงไม่รอให้เถิงกาลแห่งอนุชามาเถิงแน่แท้แล้ว จึ่งให้ ออกญาศรีทมรรัตน ออกญาศรีสงคราม แลขุนนางทั้งงหลายเข้าเฝ้าในพลบนั้นน แลทรงเล่ารฦกความพระราชทานคำภีร์พิไชยสงครามครั้งสึกสาจากวัดกุโสดอ อันเปนสำนกกแห่งพระเจ้าบุเรงนองได้สึกสาเฌี่ยงเดียวกนนี้ แต่เมืองพุกามโพ้นครั้ง

ยงงทรงพระเยาว์ ทรงมีพระโองการให้ใช้สอบหลักนี้ขุนเศิกขุนนาง ผู้จรับราชการสนองคุณรักษาแผ่นดินไปภายน่า เปนหลักแก่ขุนทะแกล้วทะหาญ เพียนจำท่องแลเพียนทำให้ชำนาน การเศิกสยามจักมีไชยชะณะ ขุนพลขุนทะหาญจงจารไว้ใช้ในการเศิก จึ่งให้ออกญาศรีทมรรัตรักษาไว้และอ่านความให้ปรากดแก่ออกขุนนางท้งงหลายในที่น้นน พร้อมมีพระโองการให้อารักษ์ฟงงความตรวจทานความ แลจารจารึกให้ตรงกนน ออกญาศรีทมรรัตผู้กำกับกองพลอาหมาตทั้งสิ้น จึ่งรับพระโองการใส่เกล้า แลอ่านความในคัมภีพิไชยสงครามวัดกุโศดอ สำนักกแห่งกษัตริย์บุเรงนอง เมืองพุกาม อันสมเดจพระนเรศวรพุทธิเจ้าหลวงพระราชทานปรับแปลงเปนไทน้นนจึ่ง ปรากดต่อที่ออกขุนนาง ดงงความนี้ ให้ทรงคดคลอกเทียบเคียงความตรงกนน

" นโม นมัสสิวาย

พุทธฤาสาย ไตรภพจบสุขาวดี

ขอพระศรีสวัสดีจงมี

เคโชไชศรี กำจัดวิบัตนานา

ตำนานญ์โบราณสืบมา

ประสิทธิวาจา ประเสริฐให้เชี่ยวชาน

เราท่ารร่ำเรียนชำนาน

สำหรับทะหาญ จร่ำเรียนสืบไป

ศรีสวัสวัฒนเคโชไชย

เรืองฤทธฤาไกร สำหรับพิไชยสงคราม

นพพระบาทนรนารถทรงนาม

นพโลกย์ทั้งงสาม มีอาจเปรียบปูนปาน

ท้าวไทไขสีห์โองการ

พลเรือนทะหาญ รับสั่งใส่เกล้าเกษา

จัดแจงแต่งพยุหโยทา

พลช้างพลม้า อีกพลรบครบครัน

จัดทะหาญชานเข้มแขงขยัน

เร่งรัดเลือกสัน ผู้ไวยผู้แว่นแกว่นการ

เกนไว้ให้เสรจโดยวาร

สำเนียกเสียกสาร *ให้รู้การเศิกทุกอัน*

ปืนใหญ่ห้าไม้ก้าทัน

ใหญ่น้อยจงสัน *ให้เลือกแต่ล้วนหย่างดี*

แหลนหลาวทวนง้าวตาวจรี

กนนถัดหัตถี *ทั้งไล่แลหนีเชี่ยวชาน*

อาลักษณรับพระราชโองการ

นอบน้อมทูลสาร *แล้วลงลิขิตบัดใจยย*

นบบาทนรนารถคลาไคล

สั่งแก่มหาดไท *นายเวนสาลาโดยมี*

กำหนดกกคเกนบาญชีย

เร่งรัดสัศดี *หมายบอกจงทั่วทั้งงหลาย*

พระหลวงขุนหมื่นพันทนาย

ทั่วทั้งงสองฝ่าย *ทะหาญพลเรือนชุมกนน*

นาหมื่นลงมานาพัน

ให้ชุมนุมกนน *จงพร้อมสาลาลูกขุน*

คิดอ่านราชการภองปูน

มอบเลกประมูน *ดั่งนั้นนจได้เท่าใด*

ไพร่หลวงสมนอกสมใน

คิดควนตราไตร ให้จัดจงเสรจสรัพซ้ายขวา

เมืองเอกโทตรีจัตวา

มีตราให้หา เค่มาจงทุกกระทรวง

เจ้าพญาแลพญาพระหลวง

หัวเมืองทั้งงปวง ก็มาอเนกเนืองนอง

อาลักษณแต่งทับทูลฉลอง ต้

งงเปนนายกอง แลยุกกระบัตรเกียกกา

ปีกป้องกองเล่นฤๅสาย

ช้างม้ามากมาย ทั้งงพวกรถนานา

นมัสดุอาริยวุตา

ผู้แต่งตำรา โบราณราชอันมี

ถ้าว่าเมืองใดก็ดี

ท่ารท้าวจักรี เสวยสมบัตรสวรรยา

จใช้อำมาตเสนา

ผู้มีปัญา ไปราชการสงคราม

หาโชกเพลาวันยาม

ให้เลือกเอานาม ผู้ไปยุทธจงดีจำเริญไชย

	ถ้าว่าชาตาผู้ใด
ให้คุณท้าวไท	*ผู้ผ่านพิภพโลกา*
	ให้คุณทั้งเมืองพารา
ขับในชาตา	*และได้ทั้งเชกจตุรง*
	คิดอ่านแกว่นการหมั้นคง
ผู้บรีชายง	*ไปยุทธชะณะสงคราม*
	ปรราชศตรูเกรงขาม
ไชยเยชดูงาม	*ประสิทธิเดชมหิมา*
	ทั่วทุกประเทสนานา
ภาพระเดชา	*จัตุรงค์เรืองสืบไป*
	ถ้าว่าชาตาผู้ใด
ใช้ไปสงคราม	*เขาขัดหมีได้ก็จำไป*
	ราชการหย่าได้ไว้ใจยย
เปนนายกองใหญ่	*หย่าทำให้เสียราชการ*
	ให้ตั้งสวัสดีเปนประทาน
ลับวกคูนหาน	*จงเที่ยงหย่าแปลกทำตาม*
	เอาเศศให้ต้องด้วยนาม
นายกองสงคราม	*ทั้งยุกกระบัตรเกียกกาย*

นายทับนายกองทั้งหลาย

คูนหารบวกทาย *เอาเสดให้ต้องตำรา*

ได้ส่วนผู้ใดจงตรา

กำลังเทวา *ให้ท่วนทั้งแปดพระองค์*

เอาคนการตั้งลง

อินทรีย์อันปลง *มาบวกด้วยเกนอันตรา*

เอาพิศฎี่สิบเจดตำรา

บวกเพิ่มเกนมา *ตั้งไว้หย่าได้นิ่งนาน*

สามลบคือแก้วตรีการ

เอาษามสิบหาร *ในพระบารมีตา*

ถ้าเลศลดต่ำลงมา

เอานพเทวา *คือพระเนาวะหรคุณ*

หาน ไปหย่าให้เสศสูญ

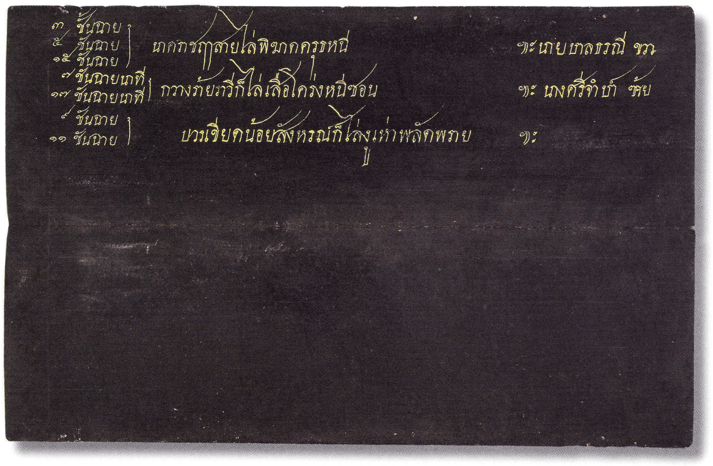
ถ้าต่ำบวกหนุน *ผิสูงเร่งให้ลบลง*

ได้เสศผู้ใดหมั้นคง

เสศนั้นนประสง *ให้ตราตั้งไว้จงดี*

เสศนึงชื่อครุฑปักษี

เสศสองอธิบดี *พยักฆนามมหิมา*

เสศสามสีห์นามราชา

เสศนี้ฤทธา นุภาพชื่อราชสีห์

หานไปได้เสศทุกที

ผิได้เสศสี่ นั้นนชื่อสุนกกขนาม

เสศห้าสมณชีพราม

ชื่อมุสิกะนาม พฤหัศบดีอาจารย

เสศหกนายกองผู้หาร

อัชนามศถาน สถิตในป่าพงพี

เสศเจดเยาวราชอันมี

นามนาควิถี คือสีกระบี่หฤมาน

เสศแปดคือพญาคชสาร

มีฤทธห้าวหาร　　*แลอยู่ในป่าหิมวัน*

ลับบวกคูนหานหย่าผรร

ทำตามชอบธรรม์　　*เปนศรีสวัสดิมงคล*

มีไชย ได้ชะเลยเกิดผล

แต่งช้างแต่งพล　　*หย่าเพี้ยนฉบับ โบราณ*

ให้ยนายกองพลศถาน

บวกลบคูนหาร　　*แต่โดยฉบับมีไชย*

ได้เสศ ในกองผู้ใด

เปนมิตรสบ ใสม　　*อันชอบด้วยนามแก่กนน*

มัทยัดสัจซื่อ โดยธรรม์

คิดอ่านด้วยกนน　　*จงเปน ไม่งมิตรอันเดียว*

พร้อมคิดพร้อมการฉับเฉียว

เข้าคิดกลมเกลียว　　*ชอบการราชดูงาม*

ผิเลศห ไม่ต้องด้วยนาม

ปราบเสี้ยนสงคราม　　*ขัดข้องบ่อคฟ่องหมีดี*

บริวารวอระราชมีสีร

เดชะทั้งนี้　　*ก็เกิดสวัสดิมงคล*

มีไชยได้ชะเลยเกิดผล

เลศพญายล	*ไม่ชอบบงงเหตุใจยเอง*
	กาลมรณะอะริเกรง
พิโรธกนนเอง	*จเกิดพยาธิบสบาย*
	พรัดพรากจากกนนทั้งงหลาย
ให้เร่งขวนขวาย	*ผ่อนผรรเอาเสศจงดี*
	ช้างม้าให้ได้นามศรี
สำหรับผู้ขี่	*ประกอบให้ชอบชวนใจยย*
	นึงโสดปิ่นปักภพไตร
โองการใช้ไป	*ให้ปราบเสี้ยนศตรู*
	ให้เร่งอ่านเขียนเรียนรู้
ถ้าแม้นศตรู	*มาตั้งงจใกล้ได้ผจนญ*
	ให้แต่งทับขุนพล
ญี่สิบเบ็จกล	*ตำหรับอันกล่าวโดยมีฯ*

กลหนึ่งฤทธี

กลสีหจักร	*กลลักษณซ่อนเงื่อน*
กลเกฎานกำบงง	*กลพงงภูผา*
กลม้าอินสวน	*กลพวนเรือโยง*

กลโพงน้ำบ่อ กลพ่อช้างป่า
กลฟ้างำดิน กลอินทรพิมาน
กลผลานศตรู กลชูพิศแสลง
กลแชงให้อ่อน กลยอนภูเขา
กลเย้าให้ผอม กลจอมปราสาท
กลราชปัญา กลฟ้าสนั่นเสียง
กลเรียงหลักยืน กลปืนพระราม ฯ

โหราสาตพิไชยสงคราม
มีแจ้งทุกนาม จงเรียนให้รู้แต่งคน
ให้แต่งทวยหาญชานกล
นะรงค์ปลอมปน องอาจไปลาดลอบดู
ทับค่ายฝ่ายเศิกศตรู
เค่ามาตั้งงอยู่ ที่นั่นจเปนนามใด
มีเขาจอมปลวกต้นไม้
ต้นนึงสูงใหญ่ นามครุทธ์หย่าได้อางขนาง
ถ้าตั้งแนวป่าริมทาง
นามพยักฆโดยปาง เสียงปีบประเปรี้ยงเวียรวัน

ผี้ไม้สามต้นเรียงรัน

ภูเขาหิมวัน *จอมปลวกอัน ใหญ่มหิมา*

ดงงนี้อาจารอัถา
ภิปรายตำรา ชื่อสีห์ราชนามสถาน
ใกล้บ้านแทบทาง โบราณ
สุนกกห้าวหาน ตั้งรายแทบทางซึ่งไป
ใกล้คลองห้วยแม่น้ำไหล
บงงคับชื่อไว้ ว่านากพลาม โดยการ
ดิน โพรงปลวกหล้าอาหาร
มุสิกนามสถาน ตำแหน่งมุกสิกอาไศรย
กลางทุ่งฝูงเนื้อเคยไคล
แสดงตำนาน ใน กำหนดว่าชื่ออัชนาม
ถ้าญ้าแกม ไม้ไผ่หนาม
อาจารแนะนาม คชาคณาอา ไศรย
แปดนามตำราอัน ไพ
มูลกล่าวแต่ใน มหาพิไชยสงคราม
กล่าว ไว้ให้รู้จักนาม
ผู้ใดทำตาม จเกิดสวัสดีแก่เรา
ให้ดูทับเราทับเขา
ถ้าทับเขาเบา เอาฤทธหนกกทับทวี

จงเรียนอาจารยวิทิธี

ให้เสรจคำภีร์ น โมกำหนดพญากร

จงมีความเพียนสังวร

สังวัทยายกลอน อันกล่าว ให้สิ้นเสรจกล

ตั้งทับ ให้เปนมงคล

ฆ่าเศิกยกพล มาตีเข้าแพ้แก่เรา

ถ้าพลเขามาก โดยเดา

เราน้อยกว่าเขา เขาแพ้แก่เราง่ายดาย

ทำตาฤกษยามท่ารหาย

บุญเรามากหลาย หมีตายจกลับ ได้ดี

เงินทองรังวัลศักดศรี

แก่เราผู้มี บำเหนด ในการสงคราม

จงเพียนราชการหย่าขาม

เข้ายุทสงคราม หย่าขลาดจงรู้ควรผจน

ความรู้เรียน ให้ยิ่งคน

อาษาจุมพล ท่ารเท้าจเลี้ยง โดยธรรม์

เลี้ยงทั้งพวกพ้องเผ่าพันธุ์

พระราชรางวัน จกินบสิ้นเหลือตรา

ซื่อต่อวรราชราชา

ฝูงไทเทวา *จเลี้ยงรักษาทุกประกาน*

ตำหรัดตรัสใช้การงาน

กราบถวายมัศการ *ทุกค่ำเช้าหย่าลืมตน*

หย่าคบคนพลานอักกุศล

ใจยยมันทุรชน *หย่าทำสนิจจงผรร*

ซื่อต่อเจ้าชีพเปนธรรม์

ใครนึกร้ายมัน *จักแพ้อำนาจแก่เรา*

ถือวาจาสัจสำเนา

ความเทจหย่าเดา *มีอำนาจภาไตร*

เรากินเข้าแแดงผู้ใด

อาษาท้าวไท *ทำตามฉบับโบราณ*

แต่ก่อนบุญาธิการ

ท่ารส้างสมภาร *มามากอะเนกยิ่งยง*

จึ่งเสวยสมบัติศุภผล

เพราะเทพนิมน *เปนเจ้าแก่ภพทั้งหลาย*

ถ้าใครคิดโหดหันตาย

ประหยัดหย่าคลาย *หย่าหมิ่นแก่ราชกิจการ*

บำบัดอันตรายหย่าพาล

เอาเคชภูบาล *ปกเกษเกล้าคลาไคล*

แม้นฆ่าเศิกเสี้ยนจองไภยย

มันอัปราไชย *นิยมให้กลัวเอง*

อันทะหาญดุจใจยนกกเลง

ภอใจยทำเพลง *ดีดสีตีเป่าขับรำ*

ทวยทะหาญแกล้วกล้าจงจำ

เรียนเปนลำนำ *สิบหกจงตามตำรา*

หย่าถือประทฐคลาดคลา

สึกสาตำรา *จงเพียนให้เจนปากไชย*

เฆ่าเศิกรบค่ายเมืองใด

ต้องภักดีให้ *จะไชยชะณะสงคราม*

รู้ไว้หย่าไขเนื้อความ

ใครใคร่เรียนถาม *จึ่งมีเมตตากรุณา*

เพียงภอสคับปัญา

อันผู้ปรีชา *ความรู้ฦๅสิ้นแก่ใคร*

ครั้นนได้ร่ำเรียนเขียนไว้

สืบลูกหลานไป *เปนผลประโยชนกลปา*

เทวามนุษยครุฑธา

นาคาสุรา สรรเสริญจำเริญทุกประกาน

หย่าได้นินทาอาจารย

ท่ารผู้ปรีชาญ นิพนท์ให้ชอบทางธรรม์ ฯ

ขัดทับตรวจตราจัดกนน

โยหากวดขัน ทั้งเครื่องอาวุทธสาสตรา

ตรวจดูทะหาญโยหา

พลชูอัศวา ทั้งพลรบครบครัน

ปืนใหญ่น่าไม้เขตรขัน

ดาบดั้งเกาทัน ทั้งโล่ห์ธนูแหลนหลาว

กล้องสลัดหอกซัดทวนยาว

มุนนายเร่งป่าว ให้มาจงพร้อมมูลกนน

หาโชกเพลาเดือนวัน

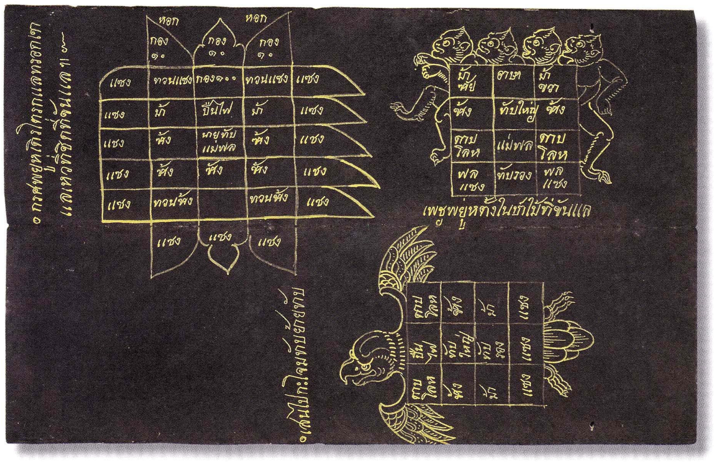
ให้ชอบเนมสรัพ์ องษาลิดาราศรี

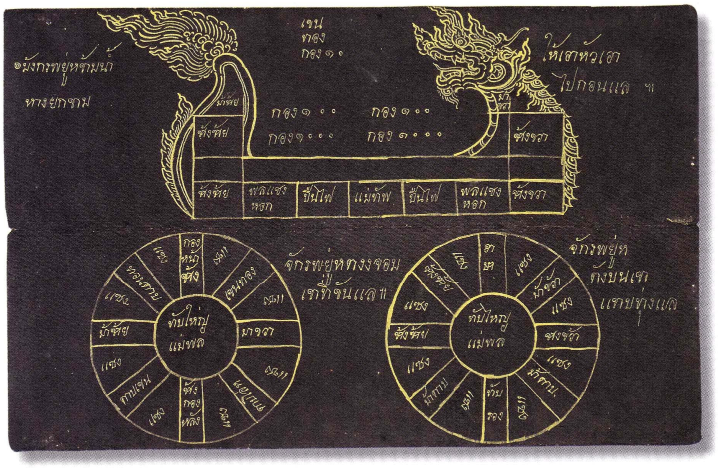
ฤกษโหรฤกษลมปัถวี

สกุณาสกุณี ร่อนร้องรงฆเวหา

ยกไปตามเกลดนาคา

หย่าแปรภักตรา ไปตรงสุรินทราหู

เหนเมฆเกลื่อนมาเปนหมู่

เปนรูปเมรู *หย่ายกฤกษน้นนมรณา*

ช้างม้าสำรอกเลือดมา

ผู้คนจุลา *คลอดบุตรวิจลจากกาย*

นิมิตรดงงนี้มากหลาย

อาจารยทำนาย *ประหยัดจักแพ้สตรู*

ฟ้าร้องต้องลมเปนหมู่

ตรงน่ามาสู่ *ดงงนี้หย่าให้ยกพล*

ช้างม้าตื่นเต้นอลวล

อีกทั้งฝูงคน *เถียงกนนวิวาทวุ่นวาย*

เหนนุ่งผ้าขาวแล้วกลาย

กลับเปนผ้าลาย *ผ้าเขียวแลม่วงแดงดำ*

นิมิตรมิดีจงจำ

เร่งทำตามคำ *อันกล่าวหย่าไปโดยเดา*

เงาหัวเงาตัวหายเงา

กระบอกน้ำเหล้า *ผเอินวิบัดแตกเอง*

หอกดาบแหลนหลาวเปนเพลง

พลัดจากมือเอง *บงงเหตุหลุดลุ่ยตกลง*

อาศุภตายอยู่กลางคง

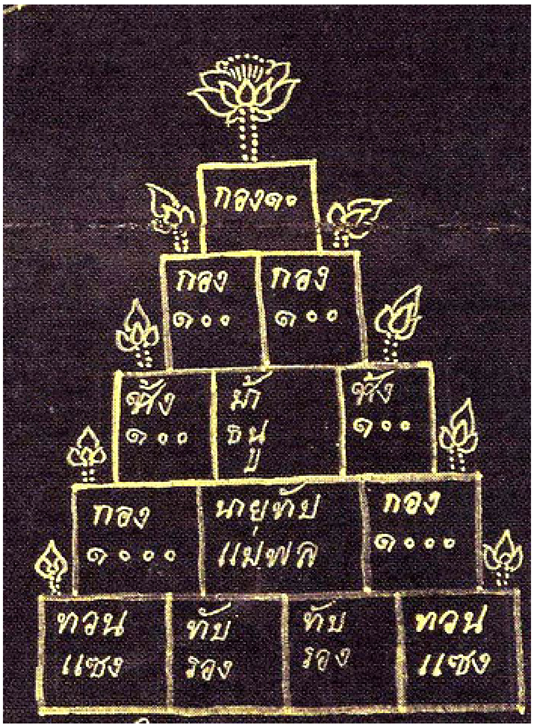
หย่าได้จำนง *อุบาทเบื้องปลายตีน*

ต้น ไม้ล้มอยู่กลางดิน

หย่า ได้ดูหมิ่น *คำเดิรข้างรากหย่าครา*

สกุณร้ายบินประจงมา

ห้ามหย่ายาตรา *หาฤกษ ได้ดีจึ่งไป ฯ*

ฤกษดีมีสวัสดิมีไชย

ลมพัดหลังไป *จะ ได้ฆ่าเศิกเรวพลัน*

รูปจรเข้สองซองกนน

ได้ลาพครามรัน *มีไชยจะ ได้ภารา*

เหญี่ยวกาแร้งร่อนตามมา

คนคชอัคสา *กาแร้งจะได้แย่งกิน*

ฟ้าร้องเบื้องหลังได้ยิน

นิมิตรให้ภิญ *โยยิ่งจะเรืองฤทธา*

เหนเมฆเกลื่อนกลุ้มเวหา

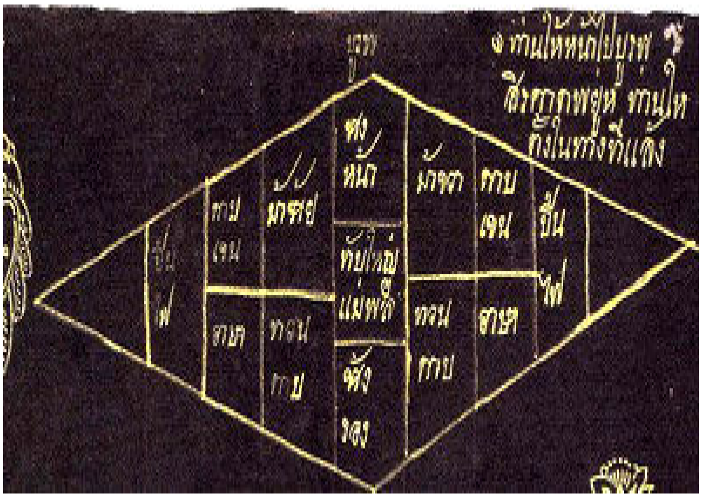
ทิศหลังโศภา *ธงฉัตรพิพัทอำพล*

สตรูพ่ายแพ้ภูลผล

เกิดสวัสดิมงคล *นิมิตรเลิศเรืองรอง*

ได้ยินแตรสังขะรฆังฆ้องกลอง

ยกไปตามสนอง *ฤกษดีเร่งให้ยกไป*

ผู้คนเอาของมาให้

บอกความจึ่งไซ้　　*บแหจแต่ล้วนความดี*

ไปเราจำเริญมีศรี

เสวยศุขอยู่ดี　　*เกษมสนุกนิหรรษา*

ถ้าฝึ้งบินกาบไปมา

เร่งยกโยทา　　*จะได้ไพร่พลโดยจง*

ทับน่ากล้าหารยวคยง

ไปรนะรงค์　　*จะปราบสตรูอันหาร*

เดิรพลมนทกชำนาน

ขุนพลองค์หาร　　*ให้ยืนคชาโดยฉกรรจ์*

ประดับสรัพด้วยพลขัน

ยืนช้างแปรผรร　　*ภักตรไปตามเกลดนาคา*

ยืนช้างให้พิศจารณา

ดูเมฆเกลื่อนมา　　*ยาตราให้ได้ฤกษดี ฯ*

เมฆเกลื่อนทิฆำภร

อุดรชะอุ่มสี

ลาเถิงทักขินศรี

เข้ากลุ้มเกลื่อนพระสุริยล

สิ้นแสงสูญแสง

ไปแจ่มแจ้งยงงมัวมนท์

หย่ายกพยุหพล

จะพลันแพ้จะเสียไชย

เมฆมาแต่ทิศนั้นน

หมีทันบงงพระสุริยไส

เมฆหมู่นั้นนคืนไกล

ให้ลั่นฆ้องดำเนินธง

จักไชยชะณะ

สุรฤทธเรืองนะรงค์

สำฤทธประสง

ประสิทธิสาธุโดยใจย ฯ

ผิเมฆแลเกลื่อนมา

แต่ปาจิมทิศไป

บูรรพกลุ้มรังศีรไถง

หย่าเพ่อยกพลากร

เมฆมาแต่ทิศนั้นน

หมีทันบงงรวิวร

คืนถอยจากอำภร

ไม่บดบงงพระสุริยา

ลั่นฆ้องแล้วโบกธง

จัตุรงค์พลาคลา

ถ้ายุทธจะไชยา

วุทธิโดยมโนใน

เมฆมาทักขณทิศ

อุดรปิดอะโนไท

จำเริญฆ้องแลธงไชย

ชะณะแท้หย่าสงกา

แม้เมฆนั้นนคืนมา

หย่าเพ่อยกจะเสียการ

เมฆมาแต่บุรรพทิศ

สถิตยประจิมโดยวาร

กลุ้มดวงพระสุริฉาน

บฉายแสงให้ยกธง ฯ

เมฆมาแต่ทิศนั้นน

หมีทันกลุ้มเข้าในวง

ถอยคืนมาทิศจง

หย่ายาตราจะไภยยยันต์ ฯ

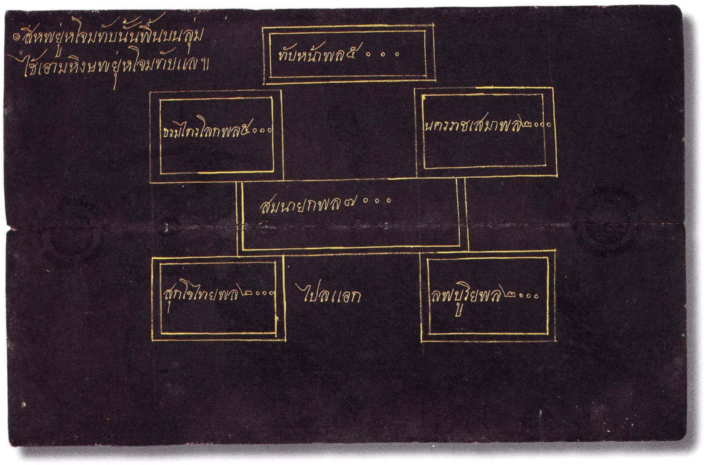

	อาจารยกล่าวไว้โดยบัณ
ฤกษนอกนี้อัน	*ย่อมมีอยู่สิ้นทุกคน*
	คือพัดเข้าออกในตน
ดีร้ายเหตุผล	*ก็พึงสังเกตอาตมา*

	ลสเคิรจงพิศจารณา
เหตุพัดซ้ายขวา	*กล่าวฝ่ายละห้านาที*
	ปลงปลอดวิหิทจงดี
อาโปปัถวี	*ฤกษนั้นนสวัสดีมีไชย*
	พัดตามเกลคนาคาไคล
เร่งให้ยกไป	*จะได้นิกรโยทา*
	อาจารยกล่าวไว้โดยตรา
ลมในอาตมา	*อเนกนานุประกาน*
	ถ้าออกเบื้องซ้ายเปรมปราน
ยุรยาตรหย่านาน	*นามเรียกจันทกระลา*
	ผิ้ลมออกโดยเบื้องขวา
คือสุริยกระลา	*ท่ารห้ามหย่าให้ยกพล*
	ออกซ้ายภูลสวัสดีมงคล
อาวุทธของตน	*จงกุมข้างซ้ายมีไชย*
	ออกขวาหย่ายาตราไป
ถืออาวุทธไว้	*ในหัตถ์ข้างขวาแบบชู*
	ผิ้ลมออกเสมอสองประตู
อาวุทธถืออยู่	*ทั้งสองหัถายืนยัน*

ธนูน่าไม้กาทัน
กุมสองมือขยัน แล้วยืนให้หมั้นนคงตรง
ขี่ช้างอัศครตัวยง
สองหัตถ์หมั้นนคง กุมขอแลเครื่องสาสตรา
มณฑกเคิรพลโยทา
ชุมทวยอาษา มาลองดูให้เตมใจย
แล้วให้ปลูกสาลาไชย
ฉัตรเทียวธงไสว ทั้งทูปแลเทียรชวาลา
ใบศรีเจคชั้นน้นนมา
บูชาเทวา อารักษเสื้อเมืองทรงเมือง
โยทาพลทะหาญนองเนือง
ลาพระเสื้อเมือง ไปปราบสตรูอันหาน
ครั้นนแล้วให้แต่งเพดาน
สำหรับคชสาร จงสรัพทั้งเครื่องอาชา
พระสงฆ์อันทรงศีลา
ให้อาราธนา พระพุทธรูปเปนประธาน
ตั้งน้ำวงค้ายโอภาร
จำเริญในการ พระปริตรให้ได้สามวัน

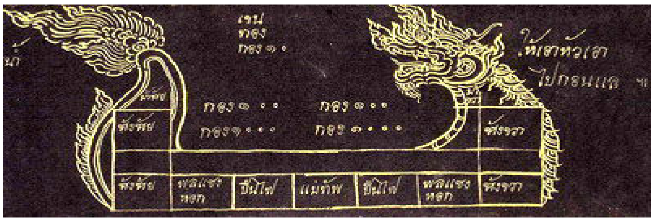

เมื่อยุรยาตราไปพลัน

ถวายบงงคมรัน *พระบาทสมเดจราชา*

	เอาน้ำล้างบาทบาทา
ใส่เหนือเกษา	*น้ำชุบพระแสงภูบาล*
	กรทำสัตยาธิศถาน
กินแล้วกราบกราน	*มาสระเกษเกล้าเกษา*
	คชสารตัวอาจอาชา
อีกเครื่องสาตรา	*มาตั้งพรั่งพร้อม โดยมี*
	เทียรทูปคันธเครื่อง ใบศรี
โดยการวิทธี	*ทำขวันรศน้ำพุทธมนตร์*
	จึ่งจับเอาด้ายมงคล
ใส่เสียนขุนพล	*ใส่ช้างแลม้าทุกตัว*
	จบบาทช้างม้า ใส่หัว
ใส่เกล้าของตัว	*จงธิศถารเสี่ยงทาย*
	ไหว้คุณพ่อแม่หญายาย
ผู้เถ้าทั้งหลาย	*อุปัชฌาชีตนอาจารย*
	กระทำอภิวันทนาการ
ขอพรพิสาร	*พิเลศประสิทธิทุกวัน ฯ*

ได้ฤกษลั่นฆ้องสำคัญ ปี่กลองรุมรัน
ให้โห่สำเนียกเกรียงไกร
ยกพลเคียรดาษปืนไฟ ให้โบกธงไช
น่าช้างสำคัญยาคตรา
เมื่อดำเนินพลไคลครา พลคชอัศวา
พลารัถาแจจล
ยุรยาตรตามทางไพสณฑ์ เถิงที่ชอบกล
ให้หยุดนิกรโยทา
เร่งตริตรองพิศจารณา ต้องนาม
ตำรา จึ่งตั้งงพรพลบาภูมไช
ตั้งงตามเกลดนาคลงไป หย่าแปร
ภักตรไคล คออสุรินทราหู
หย่าแปรน่าต่อมฤตยู เหมือนแก่ราหู
ท่ารแรงร้ายนกกเหลือใจย
ช้างม้าเครื่องราชมะโนไม ยืนที่เกรียง
ไกร กระบวนขบนตามกระหรวง
แต่งทะหาญให้ครบทังงปวง ป้องกนนพล
หลวง ลูกหาบตัดไม้ทำค่าย

ตัดให้ได้จงมากมาย ทวยทะหาญ
ทังงหลาย ช่วยปกช่วยป้องกนนมา
บันดิตยคิดด้วยโหรา คูนดวรชาตา
วางลักษณจันท์ฤกษจงดี
ยกเสาเอกตั้งทวารศรี ลั่นฆ้องสามที
ให้ทันฤกษยามเวลา
ตั้งค่ายคูป้อมคูหา ลงขวากหนามหนา
สนามเพลาะภูลชั้นใน
นอกในอาถัลป์กนนไสย ฝงงลงจงได้
ป้องกนนฆ่าเศิกสัตรู
แล้วให้พิศจารณาดู ปลูกเปนที่อยู่
สารภูมเทพเทวา
วักเส้นสังเวยเทวา ท่ารจกรุณา
อำนวยสวัสดิ์สมภอง
แต่งออกกระเวนค้อมมอง ซ้ายขวาเปนกอง
เดิรเกี้ยวกระหวัดตามกนน ฯ

ครั้นค่ำกองเพลิงเรียงรัน
แมวเซาผลัดกนน ฉวยฉาบรวบรัดมัดเอา

ผู้คนในค่ายฝ่ายเรา

กองเพลิงนั่งเฝ้า สองชั้นผลัดกนนนั่งยาม

ปีกป้องกระเวนห้ามปราม

ผู้คนไอจาม สำเนียงครางกนหลับนอน

ปืนใหญ่น่าไม้ธนูศร

เชาช้างอัศดร โล่เขนแลเครื่องสาสตรา

เปนหมู่ทุกชันนกนนมา

เศิกปนปลอมมา อื้ออึงจงอาจจับพลัน

หย่าให้โห่ร้องนี่นั่น

ถ้าโจมทับขัน แต่งออกให้ครันตีเอา ฯ

ครั้นนตีได้ฤกษยามเช้า จะเคิรพลเล่า

ให้แต่งทะหาญจงดี

สามหอกเจดหอกโดยมี กองร้อยจรลี

น่าหลังระวงงหย่าไกล

สามหอกเดิรเรียงกนนไป ฆ่าเศิกน้อยไซ้

จงช่วยกนนจับเอามา

กองร้อยเร่งหนุนหย่าคลา ทะหาญกองน่า
รุกรันเร่งตีประนัง
นายกองแต่งกลหย่ายั้ง ทะหาญกองหลัง
หย่าช้าแบ่งช่วย โดยมี
แบ่งรักษาค่ายน่าที่ ทำเนียบอันมี
ตำราน่าที่กองหลัง
เศิกมาถ้าภอกำลัง เกลื่อนกล่นหย่ายั้ง
ให้เร่งรุกรัน ไล่เอา
ถ้าเหนมามาก โดยเดา หย่ารุกรันเขา
ดำริเร่งป้องกนนตัว
ป้องกนนหย่าง ได้เกรงกลัว ให้ทำแก่ตัว
ประดุจพญาราชสีห์
จงดุกคาม โดยวาที ใจยดั่งยักษี
จะเข่นจะฆ่ากินคน
โกรธแล้วภายหลังบงงตน อ่อนเอา ใจยคน
ทังปวงแล ไพร่จึ่งกลัว
แบ่งคนทำค่ายกนนตัว เปนแพนยงงชั่ว
มีได้สี่ด้านแต่เดียว

หย่าได้ลนลานแลเหลียว

หย่าหนีทีเดียว *ฆ่าเศิกจะย่ามได้ใจย ฯ*

ถ้าหนีให้หนีทางใกล้

ทดแทนให้ได้ *จงค่อยถอยถดลงมา*

ไพร่พลปรีเปรมสหัดสา
คลายใจยโสกา *เร่งคิดก็น่าเตมใจย*
ปืนใหญ่น่าไม้เรียงไว้
ธนูหางไก่ *ดาบแหลนแลโล่เกาทัน*
หอกทวนง้าวหลาวเรียงรัน
นกสับธนูคัน *แลเครื่องสาตราเรียงราย*
เครื่องช้างม้าผูกทั้งหลาย
หย่าเปลื้องแก้คลาย *จำผูกไว้ประจำการ*
ทำค่ายรอบแล้วหย่านาน
จึ่งปลงคชสาร *อัศวราชเครื่องอาชา ฯ*

ถ้าจะยกย้ายพลคลา
พร้อมกนนปฤกษา *หย่าได้ประมาทติตรอง*
จักค่ามแม่น้ำห้วยหนอง
คชสารลำยอง *จงค่ามไปก่อนหัวที*
จึ่งค่ามอัศดรโดยมี
ตามคชหัศถี *แลค่ามสะเบียงไพร่พล*

จึ่งค่ามโยทาสากล

แล้วจึ่งบัดตน　　　จึ่งค่ามนิกรทับไชย

ป่าดงพงชัฎรำไร

คชสารคลาไคล　　　อัศวราชตามอันดับ

ธนูน่าไม้ปืนนกสับ

ปืนใหญ่ระดับ　　　ให้ไว้น่าทับนายกอง

เกาทันโล่เขนทวนทอง

แซงข้างทั้งสอง　　　เร่งไประวังเศิกพลัน

ภูเขาห้วยตรอกเรียงรัน

กองร้อยผาดผรร　　　ดำเนิรไปก่อนโดยมี

ทะหาญเลือกสันอันดี

กล้าแขงฤทธี　　　เร่งไประวังเศิกพลัน

ภูเขาห้วยตรอกเรียงรัน

กองร้อยผาดผรร　　　ดำเนิรไปก่อนโดยมี

ทะหาญเลือกสันอันดี

กล้าแขงฤทธี　　　ให้เนืองหนุนกองร้อยไป

คชสารผูกเครื่องคลาไป

จึ่งให้ทับใหญ่　　　ไปดำเนิรสงคราม

หมู่ม้ากนนถัดไต่ตาม

ตั้งต่อสงคราม ไปตามทับใหญ่ใคลคลา

เถิงเทพารักษรักษา

มีสารเหวา หย่าหมิ่นให้เร่งกลัวเกรง

ลงจากช้างม้าหย่าเกรง

คำรบยำเยง มีใจจะอวยไชยศรี

ธูปเทียรของหอมอันมี

ของกินรศดี ให้แต่สการะบูชา

ครั้นนแล้วขอพรลีลา

พรานทางนำค ฆ่าเศิกจะสู้รบกนน

ตั้งทับพินิดเลือกสัน

ถ้าทับเขานั้นน ตั้งไชยภูมราชสีห์

ทับเราให้ตั้งจงดี

ไชยภูมอันมี นามราชสีห์เหมือนกนน

เขาตั้งคชสารตัวไกร

อีกพยักฆภๅไชย กล้าแขงกำแหงนกกหนา

เราตั้งสีหนามฤทธา

จึ่งปราบพยักฆา แลคชสารปะราไชย

เขาตั้งงที่นาคฦๅไกร

เราตั้งงให้ใหญ่ ที่ครุทธเหินหาวเวหา

เขาตั้งงที่สุนกกขา

ให้ตั้งงโดยตรา พยักฆนามฤทธิไกร

ผิชื่ออัฌนามโดยนัย ห่อนสัตรูไกร

จำเกิดอันตะรายหมีดี

ให้ตั้งงไชยภูมสวัสดีมี พิพัฒไชยศรี

ชะณะจะเรืองนะรงค์

พลเขาสี่เท่าโดยจง พลเราน้อยลง

แต่กึ่งก็สมเจตนา

ด้วยเดชไชยภูมโสภา ภูลสวัสดีรักษา

เรืองฤทธิเดโชไชย

ตั้งงทับแล้วศิลพลไคล ออกกลาดกลางไพร

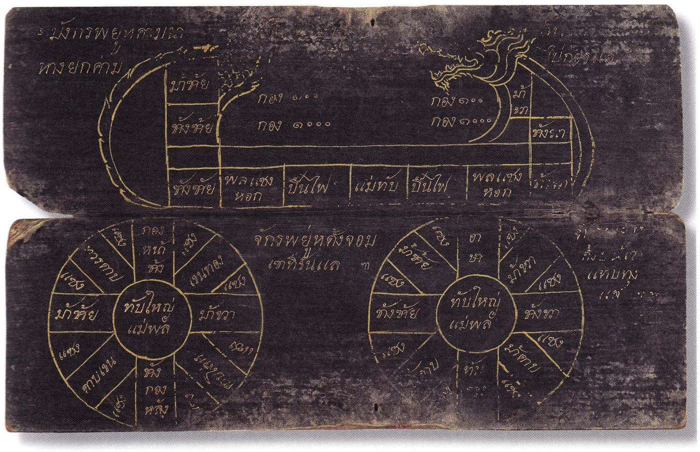
แสวงไปหาผู้คน

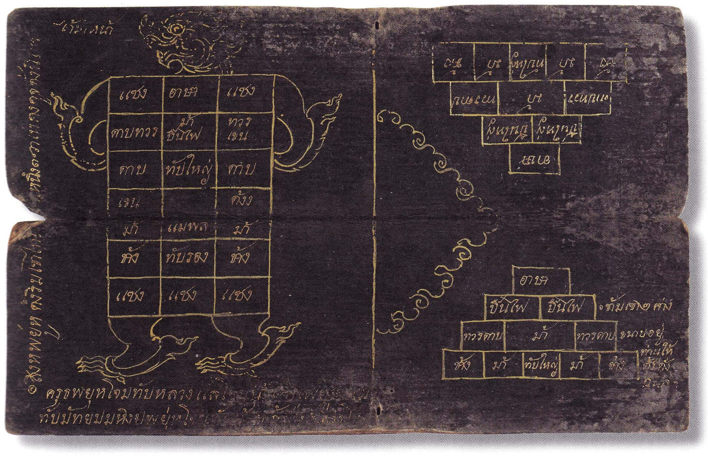
อีกสเบียงอาหารโดยคล พบสัตรูผจน

เร่งจับได้จองจำมา

ถ้าน้อยจับเอาหย่าคลา มากเหลือพลา

ค่อยถอยค่อยถดออกไป

ถ้าเขาไม่เหนเราไคล　　　　ค้อมมองจงได้

หย่าให้เขาเลงเหนตัว

แอบแนบเข้าใกล้หย่ากลัว　　　เร่งจับเอาตัว

ผูกมัดรัดรึงเอามา

ไต่ถามเอาความกิจา　　　เหตุใดมึงมา

ค่ายเมืองเศิกโพ้นเปนไฉน

ถ้าถามมิบอกจริงใจ　　　เฆี่ยนถามความไป

ให้ได้เที่ยงแท้โดยจึ่ง

ถ้าบอกจริงแล้วรำพึง　　　กลศึกอันยึง

เกลือกเขาจะพ่อลวงเรา

ตริะให้ตลอดหย่านิ่งเนา　　　การงานหย่าเบา

กลศึกจะได้ไตรตรา

แต่งออกเที่ยวกระเวนแสวงหา　　　ให้ดูฤทธา

กำลังข้าเศิกอันผจน

หมีแตกเร่งเปนกล　　　แต่งทับเข้าปล้น

เอารุ่งไว้น่าตามงาย

หมีแตกนั้นนกลจงหลาย　　　ย้ายกลมากมาย

ตีทับให้ยับกลางคืน

ถ้าพลแตกนั้นนหมียืน　　　ตกใจแตกตื่น

ผู้คนช้างม้าวุ่นวาย

นายทับนายกองทั้งหลาย　　　　เอิกเกริกกลัวตาย
ตรวจตราไม่ได้ไพร่พล
ให้ทะหาญเผาค่ายบัดดล　　　　ซัดเพลิงอลวล
ไหม้ขึ้นในถ้ำวุ่นวาย
นายทับนายกองทั้งหลาย　　　　พร้อมกนนกดหมาย
ให้กลับพยุห์ทับไชย

ตำหรับนึงเจ้าภพไตร
ประชิะเมืองใด　　　　เร่งล้อมไว้ให้หม้นนคง
ช้างม้าว้าวุ่นโดยจง
ต้งงตามจำนง　　　　กระบวนตำราหย่าครา
แต่งออกจุกช่องแสวงหา
ท่าทางไปมา　　　　ที่คนคณาแจจรร
ค้อมมองจับตัวเอาพลัน
ไต่ถามเหตุอัน　　　　คิดอ่านการเมืองเปนไฉน
ถ้าทางเข้าออกฉันใด
เลดลอดที่ไหน　　　　หย่าอำเร่งออกความจรึง
คิดอ่านผู้ใดรำพึง
กลเศิกคำนึง　　　　กิจการจะทำกลใด

ช้างม้ารี้พลตรวจไตร

มากน้อยเท่าใด ทั้งงทวยทะหาญอาษา

ปืนใหญ่ปืนน้อยคณนา

จะแต่งออกมา ค่ายนอกประมาณเท่าใด

บ้านเมืองตกแต่งเปนไฉน

เล่ยนกลใด หย่าได้อิดเอื้อนอำพราง

เขาจะสู้เราฤๅบอร้าง

คิดฉันใดบ้าง เศิกค่ายเมืองโพ้นเปนไฉน

ถามให้สิ้นเล่กลใน

เหนจริงแล้วไซ้ เร่งคิดกิจการหย่าคลา

แม้นว่ามันว่าสัตยา

คิดอ่านไตรตรา ในการเล่กลสืบไป

ห้อมล้อมหย่าให้ออกได้

เลดลอดหนีไป จับกุมจำจองเอามา

แต่งออกเที่ยวกระเวนแสวงหา

หลายท่าทางคลา แต่ล้วนทะหาญคนดี

เสาะหาช้างม้าอันมี

คนนอกบุรีย์ อีกทั้งสเบียงอาหาร

โยทาสามารถเชี่ยวชาญ

เลือกเอาพลทะหาญ *ปลอมเมืองเลคลอดกลางคืน*

ปลอม ได้เมื่อหลับบมิตื่น

เร่งเอา ไฟฟืน *เผาขึ้น ให้รวจเรวพลัน*

เผา ให้หลายแห่งครามครัน

ให้คิดอ่านกนน *ที่การจะกลับคืนมา*

ให้ปลอดรอดพ้น ไภยยา

เพราะด้วยปัญา *บำบัดวิปัดจาก ไภยย*

ผู้จะอาษา ไท *จงนำความ ไข*

ผู้ใหญ่อันท้าวบัญชา

กำหนดกดคหมาย โดยตรา ยกพลลีลา
ตีทับตีค่ายเอาเมือง
โยทาพลทะหาญนองเนือง ยกเข้าตีเมือง
ได้ฤกษเช้ามืดเวลา
ช้างม้ารี้พลแนนหนา เกลื่อนกล่นกนนมา
แลเหล่าแต่ล้วนคนดี
บ้างแต่งร้านม้า โดยมี บัน ไดหกรี้
ยาว ให้คน ใต่ขึ้น ไป
บ้างแต่งหอรบบัด ใจ ลากเอาปืน ใหญ่
ยิง ไล่เปนกลนองเนือง
วิจลย่อยยับทั้งงเมือง เผาเมืองลุกเลือง
ปืน ใหญ่ยิงซ้ำเข้า ไป
เหลือพ้นทนทารบหมีไหว ย่อยยับประ ไล
วินาศมอดม้วยกองดิน
ปืน ใหญ่น่า ไม้ธนูศิลป กนนถัดหัศดินทร์
เบียดเสียดยัดเยียดกนน ไป
คุมกนนเผาเมืองประ ไลย จับเอาผู้ใหญ่
ผูกคอมัดคุมเอามา

อีกทั้งงผู้คน โยทา ผูกรัดรึงมา
เสี่ยงสับยับย่อยพา ไป
ปืน ใหญ่ปืนน้อยมีใน เมืองเครื่องภูว ไนย
ทั้งสร้อยมงกุฎสังวาร
สิบสองพระคลังภูบาล สมบัติพัศถาน
ให้เลือกเอามาเปนหลวง
สิ่งของเชาเมืองทั้งงปวง โยทาพลหลวง
จงช่วยกนนเกบเอามา
ของราษฎรเปนของ โยทา ผู้ใดได้มา
ประสิทธิเปนลาภแห่งตน
ครอบครัวพัวพันอลวล คุมกนนเสือกสน
ก็วิ่งวุ่นวายจากเมือง
หอรบหอพุ่งนองเนือง เผาทั้งงเปลือกเมือง
ฉิบหายย่อยยับประ ไลย
ควบคุมกนนพร้อมคลา ไคล กองหลังนำ ไป
ปิดป้องระวงงซ้ายขวา
เถิงถวายบงงคมราชา ทูลพระกรุณา
อิศวรเกล้าภพ ไตร

นบวรพระบาทภูวไนย *นรนารถฤๅไกร*
พิภพเกล้าโลกา

เพราะสมบรมราชปราถนา *ประดิพัทเสน่หา*
จะเลี้ยงให้ล้ำสบสรัพ์

เลี้ยงเถิงนาหมื่นแสนพัน *พระราชรางวัล*
ย่อมเจียดกระบี่ภารทอง

กองน่ากองหลังปิดป้อง *กระแอครอบทอง*
ได้โดยระดับกนนไป

หวยหาญโยทาพลไกร *ภูลบำเหนจให้*
เสื้อผ้าคนโทเงินทอง

ยุกระบัตรเกียกกายนายกอง *ราชเลี้ยงปูนปอง*
เปนศุขหฤหรรษา

ปรากฎภายศเสนา *ทั่วเทพมาตยา*
สรรเสริญจำเริญยศพร

เกิดเปนบุรุษนิกร *ร่ำเรียนฝึกสอน*
แต่ตามฉบับโบราณ

ปรากฎชั่วลูกเหลนหลาน *ใครห่อนปูนปาน*
ทั้งหลายเอาเปนครูสอน

ทำเนียมคงงนี้ถาวร ใช่กล่าวแต่ก่อน
จงเร่งร่ำเรียนแสวงหา
รู้ไว้บำรุงปัญา ผู้มีปรีชา
เปนศักดิเปนศรีแก่ตัว
หย่าได้มักง่ายเมามัว สิ่งใดอันชั่ว
หย่าได้พึงเอาเปนครู
การงานสิ่งใดไม่รู้ ให้ร่ำเรียนครู
เสรจครูหาอื่นเรียงไป
คำภีร์อาจารยเฉลยไข ท่านแจ้งแต่งไว้
สำหรับเปนข้าแผ่นดิน
เรียนร่ำค่ำเช้าอาจิน หย่าได้ติฉิน
ว่ากล่าวหมีสิ้นเสรจความ
เพียงนี้กอเปนทีถาม เรียนได้ทำตาม
ตำราจำไว้หย่าคลาย
ค่ำเช้าจงเร่งสังวัทยาย แต่ต้นจนปลาย
ให้ขึ้นทังปากขึ้นใจ
ตั้งจิตรหย่าคิดจัญไร หย่าทำตามใจ
ทำเนียมอันนี้หย่าเบา

หย่าเสพสุรายาเมา พระอาจารยเจ้า
บอกไว้ให้แจ้งเปนมูล
รำเรียนเพียนท่องหย่าสูญ รู้แท้บริบูรณ์
บุรุษผู้นั้นนเลิศชาย
เข้าเศิกหย่านึกกลัวตาย ใครห่อนเปนชาย
ดงงหฤๅจะหนีสงคราม
ยำเกรงเถ้าแก่ชีพราหม พาดพลั้งไถ่ถาม
ท่านบอกแก่ตนพึงฟงง
เจรจาหย่าทำโอหงง ซู้รู้ดูบัง
เหตุแล้วบห่อนเปนผล
รู้น้อยถอยถดต่ำตน หย่าถือโมหมนท
มานะสะทะบหมีดี
ทำสนิจเปนมิตรไม้ตรี ความรู้อันดี
ย่อมได้ด้วยไม้ตรีเรา
ตริะตรองตามควนควนเคา รพยเกรงผู้เถ้า
เจริญสวัสดิฤทธา
จักถาวรวัฒหนกกหนา ตามบุญหลังมา
ท่านกล่าวไว้เปนหลักเฉลิม

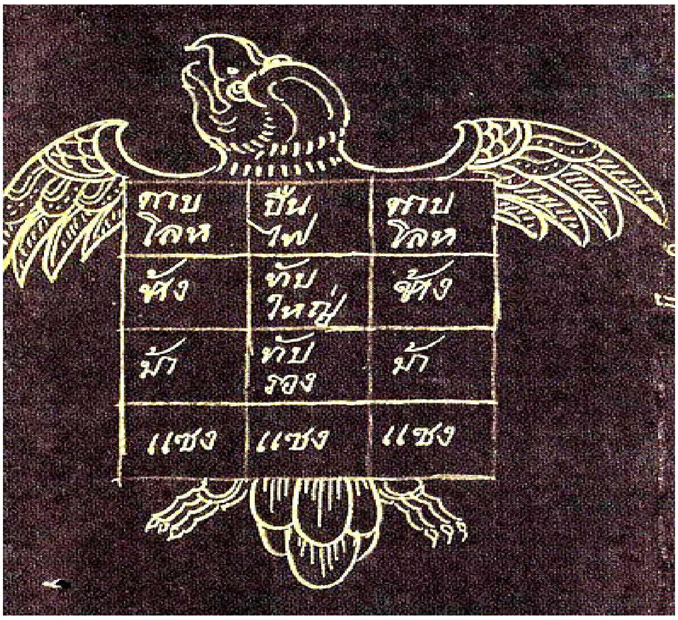
จงหาพิศฎารต่อเติม　　　　ปลุกปัญาเหิม
ให้เหนประโยชนคุณณา
จำเริญพระราชปรีชา　　　　ในโลกยโลกา
ประกอบพระเดชยาวยืน ฯ

ตำราวรวากไว้　　　　วิถาน
พิไชยสงครามการ　　　　เศิกสิ้น
จงหาที่พิศฎาร　　　　เติมต่อ
จงหย่าฟงงกลลิ้น　　　　เล่เลี้ยวจำความ ฯ

สมเดจจักรพรรดิรู้　　　　คำภีร์
ชื่อนามกามมนทกี　　　　กล่าวแก้
พิไชยสงครามศรี　　　　สูรราช
ญี่สิบเบดกลแก้　　　　เลิศให้เหนกล ฯ

แจ้งจัดอรรถออกโดยยล　　　　บรรยายในกล
เศิกญี่สิบเบดประกาน

เปนที่ประดับปัญาณ　　　　แห่งพระภูบาล
ธิราชฝ่ายสัมมา
ตราบท่วนห้าพันพรระวษา　　　　จงมีไชยา
นุภาพปราบสงคราม
ชะณะท้าวมิจฉาผู้ทราม　　　　ประพฤฒิบงาม
ผิดธรรมราชวิไนย
ก็อ่อนน้อมค้อมแก่ไท　　　　ประสงเมืองใด
ก็ได้สัมฤทธิสมบูรณ ฯ

กลเศิกอันนึง ชื่อว่าฤทธินั้นน ซั้นนทะนงองอาจ ผกผาดกล่าวกริงแรง สำแดงแก่ข้าแกล้วหาญ ชวนทำการสอนสาตร อาจเอาบ้านเอาเมือง ชำนานเนืองณรงค ยงใจผู้คน อาษาเจ้าตน ทุกค่ำเช้า จงหหมั้นนเฝ้าหย่าคลา ภักตราชื่นเทียมจันทร ทำโดยธรรจง ภักดิ บันเทิงศักดิจงสูง จงพระยศยิ่งหล้า กลชื่อฤทธี ฯ

กลนึงชื่อว่าสีหจักร ใช้บริากษพวกพล ดูกำลัง ตนกำลังท่าร คิดขเนการแม่นหมาย ยกย้ายพลเดียรดาษ พาษไคล คลี่กรรกง ตั้งงพลลงเปนทิศ สถิตรช้างม้าหย่าไหว ตั้งงพระลา ไชยจงสรัพ จงตั้งงทับโดยสาตร ฝั่งนพบาทตรีโกน ให้ฟงง โหรอันแม่น แกว่นรู้หลักหมีคลาด ให้ผู้อาจทะลวงฟัน ให้เศิกผรร แพ้พ่าย ย้ายพลใหญ่ให้ไหว ไสพลเศิกให้หนี กลเศิกนี้ชื่อว่าสี หจักร ฯ

กลนึงลักษณส้อนเงื่อน เตือนกำหนดกคหมายตรา แยกปีกกาอยู่สรัพ นับทะหาญผู้แกล้ว แล้วกำหนดจงคง แต่ง ให้ยงยั่งเย้า ลากเศิกเข้าในกล แต่งคนแต่งช้างม้า เรียงน่า

หลังโจเย รบโยเยแล้วหนี เศิกติดตีตามติด สมความคิดพาดฆ้องไชย ยกพลในสองง้าง ยกช้างม้ากระทบ ยอหลังรบสองข้าง จึ่งบ่ายช้างอันหนี กระวีอาวุทธโห่ร้อง สำทับก้องสำคัญ ยืนยันรบทั้งสี่ คลี่พลออกโดยสั่ง สัตรู ตั้งงฉิบหาย อุบายเศิกนี้ ชื่อว่าลักษณส้อนเงื่อน ฯ

กลนึงชื่อว่าเถื่อนกำบัง รั้งรบพลตนน้อย วักคนคล้อยแฝงป่า แต่งพลหล้าแล่นวง ทั้งกงนอกกงใน ไว้ช้างม้าให้แฝง แทงให้ร้องทรหึง มี่อึงฆ้องกลองไชย ไว้ให้เสียงสำทับ ปืนไฟกับธนู น่าไม้กูกนนมา ดาบทะลวงฟันดาหลัง ประดังช้างม้าเรี่ยชายไพร ลูกหาบในป่าโห่ เกราะเสโลนี่นั่น ให้ศิกงันล่าถอยครันน เศิกคล้อยเหนผู้ห้าว กลเสือคราวครึมป่า แล้วออกล่าแล่นฉาวทำสำหาวส้อนเลบ เกบแต่เตียนกินรก ลอบฉวยฉกเอาจงเนือง ให้เศิกเคืองใจหมอง คลองยุบนคงงนี้ ชื่อว่าเถื่อนกำบัง ฯ

กลนึงชื่อพงงภูผา แม้ศิกมาปะทะ หย่าเพ่อละเลิงแรง สำแดงดุจเหนน้อย ชักคล้อยแฝงป่าเข้า เศิกเหนเราดูถูก ผูกช้างม้าออกไล่ ยอพลใหญ่กระทบ ผิรบเข้าบไหว ให้ช้างม้าโรมรุมกลุ้มกนนหักหย่าคลา หย่าช้าเร่งรุมตี เศิกแล่นหนีตามต่อย ให้ยับ

ย่อยพรายพรัด ตัดเอาหัวโห่เล่น เน้นเริงรำสำแดงหาญ ให้ศึก ครั้นคร้ามกลัว ระรั้วระเสิดสัง กลศึกอันนี้ ชื่อพงงภูผา ฯ

กลนึ่งชื่อว่าม้ากินสวน ให้หาควรหาญห้าว ลาด เอาเย่าเอาเรือน บ้านถิ่นเถื่อนอยู่ใกล้ จับกุมได้เอามา นานาเลศ

เทศการ บั่นพนกกงานจงขาด ปรนไปลาดเนืองเนือง ให้ศึกเคือง ใจแค้น แม้นจะอยู่บมีศุข บุกขับกับทุกเดือน เตือนใจตื่นไปมา กลขับปลาให้ห้อม ค้อมดักสักสุ่มเอา ให้ศึกเหงาใจถอย ค่อยเกบน อกเค่ามา ให้ระอาใจอ่อน ผ่อนผู้คนให้หนี กลอนกล่าวกลเศิกนี้ ชื่อว่าม้ากินสวน ฯ

กลเศิกอันนึงชื่อว่าพวนเรือโยง ประดุจผะโองปีน ตาล ทำจงหวานแช่มชิด ผูกเปนมิตรไม้ตรี สิ่งใดดียกให้ ละไล ต่อหย่าเสีย แต่งลูกเมียให้สนิจ ติดต่อตั้งยังกล ยุบลช้างเถื่อนตาม โขลง โยงเบ็ดราวคร่าวเหยื่อยาม ค่อยลากก้ามเอามา ด้วยปัญา ภิษฎาร กลการเศิกอันนี้ ชื่อว่าพวนเรือโยง ฯ

กลนึงชื่อว่าโพงน้ำบ่อ คิดติดต่อข้าเศิก ฝ่ายเขา นึกดูแคลน ใครรุกแคนรุกด้าว เลียบเลียมกล่าวข่มเหง ชระเลงดู หมิ่นเรา โอนอ่อนหย่าขวาง ข้างเราทำดุจน้อย ค่อยเจรจาพาที ลับคดีชอบไว้ อ่อนคือใครตามใจ น้ำไหลสู่หลั่งหลาม พูดง่าม ก่านกิ่งใบ อัทยาไศรถ่อมถด อดคำกล่าวท่าวเอา ครันนสปสกล ไซ้ จึ่งจกได้เขาคืน เราลุกยืนผูกเอา ได้เขาทำสง่าเงย เคนน่า ตาโอ่โถง ดุจนึงโพงใต้น้ำ คำติดต่อ ชื่อว่าโพงน้ำบ่อ ฯ

กลเศิกอันนึงชื่อว่าพ่อช้างป่า ผิ้เศิกมาคะคึก เศิก ครันนหนีครันนไล่ บค่อยไต่ค่อยตาม ลามปามแล่นไล่มา ให้แทง หาขุมขวาก พากยที่เหวที่ตม แต่งให้ล้มหลุมขุม ซุ่มซ่อนตนสอง

ปราด แต่งให้ลาดเบื้องน่า คอยอู่ถ้าที่ดี ถ้าไพรีเหนได้ เศิกเหน ใคร่ใจคด ค่อยถอยถดฝ่ายเรา ฝ่ายเขาขามบไล่ ฝ่ายเราไปลริ้พล ไว้เปนกลหลายสถาน บั่นการตามน่าหลัง ระวังยอหลายแห่ง สบที่ แต่งเนืองเนือง พลเขาเปลืองด้วยกล ยุบลพ่อช้างเถื่อน แล้วแต่ง เตือนน่าหลัง ทั้งไปน่าเกบได้ ถอยหลังไปบรอด ทอดตนตายกลาง ช่อง คลองยุบลนี้ ชื่อว่าพ่อช้างป่า ฯ

กลเศิกอันนึงชื่อว่าฟ้างำดิน หหม้นนสำเนียก พลพฤนทรามาตย์ ให้ใจอาจใจหาญ ชำนานช้างม้ากล้าณรงค์ หมั้นคงชี้ฉับเฉียว เหลือบเหลียวน่าซ้ายขวา ไปมาผับฉับไว ใช้ สอยยอดยวดยง จงชำนานแล่นแอ่นไว ปืนไฟน่าไม้พิศม์ สนิทธนู ดาบดั้งงแดน แสนเสโลหโตมร กรไว้พุ่งเชียวชาญ ชำนานศิลปทั้ง ปวง ทะลวงฟันรันรุม ชุมพลสิบพลร้อย หย่าให้คล้อยคลายกนน ทั่วพลพันพลหมื่น หื่นพลแสนพลล้าน จรเดียวดาลเด็ดมา แปร งาช้างบ่ายตาม ฟงงความตามบังคับ กับสเบียงเรียงถุง ประดุงไพร่ พลช้างม้า กลเศิกอันนี้ว่า ชื่อฟ้างำดิน ฯ

กลนึงชื่อว่าอินทพิมาน ให้อาจารยผู้รู้ เทพยาครู ฝังนพบาท แต่งสีหนาทข่มนาม ตามโบราณผู้แม่น อันชาญแกวน

แหนประโยชน์ บันเทาโทษโดยสาตร ยุตรยาตรโดยอรรถ ให้ประหยัดซึ่งโทษ หย่าขึ้งโกรธอหังกา มนตราคมสิทธิศักดิ พำนกกนี้ในโบราณ บูรรพาจารยพิไชย โอบเอาใจพลหมู่ ให้ดูสกุณนิมิตรพิศโดยญาณประเทศ พิเศศราชภักดี ศรีสุริยศักดิมหิมา แก่ผู้อาษานรนารถ เทพาสาธุการ โดยตำนานดังง นี้ ชื่อว่าอินทพิมาน ฯ

กลนึงชื่อว่าผลานสัตรู ข้าเศิกดูองอาจ บพลาดราษฎรกระทำ นำพลพยัคฆะปะเมือง พลนองเนืองแสนเต้า แจกเล่าเข้าเชาเรา เอาอาวุธจงมาก ลากปืนพิศม์พาดไว้ ขึ้นน่าไม้ธนูกรูปืนไฟจุกช่อง ส่องจงแม่นหย่าคลา ชักสารพาบันทุก หย่าอุกลุกคอยฟงง หย่าประนังคนเค็ด เล็ดเลงดูที่หม้นน กนนที่พลจงคงคนนึงจงหย่าฉุก ปลุกใจคนให้หึ่น ให้ชื่นในสงคราม ฟงงความสั่งสำคัญ ฆ้องกองพรรณแตรสังข์ ประนังโรมรันรุม เอาจุมพลคาเศิก พิฦกคะเปนนาย ครั้นนฏกกระจายพ่ายพังง พลเสริดสั่งฤๅอยู่บเปนหมู่เปนการ โดยสารโสลกดั่งนี้ ชื่อว่าผลานสัตรู ฯ

กลนึงว่าชูพิศม์แสลง ข้าเศิกแรงเรืองฤทธิ คิดไผ่ไภยเอาเรา เคยเขามามากมาก ภากย์ที่แคบที่คับ สลับรี้พลช้างม้า

เคยคลาปล้นรุกราน ผลานพ่อลวงบ้านเมือง เนืองเนืองมาเพื่อนตน ให้ใส่กลปราไศรย ฝากของไปฝากรักษ์ ลักลอบให้เงินทอง รังวัน ปองขุนใหญ่ หัวเมืองไพร่ข้าเศิก ให้คฤกจงลับแล้ว แข่งอุบายเล่คิด ไปมาสนิทเปนกล ให้เขาฉงนสนเท่ห์ เพราะเปนเล่ภายใน บไว้ใจแก่กนน ผรรใจออกกินแหนง แยงให้ผิดด้วยกนน ชูพิศม์ผรรแปรพิศม์ ให้ผิดกนนเองโจกเจก บเปนเอกใจเดียว บเปนเกี่ยวเปนการ เพราะพิศม์ผลานสตรู กลเศิกอันนี้ชื่อว่า ชูพิศม์แสลง ฯ

กลนึงชื่อแขงให้อ่อน ผ่อนเมื่อสัตรูยก ให้ดูบกดูน้ำ ซ้ำดูเข้ายาพิศม์ พินิตพิศม์จงแหลก ตัดไม้แบกเบื่อเมา เอาไปทอดในน้ำ ทัพซ้ำหนามขวก แต่งจงมากท่าทาง วางจาวห้าวแหลนเล่ บ่อคานทางเข่าที่ขัน กนนหลายแห่งที่คับ แต่งสนับไว้จ่อไฟ ไล่เผาคลอกป่าแขม แนมขวากหนามหว่างน้ำค่าม ตามเผาป่าแทบทับ ยับไม้ผาเปนถ่าน หว่านไฟไว้รายเรียง รอเผาสะเบียงจงสิ้น หย่าให้กินเปนอาหาร แต่งคนชาญหลอกทับ ให้เสียหับเสียหาย ทำลายคาบเนืองเนือง เปลืองสะเบียงเปล่าเฉาแรง กลชื่อแขงให้อ่อน ฯ

กลนึงชื่อกฟ่อนภูขา ข้าศึกเนาประชิะ ให้ริะดูช่อง ชอบ ที่จะขอบจะขัง แต่งระวังยักย้าย ฝ่ายพลเขาเอาสะเบียง เรียงงานในเมืองเรา เอาใจไพร่ใจพล คนอยู่ประจำการ พนกก งานใครใครรบ แต่งบันจบพลแล่น ให้ทำแกว่นชวนกนน แต่ง ทะลวงฟันบุกทัพ คอยฟงงศัปทสำคัญ หาที่ยันที่อ้าง เอาม้าช้างเปน คิน ปืนคูหักค่ายเข้า รบรุกเร้ารุมแทงหย่าคลายแคลงพรายพรัด ตัด ให้ม้วยด้วยกนน ให้สำคัญจงแม่น แล่นช้างม้าวางขวาก เจาตาม ยากเอาเรา เท่าทิศที่ตนหมาย ฆ่าให้ตายกลากกลาด ต้องบาดเจบ ป่วยการ สัตรูคาลระทด ขดด้วยเสียงปืนไฟ ในเมืองเร่งโห่ร้อง ให้มี่ก้องนิรนาท มีปี่พาทเสียงสรวญใน ชมชื่นใจขับรำ ซ้ำทะนง องอาจ ปืนไฟฟาดยิงยอน กลชื่อกฟ่อนภูขา ฯ

กลนึงชื่อเย้าให้ผอมนั้น บั้นเมื่อให้เธอลีลา พาธาอริราช ให้พินาศศรู หมั่นตรวจดูกำลัง ช้างม้าทั้งรี้พล ปรน กนนเปลี่ยนไปลาด ผาดจู่เอาแต่ได้ หนังสือไว้หมายหมก ว่าจยกพล หลวง ลวงใส่กลเปนเขตรดูในเทศการ ให้ป่วยงานทำนา แสงตรวจ ตราพลแก้ว แล้วคลายพลเราเสีย เรียกกลเมฆมืดฝน ฝนไปตก ตรนกอางขนาง ให้แผ้วถางแส้งทำ คคึกคำแรงรณ ครั้นนหลงกล ยกเล่า ลากพลเข้าเนืองเนือง แยงให้เปลืองไปมา ดุจกลกาลักไข่

จะไล่ไล่ก็หมีทัน วันคืนปีป่วยการ ข้าเศิกต้านยืนยาก ให้ข้ายาก หมากแพง สิ่งเปนแรงให้แรงถอย ร่อยรอนไข้ใจหิว ตีนมือปลิวพลัด พราย ไพร่หนีนายนายเปลี่ยว บเปนเรี่ยวเปนแรง ใครใครแขง มิได้ ใครใครไม่มีลาภ ถ้ารูปงามเสาวภาพย์ก็จะเศร้า กลอุบายนี้ เล่า ชื่อว่าเย้าให้ผอม ฯ

กลนึงชื่อจอมปราสาท องอาจมุ่งมาทูด ดู หอคอยเวียงวัง ต้งงไชยภูมจงผับ รู้ต้งงทับพลาไชย หย่าได้ไหว ได้หวั่น หมั่นดูฉบับธรรมเนียม เตรียมปูนปั้นนเปนกอง น่าหลังสอง ตราบข้าง รอบไว้ช้างม้ารถ ห้วยธารคชโยธา ให้รักษาจงรอบ ทุกคันขอบนอกใน หย่าได้ไหวปั่นป่วน หย่าได้ด่วนคอยฟงงง คอยดูหลังดูน่า จัดช้างม้ารี้พล ปรนกนนกินกนนนอน หย่าย่อ หย่อนอุส่าห์ ให้หมั่นว่าหมั่นตรวจตรา ทังกะลากะแลงแกง หย่าได้ แฝงนายไพร่ ไภยรักษาจงมาก หย่าให้ยากใจพล หย่าทำกลคุจ เสือ บกเรือจงชำนาน ชาญทั้งที่โดยกระบวน คิดควรรู้จงผับ นับ น่าดูผู้อาษา หาคนดีเปนเพื่อน หย่าเลื่อนถ้อยให้สียคำ กลเศิกนี้ ชื่อว่าจอมปราสาท ฯ

กลนึงชื่อว่าราชปัญา พร้อมเสนาทั้งสองข้าง ช้างม้ารถเสมอกนน หานกกธรรม์ผู้ฉลาด อาจใส่กลไปปลอม ค้อมดูที่ดูทาง วางต้นหนคนใช้ ไว้กังวลแก่เขา เอาสินให้หฤหรรษ์ ให้คิดผันใจออก ทั้งภายนอกภายใน หวันไหวใจไปมา แต่งโยทาหัดกนน หลายหมู่พรรค์หลายกอง จองนายนึงไพร่สี่ ทวีนายนึงไพร่หก ยกนายนึงไพร่เก้า เคล้านายห้ารองพล ซ้ายขวากลน่าหลังทั้งอาวุทธท่าทาง ถอยพึงกางกนนรบ ทบท่าวหย่าหนีกนน คอยยืนยันรบพลาง ไส่ยาวางเรียเคด นายไพร่เลคลอดตาม ให้ฟงงความสั่งสำคัญ ฆ้องกลองพรรณธงไชย กดให้ไล่ให้หนี ลีลาลาดเศิกเข้า ในพลเคล้าเปนกล สองกองพลซ้ายขวา ดูมรรคาชอบกล เอาคลค้งงสองข้าง กองกลางง้างพลถอย เศิกตามลอยแล่นไล่ ครั้นนเศิกไปฟ่อออกข้าง กองกลางง้างพลถอย เศิกตามลอยแล่นไล่ ครั้นนเศิกไปฟ่อออกข้าง คอยดูช้างดูม้า ดูทวยคลาริ้พล สลสกลโดยสำคัญ จึ่งกระทบกนนเข้ารบ สบสำเนียกเสียกสา หย่าให้คลาให้คลาด ผาดเอาคงเอาวัน หยิบเอาพลันจงได้ ไว้กำหนดนายกอง ช่างปองปูนจงสรับ นับอ่านเร่งตรวจตรา กลเศิกนี้ชื่อว่า กลราชปัญา ฯ

กลนึงชื่อฟ้าสนั่นเสียง เรียงพลพยุหกำหนด กดประกาศเถิงตาย หายให้รู้ถ้วนตน ปรนปันงานณรงค์ ยวดยง กล่าวองอาจ ผาดกำหนดกดตรา ยามล่าหย่าลืมตน ทำยุบลสีหนาท ดุจฟ้าฟาดสายแสงสำแดงการรุกรัน ปล้นปลอมเอาชิงช่วง ลวงเอาบุรีเสมา ตรานางวันเงินทอง ปองผ้าผ่อนแพรพรรณ์ ยศอนันต์ผายผูก ไว้ชั่วลูกชั่วหลาน การช้างม้าพลหาญ ให้ชำนานการรบ สบได้แก้จงรอคราศฏร์ ดุจฟ้าฟาดเผาฟลาญ แต่งทะหาญรั้งรายเรียง เสียงคะเครงคะฤ้าน ทั้งพื้นป่าคะครัน สนั่นฆ้องกลองไชยสรในสรัพแตรสังข์ กระดึงดังฉานฉ่า ง่อนงาช้างรายเรียง เสียงบันฦๅคร้ามครั่น กล่าวกลเศิกนั้น ชื่อกลฟ้าสนั่นเสียง ฯ

กลนึงชื่อเรียงหลักยืน ให้ชมชื่นรุกราน ผลาญให้ครอบทั่วพัน ผันเอาใจให้ชื่น หื่นสร้างไร่สร้างนา หาปลาล่วงแดนต่าง โพนเถื่อนช้างล่วงแดนเขา เอาเปนพี่เปนน้อง พร้องตั้งค่ายตั้งงเวียง บ้านถิ่นเรียงรายหมั้น เร่งกระชั้นนเข้าเรียงราย เกาะเอานายเอาไพร่ ไว้ใจไภยใจเถิง ระวังพึงใจให้ ใส่ใคล้เอาเปนเพื่อนใตรแขงกล่นเกลื่อนเสีย ให้เมียผูกรัดรึง ให้เปนจึ่งฆ่ามลาย รายรอบเอาจงหมั้น จงเอาชั้นนเปนกล กลให้เขาลอบล้น ปล้นบ้านถิ่นเถื่อนไปมา ระวาเพศแทบเวียง กลเศิกนี้ชื่อว่าเรียงหลักยืน ฯ

กลนึงชื่อว่าปืนพระราม ว่าหย่ามีความโกรธขึ้ง ทรอึงใจนักภูก สำแดงเศิกใหญ่มา พาธาจงคอยฟงง ให้ระวังถอย ทะแกล้ว แม่นหย่าแอ่วแวนไว้ ได้แล้วกลับคืนรอด ริรอบปลอดมี ไชย หวั่นไหวใจสัตรู ดูสนั่นใจเศร้า ให้พระยศเจ้ารุ่งเรือง เลื่อง ฦๅเดชหาญห้าว ทุกทั่วด้าวเกรงขาม ชื่อปืนพระรามสำเรทธิ์ ญี่ สิบเบดกลณรงค์ ด้วยพระประสงค์ดงงนี้ ฯ

ผิขุนพลรู้นำพลพยุห หมู่จตุรงคเสนา หย่าได้คลาได้ คลาด ฉลาดในที่ทาง กลางกนนดารรายเรียง สะเบียงพลช้างม้า ทวยโยทากล้าหาญ หาเทศการวรอันดี ฤกษนาทีจงชอบ กอบด้วย จกกรลักขณา เพลาฤกษยามไชย อาไศรยโหรเปนตา ลีลาให้ชอบ นาค ภาคย์เมืองอันจักจร ในที่คอนที่ราบ ฉลาบหลุ้มป่าเขา เทา เหวห้วยบึงบาง ทางที่จะค่ามน้ำ เข้าถ้ำป่าหนาม รำรามรอบเรียง ตัว พึงเกรงกลัวประหวัด ระมัดหย่าอุเบกษา จพรรณาไพรรังชี้ ที่ ป่าดงพงชัฏ ชอบช้างตัดไปก่อน ผ่อนคนตามรอยคช จึ่งเอารถไป ถัด จึ่งเดิรอัศวหลังมา ทางหย่าป่าปลงหาบ เปนทุกราบมิรก พึงยกม้า ไปก่อน ผ่อนพลตามเลี้ยวลด เอารถไปหลังพล ฯ

ผี้คนไล่ขึ้นเขา   เทาเหนทางคับแคบ   เอาคนแนบขึ้นก่อน

ปีนชง่อนสองข้าง   พลดาบดั้งไปสุด   พลอาวุทธไปหลัง   ฯ

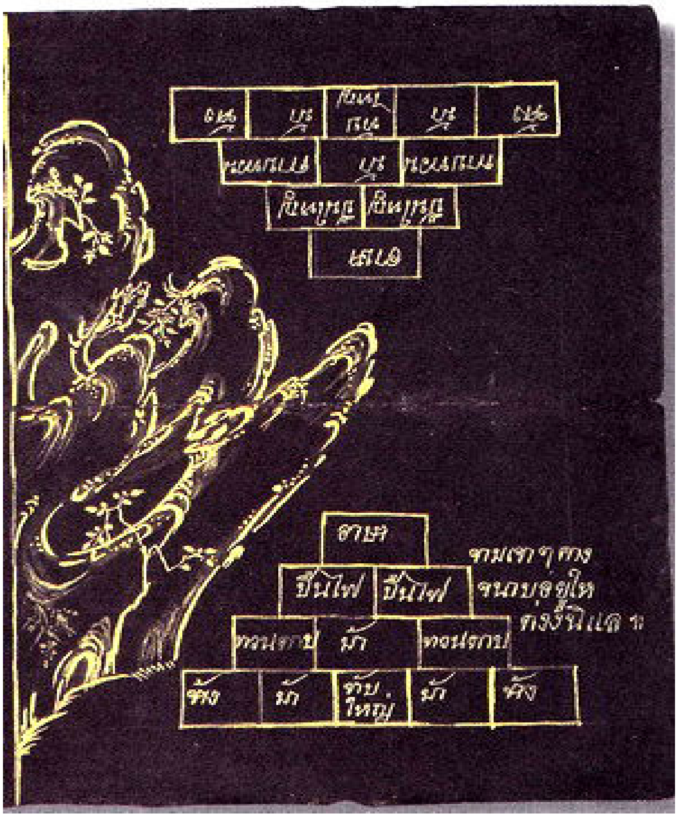
ผิ้ทางสพงงเข้าถ้ำ ทางเหวธารน้ำไหล เอาพลไปสอง ข้าง เอาช้างรถไปถัด จึ่งเอาอัศวไปตาม ผิทางหนามหนาชัฏ เอาช้างตัดไปน่า เอาม้ารถไปตาม แล้วคนหามคนหาบ พลด้งงดาบ ไปสุด พลอา วุทธไปหลัง ผิจะหวังปืนปล้น รุกรั้นเอาเมืองไซ้ ไว้ช้างม้าแต่ไกล เอาคนไปทำงาน แต่งการกนนปืนไฟ ค่อยขยค ไปจงหมั้น กนนรี้พลเสนี หย่าให้มีบาดเจบ บเหนบเหนื่อยป่วยงาน การ สงวนพลทหารจงนัก หย่าให้พักให้ไภย เอาม้าไล่กระเวน นอกจงรอบ ขอบชนบทล่วงลาด หย่าได้คลาดได้คลา เอาอาหาร จงได้ มาแจกจ่ายพลทะหาญ ผู้จะทำการปล้นเมือง ครั้นการเรื่อง เสรจสรัพ เชาเมืองกลับสองใจ สเทือนไหวตรนก ยกเกลื่อนเข้าประชิด ติดเอาเมืองจงได้ แล้วจงได้เจรจา ดุจกรุณา ชวนสนิด ปลิดตีนปูให้เปลือง ที่ไหนเคืองเร่งถ่าย บ่ายให้เอาครัว ออก ครั้นเถิงนอกไล่เอา ทำให้เหงาดั่งน้นน โดยเบื้อง บ้นนปัญา นานาเนกภิปราย ให้พรรณรายเรืองยศ ฯ

ผิ้ขุนพลรู้โอบอ้อม พลทะหาญพร้อมชอบป้อง พาที พร้องปราไศรย ใครมีไชยชอบเลี้ยง บำเหนดเพียงภอมัน ครั้น เกียจกลฤๅคลา ขุนพลแต่งจงกล้า ทังพลคชาสาร สำเนียกชาญชน สู้ รอบรู้แล่นไวว่อง เชิงม้าคลองเรวรวด กลการกวดลวงพ่อ

ไพร่พลภอใจไป สอนสั่งได้จำคำ ผู้แกล้วยำเปนทะหาญ รอบรู้การในกล ขุนพลรู้ไถ่ถาม ชั้นนเชิงความฉันนใด ขุนพลให้พึงฉลาดถอยความอาจเลงเหน เงื่อนแง่เปนที่ ถาม แม่นหมายความคุณโทษเลงเหนโหดดีร้าย รู้อุบายปกปองพล กลตั้งงลวงทำฉันใด สิบสองในพยุหตั้งง โดยหมู่โดยนาม ญี่สิบเบดตามแต่งสู้ ดูช้างม้ารี้พลงานเปนกลเปนเล่ อุปเทสิบแปดประการ ขุนพลชาญเร่งรู้ ฯ

พลผู้ครัวตามส่งเข้า ทะหาญเล่าคิดฉันนใด พลครัวลูกหาบไป อาวุทธใส่เครื่องอยู่คง หย่าหลงให้ฟงงเตือน หย่าเฟือนผู้อยู่ผู้ไป ปลงลงในท่าควรที่ บอกคดีโดยควร จงหย่าลวนทำตาม ฯ

ขอถามโดยอัทยา แกว่นอาษาฉันใด ข้าพเจ้าใจแกว่นแกล้ว ไปบแผ้วกลครู รู้แต่งเชิงลวงพ่อ ตำต่อตั้งงหลีกหลบเล่กลทบเจรจา สำเนียกกล้าชาญชน ทั้งกลพ่อลวงไล่ เล่เลี้ยวให้หลงกล ฯ

เสโลคาบฉันนใด โล่ห์คาบไประยะ ย่างจังหวะ
เรียงราย รู้ที่ย้ายที่ยก ไว้น่าอกฝึ่งผาย พ่อลวงกรายกล่าวแถลง
เชิงย้ายแย้งกลยุทธ ย้งงนั่งซุดแซงเชิง ให้ละเลิงทะลวงฟัน ฯ
เขนทองปกป้องไฉน เขนทองใช้ป้องตน เผยพ่อ
ชนต้งงสู้ เร่งเรียนรู้จงแหลม รู้ภูกแกมซอนกล รู้ยิ่งคนมีไชย ฯ

ปืนไฟกลรู้รอด สอดปืนยิงฉันใด ปืนไฟตั้งเป็นหมู่ วางตับคู่แถวถัด เสโลหขนัดเล่าหวน เดิรเปนกระบวนแล่นสู้ เปนคนรู้คงเรียน จำเนียรราชเศิกสอน ไว้เบียนบ่อนสัตรู ข้าเศิกสู้เสียไชย ฝ่ายเราได้ชำนะ ฯ

ตะปูตรึงค่ายแบ่งปัน ไพร่พลขันธ์ฉันใด สำหรับบไปค่ายหมั้น ตรึงค่ายกันนไพรี ไชยภูมมีเบื้องน่า ต้งงแต่รบข้าเศิกหย่าเบาตรึกตรองการ ปีกกาหนันนซ้ายขวา แว้นไว้ถ้าฉันใด ซ้ายขวาไว้ให้แน่น แกว่นการแล่นเคหา ดูเฉี่ยงกาโบยบิน ฉาบเฉี่ยวฉินฉกพา เรวรวดหาแต่ได้ กองร้อยไซ้เหมือนกัน พ่อลวงผันซ้ายขวา พลยกมาแต่งสู้ กลย่อมกลย่อมรู้ เล่เลี้ยวหลายกล ฯ

หัวน่ารบฉันใด หัวน่าให้ยืนแนม รบต่อแหลมแล่นหล้า มารบม้าผันฉงน ให้เปนกลผกผ่าน หาญพ่อหาญยืนแย้ง พ่อลวงล้วนกลแสัง ยั่วเย้าชิงไชย ฯ

ทหารม้าขึ้นม้าไวแว่น เคล้าหวนแกว่นฉันใด เปนกลในกลางณรงค์ รำหวนวิ่งสู้ กลหางดูลวงล่อ ดีต้านต่อตีกล รู้ยิ่งคนมีไชย ฯ

..............ตัวหนังสือในสมุดไท ลบเลือนไปไม่สามารถอ่านได้อีกสามเล่มสมุดไท **.............**ผู้เรียบเรียง

"... แห่งออกญาศรีทมรรัตน์ จึ่งสมเดจพระนเรศวรพุทธิเจ้าหลวง มีพระราชโองการว่า ควรฤๅแห่งความในคำภีร์นี้อันเราใช้รักษาแผ่นดินสยามมา จักให้ขุนนางขุนเศิกแห่งศรีอยุทธยาได้ร่ำเรียนท่องจำใช้การ ราชบันดิตยทั้งงหลายในออกขุนนางนั้นนล้วนเหนพ้องด้วยดำริแห่งพระนรศวรพุทธิเจ้าหลวงหมีได้ขัด แลเหนพ้องตามนามคำภีร์ตามที่พระพุทธิเจ้าหลวงทรงพระราชทานนั้นนแล้ว ทรงมีตำหรัดแก่เหล่าขุนนางแลขุนรบทั้งงหลายว่า เมื่อสิ้นบุญพระองค์เมื่อใดก็ให้ออกญาศรีทมรรัตน์ เปนผู้อันรักษาคำภีร์วัดกุโสดอนี้ ไปกินเมืองเพชรบูรณ์นับแต่นั้นน ให้ศรีอยุทธยายกเบี้ยส่วยหลวง แลข้าทาสทั้งงปวง ห้ามหมีให้เกบจากเมืองเพชรบูรณ์ ให้พึงเปนเมืองกัลปนาแก่สงฆ์เจ้ากู แลชีพราหมณ์ทั้งงหลาย เปนที่สั่งสอนความแก่ขุนเศิกขุนนางทางความในคำภีร์นามใหม่ว่าพิไชยสงคราม ไว้รักษาแผ่นดินอันเรามอบให้นี้จงท่วนทั่วกนน

ณ วันจันทร์ เดือน ๖ ขึ้น ๘ ค่ำ ศักราช ๙๕๕ สมเดจพระนเรศวรพุทธิเจ้าหลวง ทรงเสด็จสวรรคต สมเดจพระนเรศวรพระพรรวสาปีมะโรงศก เมื่อได้สมบัตินั้นนศักราช ๙๔๐ ปีขาล สัมฤทธศก ในปีขาลนั้นน พระชนม์ได้ ๓๕ พรรวสา เสด็จอยู่ในราชสมบัติ ๑๕ พระพรรวสา เมื่อเสด็จสวรรคตในเมืองห้างหลวง พระชนม์ได้ ๕๐

พรรวสา บมีราชโอรสธิดาแลพระราชินีปรากดในอยุทธยา ด้วยตลอด พระชนม์ทรงการเศิก คงมีแต่ชายาลูกครูดาบเมืองสองแคว แต่แรกเสวยเศวตรฉัตร แลได้พรัดพรายหายสูญไปในครั้งตามเสด็จเมื่อเศิกกรุงละแวก ขุนทะหาญออกสืบหาหลายปีไม่สบจึ่งทิ้งการนั้นนเสีย เปนอันว่าสูญ

ออกญาศรีทมรรัตน์ผู้รักษาคำภีร์พิไชยสงคราม พร้อมพล ๖๕ ม้า ๑๒ ช้างนึง เกวียน ๑๔ ไพร่เลข ๒๐๐ ไปกินเมืองเพชรบูรณ์ตามพระราชโองการแห่งพระนเรศวรพุทธิเจ้าหลวง ในฟ้าสางวันพรุ่งนั้นน

จึ่งราชครูทั้งง ๔ ก็แลท้าวพญาสามนตราชมหาเสนาบดีมนตรีทั้งงหลาย จึ่งตั้งงพลับพลาขึ้นในกองทับไชย กลางกองพยุหนั้นนเสรจสรัพ ก็นำมหาเศวตฉัตรแลเครื่องมหาเบ็ญจราชกกุธภัณฑ์อันเปนเครื่องราชาภิเษกสำหรับพระมหากษัตริย์มาถวายแก่สมเดจพระเอกาทศรฐ ทูลเชิญขึ้นสืบสันตติศรีสุริยวงศ์ ดำรงพิภพมณฑลสกลกรุงเทพพระนครศรีอยุทธยามหาดิลกรัตนราชธานีบุรีรมย์

สมเดจพระเอกาทศรฐ ก็เสด็จขึ้นยงงพระมหาคชาธาร กองทับไชยอันประกอบโดยขนัดด้วยพลช้าง พลม้า พลเขนด้งง แพนแสนโล่ห์โตมรธนูศร พยุหะพลากรพฤนทรโยทาทะหาญทุกพรรคทั้งงปวง พร้อม

ราชนิกูลประยูรญาติราชมนตรี มหาเสนาบดีถวายบงงคมสมเดจพระเอกา
ทศรฐ แลเลิกรวมทับน่ามารวมกับกองทับหลวงแต่น้นน

แผนที่สยามสมัยแผ่นดินสมเด็จพระนเรศวรมหาราช

เถิง ณ วันพฤหัสสบดี ขึ้น ๑๒ ค่ำ เดือน ๖ สมเดจพระเอกาทศรฐ ก็เสด็จโดยเรือครุทพ่าห์ เถิงเมืองเชียงใหม่ แลมีพระราชโองการตรัสสั่งแก่พระเจ้าเชียงใหม่ ให้อยู่รักษาเมืองแลบำรุงช้างม้ารี้พลให้มั่งคั่ง เมื่อจมีการพระราชสงคราม ก็จเอาพระเจ้าเชียงใหม่ไปโดยเสด็จด้วย สมเดจพระเอกาทศรฐ ก็จุมพลในเมืองเชียงใหม่นั้นน

สมเดจพระเอกาทศรฐก็ยกทับหลวงเสด็จจากเชียงใหม่กลับคืนยงงกรุงศรีอยุทธยา แลทรงพระกรุณาเอาพระทุลอง ลูกชายพระเจ้าเชียงใหม่ลงมาพร้อมกนน แลพระราชทานศักดินาอันบมีอำนาจทางราชการ เปน ออกญาพระศรีสุธรรมราชา แลพระราชทานนางชะเลยพม่าบ้านหางน้ำ ซึ่งพระเอกาทศรฐให้ทะหาญคู่พระทัยไปรับมาเปนการลับจากบ้านหางน้ำมาพระราชทานให้เปนภริยาของออกญาพระศรีสุธรรมราชา กับพระราชทานบ้านแลสวนให้พำนกกใกล้วัดรฆัง นางชะเลยพม่าจึ่งอยู่ด้วยกับออกญาพระศรีสุธรรมราชาออกน่า นางชะเลยพม่าจึ่งเปนภริยาของออกญาศรีสุธรรมราชานับแต่นั้นน ผู้ทั้งงหลายต่างคำนึงกนนไปว่าเด็กไลเปนลูกของออกญาพระศรีธรรมราชา โดยเหตุสำคันสมด้วย พ่อชื่อลุทอง ลูกจึ่งชื่อ ไล คนทั้งงหลายจึ่งไม่เหนกลในความปิดลับ

นางชะเลยพม่าคุจดั่งได้แก้ว ความคิดเหนอันใดล้วนหมีได้ขัดกับออกญาพระศรีธรรมราชา ด้วยว่าออกญาพระศรีสุธรรมราชาน้นนก็เปนชะเลยเช่นนาง ย่อมมีความแค้นผู้สยามไม่ผิดกนน จึ่งย่อมเปนหนทางที่นางย่อมจตอบสนองคุณแผ่นดินอังวะแดนกำเหนิด จึ่งหมีได้ปิดบงงความอันว่านางชะเลยพม่ามีครรภ์อยู่ก่อนถวายงานสมเดจพระเอกาทศรฐน้นน ย่อมเปนที่กระจ่างใจยยของออกญาพระศรีสุธรรมราชา ด้วยว่าท้งงสองนึงอยู่ในฐานะตัวประกนนนึงอยู่ในฐานะชะเลย ความคุ้นเคยแลภาษา แลสำนึกถ่ายทอดสาระทุกต่อกนน นึงต้องเปนตัวประกนนเมืองขึ้นแก่ศรีอยุทธยา นึงต้องมาเปนชะเลยแม้ชั่วชีวิตมอดม้วยก็บมีวันที่จได้กลับคืนสู่ดินแดนเกิดได้ ท้งงสองก็ต่างคั่งแค้นฝงงแน่นเปนความอาฆาตแค้นร่วมกนน ต่างพร้อมสะบคจจองล้างราชตระกูลกรุงศรีอยุทธยาให้สิ้นสูญแต่น้นน ท้งงสองต่างปรองดองเปนอันดีในรุ่งปีน้นนนางชะเลยพม่าก็ได้เกิดลูกชายแต่ออกญาพระศรีธรรมราชาอีกคนนึง

ออกญาพระศรีสุธรรมราชา แลนางชะเลยพม่า หมีได้ว่างเว้นไปเฌี่ยมเยียนเด็กไล แลกล่าวใส่ความเทจ ยุยงส่งเสริมเด็กไล พร่ำสอนเล่เพทุบาย กลโกงท้งงหลายก็สืบสู่เด็กไลเสมอมา แลสอนเปนนิจว่าแผ่นดินนี้ต้องเปนของเจ้าบมีใช่ใครอื่น เพราะเจ้าคือชาติคือเชื้อที่จ

ต้องครองแผ่นดินสยาม ความมักใหญ่ทั้งงนั้นนก็ฝงงอยู่ในใจยของเด็กไลหมีได้ผ่อนคลาย

ครั้นนพระเอกาทศรฐขึ้นเสวยเศวตรฉัตรกรุงศรีอยุทธยา เหล่าเสนาบดีก็แลขุนเศิกทั้งงหลาย อันถวายงานเศิกด้วยสมเดจพระนเรศวรพุทธิเจ้าหลวง เมื่อกลับจากเมืองเชียงใหม่ ก็ล้วนพากนนอุปสมบทเพื่อถวายเปนพระราชกุศลสิ้นเสียทุกตัวผู้ ต่างธุดงค์กระจัดกระจายแยกไปปฏิบัติธรรมในแลนอกอาณาจักรสยาม คงเหลือน้อยจำนวนที่จจำพรรวสาอยู่ในอารามอันใกล้กรุงศรีอยุทธยา

แลออกญาพระศรีสุธรรมราชาแพร่ความเทจ ให้กว้างไปในหมู่ข้าราชการจนเปนที่โจทย์กนนทั่วทั้งงสูงแลต่ำต่างรู้กนนท่วนทั่วว่า เด็กไล น้นนเปนโอรสของพระเอกาทศรฐ แต่หมีได้กล่าวแจ้งว่าผู้ใดเปนมารดา ก็แลนางชะเลยพม่าผู้มารดาน้นนก็ช่วยแพร่ความเทจ ไปในหมู่นางห้ามในความเดียวกนน แลกรุงศรีอยุทธยาครั้งน้นนย่อมเปนที่กล่าวทางเดียวกนนทั้งงสิ้น ทั้งงนี้เพื่อถางทางแก่เด็กไลผู้ลูกที่จได้ทำการครองแผ่นดินสยามต่อไปได้โดยง่าย

เด็กไล เปนเด็กฉลาดปราดเปรื่อง ท่องจำคำภีร์แลตำหรับพิไชยสงครามทั้งงนั้นน ได้จบสิ้นกระบวนความ แต่อัทยาไศรกลับพลิกแพลงฉลาดในทางโลภมักได้ ชอบหยิบแย่งฉวยชิงของผู้อื่นมาเปนของตน ใจยคออำหิตโหดเหี้ยมผิดเด็กทั้งงปวง ชอบจับแมลงมาตัดหัวทรมาน เอากบเขียดตัวน้อยมาเอาไม้เสียบทวาร แล้วนั่งฟงงเสียงร้องจนกบเขียดตายแล้วหัวเราะภอใจยในการกรทำ จับเต่าในวัดมาเผาบ้าง แมวหมาในวัดถูกนำมาเอาไม้แหลมแทงเอมไม้ทุบหัวให้ส่งเสียงร้องทรมานเปนเครื่องเล่นที่เด็กไลภอใจยหย่างยิ่ง เมื่อพระสงฆ์สามเณรห้ามปรามละขู่ว่าจนำความไปฟ้องพระพิมลธรรมอนันตปรีชา เด็กไลก็จหาทางกลั่นแกล้งพระสงฆ์สามเณรองค์นั้นน โดยเอากรวจหินใส่ลงไปในภัตตาหารเพื่อไม่ให้ฉันบ้าง เปนที่อิดหนาระอาใจยย จนพระสงฆ์สามเณรหลายรูปต้องของย้ายวัดไปจำพรรวสาที่วัดอื่น แม้ว่าเด็กไลจมีนิสัยวิปริตวิตถารเช่นนี้ ก็บมีผู้ใดกล้าจขัดใจยแลลงโทษด้วยเปนเหนว่าที่โปรดของพระพิมลธรรมอนันตปรีชา โอรสของพระเอกาทศรฐ แต่การคงงกล่าวเด็กไล ไม่เคยทำให้ปรากดเมื่ออยู่ต่อน่าพระพิมลธรรมอนันตปรีชา แม้เพียงครั้งเดียว เพียงแต่ได้ฟงงเปนกระสายไม่เหนด้วยตา เด็กไลจึ่งไม่เคยถูกลงโทษใด

เด็กไล มีสหายคู่ใจยยเปนเด็กชาย ชื่อสาย อันเปนลูกทาสในเรือนเบี้ยของหมื่นเคโช ได้นำไปฝากไว้ให้อยู่วัดรฆัง เพื่อคอยปรนนิบัติเด็กไล จึ่งเปนสหายคู่หูคู่ใจยยคบคิดต่อกนนมา นางชะเลยพม่าผู้มารดาจเพียนสั่งสอนความพลิกแพลง การประจบประแจงแก่เด็กไล ใช้กับพระพิมลธรรมอนันตปรีชาเพื่อให้นำเด็กไล เข้าทูลเกล้ารับใช้ภายในวงงเพื่อให้ได้ใกล้ชิดกับพระเอกาทศรฐ แลแรงหนุนจากออกญาพระศรีธรรมราชาผนวกกนน จึ่งสมประสงให้เด็กไลได้เข้ารับราชการ เปนมหาดเล็กขอบวงงโดยพระพิมลธรรมอนันตปรีชาฝากฝงงแต่นั้นน

ที่ข้างวัดรฆังเปนที่พำนกกของ นกกพรตเยซูอิต เข่อินโก สีมาเนด เชาต่างด้าวโปตุเกส ออกเที่ยวกระเวนไปมาหาเชานี่ปุ่นเยซูอยู่เปนประจำ เหนลักษณะของเด็กไลต้องชาตายิ่ง มักมีส้มสูกลูกไม้มาให้เด็กไลอยู่เสมอ แลสอนอ่านเขียนภาษาญี่ปุ่น แลภาษาโปตุเกสให้เด็กไล ด้วยความฉลาดเด็กไลก็สามารถเรียนรู้ได้จนสิ้นแลพาเด็กไลไปโรงสวดอยู่เปนนิจ ด้วยโรงสวดนี้เด็กไลมักชอบไปฟงงเสียงสัตว์ที่ถูกนกกพรตเยซูทรมาน เพื่อบูชาเยซูอิต แลเด็กไลต้องการทรมานสัตว์บ้าง นกกพรตเยซูอิตจึ่งให้เด็กไลเข้ารีตเสียเพื่อทำน่าที่สังหานสัตว์ถวายเยซูอิต นกกพรตเยซูอิต เข่อินโก สีมาเนด จึ่งเปนที่รักของเด็กไลด้วยมีสัตว์มาให้สังหานแลทรมานหมีได้ขาด

ภาพชาวโปตุเกสในชุดขุนนางไท ในสมัยอยุธยา

เมื่อเด็กไล วัยได้ ๑๓ ปี สมเดจพระเอกาทศรฐ ทรงโปรดให้เปนมหาดเล็กหุ้มแพร จึ่งออกญาพระศรีธรรมราชาก็พาเด็กไลเข้านอกออกใน จนเปนที่รู้จักวางใจยยแก่เจ้านายฝ่ายในท่วนน่า นาง

ชะเลยพม่าผู้มารดาก็เลี้ยมสอนให้เด็กไลรู้จักใช้ คบหาประจบประแจง พลิกแพลงต่าง ๆ นำเข้าของหญูกยา มะพลับ ใบพลู ไปมาหาสู่ เสนาบดีข้าราชการผู้ใหญ่หมีได้ขาด จึ่งเปนที่ชอบใจยกล่าวขวันแล นิยมชมชอบทั่วกนน แลจักไปวงงมหาอุปราชพระศรีรณเรศ หมีได้ขาด พระศรีรณเรศมหาอุปราชก็โปรดปรานปัญามหาดเล็กไล

" พระศรีรณเรศมหาอุปราช ทรงชมชอบปัญามหาดเล็กไล จึ่ง กราบทูลความชอบนานา แก่พระราชบิดา พระเอกาทศรฐจึ่งโปรด พระราชทานตำแหน่งทางราชการให้มหาดเล็กไลเปนที่ จมื่นศรีสรรักษ์ ตำแหน่งหัวหมื่นมหาดเล็กรับราชการใกล้ชิดเบื้องพระยุคลบาท เมื่อ มหาดเล็กไลวัยได้ ๑๖ ปี

หลังจากขึ้นว่าตำแหน่งจมื่นศรีสรรักษ์ก็ กินเหล้า เลี้ยงหมาก ยา แก่หัวน่ามหาดเล็กแลขุนทางผู้มุ่งทางอบายท้งงหลายเปนนิจ แลด้วย คบคนพาลเปนมิตร หลงติดความชั่วในสุรา หมีได้ไฝ่หาทางพระธรรม นำศุข สมดงงที่ได้เปนศิษย์พระสงฆ์ จึ่งได้เกิดเหตุใหญ่ขึ้นเมื่อได้ ตำแหน่งจมื่นศรีสรรักษ์แล้วท่วน ๒ ปี มิตรสหายพาล แลนกกเลงสุราท้ งงน้นน พากนนทำผิดซึ่งมีโทษเถิงตาย แต่ก็มีเหตุให้จมื่นศรีสรรักษ์รอด ชีวิตมาได้เรื่องราวมีดงงนี้

ในอาณาจักรสยามมีประเพณีโบราณตั้งงขึ้นมาเปนนานโพ้นแล้ว คือเถิงฤดูเกี่ยวเข้า เมื่อเกบเข้าเสรจสรัพแล้วต้องทำความสะอาดพื้นดินเปนการกำจัดแมลงแลปฏิกูลอื่น ๆ ด้วยการจุดไฟที่กอต้นเข้าที่เกี่ยวแล้วก่อนการหว่าน ต้องไถพื้นดินเสียก่อน สมเดจพระเจ้าอยู่หัวเสด็จออกไปยงงชนบทในพระอะริยาบทสง่างาม พรั่งพร้อมด้วยข้าราชบริพารจำนวนมาก เพื่อทำพิธีแรกนาขวัญปลดปพ่อยพระธรณีให้รอดพ้นจากสิ่งอัปมงคลทั้งงหลาย ซึ่งจได้ไม่เข้าไปปะปนอยู่กับเมล็ดเข้าแลต้นเข้า แลหากสมเดจพระเจ้าอยู่หัวไม่เสด็จไปในงานพิธีนี้ การเพาะปลูกของชนสยามจไม่เปนผลเลย

ในแผ่นดินของพระเอกาทศรฐสมเดจพระเจ้าอยู่หัว มีพระโหราธิบดีผู้ทรงวิทยาคุณทางโหราสาต ได้ผูกดวงชาตาราศีของกรุงศรีอยุธยา แล ได้กราบบงงคมทูลสมเดจพระเจ้าอยู่หัวว่าในพิธีแรกนาปีนี้เปนปีมหาอุบาทว์ หากพระองค์ทรงทำพิธีนี้ด้วยพระองค์เอง พระองค์ก็จดำรงค์พระชนม์ชีพไปได้อีกไม่เกิน ๓ พรรวสา แลพระโหราธิบดีได้ตรวจดวงชาตาจำเพาะของสมเดจพระเจ้าอยู่หัวแล้วได้ให้คำพญากรถวายว่า ข้าพระเจ้าได้ตรวจเหนในวิถีโคจรของดวงดาวว่า ถ้าพระองค์ไม่เปลี่ยนประเพณีแรกนาขวันนี้ แลไม่มอบน่าที่นี้ให้กับขุนนางผู้นึงผู้ใดทำน่าที่แทนพระองค์แล้ว อุบาทว์นี้จทำให้พระราชวงศ์ของ

พระองค์ทั้งงหมดจต้องสิ้นสูญไปในไม่ช้านี้ แลถ้าหากพิธีแรกนาในปีนี้ ไม่บรรลุผลสำเรทธิ์ พระราชวงค์ของพระองค์ก็จเถิงแก่กาลวิบัติแน่แท้

ฉะนั้นน ขอสมเดจพระเจ้าอยู่หัวจงทรงมอบหมายน่าที่ให้แก่ผู้อื่นกรทำแทนเถิด พระเอกาทศรฐสมเดจพระเจ้าอยู่หัว จึ่งทรงมอบให้เจ้านายเชื้อพระวงศ์พระองค์นึงของราชสำนกก ซึ่งมีตำแหน่งเปนสมุหนายกทำน่าที่แทนพระองค์ แต่ผู้นี้ไม่สามารถทำพิธีนี้ได้สำเรทธิ์ เพราะได้เสียชีวิตโดยกระทันหัน สมเดจพระเจ้าอยู่หัวทรงขอความเหนจากพระโหราธิบดีในเรื่องที่เกิดขึ้นนี้ พระโหราธิบดีได้ทูลตอบว่าดาวต่าง ๆ เปนเหตุให้เกิดเหตุร้ายเช่นที่เกิดขึ้นนี้แก่ผู้ที่ได้รับมอบหมายน่าที่จากพระองค์ทุกผู้ เพื่อรักษาพิธีแรกนาขวันอันเปนพิธีโบราณของบรรสบุรุษสยามนี้ไว้ จึ่งจำเปนต้องมอบน่าที่ให้แก่ขุนนางที่มียศต่ำ โดยอ้างเหตุว่า ด้วยสิ่งอัปมงคลภูติผีปีศาจพากนนกำเริบยะโส เพราะผู้ที่อยู่ในราชตระกูลเชื้อพระวงศ์ฤๅผู้มีเกียรติยศสูงมาทำพิธีขับไล่ แลเทพดาจึ่งไม่ทรงภอพระทัย ที่กษัตริย์แลสมุหนายก่อมตัวมากเกินไป ที่มาทำพิธีขับไล่สิ่งอัปมงคลเช่นนี้

พระเอกาทศรฐสมเดจพระเจ้าอยู่หัว แลที่ประชุมราชครูแลเสนาบดีทั้งงหลายมีความเหนว่า สมควรที่จเหนด้วยกับความคิดอันเปน

ไปตามหลักของพระโหราธิบดีแลเหล่พราหมณ์ จึ่งทรงต้งงผู้ผู้นึ่งให้มีตำแหน่งเปนออกญาเข้าเปนพญาแรกนา นับแต่น้นน แลเมื่อผู้ผู้ได้รับแต่งต้งงเปนพญาแรกนาให้ทำพิธี ออกญาเข้าก็จักถูกส่งไปอยู่ตามลำพงงในที่อันห่างไกลจากพระนคร แลต้องไม่ออกจากที่พัก อีกท้งงบริเวณรั้วรอบบ้านของเขาน้นนด้วย ตราบจนกระทั่งเถิงตะวันเฌี่ยมขอบฟ้าในวันกำหนดทำความสะอาดประเทส จึ่งจได้กลับไปยงงราชสำนกกแลเข้าเฝ้าสมเดจพระเจ้าอยู่หัว พระองค์จทรงพระราชทานพระภูษาใหม่อันเปนเครื่องฉลองพระองค์ของกษัตริย์ แลให้สวมมงกุฎรูปกรวยแหลมลงบนศีรษะ

ออกญาเข้าต้องนั่งในบุษบกเล็ก ๆ ที่มียอดทรงแหลม มีผู้หามหัวท้าย ๘ ผู้ ออกเดิรจากพระราชวงงไปตามถนน จักมีบริวารล้นหลามพรั่งพร้อมด้วยเครื่องดนตรี ดีด สี ตี เป่า นำน่าไปยงงชนบทชนเชาสยามทุกผู้ แม้แต่เสวกามาต อำมาตย์ เชาวงง แลผู้อื่นท้งงสิ้นล้วนถวายเกียรยศโดยท่วนน่า เฌี่ยงเดียวกับถวายพระเกียรยศแก่สมเดจพระเจ้าอยู่หัว ท้งงนี้เพราะตำแหน่งนี้ได้ถูกสมมุติให้เทียบเท่ากับสมเดจพระเจ้าอยู่หัว

ออกญาเข้าจหมีได้รับค่าตอบแทนอื่นใด นอกจากเงินที่เกบจากค่าปรับไหมจากผู้ที่สบกลางทาง แลผู้ที่ไม่ปิดประตูบ้านยามกระบวน

ผ่านมาเถิง ฤๅผู้ที่เปิดร้าน ฤๅแผงลอยในถนนโล่ง เพราะออกญาเค่ามีสิทธิจับเอาตัวผู้นั้นนไว้จนกว่าผู้นั้นนจยอมจ่ายเงินให้ ทั้งงนี้เขาจได้รับเปนเงินสยามรวม ๓ ชั่งสำหรับวันนั้นน

เครื่องแต่งกายขุนนางไท สมัยอยุธยา

ในทันทีที่ออกญาเข้าออกจากประตูพระราชวงง เขาจมีอำนาจแลเกียรติยศเทียบเท่าสมเดจพระเจ้าอยู่หัว ยิ่งกว่านั้นนเพื่อให้การสมมุตินี้ดูสมเหตุผล สมเดจพระเจ้าอยู่หัวพระองค์จริงก็จไม่เสด็จออกจากพระราชวงงเลย แลจไม่ปรากดพระองค์ให้ผู้ใดเหนอีกด้วย พญาแรกนาฤๅออกญาเข้า เมื่อมาเถิงโรงพิธีก็จอนุญาตให้ทุกคน เจ้าโจมตีต่อสู้กับพรรคพวกแลบริวารผู้ติดตาม แต่มีกดอยู่ว่าผู้ที่เข้าโจมตีนั้นนห้ามใช้อาวุทธใดทั้งงสิ้น แลจแตะต้องตัวองครักษ์ของพญาแรกนาหมีได้ ถ้าหากพญาแรกนาได้ไชยชำณะในการต่อสู้กับฝูงชนทั้งงหลายนั้นนแล้วจเปนนิมิตรหมายว่าปีนั้นนเข้าปลาอาหารจอุดมสมบูรณ ถ้าพญาแรกนาแพ้ต่อฝูงชนทั้งงหลาย หนีกระเจิด กระเจิง ก็พญากรได้ว่าเปนลางร้ายภูตผีปีศาจแลสิ่งอัปมงคลจทำลายพืชผลของแผ่นดิน พิธีการที่สนุกสนานเหล่านี้จบลงหย่างมีไม้ตรี ของทั้งงสองฝ่าย แต่ก็มีอยู่หลายครั้งสนุกเกินไปทำร้ายกนนบาดเจบเถิงตายก็มี เมื่อจบสุดท้ายของพิธีเดิม พญาแรกนาจกลับไปยงงพระราชวงงในเวลาเย็น เพื่อถอดมงกุฎแลเครื่องทรงกษัตริย์ออกแลกลายเปนสามัญชนเช่นเดิม ตลอดปีนั้นนเขาจอยู่เย็นเปนศุขฤๅว่าจเจบไข ก็ขึ้นอยู่กับค่าสินไหมที่เขาได้รับในวันพิธีแรกนานั้นน

หนุ่มไลศิษย์พระพิมลธรรมอนันตปรีชา วัดรฆัง ซึ่งเพ่อจได้รับยศใหม่ให้เปนที่ จมื่นศรีสรรักษ์ ยศสูงแต่อายุยงงน้อยสุดในอยุทธยา มีอายุเพียง ๑๘ ปี ขณะวันพิธีแรกนานี้ จมื่นศรีสรรักษ์ได้อยู่ในชนบทน้นนด้วย โดยมากับหนุ่มสายบุตรหมื่นเดโช สหายคู่ใจยยศิษย์ร่วมอาจารย ซึ่งบัดนี้เปนฝ่ายน่าของมหาอุปราชพร้อมพวกพ้องบ่าวไพร่ติดตามมาหลายคน แลได้เข้าโจมตีพญาแรกนาหย่างดุเดือด ดูเหมือนว่าหมีใช่เปนการทำด้วยไม้ตรีตามพิธีการ กลับคล้ายเปนเจตนาฆ่าพญาแรกนาแลบริวารผู้ติดตามให้ตายไปตามกนนท้งงหมดน้นนด้วย ฝ่ายองครักษ์ของพญาแรกนาเหนเช่นน้นน ก็เข้าต่อสู้ป้องกนนสุดฤทธต่อต้านจมื่นศรีสรรักษ์ขุนนางหนุ่ม แลขว้างก้อนหินไปถูกหนุ่มสายสหายจมื่นศรีสรลักษ์จนได้รับบาดเจบ จมื่นศรีสรลักษ์เหนสหายคู่ใจยยบาดเจบเช่นน้นนจึ่งมีโทษะชักดาบเข้าถาโถมฟากฟันองครักษ์ของพญาแรกนา อันเปนการกรทำที่ขัดข้อห้ามของพิธีนี้ย่อมโจมตีโดยห้ามใช้อาวุทธ พญาแรกนาแลองครักษ์ต้องถอยหนีเค่ามายงงพระราชวงง พิธีแรกนาในแผ่นดินสมเดจพระเจ้าอยู่หัวเอกาทศรฐ จึ่งเปนอันล้มเลิกไม่บรรลุความสำเรทธิ์ อันเกิดจากการทำลายพิธีของจมื่นศรีสรลักษ์ ลูกนางชะเลยพม่าน้นน

พระเอกาทศรฐสมเดจพระเจ้าอยู่หัวทรงกริ้วเปนกำลงง ในเรื่องอุบาทว์ที่เกิดขึ้น ทรงพระปริวิตกว่าเหตุการณ์ร้ายจเกิดขึ้นแก่พระราชวงศ์อันจเถิงแกว่นการสิ้นสูญ พิธีแรกนาย่อมมีความสำคันต่อขวันของเชาสยามท้งงแผ่นดิน แต่ต้องถูกทำลายโดยจมื่นศรีสรลักษ์ อันพระเอกาทศรฐยงงทรงสำคันผิดว่าเปนโอรสของพระองค์ หมีได้ทรงตระนกกแม้แต่น้อยว่า จมื่นศรีสรรักษ์นี้เปนลูกติดครรภ์นางชะเลยพม่ามาก่อนน้นน สมเดจพระเจ้าอยู่หัวทรงรับสั่งให้ค้นหาตัวจมื่นศรีสรรักษ์มาให้ได้ ให้นำตัวมาให้พระองค์จทรงลงโทษเอง

จมื่นศรีสรรักษ์ พร้อมกับสหายเมื่อทำลายพิธีแรกนาได้ ก็พาพรรคพวกสหายไปดื่มสุราฉลอง แลกลับไปวัดรฆัง แลใช้อุบายพลิกแพลงลวงพระพิมลธรรมอนันตปรีชาผู้เปนอาจารย ว่าจฝึกกรรมฐานในโบสถ์ แต่โดยเนื้อแท้คืออาไศรยใช้โบสถ์เปนที่หลบราชไภยย ด้วยมีกดมณเฑียรบาลห้ามไม่ให้ลงอาญาแก่ผู้ที่อยู่ในพัทธสีมา แม้ว่าอาญาของสมเดจพระเจ้าอยู่หัวก็เช่นกนน จึ่งถือว่าเปนเขตรรอไภยยทาน เมื่อสมเดจพระเจ้าอยู่หัวไม่อาจลงโทษจมื่นศรีสรลักษ์ให้สมกับความผิดได้ จึ่งเคืองแค้นพระทัยแทน ผสกนิกรเชาสยามเปนที่ยิ่ง จึ่งให้เรียกออกญาพระศรีธรรมราชาผู้ดูแลจมื่นศรีสรรักษ์มาแต่น้อยน้นนมาสบ แลขู่กำชับ

ว่าจลงโทษประหานเสียหากไม่อาจนำตัวจมื่นศรีสรรักษ์มามอบให้
พระองค์ได้

ออกญาพระศรีธรรมราชา จึ่งไปวัดรฆังปฤกษาการกับพระพิมลธรรมอนันตปรีชา ให้ร่วมแผนช่วย จมื่นศรีสรรักษ์จากโทษประหาน โดยชั้นแรกพระพิมลธรรมอนันตปรีชาจักต้องล่วงไปดักอยู่แพน่าวงง เมื่อยามเพลแล้วบาทนึง พระพิมลธรรมอนันตปรีชาจึ่งค่อยเข้าเฝ้าสมเดจพระเจ้าอยู่หัวทูลขอพระราชทานอไภยย ตัวออกญาพระศรีธรรมราชาจเข้าพระราชวงงพร้อมกับจมื่นศรีสรรักษ์เข้าเฝ้าสมเดจพระเจ้าอยู่หัวในยามเพล ทั้งงพระพิมลธรรมแลออกญาพระศรีธรรมราชาต่างนัดหมายหมั้นเหมาะไม่ให้คลาดเคลื่อนได้ แลร่วมเกลี้ยกพ่อมจมื่นศรีสรรักษ์ว่าแม้ลูกจชั่วหย่างไรสมเดจพระเจ้าอยู่หัวก็จทรงให้อไภยย ด้วยบิดาย่อมไม่ฆ่าลูก จมื่นศรีสรรักษ์ ย่อมปราดเปรื่องด้วยความพลิกแพลง เหนช่องสว่างทางรอดได้ วันรุ่งก่อนเพลจึ่งเดิรนำน่าออกญาพระศรีธรรมราชาเข้าพระราชวงง หย่างช้าช้า หมายว่าจให้เถิงพระราชฐานในเวลาพระย่ำกลองเพลภอดี ให้ตรงกับที่ได้นัดหมายไว้กับพระพิมลธรรมอนันตปรีชา การก้าวย่างช้าช้าของจมื่นศรีสรรักษ์นั้นน จึ่งคล้ายกับเดิรอาจหาญไม่หวั่นเกรงต่อโทษประหาน เปนที่โจทย์ขาดเซ็งแซ่ทั้งงนายแม่แล

ขุนทะหาญในอยุทธยา ในความกล้าของจมื่นศรีสรรักษ์ ด้วยหมีรู้ในอุบาย

พระเอกาทศรฐสมเดจพระเจ้าอยู่หัว ทรงกริ้วเปนอันมาก ทรงไต่สวนต่อน่าขุนนาง แลให้เบิกพยานทั้งงหลายของพญาแรกนา ต่างให้การตรงกนน จมื่นศรีสรรักษ์ถือดีด้วยหมายผิดว่าสมเดจพระเจ้าอยู่หัวคือบิดาตน จึ่งให้การวกวน ใช้ถ้อยคำผรุสวาทอันไม่อาจใช้ต่อน่าพระที่นั่ง แลขุนเศิกขุนนางทั้งงปวงหย่างไม่เกรงกลัวพระราชอาญา ลุกเดิรกรากเข้าไปเถิงพระองค์สมเดจพระเจ้าอยู่หัวจึ่งทรงคว้าพระแสงดาบข้างพระวรกาย ฟันจมื่นศรีสรรักษ์ จมื่นศรีสรรักษ์โดดหลบคมดาบจึ่งถูกตรงน่องทั้งงสองข้างเปนสามแผล แลรับสั่งให้ลงทัณฑ์ทั้งง ๕ พันทนาการไว้ด้วยโซ่ตรวน ให้ราชทัณฑ์นำไปจำตรุไว้ในคุกมืดนับแต่วันนั้นน

ก็ในวันน้นนฝีพายประจำเรือของพระพิมลธรรมอนันตปรีชาไปซ่องสุมเล่นโบกเสียที่ท้ายวัดรฆังแต่ยามเช้าจนลืมเวลาต้อง พายเรือนำพระพิมลธรรมอนันตปรีชาไปยงงพระราชวงงแต่ยามสาย พระพิมลธรรมอนันตปรีชาร้อนใจยยเมื่อยิ่งใกล้เพล ให้ศิษย์วัดออกตามหาสบฝีพายก็บ่ายคล้อยเลยเวลานัดหมายเสียแล้ว แต่เมื่อตรวจดวงชาตาของจมื่นศรีสรรักษ์ ตามตำหรับโหราสาตก็รู้ได้ว่าชาตาไม่เถิงฆาต จึ่งเบา

ใจยย ยามว่างบ่ายน้นนพระพิมลธรรมอนันตปรีชาเมื่อตรวจดวงชาตาของจมื่นศรีสรรักษ์แล้ว ก็ผวนคิดตรวจดูดวงชาตาแห่งตน ให้ตื่นตรนกตกใจยย ด้วยดวงดาวโคจรไปในสากลแห่งดวงชาตาตนน้นนจักได้ผ่านฟ้ามไหสวรรย์ ครองเศวตรฉัตรอยุทธยา ด้วยความสามารถแห่งศิษย์ตนคนนี้ พระพิมลธรรมอนันตปรีชาเหงื่อโทรมใบน่า รีบลบลายดินสอออกจากกระดานชะนวนน้นน เกบความไว้ในใจยยหมีได้แพร่งพรายให้อื่นใดรับรู้ ในวิถีแห่งดวงดาวชาตาตน

ออกญาพระศรีธรรมราชา เมื่อกลับออกจากพระราชวงง จึ่งรีบนำเรื่องจมื่นศรีสรรักษ์ถูกลงทัณฑ์ ไปปฤกษากับพระพิมลธรรมอนันตปรีชาที่วัดรฆัง พระพิมลธรรมอนัตตปรีชาจึ่งว่า พระมหาอุปราชศรีรณเรศ เปนศิษย์ของฉันแลเปนที่โปรดปรานของสมเดจพระเจ้าอยู่หัวคงช่วยให้จมื่นศรีสรรักษ์พ้นโทษได้ แลเมื่อพ้นช่วงฝนแล้วจึ่งค่อยคิดการแก้ไขเถิดหย่าได้ร้อนใจยย ยงงภอมีหนทางแก้ไขยามนี้สมเดจพระเจ้าอยู่หัวทรงกริ้ว ควรปพ่อยให้เรื่องคลายไปเสียก่อน แต่ในสำนึกน้นนจต้องหาทางช่วยให้จมื่นศรีสรรักษ์พ้นไภยย ด้วยจักเปนผู้นำพาให้ตนขึ้นครอบครองมไหสวรรย์ผ่านพิภพศรีอยุทธยา จึ่งผู้ใดจเข่นฆ่าจมื่นศรีสรรักษ์หมีได้

สิ้นน่าฝนปีนั้นน จมื่นศรีสรรักษ์ต้องโทษจำตรุได้ท่วน ๕ เดือน พระพิมลธรรมอนันตปรีชา จึ่งพร้อมด้วยออกญาพระศรีธรรมราชาไปยงงพระราชวงงบวรศถานมงคลเฝ้าพระศรีรณเรศมหาอุปราชพระราชบุตร ให้โปรดทูลขออไภยยโทษให้จมื่นศรีสรรักษ์

ครั้งนี้ออกญาพระศรีธรรมราชาได้นำความเทจกราบทูลว่า แท้แล้วจมื่นศรีสรรักษ์ก็คือพระอนุชาร่วมสายพระโลหิตของพระองค์ แต่สมเดจพระเจ้าอยู่หัวให้ทรงบงงไว้ไม่ให้แพร่งพราย พระมหาอุปราชหมีได้ทรงทราบการนี้หรอกฤๅ พระศรีรณเรศมหาอุปราชทรงโปรดปรานจมื่นศรีสรรักษ์เปนส่วนพระองค์อยู่แล้ว เมื่อได้ทราบความเทจที่ออกญาพระศรีธรรมราชาปั้นขึ้นกล่าวนั้นนก็ทรงเชื่อ โดยได้เคยทรงทราบระแคะระคายจากเหล่าสนมกรมวงงใน แลข้าราชการที่กล่าวขานกนนเปนทางลับมาในกาลก่อนแล้ว จึ่งหมีได้เฉลียวใจยยในความเทจนั้นน ทรงพร้อมตามเหนงามด้วยพระพิมลธรรมอนันตปรีชาผู้อาจารย แลออกญาพระศรีธรรมราชา จึ่งเสด็จขอพระราชทานอไภยยทัณฑ์ให้จมื่นศรีสรรักษ์ โดยทูลถวายโดยหมายผิดว่าจมื่นศรีสรรักษ์คืออนุชาร่วมอุทร ขอไม่ให้พระราชบิดาหย่าได้ลงทัณฑ์จมื่นศรีสรรักษ์อันนับว่าเปนเชื้อไขในราชวงศ์ของพระองค์เลย พระเอกาทศรฐสมเดจพระเจ้าอยู่หัว ด้วยเหตุไม่ทรงทราบความจริงแท้ว่า จมื่นศรีสรรักษ์หมีใช่สายพระโลหิต จึ่งมีจิตเมตตาตามวิสัยแห่งบิดากับบุตร จึ่งพระราชทานอไภยยทัณฑ์ให้เบิกจมื่น

ศรีสรรักษ์ออกจากโทษจำตรุ แลมอบให้มหาอุปราชพระศรีรณเรศ เปน
ตักเตือนสั่งสอนดูแลไม่ให้ก่อการชั่วเช่นที่ผ่าน ก็แลมหาอุปราชก็รับเอา
จมื่นศรีสรรักษ์มาเปนมหาดเล็กส่วนพระองค์ ด้วยสำคัญผิดว่าเปนอนุชา
ร่วมอุทธรแต่นั้นน

ชุดแต่งกายราชนิกูล ชั้นเจ้าฟ้า สมัยอยุธยา

จมื่นศรีสรรักษ์มีนิสัยอาฆาตจองเวรมาแต่วัยเด็ก ไม่อาจลืมโทษทัณฑ์ทั้งง ๕ แลความทรมานในคุกมืดนั้นนได้ ด้วยหมายว่าก็แลทัณฑ์ทั้งงหลายที่กูได้รับนั้นน ล้วนมาจากพญาแรกนาแลขุนทะหาญเสนาบดีที่มันเข้าข้างกนน เรานี้ฤๅก็มีปัญญาสามารถ หากไม่กำจัดพวกมันเสีย วันนึงมันจักต้องหาทางกราบทูลให้สมเดจพระเจ้าอยู่หัวลงทัณฑ์กูให้เถิงตายเปนแน่ จำกูจต้องหาทางวางกลให้พวกมันหลุดพ้นจากราชการ จึ่งค่อยหาทางประหานพวกมันในภายหลัง จึ่งนำความไปปฤกษากับนกกพรตเยซูอิต เข่อินโก สีมาเนด อาจารยตน

จมื่นศรีสรรักษ์ มาอยู่รับใช้มหาอุปราชพระศรีรณเรศ เปนการนับแต่พ้นทัณฑ์ สิ่งใดที่พระศรีรณเรศติดขัด จมื่นศรีสรรักษ์จึ่งไปขอคำปฤกษาจากนกกพรตเยซูอิต เข่อินโก สีมาเนด แล้วนำมาแก้ไขปัญหานั้นนก็คลี่คลายในทุกการ พระศรีรณเรศมหาอุปราชจึ่งทรงไว้วางพระหฤทัยในการแผ่นดินทั้งงปวง โดยหมีได้ล่วงรู้ว่านั้นนเปนปัญญาของนกกพรตเยซูอิต เข่อินโก สีมาเนด แลเรื่องทั้งงหลายต่อจมื่นศรีสรรักษ์แก้ไข

ก็แลนกกพรตเยซูอิต เข่อินโก สีมาเนด กำหนดหมายว่ามหาอุปราชพระศรีรณเรศวางพระหฤทัย จึ่งวางกลให้จมื่นศรีสรรักษ์

อาไศรยบารมีพระรณเรศ ถอดข้าราชการอันเปนศตรูของจมื่นศรีสรรักษ์เสียให้สิ้น

จึ่งเช้านึงเมื่อจมื่นศรีสรรักษ์ เฝ้าพระมหาอุปราช จึ่งนำเอาษารงานเมืองเรื่องข้าราชในสมเดจพระเจ้าอยู่หัว แลเกลี้ยกพ้อมให้เหนงามตามไปด้วยกลว่า แผ่นดินสยามยามนี้ก็ไร้เศิก ปัจจานึกก็แสยงย่อ บมีเมืองใดหาญกล้าต่อศรีอยุทธยา ด้วยพระบารมีของสมเดจพระเจ้าอยู่หัว แต่ใยข้าราชการภายในจึ่งมากมายคล้ายยามเศิก บมีกิจแลไม่เปนชิ้นเปนผล ขุนนางลางคนก็ซ่องสุมฝึกซ้อมกำลงงดุจดั่งจกบฏ โดยที่ไม่ปรากดฆ่าเศิกจากเมืองใด ส่วนข้าราชการภายในก็บมีกิจคงใช้อำนาจเกบเบี้ยบ่อน ส่วยสา ให้ปวงประชาเชาสยามเดือดร้อน ยงงให้พสกนิกรสิ้นความภักดี จึ่งควรที่จลดข้าราชการท้งงหลายลงไปต่อเมื่อมีไภยยจึ่งเกณฑ์เค่ามา ยามนี้ควรให้ไปทำไร่ไถนาหาเข้าปลาอาหารส่งส่วยสา เข้าห้องพระคลังพระราชวงศ์ให้หมั้นคงสืบไป

ก็แลมหาอุปราชพระศรีรณเรศหมีได้รู้เท่าในกลอุบายของจมื่นศรีสรรักษ์ จึ่งเหนงามตามความคิด วันรุ่งจึ่งเสด็จเข้าสู่พระราชวงง กราบบงงคมทูลถวายความ โดยหมายบริสุทธิ์ให้สมเดจพระเจ้าอยู่หัวทรงจัดลดตัว ปลดข้าราชการท้งงหลายออกจากกองรบท้งงหลายของสยามคงงเช่นความตามจมื่นศรีศรรักษ์น้นน หมีได้รถุกตฤกความให้ภุกซึ้ง จึ่ง

นำกราบบงงคมทูลให้สมเดจพระเจ้าอยู่หัวทรงพิศจารณาอนุญาตเพื่อประโยชนแห่งชาติสยาม ต่อน่าที่ประชุมออกขุนนาง

น่าพระที่นั่งมุขอำมาต เหล่าเสนาบดี ราชครูทั้งงปวงต่างคดค้าน แลกราบบงงคมทูลสมเดจพระเจ้าอยู่หัวเอกาทศรฐ ว่า

แม้ว่าศรีอยุทธยาจสิ้นเศิก เมืองทั้งงหลายอันมาอยู่ใต้บรมโพธิสมภารในขอบขัณฑสีมา ก็หมีได้หมายว่าจภักดีต่อศรีอยุทธยาด้วยบริสุทธิ์ใจยยไม่ วันนึงใดหากเกิดวิปริตด้วยความคิด นำไพร่พลเข้าเปนกบฏ ศรีอยุทธยาก็หมีอาจมีเวลาเกณฑ์พลได้ทันกาล แลหากเมื่อเถิงกาลน้นนศรีอยุทธยาอาจเถิงกาลได้โดยง่าย

สมเดจพระเจ้าอยู่หัวเอกาทศรฐ ได้ทรงพิศจารณาความทั้งงหลายของมหาอุปราชพระศรีรณเรศ แลด้วยความเหนของเสนาบดีทั้งงหลายน้นน จึ่งทรงตรัสติงเตือนพระสติพระมหาอุปราชพระศรีรณเรศราชบุตรว่า เจ้าจถอดข้าราชการ ลดขุนเศิกในทับอยุทธยา ด้วยคิดการเปนกบฏฤๅ แล้วก็ทรงพระสรวลหมีได้ใส่ใจยยในคำกราบทูลของมหาอุปราชพระศรีรณเรศ

พระศรีรณเรศมหาอุปราช ทรงตฤกรฤกความผิดอันมีโทษประหานฐานกบฏ โดยการปรากดแก่น่าที่ประชุมมุขมนตรี กราบบงงคมทูลด้วยพระชลนาอาบนองน่าว่า ลูกหมีได้คิดการใดเปนการกบฏต่อพระราชบิดา ลูกนี้รักภักดีต่อพระองค์ แม้ชีวิตของลูกนี้ก็พร้อมจักพลีเพื่อพระราชบิดา จากน้นนจึ่งถวายบงงคมลากกลับสู่พระราชวงงบวรศถานมงคล ด้วยความน้อยพระทัย ตรัสให้บ่าวไพร่ไปตามตัวจมื่นศรีสรรักษ์เค่ามาสบ

แต่เย็นน้นนจมื่นศรีสรรักษ์หมีได้อยู่ในพระราชวงงบวรศถานมงคล คงร่ำสุรากับข้าราชการนอกกำแพงพระนคร บ่าวไพร่ของพระศรีรณเรศจึ่งไม่อาจตามตัวสบเหน พระศรีรณเรศ ทรงกลัดกลุ้มพระหฤทัยที่กราบบงงคมทูลถวายด้วยจิตบริสุทธิ์ แต่กาลกลับเปนราชบุตรผู้คิดคดกบฏต่อพระราชบิดา เมื่อไม่อาจค้นหาจมื่นศรีสรรักษ์ต้นเรื่องผู้สร้างปัญหามาหาทางแก้ไข จึ่งทรงน้อยพระทัยแลเข้าพระทัยผิดตฤกคิดเองว่าสมเดจพระเจ้าอยู่หัวพระราชบิดา หมีวางพระราชหฤทัยในพระองค์เสียแล้ว หนทางเดียวที่จพิสูจน์ความบริสุทธิ์แลความจงรักษ์อันพระองค์มีต่อพระราชบิดา ก็คือการยอมเสียสละพระชนม์ชีพถวายเปนราชพลี เพื่อเปนที่ยืนยันแก่พระเจ้าอยู่หัวเชาสยามจึ่งทรงร่างสารบรรยายความรักต่อพระราชบิดา จากน้นนจึ่งนำดีนกยูงผสมลงในสุราเสวยสิ้นพระชนม์ชีพ ณ

เวลาย่ำคำสองบาท วันอังคาร ปีฉลูศก ศักราช ๙๖๓ สมกลอุบายของนกกพรตเยซูอิต เข่อินโก สีมาเนด กับจมื่นศรีสรรักษ์ ได้วางไว้

สมเดจพระเจ้าอยู่หัวเอกาทศรฐ ทรงโทมนัสด้วยมหาอุปราชพระศรีรณเรศ อันทรงปัญาเฉลียวฉลาด ยงงความจำเริญมาสู่ศรีอยุทธยาในกาลน่า หมายมาตรว่าจักได้สืบราชวงศ์ให้คงอยู่คู่สยาม ต้องมาสิ้นชีพตักษัยด้วยการปลงพระชนม์ โดยมีเหตุน้อยพระทัยจากพระราชปรารภของพระองค์เอง ไม่ทรงเสวยพระกระยาหารใด ๆ ทรงร่ำเสวยแต่น้ำจันทร์ ด้วยความโทมนัสพร่ำรำพึงรฦกเถิงความหลัง แลคำพญากรของพระโหราธิบดีว่าราชวงศ์เราจสิ้นลงเพียงนี้แล้วฤๅหนอ พระศรีรณเรศมหาอุปราช สิ้นพระชนม์แล้วได้ ๗ วัน สมเดจพระเจ้าอยู่หัวจึ่งทรงให้แต่งการพระราชทานเพลิงพระศพตามหย่างมหาอุปราช ด้วยการแห่งความโทมนัส สมเดจพระเจ้าอยู่หัวเอกาทศรฐก็เริ่มทรงพระประชวรนับแต่น้นน

ครั้นนปลายปีฉลู ศักราช ๙๖๓ สมเดจพระเจ้าอยู่หัวเอกาทศรฐ ทรงประชวรนกกด้วยความตรอมพระทัย ที่ทรงเปนสาเหตุให้พระมหาอุปราชพระศรีรณเรศปลงพระชนม์ชีพพระองค์เอง สมเดจพระเจ้าอยู่

หัวไม่ทรงเสวยพระโอสถ แลพระกระยาหารใด ๑๑ วันหลังจากทรงประชวรนกก ทรงเสด็จสวรรคตปีเดียวกนนกับมหาอุปราชพระศรีรณเรศราชบุตร สมเดจพระเจ้าอยู่หัวเอกาทศรฐอยู่ในราชสมบัติ ๗ พรรวสา

ในกาลปัจจุบันน้นน จึ่งท้าวพญาเสนาบดีมนตรีมุขท้งงหลาย พร้อมท้งงสมเดจพระสังฆราชคามวาสีแลอรัญวาสี จึ่งปฤกษากนนเสรจสรัพ อัญเชิญสมเดจพระเจ้าลูกเธอพระศรีเสาวภาคซึ่งเสียพระเนตรข้างนึง แลเปนพระราชโอรสพระเจ้าอยู่หัวเอกาทศรฐ ขึ้นผ่านพิภพไอสูรย์สวรรยาธิปัตย์ถวัลยราชประเพณีสืบไป พระเจ้าอยู่หัวศรีเสาวภาคจึ่งให้แต่งการถวายพระเพลิงพระศพสมเดจเอกาทศรฐพระราชบิดา โดยพระราชประเพณีพระมหากษัตริย์เจ้าแต่ก่อนมา

เมื่อสมเดจพระเจ้าอยู่หัวเอกาทศรฐสิ้นพระชนม์น้นน จมื่นศรีสรรักษ์มี วัยได้ ๑๙ ปี ก็แลยามนี้สิ้นพระมหาอุปราชพระศรีรณเรศราชบุตร จึ่งกลับมาอาไศรยอยู่ที่บ้านออกญาพระศรีธรรมราชาข้างวัดรฆังเช่นเดิม จมื่นศรีสรรักษ์มีสหายเพื่อนรักอยู่ ๔ คน คือ ออกหลวงพิบูล ๑ หมื่นจงใจยยภักดิ์ ๑ ขุนอไภยยนะรงค์ ๑ จางวางใหม่ ๑ สหายท้งง ๔ มีวัยไล่เรียงกนนยามบ่ายก็ร่วมวงร่ำสุราปฤกษาคิดการกนนมาโดยตลอด ดุจดั่งว่าเปนพี่น้อง

จมื่นศรีสรรักษ์ หมีได้คลายความอาฆาต แลทั้งงยงงไม่อาจขจัดหนามยอกใจยยกำจัดขุนนางพวกพญาแรกนา อันเปนสาเหตุให้ตนต้องโทษจำตรุคุกมืดโดยเครื่องพันทนากานทั้งง ๕ ประกานเล่าขุนนางข้าราชการเหล่านั้นนในกาลนี้กลับได้ดีมีศุข มีอำนาจ รับใช้เบื้องพระยุคลบาทของพระเจ้าอยู่หัวศรีเสาวภาคย์ ตนเองกลับตกต่ำย่ำแย่ ถูกตัดเบี้ยหวัดเงินปี

ก็แลความนี้ตรงใจยยของออกญาศรีธรรมราชาราชบุตรเชียงใหม่นามทุลอง อันมาเปนตัวของประกนนศรีอยุทธยา ได้เวลาคิดอ่านการใหญ่โดยมุ่งหวงงให้เมืองเชียงใหม่พ้นจากประเทสราชศรีอยุทธยา โดยอาไศรยปัญาของจมื่นศรีสรรักษ์ เปนเชื้อไฟทำลายราชวงศ์ ก็แลนายพลขุนทะหาญข้าราชการทั้งงปวง กลอุบายของออกพระศรีธรรมราชา ก็ถ่ายทอดปลุกเสริมความอาฆาตพยาบาทของจมื่นศรีสรรักษ์โดยกล

สหายของจมื่นศรีสรรักษ์ จักมาใช้บ้านของออกญาพระศรีธรรมราชา เปนที่ร่ำสุรานับมาแต่เริ่มวัยหนุ่ม กาลใดอันออกญาพระศรีธรรมราชาใช้กลกล่าวเทจ ก็ย่อมรับไว้โดยหมีได้ตระนกกความจริงแท้ จิตจึ่งหลงผิดคิดชั่วโดยหมีรู้ตัวสำนึก ยิ่งกาลผ่านไปยิ่งลุ่มภุกในความเลว แลด้วยได้มิตรเช่นจมื่นศรีสรรักษ์จึ่งสมบูรณ์ด้วยกลอุบายของออกญาพระศรีธรรมราชา ที่วางกลทำลายศรีอยุทธยาให้พินาศ ออกญาพระศรี

ธรรมราชาหนุนนำให้จมื่นศรีสรรักษ์ล้างอาฆาตข้าราชการแลอำนาจพญาแรกนา โดยอาไศรยปัญาแลกำลงงมิตรสหายทั้งง ๔ แลการนี้จักสำเรทธิ์ได้ก็ต้องอาไศรย พระพิมลธรรมอนันตปรีชาผู้มีปัญาแลมีขุนทะหาญทั้งงหลายศรัทธา ทั้งงยงงเปนอาจารยของพระมหาอุปราชพระศรีรณเรศราชบุตรคงสมคิด

ออกญาพระศรีธรรมราชาจึ่งไปหา พระพิมลธรรมอนันตปรีชา วัดรฆัง ปฤกษาการดงงที่คิดไว้ พระพิมลธรรมอนันตปรีชา ก็สมใจยยด้วยตามโหราสาตดวงดาวในชาตาแห่งตนน้นนจักส่งผลในไม่ช้า จึ่งให้ตามหาจมื่นศรีสรรักษ์ เมื่อจมื่นศรีสรรักษ์ศิษย์มาเถิงจึ่งสั่งให้เกลี้ยกพ่อมสหายทั้งง ๔ ในเรววัน

จมื่นศรีสรรักษ์ดุจดั่งปักษาได้ปีก รื่นเริงบันทิงใจยยที่จักได้ล้างอาฆาตต่อเหล่าเสนาอำมาต แลขุนทะหาญฝ่ายพญาแรกนา จึ่งได้ประชุมสหายทั้งง ๔ แลแจ้งข้อความอันพลิกแพลงแต่เสริม ให้พร้อมใจยยเหนคล้อยว่าพระเจ้าอยู่หัวศรีเสาวภาคอัปลักษ์นกก แลวิกลพิการจักบริหารงานบ้านเมืองให้รุ่งเรืองย่อมหมีได้ ข้าราชการทั้งงหลายน้นนก็ล้วนแต่เบียดบ่อนสหายให้ได้รับความลำบากอยู่นี้ ไม่ควรที่พวกเราจนิ่งดาย หากปพ่อยห่างวางเฉยไว้ศรีอยุทธยาก็จักพินาศด้วยความขลาด

ของเจ้าศรีเสาวภาค แลข้าราชการทั้งงปวง อันเจ้ากูพระพิมลธรรม อนันตปรีชาผู้ เชี่ยวชานในไตรเพท เวทวิทยาท่วนทั่วเปนอาจารยข้า แลเปนพระอาจารยของพระมหาอุปราชพระศรีรณเรศราชบุตร เปนที่เคารพแก่เชาอยุทธยาแลขุนนางท้งงปวง ย่อมบมีใครคดค้าน สมจักผ่านพิภพศรีอยุทธยา แลจักนำมาแต่ความสถาพรแก่สยาม

ความพลิกแพลงในเล่คำของจมื่นศรีสรรักษ์ สหายท้งงสี่ล้วนยินดีเหนตาม ต่างคนจึ่งให้สัตย์สาบานไว้ต่อกนนเปนหมั้นคง ด้วยการดื่มเลือดของแต่ละคนอันเปนพิธีที่เคยปฏิบัติกนนมา แลท้งงสี่นี้ สัญญาจักช่วยเหลือทำการโดยสุดชีวิต ให้พระพิมลธรรมอนันตปรีชาขึ้นผ่านฟ้ามไหศวรรย์ศรีอยุทธยา แลจักสนับสนุนป้องกนนจมื่นศรีสรรักษ์ตราบสิ้นชีวิต

เมื่อการลับท้งงหลายเปนที่ตกลง ออกญาพระศรีธรรมราชาจึ่งพาจมื่นศรีสรรักษ์แลสหายท้งง ๔ ไปหาพระพิมลธรรมอนันตปรีชาที่วัดรฆัง พระพิมลธรรมอนันตปรีชาเหนความสมประสงเปนดี จึ่งคำนวณดวงชาตาหาฤกษวัน ได้วันดีที่อาทิตย์โคจรเข้าสู่นิจเปนวันหมาย จึ่งให้จมื่นศรีสรรักษ์แลสหายท้งงหลายตระเตรียมผู้คนไพร่ทะหาญให้

พรักพร้อมทำการ ส่วนพระพิมลธรรมอานันตปรีชา จใช้วาทะรวบรวมญาติโยมเพื่อเปนทางหนุนในการนี้

จมื่นศรีสรรักษ์นำได้การทั้งงปวงไปปฤกษานกกพรตเยซูอิต เข่อินโก สีมาเนด อาจารยตน ก็แลนกกพรตเยซูอิต เข่อินโก สีมาเนด จึ่งเร่งไปยงงท่าสำเภาเรียกชุมนุมเชาโปตุเกสเข้ารีตให้เตรียมกำลงงหนุนจมื่นศรีสรรักษ์ สั่งการไว้พร้อม

ลุ วันพฤหัสเวลาพลบ ขึ้น ๓ ค่ำ เดือน ๑๑ ศักราช ๙๖๔ ปีขาลศก พระพิมลธรรมอานันตปรีชาได้รวบรวมศิษย์ที่เปนขุนนางที่หมีได้เข้าข้างพระเจ้าอยู่หัวศรีเสาวภาค แลทั้งงโยมมาร่วมการได้เปนจำนวนมาก แลจมื่นศรีสรรักษ์พร้อมด้วยสหายทั้งง ๔ ล้วนมีไพร่พลฝึกซ้อมทะแกล้วทะหาญเปนอันดีพร้อมทำการ ก็แลพระสงฆ์ทั้งงน้นนภายนอกกำแพงศรีอยุทธยาหมีได้แจ้งการ ด้วยเปนการลับหมีได้แพร่งพรายใด

พระพิมลธรรมอนันตปรีชา จึ่งลาสิกขาบทแลปริวัตินออกไปร่วมกับจมื่นศรีสรรักษ์ ที่ชุมนุมซุ่มพล อยู่ ณ ปรางค์วัดพระศรีมหาธาตุ คร้นนได้อุดมนกกขัตฤกษ ก็ยกพลออกมาฟันประตูมงคลสุนทร แลบุกเข้า

ทหาร ไทสมัยอยุธยา

ไปในท้องสนาม เล่าขุนนางที่นอนเวรจึ่งเอาความเข้ากราบทูลสมเดจพระเจ้าอยู่หัวศรีเสาวภาค พระเจ้าอยู่หัวทรงตกตลึงไปชั่วครู่ ทรงรฦกเถิงคำทำนายแห่งราชครูแต่ครั้งพิธีแรกนา ว่าราชวงศ์ศรีอยุทธยาจักเถิงกาลแตกดับสิ้นสูญ จึ่งตรัสถามว่าผู้ใดเปนผู้ทำการ ขุนนางนั้นนจึ่งกราบทูลว่า จมื่นศรีสรรักษ์เปนผู้นำมา สมเดจพระเจ้าอยู่หัวทรงตรัสว่า พี่น้องกนนก็คงไม่ฆ่ากนน เมื่อเขาต้องการก็ให้เขาเถิดหมีใช่ใครอื่นสายเลือดเดียวกนน แต่หย่าพึงเข่นฆ่ากนนให้ลำบากเลย รอเขาดูอยู่ก่อนเถิดพ่อ ทะหาญทั้งงหลายก็หยุดอยู่มิกนนกั้นหย่างใด

ด้วยเหตุดงงนี้ทิดพระพิมลธรรมอนันตปรีชา จึ่งเข้าในพระราชวงงศถานชั้นในได้ ก็แลสั่งไพร่พลให้กุมเอาสมเดจพระเจ้าอยู่หัวศรีเสาวภาคไปพันทนากานท้งง ๕ ไว้ด้วยโซ่ตรวน มีจมื่นศรีสรรักษ์เปนผู้คุมไว้หย่างหมั้นคง

สมเดจพระเจ้าอยู่หัวทรงตรัสถามว่า ทิดพิมลธรรมอนันตปรีเช1า เจ้าหมีใช่เปนเลือดเนื้อราชวงศ์ เหตุไฉนจึ่งทำการกบฏ ทิดพระพิมลธรรรมหมีได้ตอบความใด สมเดจพระเจ้าอยู่หัวจึ่งตรัสถามจมื่นศรีสรรักษ์ว่า ที่เรายอมไม่ต่อสู้ก็ด้วยเหนว่าเจ้าเปนน้องเรา เราจึ่งยอมให้แต่เจ้าบอกข้าได้ฤๅไม่ว่า เหตุใดเจ้าจึ่งหลงผิดเข้าข้างกบฏยึดแผ่นดินของเจ้าเอง เจ้าต่างหากเล่าที่ควรจครองแผ่นดิน เพราะเจ้าก็คือราชบุตรของพระเจ้าอยู่หัวในพระโกษฐ แลเจ้าก็เปนน้องข้า แลนี่คือเหตุว่าขุนนางท้งงหลายจึ่งวางอาวุทธไม่ต่อสู้ หมีใช่เพราะหวาดกลัวต่อไสยเวทย์วิทยาของอาจารยเจ้าหรอก จมื่นศรีสรรักษ์

ทิดพระพิมลธรรมอนันตปรีชา เหนสมเดจพระเจ้าอยู่หัวศรีเสาวภาคจักกล่าวมากความ แลจทำให้เสียการด้วยทะแกล้วทะหาญท้งงหลายมีมากน่า ก็แลปัญาของจมื่นศรีสรรักษ์ก็ภูกชิ้งนกกจักทำให้เสียการ ขุนนางแลทะหาญท้งงหลาย แลพวกต่างด้าวเข้ารีตก็ล้วนอยู่ในบงงคับของจมื่นศรีศรรักษ์ท้งงน้นน แลหากจมื่นศรีสรรักษ์จักกลับคิดทรยศแก่เราก็จักทำง่ายดุจดั่งพลิกปลายฝ่ามือ จำต้องกำจัดสมเดจพระศรีเสาวภาคเสีย

โดยไว้ไม่ให้พ้นสามวัน จึ่งให้ทะหาญอันหมีใช่พวกของจมื่นศรีสรรักษ์ นำสมเดจพระเจ้าอยู่หัวศรีเสาวภาคไปกักขงงไว้ในที่ลับ

แลเมื่อเพลารุ่งแจ้ง วันศุก ขึ้น ๔ ค่ำ เดือน ๑๑ ศักราช ๙๖๔ ทิดพระพิมลธรรมอานันตปรีชา ก็มีบัญชาให้ประหานสมเดจพระเจ้าอยู่หัวศรีเสาวภาค ราชโอรสสมเดจพระเอกาทศรฐ โดยให้ทุบด้วยท่อนจันทร์ ณ วัดโคกพญา สมเดจพระเจ้าอยู่หัวศรีเสาวภาคอยู่ในราชสมบัติ ปีนึง กับ สองเดือน เชื้อสายวงศ์พระร่วง แลสมเดจพระเอกาทศรฐทั้งงสิ้นท่วนทั้งงน้นนเจดชั่วโคตร ต้องพระราชอาญาให้เนรเทศไปยงงล้านช้างนอกอาณาเขตรรศรีอยุทธยา ข้าราชบริพาร ทะแกล้วทะหาญที่จงรักภักดีล้วนถุกอาญาประหาน มากต่างหนีตายหาย ฤาบวชสาปสูญ ที่หลงเหลือก็ถอดออกจากศักดินา ให้ใช้ชีวิตสามัญ อยุทธยายามน้นน คงเหลือแต่ขุนนางที่เข้ากับฝ่ายจมื่นศรีสรรักษ์ หามีผู้ใดกล้าแขงขืนไม่ข้าราชการทั้งงหลายอันชำนานการแผ่นดินจึ่งไม่เหลือ คงแต่งต้งงจากทิดที่ลาสิกขาบทพร้อมพระพิมลธรรมอนันตปัญา เค่ามาทำน่าที่แทนในตำแหน่งสำคัน อันจมื่นศรีสรรักษ์มีอำนาจคุมอยู่ทั้งงสิ้น

"..... ทิดพระพิมลธรรมอนันตปรีชา ขึ้นผ่านพิภพเสวย
เศวตฉัตรกรุงเทพทราวดีศรีอยุทธยา ราชครูได้ถวายพระนามว่าสมเดจ
พระพุทธเจ้าอยู่หัวทรงธรรม ทรงตั้งงพระอนุชาให้เปนกรมพระราชวง
งบวรสถานมงคลมหาอุปราช

จมื่นศรีสรรักษ์ตรึกเถิงคำพระเจ้าอยู่หัวในพระโกษฐศรีเสาว
ภาค ว่าเราก็หนอเปนหน่อเนื้อพุทธางกูร ราชวงศ์กษัตริย์ใยจึ่งปพ่อยผู้
หมีใช่เชื้อไขสายโลหิต ขึ้นเสวยราชกษัตราแห่งศรีอยุทธยานี้ได้ หากมิ
แม้นว่าเปนเรา พระพิมลธรรมอนันตปรีชาน้อยฤๅจได้มาเสวยเสวตฉัตร

จึ่งเรียกสหายท้งง ๔ มาดื่มสุราประชุมวางกลกบฏพระ
เจ้าอยู่หัวทรงธรรม แลต่างแยกย้ายกนนเตรียมชุมนุมไพร่พลใต้บงงคับ
คนเพื่อก่อการ ตามนัดหมาย เจ้าทาสในเรือนผู้ส่งสุราสาโทให้จมื่นศรี
สรรักษ์แลสหายท้งง ๔ ได้ยินความท่วนเข้าก็เผยอุบายลับน้นนต่อเพื่อน
ทาส ความจึ่งทราบเถิงพระเจ้าอยู่หัวทรงธรรม จึ่งทรงมีรับสั่งให้จมื่นศรี
สรรักษ์เข้าเฝ้าเปนการด่วน แลทรงตัสถามเถิงสาเหตุความแท้ ที่เขาคิด
การร่วมกนนกบฏน้นนเปนความจริงดงงฤๅ มึงยึงถือว่าเปนศิษย์เปน
อาจารยกับกูฤๅไม่

จมื่นศรีสรรักษ์หมีได้แสดงหวาดหวั่นขวัญผวา ทูลพลิกแพลงปฏิเสธแลสบถว่า ข้าเคารพท่ารเท่าบิดา มีวันนี้ย่อมมีท่ารอุปถัมภ์ ไหนเลยข้าผู้ศิษย์จคิดร้ายอาจารยผู้มีบารมีสูงเฉี่ยมยิ่งได้ หากแม้นความข้ากล่าวเปนเทจแล้ว ขอให้ข้าตายด้วยคมหอกคมดาบ อเน็จอนาจขาดตอนเปนช่วงชิ้นเถิด แต่พระเจ้าอยู่หัวทรงธรรมทรงแน่พระทัยแลรู้นิสัยจมื่นศรีสรรักษ์ผู้ศิษย์ดี แน่พระทัยในความจริงของคำทาสท้งงสิ้น

ออกญาพระศรีธรรมราชาได้ทราบข่าว จมื่นศรีสรรักษ์จึ่งรีบตามเค่ามายงงพระราชวงง บงงคมทูลขอให้ทรงลดพระอาญาโทษประหาน พระเจ้าอยู่หัวทรงธรรมกำลังทรงกริ้วจึ่งรับสั่งให้ขังจมื่นศรีสรศักดิแลสหายท้งง ๔ ไว้ในคุกมืด พร้อมออกญาพระศรีธรรมราชา ส่วนไพร่พลขุนนางผู้ร่วมก่อการทรงให้ประหานเสียสิ้น นับแต่ขึ้น ๑๑ ค่ำเดือนสาม ศักราช ๙๖๕

ครั้งน้นนเชาญี่ปุ่นได้เค่ามาค้าขายหย่างต่อเนื่อง แต่ครั้งสมเดจพระพุทธเจ้าหลวงในพระโกศ มีความจงรักภักดีให้สัตย์สบถว่าจไม่คิดคดต่อราชวงศ์ของสมเดจพระพุทธเจ้าหลวง ก็แลมีความผูกพันกนนแต่สมัยหนุ่มซามูไรนามยามาดา ผู้เข้ารีตเยซู ร่อนเร่มาเปนกองอาษา ต้งงกองรบรับใช้เบื้องพระบาทองค์พสมเดจพระพุทธเจ้าหลวงในพระโกศ จนได้รับพระราชทานตำแหน่งศักดินาให้เปนที่ออกญาเสนาภิ

มุข ขุนนางข้าราชการแลทะแกล้วทะหาญชำนานเศิกในอยุทธยา ล้วนให้ความเคารพนับถือในความหาญกล้า แลความซื่อสัตย์ แม้เปลี่ยนแผ่นดินสองสมัยความภักดีนั้นนก็หมีได้เสื่อมถอยไป

นากามะสะ ยามาดะ (ออกญาเสนาภิมุข)

ออกญาเสนาภิมุข ซามูไรเข้ารีต ก็เปนอีกนึ่งซึ่งตรนกก ผิดเชื่อความเทจไปว่า จมื่นศรีสรรักษ์เปนราชบุตรแห่งสมเดจพระเจ้าอยู่หัวเอกาทศรฐ ถูกหาเหตุขังเพื่อให้ตายในตรุหลวง โดยพระพิมลธรรมอนันตปรีชา อันหมีใช่เชื้อสายของสมเดจพระนเรศวร

พระพุทธเจ้าหลวง ขึ้นนั่งเมืองก็มีความโกรธแค้นเหล่าเสนาบดีอันหมีได้เปนธรรมคบคิดเข้าด้วยกับพระพิมลธรรมอนันตปรีชา แลประหานทำลายเชื้อสายของสมเดจพระนเรศวรพุทธิเจ้าหลวงเสียจนสิ้น จึ่งพากองอาษาล้วนแล้วแต่เปนเชาญี่ปุ่นจำนวนห้าร้อย เข้าซุ่มส้อนตัวอยู่น่าท้องสนามหลวง คอยที่จับคุมตัวพระเจ้าอยู่หัวทรงธรรม อันจักต้องเสดจออกมาถวายจังหันเช้าแลฟงงพระสงฆ์สวดพระพุทธมนต์ ณ พระที่นั่งจอมทองสามหลัง

ก็แลเช้านั้นนพระเถระวัดประดู่โรงธรรม อันวัดนี้เปนที่เลื่องลือในสรัพวิทยาคุณทั้งงปวง จำนวนเก้ารูปได้รับนิมต์ให้เข้ารับถวายจังหันเช้าแลสวดพุทธมนต์ ครั้นนเมื่อกองอาษาญี่ปุ่นเข้ารีตได้เข้ากลุ้มจับพระเจ้าอยู่หัวทรงธรรมแลจำจองไว้ด้วยเครื่องพันธนาการ พระเถระทั้งงเก้ารูปจึ่งใช้วิทยาคุณเปนนะจังงัง ให้กองอาษาญี่ปุ่นเข้ารีตทั้งงนั้นนเงื้อค้าง มิอาจทำการประกานใด แลใช้วิทยาคุณเสดาะโซ่ตรวนที่จำจองพระเจ้าอยู่หัวทรงธรรม ทั้งงนั้นนหลุดลุ่ยต่อน่า แลพากำบงงหลีกจากพระที่นั่งจอมทองสามหลัง นำพระองค์ไปส่งยงงพระราชฐานชั้นในกองอาษาญี่ปุ่นเข้ารีตเมื่อรู้สึกตัว คงเหนแต่โซ่ตรวนเครื่องพันนาการล้วนกองอยู่บนพื้น แต่หาเหนพระเจ้าอยู่หัวทรงธรรมไม่ จึ่งร้องอื้ออึงทุ่ม

เถียงกนนขึ้น แลค้นหาพระเจ้าอยู่หัวทรงธรรม บนพระที่นั่งจอมทองสามหลังเปนโกลาหล

เมื่อพระเจ้าอยู่หัวทรงธรรม ได้เข้าสู่พระราชฐานชั้นในโดยวิทยาคุณของพระเถระวัดประดู่โรงธรรมทั้งงเก้ารูปแล้ว จึ่งสั่งให้พระมหาอำมาตย์ คุมพลเข้าสู้รบกับกองอาษาญี่ปุ่นเข้ารีต แต่ด้วยขุนนางทะแกล้วทะหาญชำนานเศิกทั้งงหลาย ได้ถูกประหานไปโดยพระอาญา ที่เหลืออยู่ก็หมีได้เชี่ยวชาญวิชาการรบ เมื่อปะทะสู้รบจึ่งบาดเจบล้มตายเสียหลายร้อย แลมิอาจทำร้ายฤๅสู้กองอาษาของญี่ปุ่นเข้ารีตได้ หากแต่กองอาษาญี่ปุ่นมีจำนวนเพียงห้าร้อยน้อยนกก จึ่งถอยออกจากพระราชวงงแลลงเรือสำเภาหนีไป

พระเจ้าอยู่หัวทรงธรรม จึ่งทรงบัญชาให้ทับเรือสยามอันกรอปด้วยเรือ ๑๑๐ ลำ แลทะหาญ ๔๐๐๐ คน ไล่ติดตามกองอาษาญี่ปุ่นเข้ารีตไปจนเถิงปากน้ำ สำเภากองอาษาญี่ปุ่นเข้ารีตจึ่งแล่นเรือไปยงงกรุงกัมพูชา แลพยามชักนำให้พระเจ้ากรุงกัมพูชาประกาศสงครามกับสยาม เชาสยามจึ่งได้เตรียมการป้องกนน โดยให้เรือรบ ๑๑๐ ลำจอดอยู่น่าปากอ่าวแม่น้ำเจ้าพญา การที่กองอาษาญี่ปุ่นเข้ารีตก่อการกบฏนี้ จึ่งพระเจ้าอยู่หัวทรงธรรม มีพระราชโองการให้เชาญี่ปุ่นทั้งง

หลายออกจากราชอาณาจักรสยามท่วนทั่วทุกคน หากแม้นมิไปก็จถูกจับจำตรุด้วยอาญากบฏ

พระเจ้ากรุงกัมพูชาทรงได้รับความช่วยเหลือร่วมมือจากกองอาษาญี่ปุ่นเข้ารีต ที่หลบหนีแลเนรเทศมา ทรงตั้งงพระไทที่จประกาศสงครามกับสยามประเทศ โดยพระเจ้ากรุงกัมพูชาตั้งงใจยจยกทับใหญ่ทั้งงทางบกแลทางเรือไปโจมตีสยามประเทศ

เพื่อการนี้พวกญี่ปุ่นจึ่งลงเรือสำเภา ๗ ลำ แล่นออกนอกกรุงกัมพูชา มุ่งแล่นตรวจตราไปมาอยู่ใกล้กับปากแม่น้ำเจ้าพญา แลจได้สะดวกโจมตีบรรดาเรือทั้งงหลายที่แล่นเข้าออกปากแม่น้ำ

พระเจ้าอยู่หัวทรงธรรมทรงโปรดให้เจ้าเมืองนครศรีธรรมราชคุมกองเรือใหญ่มาขับไล่ฆ่าเศิก แลว่าข่าวจากหัวเมืองว่าเจ้าเมืองอังวะแลพระเจ้าหงสาวดีจทรงยกกองทับลงมาตามลำน้ำ โจมตีสยามประเทศโดยทางบก พระเจ้าอยู่หัวทรงเรียกระดมพลทั้งงหมดเตรียมป้องกนน

ก็แลพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงเรียกร้องให้บรรดามุขมนตรี ผู้หมีได้รู้แม้น้อยในกลการเศิก แลเพลงอาวุธ ด้วยบวชเรียนมาแต่เด็กแต่น้อยจึ่งมิรู้การยุทธแต่กลับเปนขุนนางบงงคับบัญชาทะแกล้วทะหาญ ทะแกล้วก็

ล้วนแล้วแต่เปนคนทำนาส่งส่วยสาอากรมิรู้การรบเช่นกนน เมื่อมีพระราชโองการให้ฝึกทาสเปนทะหาญ ฝึกช้างม้าไว้ใช้ในกลการเศิก จึ่งเปนเรื่องอันพิลึกพิลั่นอัศจรรย์ดั่งวานรฝึกพูด หมีได้ต่างกนนประกานใด ด้วยว่าขุนนางกล้าเศิกชำนานยุทธทั้งงหลายก็ล้วนถูกอาญาประหานครั้งกบฏจมื่นศรีสรรักษ์ ที่เหลือก็กระจัดกระจายหลบหายเสียสิ้น

ด้วยข่าวเหตุเศิกกรุงกัมพูชาเข้าเถิงหูนกกพรตเยซูอิต เข่อินโกสีมาเนค จึ่งตรงไปหานางชะเลยพม่า มารดาของจมื่นศรีสรรักษ์ วางอุบายเปนหนทางให้บุตรชายของนางพร้อมสหาย แลออกญาพระศรีธรรมราชาพ้นโทษ นางชะเลยพม่าสบใจยนกกจึ่งเข้ากราบทูลพระเจ้าอยู่หัวทรงธรรมพระราชทานอไภยยอาญาโทษ โดยยกเหตุแห่งการสงคราม อ้างตามกลของนกกพรตเยซูอิต เข่อินโก สีมาเนค ว่าให้จมื่นศรีสรรักษ์ไปทำการสู้รบด้วยเจนจบในการเศิก ซึ่งเปนที่ประจักษ์แก่ใจยของพระเจ้าอยู่หัวทรงธรรมผู้เปนอาจารย พระองค์ก็หลงไปในกลอุบายนั้นน จึ่งทรงพระราชทานอไภยย จมื่นศรีสรรักษ์แลสหาย ทั้งงออกญาศรีธรรมราชา ก็พ้นอาญาโทษ นับเวลาจำตรุในคุกมืดได้ ๓ ปี

พระเจ้าอยู่หัวทรงธรรมส่งจมื่นศรีสรรักษ์ไปรบเขมรโดยทางเรือ แต่ก็หมีได้ชัยชำณะ แม้กระนั้นนพระเจ้าอยู่หัวทรงธรรมก็หมีได้ทรงเอา

โทษกับขุนนางทั้งงหลาย ด้วยโยทาไพร่ทะหาญล้วนแล้วมิชำนานการเศิก แต่เหล่าปัจจามิตรหาญฮึกเชี่ยวชาญการยุทธ จึ่งเปนเหตุสุดวิสัยหวงงได้ในชัยชำณะเศิกกรุงกัมพูชามาแต่ต้น

พระมหาอุปราชราชอนุชาของพระเจ้าอยู่หัวทรงธรรม ทรงได้รับพระราชทานหญิงเชามอญให้เปนชายานางมีรูปโฉมผิ้พรรณงดงามน่าพิศมัย แต่นิสัยนางติดจมากด้วยจริตก้านทางกาม ก็แลวันนึงจมื่นศรีสรรักษ์ หลังจากเสรจเศิกกรุงกัมพูชามีกิจราชการต้องเข้าเฝ้าพระมหาอุปราชที่พระราชวงงบวรสถานมงคล ได้มีอันต้องร่วมทางเดิรสวนกับชายาที่เพ่อกลับมาจากถวายงานพระมหาอุปราช ต่างสองจึ่งเกิดปฏิพัธต้องใจยซึ่งกนน แลร่วมสังวาสเปนชู้กนนนับแต่ค่ำนั้นนจมื่นศรีสรรักษ์ก็หมีได้ออกจากพระราชวงงบวรสถานมงคล แลคงเทียวหาเทียวเฌี่ยมเพื่อร่วมอภิรมย์แก่ชายาเรื่อยมา อีกทั้งงสนมนางในทั้งงหลายอันเปนข้าทาสแห่งชายา ผู้ใดรูปโฉมงดงาม จมื่นศรีสรรักษ์ก็หมีได้ละเว้น เปนด้วยแรงโลหิตแห่งบิดาลูกนายบ้านหางน้ำนั้นน แลประจบประแจง พระมหาอุปราชหาเหตุเปนเข้าช่วยงานราชการที่พระราชวงงบวรสถานมงคลจนเปนที่ไว้วางพระหฤทัยให้พักอยู่ภายในพระราชวงงมิต้องกลับบ้านวัดรฆัง ด้วยทรงเหนว่ามืดค่ำลำบาก แต่หมีได้ทรงเฉลียวพระทัยว่าจมื่น

ศรีสรรักษ์ได้วางกลเพทุบาย เพื่อใด้ร่วมชู้กับชายาแลนางสนมทั้งงหลาย ของพระมหาอุปราชราชอนุชา

ก็แลความเปนชู้กนนระหว่างชายาแห่งพระมหาอุปราช มิอาจปิดให้มิดได้ จึ่งแพร่งพรายรู้กนนไปในหมู่นางทาส เข้าสู่พระกรรณของพระมหาอุปราชราชอนุชา ทรงโทมนัสเปนที่ยิ่ง จึ่งเสด็จเข้าเฝ้าพระเจ้าอยู่หัวทรงธรรมนำความกราบทูลขึ้นกราบร้องทุกข์หย่างขมขื่นปวดร้าวในการของจมื่นศรีสรรักษ์

จึ่งมีพระบัญชาให้ลงอาญาประหานชีวิต แต่ด้วยสัจจแห่งศิษย์แลอาจารย ไม่อาจประหานได้ด้วยเสียสบถ จึ่งให้นำจมื่นศรีสรรักษ์ด้วยเครื่องพันธนาการทั้งง ๕ แลนำจำตรุคุกมืดไว้ตลอดชีวิต

การผลัดแผ่นดินนี้ เมืองปัตตานีก็ตั้งงแขงเมืองขึ้นเปนกบฏด้วยถือสัตย์ไว้แต่สมเดจพระนเรศวรพระพุทธิเจ้าหลวง แลว่าพระเจ้าอยู่หัวทรงธรรมกบฏต่อราชวงศ์เชื้อสาย สมเดจพระนเรศวรพระพุทธิเจ้าหลวง ซึ่งตนถือสัตย์สบถไว้แต่เดิม

พระเจ้าอยู่หัวทรงธรรมทรงดำริขอความช่วยเหลือจากโปตุเกส จึ่งโปรดให้นกกพรตเยซูอิต เข่อินโก สีมาเนด เข้าเฝ้าเพื่อปฤกษาขอความช่วยเหลือนี้ นกกพรตเยซูอิต เข่อินโก สีมาเนด เหนเปนโอกาสที่จช่วยศิษย์ จึ่งกราบทูลพระเจ้าทรงธรรมว่า จมื่นศรีสรรักษ์เชี่ยวชาญชำนานในภาษาโปตุเกส แลเปนที่นับถือของเชาต่างด้าวเข้ารีตทั้งงสยาม หากพระองค์จทรงพระราชทานอไภยยโทษแลให้จมื่นศรีสรรักษ์

ยามาดะ(ออกญาเสนาภิมุข) เข้าเฝ้าพร้อมขบวนบาดหลวงเยซูอิต

ออกมาสนองงานนี้ จสำเรทธิ์ดงงพระประสงค์ ก็แลพระองค์ก็เปนพระอาจารยของจมื่นศรีสรรักษ์ เช่นเดียวกับข้าพระองค์ ก็คงทรงทราบเถิงปัญญา

ของจมื่นศรีสรรักษ์ว่าฉลาดเฉียบคม ยงงให้การที่พระองค์ทรงตั้งง
ไว้นั้นนสำเรทธิ์ได้ หากนอกไปจากจมื่นศรีสรรักษ์แล้ว ในแผ่นดิน
สยามก็ไม่เหนใครจสนองพระราชกิจได้

ลุ ศักราช ๙๗๐ พระเจ้าอยู่หัวทรงธรรม จึ่งให้เบิกตัวจมื่น
ศรีสรรักษ์มาช่วยราชการงานต่างด้าว แก้ปัญหาราชการงานกับโปตุเกส
ตามกลของนกกพรตเยซูอิต เข่อินโก สีมาเนด ผู้อาจารย ก็แลจมื่นศรี
สรรักษ์จำโทษครั้งนี้ ๓ ปี

ยงงมิทันที่จมื่นศรีสรรักษ์จมีสารไปยงงพระเจ้าแผ่นดินโปตุเกส
ให้ส่งกองทับมาช่วยดงงพระราชประสง กองทับสยามก็ได้พ่ายแพ้การ
เศิกแก่เมืองปัตตานีท้งงทางบกแลทางน้ำ ทะแกล้วทะหาญไพร่พลท้งง
หลายเสียชีวิตไปหลายพัน แลพระเจ้าอยู่หัวทรงธรรมทรงเลือกขุนนาง
พิเศศ ทำน่าที่สืบสวนการแพ้เศิกปัตตานีหย่างถี่ท่วน ปรากดเรื่องราวว่า
เมื่อทับเดิรเถิงเมืองปัตตานี ทับสยามหลายร้อยคนอยู่ในป้อม การว่าเจ้า
เมืองนครศรีธรรมราช อันเปนผู้บัญชาการรบกองทับสยาม ได้สั่งให้ทับ
สยามถอย จึ่งเปนสาเหตุให้ทับปัตตานีทำการต่อสู้หย่างกล้าแขง กอง

ทับไทพ่ายแพ้แลตายเสียกว่าค่อนแลเมื่อล้อมเมืองปัตตานีได้เดือนนึง สเบียงอาหารแลน้ำก็หมดลง กองทับสยามจึ่งถอยกลับศรีอยุทธยา

พระเจ้าอยู่หัวทรงธรรมเมื่อทรงสดับความแล้ว จึ่งลงความเหนว่าให้ลงทัณฑ์ประหานชีวิตตัดหัวแม่ทับทั้งงหมด แลถูกสั่งให้จำไว้กลางแจ้ง ๓ วัน พระเจ้าอยู่ห้วทรงธรรมตำหรัดว่า ไม่ทรงเหนวิธีอื่นใดที่จลงอาญาอื่น เพื่อทะหาญเหล่านี้ให้ถูกเชาสยามเหยียดหยาม

จมื่นศรีสรรักษ์ หลังพ้นโทษจำตรุในคุกมืด มีใจอาฆาตพระเจ้าอยู่หัวทรงธรรม แลมหาอุปราชราชอนุชา ที่ท้งงสองราวนัดจำตรุตน จึ่งได้นำความแค้นนั้นนไปเล่าให้นกกพรตเยซูอิต เข่อินโก สีมาเนด ว่าควรทำประกานใด นกกพรตเยซูอิต เข่อินโก สีมาเนด จึ่งออกอุบายให้จมื่นศรีสรรักษ์ ออกกลแส้งแสดงต่อทุกผู้คนว่าตนรู้สำนึกปฏิบัติประพฤฒิตนเปนที่รักใคร่ของขุนนาง ก็แลผู้ใหญ่ท้งงหลาย แลท้งงพระญาติราชวงค์ ไม่ละเว้นแม้พระเจ้าพระสงฆ์ จึ่งเปนที่นิยมจนเลื่องลือแม้ขุนนางทุกคราวครั้งที่ประชุมออกขุนนาง ก็มิเคยขาดของฝากแก่เสนาบดีแลราชครู ช่วยราชการงานเมืองหย่างแขงขัน

แลจมื่นศรีสรรักษ์มีความเชี่ยวชาญในภาษาโปตุกส แลญี่ปุ่น ฮอลันดา จึ่งได้รับพระราชทานให้ทำน่าที่ในตำแหน่งการต่างด้าว ติดต่อควบคุมเชาต่างด้าว กิจการงานสำเภา ด้วยว่าเคยมีความชำนาน ทางเรือครั้งไปสงครามกรุงกัมพูชา นกกพรตเยซูอิต เข่อินโก สีมาเนด จึ่งช่วยจมื่นศรีสรรักษ์ทำน่าที่เกบทำบัญชี แลเรียกภาษีสำเภาส่วนนึงหัก ไว้ส่วนตน แม้กระนั้นนก็เกบได้เพิ่มกว่าครั้งแผ่นดินก่อน ผู้คนทั้งงหลาย ล้วนเข้าใจยว่าเปนโดยปัญาจมื่นศรีสรรักษ์ พากนนกล่าวขานกนน ทั่วไปว่าจมื่นศรีสรรักษ์ซื่อสัตย์ต่อแผ่นดิน

จึ่งพระเจ้าอยู่หัวทรงธรรมทรงเท่าทันในกลเพทุบายนี้ของ จมื่นศรีศรรักษ์ ด้วยเปนอาจารยเลี้ยงดูจมื่นศรีสรรักษ์มาแต่น้อย ทรงเหนว่า จมื่นศรีสรรักษ์คงคิดการใหญ่ ด้วยชนต่างด้าวแลทะหาญเชาโปตุเกส ล้วนให้ความเชื่อฟงงจมื่นศรีสรรักษ์ ก็แลอาจเปนไภยยต่อพระองค์ จึ่ง ทรงวางกลเรียกจมื่นศรีสรรักษ์เค่ามาให้อยู่ใกล้ในพระเนตรพระกรรณ ที่ ทรงสามารถควบคุมจมื่นศรีสรรักษ์ได้โดยง่าย จึ่งถามความเหนจากมุข อำมาตที่จพระราชทานแต่งตั้งงจมื่นศรีสรรักษ์ ให้มีศักดินาเปนที่ออกญา ศรีวรวงศ์ ก็บมีขุนนางใดขัดพระราชประสง ล้วนแลเหนพร้อม

จมื่นศรีสรรักษ์ในตำแหน่งใหม่ที่ออกญาศรีวรวงศ์ มีอำนาจควบคุมดูแลงานพระราชวงง กิจการสิ้นทั้งงสนมนางใน ล้วนอยู่ใต้บัญชา ลงเรื่อยจนเถิงเหล่ามหาดเล็กเด็กวงง กลอุบายของพระเจ้าทรงธรรมนี้ นกกพรตเยซูอิต เข่อินโก สีมาเนด อ่านทะลุดั่งกระจกใส แลรู้ว่าหากมีไภยยมาเถิงจมื่นศรีสรรักษ์ ย่อมมิพ้นตน จึ่งเรียกให้จมื่นศรีสรรักษ์ฤๅออกญาศรีวรวงศ์มาปฤกษาแก้กลนี้ เมื่อออกญาศรีวรวงศ์มาเถิงแล้ว นกกพรตเยซูอิต เข่อินโก สีมาเนด จึ่งกล่าวว่า บัดนี้ท่ารก็เปนขุนนางใหญ่ ใยท่ารจึ่งภอใจยอยู่เพียงเท่ารี้ เยซูอิต ส้างท่ารขึ้นน้นนเพื่อที่จักผ่านฟ้ามไหสวรรย์เศวตฉัตรศรีอยุทธยา ครองอาณาจักรสยามนำแผ่นดินนี้ถวายแก่เยซูอิต เพื่อเปนแผ่นดินนิรันดร แลกำจัดเปรตแลมารร้ายของเยซูอิตให้หมดไปจากแผ่นดินสยาม

แลการที่พระเจ้าแผ่นดินได้เลื่อนตำแหน่งท่ารขึ้นเปนขุนนาง ก็เพราะหมีไว้วางใจยเราศิษย์อาจารย ต้องการประหานเราทั้งงสอง แต่ครั้งนี้ก็เปนการเหมาะจล้างอาฆาตพระเจ้าแผ่นดินแลมหาอุปราชราชอนุชาที่เสียให้สิ้น จงวางกลนี้ส้อนไว้ภายในใจย หย่าได้บอกกล่าวผู้ใดที่หมีได้วางใจยให้ล่วงรู้ มิฉะน้นนเจ้าจพบเภทไภยยอันได้เคยประสบเปนบทเรียน เถิงจำตรุจำตรวนพันธนาการทั้งง ๕ ร่วมปลิดปลงลงเปนผี ควรที่ท่ารจต้องมีกำลังที่จงรักภักดีแก่ท่าร จงมีสารลับไปยงงอ

อกญาเสนาภิมุข ซามูไรเข้ารีต ให้เตรียมเกณฑ์กำลังกองอาษาให้พร้อมไว้ไม่ช้าท่ารจักเรียกเขาเค่ามารับใช้กิจการในศรีอยุทธยา ก็แลการนี้เจ้ากับข้าจักต้องรู้เพียงสอง หามีหูสามรู้ แลข้าก็จส่งสารไปยงงออกญาเสนาภิมุข อีกทางนึง

ออกญาเสนาภิมุข เมื่อได้ทราบความของสารลับจากออกญาศรีวรวงศ์ แลของนกกพรตเยซูอิต เข่อินโก สีมาเนด ก็ให้ยินดีปรีดาด้วยหมายผิดไปว่าออกญาศรีวรวงศ์ เปนเลือดเนื้อเชื้อไขของพระเจ้าอยู่หัวในพระโกศเอกาทศรฐ จึ่งจักได้สนองคุณตามคำสบถว่าจรักษาราชวงศ์ไว้มิให้สิ้นสูญ แลออกญาศรีวรวงศ์ก็เข้ารีตเช่นตน ทั้งงนกกพรตเยซูอิต เข่อินโก สีมาเนด ผู้ที่ตนนับถือก็มีกำลังเชาโปตุเกสอยู่ความพาดย่อมไม่เกิด จึ่งเร่งระดมรับญี่ปุ่นเข้าฝึกอาวุทธในกองอาษา ที่หาดเมืองบางกอก ใกล้ปากแม่น้ำเจ้าพญา

ออกญาศรีวรวงศ์หลังวางอุบายกับนกกพรตเยซูอิต เข่อินโก สีมาเนด อยู่มาจึ่งออกอุบายกราบทูล พระเจ้าอยู่หัวทรงธรรมว่า บัดนี้ราชการงานการต่างด้าวมากมายหนกกหนา ข้าพระพุทธิเจ้าอยากจขอพระราชทานหาขุนนางมาช่วยงานการสำเภา พระเจ้าอยู่หัวทรงธรรมจึ่งทรงตรัสถามว่าผู้ใด มีความสามารถทำราชการด้วยเรือสำเภาก็หามีไม่

Yamada Nakamasa

จึ่งทรงตรัสต่อออกญาศรีวรวงศ์ว่า เราจนใจยขุนนางเราบัดนี้หามีดีเทียบเจ้าแม้นึงก็หมีได้ เจ้าคิดว่าใครเหมาะสมก็จงแต่งมาเถิดเรามิขัด ออกญาศรีวรวงศ์จึ่งสำฤทธ์ผลด้วยวางกลไว้พร้อม จึ่งกราบทูลว่า ข้าพระองค์เหนมีขุนนางไกลพระเนตร หากแต่ชำนานการต่างด้าว แลเชี่ยวชาญการสำเภา ทั้งงยงงแคล่วคพ่องในการค้าเกบภาษีปากเรือ พระเจ้าอยู่หัวทรงธรรมจึ่งตรัสถามว่า ใครกนนหนอเรามองหมีเหนในศรีอยุทธยา ยงงมีคนที่เก่งดงงเจ้าอีกฤๅ

ออกญาศรีวรวงศ์เหนสมคงงประสง ที่พระเจ้าอยู่หัวทรงธรรมมีพระทัยเกษมสำราญ จึ่งกราบทูลด้วยเสียงดงงให้ได้ยินไปทั้งงท้องพระโรง ว่าขุนนางนั้นนคือออกญาเสนาภิมุข ข้าหลวงเดิมแต่ครั้งสมเดจพุทธิเจ้าหลวงในพระโกศ เปนผู้มีความซื่อถือสัตย์ รับใช้สยามมาหลายแผ่นดิน พระเจ้าอยู่หัวทรงธรรมแลขุนางทั้งงหลายในที่ประชุมนั้นนหมีได้มีผู้ใดขัดขวาง ล้วนแล้วแต่สนับสนุน จึ่งมีพระราชโองการเรียกตัวออกญาเสนาภิมุขเค่ามาอยู่การเรือท่าสำเภาศรีอยุทธยาแต่นั้นน ออกญาศรีวรวงศ์จึ่งไปสู่หาบ้านออกญาเสนาภิมุขหมีได้ขาด แลออกญาเสนาภิมุขได้ให้สัตย์สบถว่าจช่วยเหลือให้ออกญาศรีวรวงศ์ได้ขึ้นครองราชผ่านพิภพมไหสวรรย์

ก็แลออกญาศรีวรวงศ์ เดิรกาลกลล้างอาฆาตต่อไป อาไศรยน่าที่ผ่านเข้าราชฐาน จึ่งได้เข้าใกล้ชิดราชโอรสทั้งงสามของพระเจ้าอยู่หัวทรงธรรม อันอยู่ในวัยเล็กเด็กน้อยไร้เดียงสา พร้อมส้มสูกลูกไม้ของเล่นนานา ไปเญี่ยมหาแวะเวียนที่วงงใน ราชบุตรองค์ใหญ่นามว่า พระเชษฐาธิราชกุมาร องค์รองพระนามว่าพระพันปีศรีศิลป องค์สุดท้องพระนามว่าพระอาทิตย์วงศ์ ท้งงสามองค์ต่างรักใคร่วางใจยในออกญาศรีวรวงศ์เปนอันดี

ลุเดือนยี่ ปีเถาะ ศักราช ๙๗๑ ออกญาศรีวรวงศ์ มีน่าที่คุมพระราชวังงสถานชั้นใน เข้านอกออกในพระราชฐานได้ทุกเวลา แต่หมีรวมหมายเถิงห้องวิเศษ อันปรุงเสวยเพื่อถวายแก่พระเจ้าอยู่หัวท้ายสระ แต่ออกญาศรีวรวงศ์กลับเรียกพระกระยาหารทุกอันมาตรวจตรา ทุกเวลาก่อนส่งขึ้นถวายให้ทรงเสวย บหมีผู้ใดสงสัยฤๅรู้ความนัย อันอยู่ภายในจิตของออกญาศรีวรวงศ์ว่ามีความประสงค์อันใด**........** "

.... หมดเนื้อความใน ๖ เล่มสมุดไทจากเมืองสองแคว สำรับที่๑ เพียงเท่านี้ **............**

....

" **......** ลุ ศักราช ๙๗๑ ปีเถาะ ข้างแรม ต้นเดือน ๑๑ การเปลี่ยนแปลงลางหย่างในพระอนามัยของพระเจ้าอยู่หัว เริ่มสังเกตได้จากการเปลี่ยนแปลงในพระอารมณ์ของพระองค์ที่เหนได้ชัด วิจลไม่

เคยปรากด แลผิดไป แต่ก่อนพระองค์ทรงมีพระอารมณ์ดีแลทรงเบิกบาน อยู่ในหมู่ข้าราชบริภาร ทรงโอบอ้อมอารีต่อไพร่ฟ้าข้าแผ่นดินแลเหล่า มหาดเล็ก ความเกรี้ยวกราดเกิดขึ้น พระอารมณ์ของพระองค์ รุนแรง เหลือจทนทาร จนเถิงขะนาดกระทั่งมุขอำมาตย์แลบรรดาขุนนางแห่ง ราชสำนกก ไม่กล้าเข้าเฝ้าเพื่อกราบทูลข้อราชการสำคันอันจำเปนแก่ บ้านเมือง ขุนนางหลากหลายโจทก์ว่าพระองค์ทรงถูกคุณไสยหรือยาเบื่อ เมา จึ่งทรงเปนไป

ครั้นนเข้าสู่ปลายเดือน ๑๒ นั้นนเอง พระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระอาการอ่อนกำลัง พระอาการประชวรของพระองค์เปนที่ ประจักษ์ชัดว่าไม่มีหวงงที่จฟื้นคืนดีดั่งเดิมได้

ด้วยคำปฤกษาของออกญาศรีวรวงศ์ เสนาบดีผู้นี้ตั้งใจย จช่วงชิงราชสมบัติมาเปนของตนเองให้ได้โดยแย่งเอาจากเจ้าชาย ผู้เยาว์ชันษา ซึ่งมีพระชนม์เพียง ๑๕ พรรวษา เจ้าชายองค์นี้มีนิสัยดุ ร้ายต่ำทรามมาก จนออกญาศรีวรวงศ์หม้นนใจยว่า พระองค์จต้องเปน ที่รังเกียจของไพร่ฟ้าข้าแผ่นดิน จึ่งเกลี้ยกฟ่อมกราบทูลให้พระเจ้าอยู่หัว ทรงธรรมทรงเปลี่ยนกดมณเฑียรบาลเสียใหม่ มิให้พระมหาอุปราชราช วงงน่า ได้ขึ้นมาสืบราชสมบัติ

ฉะนั้นนจึ่งให้พระองค์ทรงแสดงพระราชประสงสงวนมงกุฏไว้ ให้วงงหลวง เพื่อให้พระราชโอรสของพระองค์จได้สืบราชสมบัติ แล เพื่อกีดกนนพระอนุชาผู้ทรงเปนรัชทายาทที่ถูกต้องตามกดมนเทียรบาล เพื่อให้เปนไปตามกดมณเทียรบาลอันจารึกใหม่นี้

เพื่อให้ปรากดเปนหลักฐานความยุติธรรมแก่การสืบราชสมบัติใหม่นี้ ด้วยเหตุที่เปนการฝ่าฝืนต่อกดหมายสำคันของบ้านเมือง ออกญาศรีวรวงศ์ จึ่งต้องการหยั่งความคิดของบรรดาเสวกามาตย์ แลได้เรียกประชุมขุนนางโดยด่วนเพื่อขอความคิดเหน แต่ก็ไม่มีผู้ใดกล้าคดค้านได้หย่างเตมปาก ลางคนก็กล่าวอ้อมแอ้ม ๆ ส่วนขุนนางคนอื่น ๆ ก็ไม่พูดอะไรเลย จนกระทั้งเสนาบดีเจาะจงตัวบงงคับให้พูด เหล่าขุนนางทั้งหลายจึ่งกล่าวว่า พวกตนเชื่อว่า พระราชโอรสทรงจำเริญวัยภอสมควรที่จครองบ้านเมือง แลสืบราชสมบัติได้ แลกล่าวว่าพระอนุชาธิราชของพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระโอรสเช่นกนน ก็สามารถสืบตำแหน่งวงงน่าได้ ซึ่งพระเจ้าอยู่หัวคงจพระราชทานวโรกาสให้ในคราวนี้

แต่คนอื่น ๆ โดยเฉพาะหย่างยิ่ง ออกญากลาโหม ออกญาเกียรติ ออกพระท้ายน้ำ ออกพระศรีเสาวราช ออกพระจุฬา แลออก

หลวงพระธรรมไตรโลก มีความเหนหย่างซื่อตรงตามกดมณเทียรบาล อันเปนกดหมายโบราณอันบุพกษัตริย์ถือปฏิบัติมาแต่ดั้งงเดิมว่า พระอนุชาของพระเจ้าอยู่หัวมีสิทธิ์ในการสืบราชบัลลังก์ แลขุนนางที่กล่าวนามกลุ่มนี้ต่างสนับสนุนกนนแลกล่าวออกมาน่าพระพัตรพระเจ้าอยู่หัวว่า ไม่ควรฝ่าฝืนกดมณเทียรบาลดั้งงเดิมของบ้านเมืองด้วยการเปลี่ยนกดมณเทียรบาลใหม่ โดยการวินิจฉัยของออกญาศรีวรวงศ์เช่นนี้ ขุนนางอื่น ๆ อ้างว่า แล้วแต่พระราชวินิจฉัย แต่ก็ถวายความคิดหย่างเปนกลางว่า ทั้งสองพระองค์ทรงมีคุณสมบัติครบท่วนเหมาะสมที่จเปนกษัตริย์ที่ดีทั้งน้นน แลพวกตนก็พร้อมยอมจงรักภักดีต่อกษัตริย์ ไม่ว่าพระองค์ใดที่พระเจ้าอยู่หัวทรงแต่งตั้ง ให้สืบราชสมบัติต่อจากพระองค์

พระเจ้าอยู่หัวทรงหลงไปในกลของออกญาศรีวรวงศ์ โดยมิได้พะวงเถิงกดหมายบ้านเมือง ทรงเลือกพระราชโอรสองค์ให้นามพระเชษฐาธิราช ให้เปนรัชทายาทครองราชบัลลังก์

พระเจ้าอยู่หัวทรงเชื่อกลความตามออกญาศรีวรวงศ์ จึ่งทรงขุ่นเคืองพระทัยขุนนางที่คดค้าน การที่พระองค์ทรงเปลี่ยนกดมณเฑียรบาลใหม่ แลยิ่งกว่าน้นนด้วยแรงยุยงของออกญาศรีวรวงศ์ ที่ทูลเทจว่า ออกญากลาโหมแม่ทับช้างแลแม่ทับม้าแลแม่ทับทะหาญราบทั้งหลายของราชอาณาจักร สนับสนุนพระมหาอุปราชราชอนุชา เพื่อเปนการเอื้อ

หนุนให้สำฤทธ์สมดงงพระราชประสง จำเปนต้องมีกองทะหาญชำนาน เศิกมาอยู่ในพระราชวงง จได้ป้องกนนแลสั่งการได้ทันการ

ข้าพระองค์จไปเกลี้ยกพ่อมออกญาเสนาภิมุข ให้มาเปนสมัคร พรรคพวกช่วยเหลือให้ราชโอรสขึ้นครองราชบัลลังก์ให้จงได้ พระเจ้าอยู่หัวทรงธรรมทรงอนุญาต ออกญาศรีวรวงศ์จึ่งตรงไปหาออกญาเสนาภิมุข เล่าความทั้งหลายให้ฟงง ออกญาเสนาภิมุขนั้นนจึ่งลอบนำกองทะหาญอาษาญี่ปุ่นเข้าแฝงตัวอยู่ในราชฐานชั้นใน โดยอ้างเหตุอารักขาพระเจ้าอยู่หัวทรงธรรม แต่ก็มิได้กรทำการใดเปิดเผย คงซุ่มส้อนอยู่ในอุทยานท้ายวงงหลางหย่างเปนความลับ ด้วยเปนกดมณเฑียรบาล ห้ามมิให้ขุนนางข้าทาสทั้งหลายที่มิได้อนุญาต ไม่สามารถเข้าไปเถิงพระราชวงงชั้นในความจึ่งมิได้แพร่งพรายออกสู่คนภายนอก

ออกญาศรีวรวงศ์มิได้หม้นนใจยในการให้ความคุ้มครองอารักขา ของกองอาษาญี่ปุ่นเข้ารีตที่บัญชาการโดยออกญาเสนาภิมุข เหล่านี้ จึ่งได้ลอบนำทะหาญในบัญชาของตน ๔๐๐๐คน แลจัดทะหาญอื่น ๆ อีก ๑๑๐๐๐คน ให้มาตั้งอยู่ในบริเวณตัวเมือง โดยส้างข่าวลวงแจ้งแก่เหล่าขุนนางทั้งหลายเพื่อแก้ข้อสงสัยว่า พระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชประสงใช้ทะหาญในการเสด็จประพาส ซึ่งพระองค์ทรงตั้งพระทัยว่า จเสด็จในทันทีที่ทรงหายประชวร

ในระหว่างที่พระเจ้าอยู่หัวทรงพระประชวร ออกญาศรีวรวงศ์ สั่งให้กวดขันระวังทางเข้าออกพระราชวังทุกด้านโดยเคร่งครัด ซึ่งไม่มีผู้ใดสามารถเข้าไปในพระราชวังได้โดยหมีได้รับอนุญาตจากออกญาศรีวรวงศ์ ก็ไม่อาจล่วงอำนาจนี้ได้ ไม่มีขุนนางแม้คนเดียวที่จสามารถเข้าเฝ้า แม้หมอหลวงก็ไม่อาจเข้าดูพระอาการถวายพระโอสถพระเจ้าอยู่หัวได้ แม้องค์มหาอุปราชราชอนุชาก็มิได้รับยกเว้น ในเวลาระหว่างนั้นนออกญาศรีวรวงศ์ เปนผู้เดียวที่สนองรับสั่งแลพระราชโองการแล้วมาแจ้งต่อที่ประชุมเสนาบดีที่ประชุมขุนนาง

เพื่อที่จพรางพระมหาอุปราชราชอนุชาแลเหล่าขุนนางซึ่งปราถนาให้การเปนไปตามกดมณเฑียรบาลที่บ้านเมืองใช้มาแต่ดั้งเดิม ออกญาศรีวรวงศ์จึ่งแส้งกระจายข่าวว่า พระเจ้าอยู่หัวมีพระอาการดีขึ้น โดยหมอหลวงแจ้งว่าพระอาการประชวรของพระองค์ไม่เปนที่น่าวิตกอันใด

ส่วนออกญากลาโหมนั้นน เกรงการหายประชวรของพระเจ้าอยู่หัวมากกว่าการสวรรคต ทั้งนี้ด้วยเหตุที่ตนได้เสนอข้อคดค้านการสืบราชสมบัติของพระโอรส จึ่งพยามตามหาออกญาเสนาภิมุขได้พบ

ในตลาดขายแป้ง จึ่งชักชวนออกญาเสนาภิมุขให้ไปยงงบ้านตน แล
เจรจาหว่านล้อมออกญาเสนาภิมุขให้ร่วมมือ เพื่อพระมหาอุปราชจได้
ขึ้นครองราชบัลลังก์ แต่ออกญาเสนาภิมุขขุนนางญี่ปุ่นได้รับคำออกญา
ศรีวรวงศ์ไว้แล้ว จึ่งใช้ปฏิภาณหลีกเลี่ยงหมียอมรับสัญญาด้วย แต่
กระนั้นนก็มิได้ตัดความหวงงของออกญากลาโหมน้นนเสียทีเดียว

ออกญาศรีวรวงศ์มีเวลาภอในการเตรียมงานทั้งปวง แลจัดการ
ป้องกนนทุกสิ่งทุกหย่างก่อนพระเจ้าอยู่หัวสวรรคต พระองค์สวรรคตใน
วันที่ ๒๒ เดือนธันวาคม ปีมะโรง ศักราช ๙๗๒ มีพระชนม์ได้ ๓๘
พรระวษา

การสวรรคตของพระเจ้าอยู่หัว ยงงความวิปโยคหย่างใหญ่
หลวงแก่บรรดาไพร่ฟ้าประชาชน ซึ่งได้อยู่เย็นเปนศุขมาเปนเวลานาน
ในระหว่างรัชกาลของพระองค์ พระเจ้าอยู่หัวในพระโกศมีพระชนม์มายุ
ได้ ๓๘ พรระวษา นับว่าพระองค์สวรรคตในวัยที่ยงงแขงแรง เปนที่
โจทขานกนนทั้วไปว่า ออกญาศรีวรวงศ์ผสมยาพิศม์ในพระกระยาหาร
ให้พระองค์ทรงเสวย แต่ก็มิอาจหาว่าความจริงน้นนเปนเช่นใด

พระองค์ทรงครองราชมาเปนเวลา ๘ ปี มีพระมเหสีหลาย พระองค์ มีพระราชบุตร ๙ พระองค์ ราชธิดา ๘ พระองค์ ส่วนมาก ยงงทรงพระเยาว์อยู่ในขณะที่พระราชบิดาสวรรคต

ในทันที่ที่พระเจ้าอยู่หัวสวรรคต ออกญาศรีวรวงศ์มีคำสั่งให้ขุน นางทั้งแวงมาที่พระราชวงง ขุนนางเหล่านั้นนเชื่อว่าเปนรับสั่งของพระ เจ้าอยู่หัว ด้วยปรากดว่าไม่มีใครสักคนเดียวที่หมีได้มา ออกญาศรีว รวงศ์ได้บอกขุนนางทั้งหลายว่า พระเจ้าอยู่หัวทรงสวรรคตก่อนน่านี้ชั้ว โมงนึง แลในชั่วโมงสุดท้ายก่อนที่จสวรรคต ทรงมีรับสั่งให้ออกญาศรีว รวงศ์ แจ้งให้บรรดาเสนาบดีทราบเถิงพระราชประสงครั้งสุดท้ายของ พระองค์โดยทันทีว่า ภายหลังเมื่อเสด็จสวรรคตแล้วขอให้ออกญาศรีว รวงศ์ ช่วยเหลือพระโอรสองค์ใหญ่ให้ได้ครองราชสมบัติ แลแนะนำใน การบริหารกิจการบ้านเมือง แม้กระน้นนขุนนางส่วนมากก็เชื่อว่าพระ เจ้าอยู่หัวทรงสวรรคตนานแล้ว แต่ออกญาศรีวรวงศ์ปิดบงงไว้

แล้วออกญาศรีวรวงศ์ก็ทูลเชิญพระราชโอรสเชษฐาธิราช เสด็จ ขึ้นประทับเหนือราชบัลลังก์ ในฐานะกษัตริย์แลผู้สืบราชสมบัติตามกดมณ เทียรบาลใหม่ ที่ออกญาศรีวรวงศ์เกลี้ยกพ่อมให้พระเจ้าอยู่หัวเหนตาม

ต่อน่าเหล่าเสวกามาตทั้งปวง ออกญาศรีวรวงศ์อ้างพระราชโองการ ว่าเปนไปตามพระราชประสงพระเจ้าอยู่หัวในพระโกศ ด้วยเหตุน้นน มุขมนตรีทั้งมวลจึ่งจำต้องยอมรับพระโอรสเปนกษัตริย์ ซึ่งลางคนก็เตมใจย ลางคนก็คล้อยตามไป แลส่วนคนอื่น ๆ น้นน ยอมรับด้วยความเกรงกลัวสัตรูแลกองทะหาญ ซึ่งออกญาศรีวรวงศ์ได้นำเค่ามาไว้ในพระราชวงง แลขวางทางทวารเข้าออกพระราชฐานทุกด้าน

ขุนนางที่แสดงนอกน่าว่า ฝักใฝ่อยู่กับพระมหาอุปราชอนุชาธิราชของพระเจ้าอยู่หัวองค์ก่อน ฤๅผู้ที่ไม่ประกาศออกมาหย่างชัดเจนว่าเปนพวกใด เมื่อคราวที่พระเจ้าอยู่หัวในพระโกศทรงประสงทราบความรู้สึกเรื่องนี้ ต่างถูกจับกุมทันที แลถูกพันธนาการหย่างแน่นหนาเอาไปขังไว้ในคุกมืด บ้านเรือนตลอดจนทรัพย์สินถูกปล้นสะดม ข้าทาสบริวารถูกคร่าเอาไปสิ้นในคืนน้นน

ในเวลาเดียวกนน ออกญาศรีวรวงศ์อ้างรับสั่งพระเจ้าอยู่หัวองค์ใหม่ซึ่งมีพระชนม์เพียง ๑๙ ชันษายงงหมีรู้ในงานราชการ เพ่อจทรงนั่งบัลลังก์ยงงไม่ทันค่ามคืน ว่าให้ทรงนำนกกโทษตัวการสำคันทั้งสามคือ ออกญากลาโหม ออกพระท้ายน้ำ แลออกหลวงพระธรรมไตรโลก ออกจากคุกมืด แลให้ประหารชีวิตโดยให้สับเปนท่อน ๆ ที่สนามน่าประตูท่าช้าง ในความผิดที่เปนผู้รบกวนความสงบศุขของประชาชน

แลในความผิดที่ร่วมกนนต่อต้านผู้สืบราชสมบัติที่แท้จริงแลถูกต้องตามกฎมณเฑียรบาล ซึ่งพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระประสงค์ เพชฌฆาตได้นำศีรษะแลร่างกายส่วนอื่น ๆ ของขุนนางเหล่านี้ถูกเสียบประจานไว้ที่ต้นไม้สูงในเมืองหลายแห่ง เพื่อเปนเครื่องเตือนใจยให้คนทั้งหลาย ที่อาจจทำการขัดขวางต่อต้านการสืบราชสมบัติตามกฎมณเฑียรบาลใหม่นี้ ส่วนสมบัติข้าทาสของขุนนางเหล่านี้ ถูกริบเปนราชบาตร แลออกญาศรีวรวงศ์ได้นำออกแจกจ่ายกนนไป ในข้าราชการที่เปนฝ่ายของออกญาศรีวรวงศ์ โดยอ้างว่าเปนพระประสงของพระเจ้าอยู่หัวองค์ใหม่ในเที่ยงคืน

ขุนนางทั้งสามคนที่ถูกประหารชีวิต ล้วนเปนผู้ที่มั่งคั่งร่ำรวยด้วยความสุจริต เปนผู้มีความซื่อสัตย์ต่อพระเจ้าอยู่หัวในพระโกศ เปนขุนนางที่มีตำแหน่งสูงที่สุดในราชอาณาจักร แลเปนผู้ที่เคารภหย่างสูงของประชาชนเชาสยาม ทั้งเปนที่โปรดปรานยิ่งนกกของพระเจ้าอยู่หัวในพระโกศ คนที่นึงคือออกญากลาโหมแม่ทับช้าง ผู้เปนหัวน่าของขุนนางสำคัน ๖ คน แลมั่งมีที่สุดในประเทศ มีข้าทาสบริวารกว่า ๒๐๐๐ คน มีช้าง ๒๐๐ เชือก แลม้าเศิกจำนวนมาก

คนที่สองคือออกพระท้ายน้ำ แม่ทับม้าเคยเปนออกญาพระคลัง มาก่อน ในขณะอยู่ในตำแหน่งนั้นนได้รวบรวมทรัพย์สินเงินทอง จาก การค้าขายกับต่างประเทศไว้มากมาย พระเจ้าอยู่หัวในพระโกศ ทรง โปรดปรานเปนพิเศศ เพราะเปนผู้เชี่ยวชาญภาษาต่าง ๆ แลช่างเจรจา สามารถในทางราชการ

คนที่สามคือออกหลวงธรรมไตรโลก เจ้าเมืองตะนาวศรี เปน ขุนนางสูงอายุ ทำน่าที่เปนพญาแรกนามาหลายแผ่นดิน จึ่งได้รับความ เคารพนับถือจากบรรดาขุนนาง

เพราะความจงเกลียดจงชังของออกญาศรีวรวงศ์แต่ครั้งเปนที่จ มื่นศรีศรรักษ์ เข้าโจมตีกระบวนแรกนาจนต้องอาญาโทษจำตรุแต่ครั้ง พระเจ้าอยู่หัวเอกาทศรฐ อาฆาตนั้นนจึ่งยงงมิได้ล้างเพ่อสมประสงใน คราวนี้ ขุนนางเหล่านี้ออกญาศรีวรวงศ์ล้วนจงเกลียดจงชังเปนส่วนตัว จึ่งต้องถูกลงทัณฑ์ประหารจนสิ้นชีวิตหย่างน่าเวทนายิ่ง โดยไม่เปนการ สมควรแก่เหตุผลเลย เหตุที่เกิดขึ้นนี้เนื่องจากขุนนางทั้งสามมิได้ระวงง ไภย แม้จป้องกนนไว้แต่ก็มิได้คาดคิดว่าเหตุจเกิดขึ้นในพระราชฐาน ซึ่งออกญาศรีวรวงศ์ได้เตรียมการไว้พร้อมสรัพ จับกุมพันธนาการโดย ไม่ให้มีการขัดขืน เพราะในเขตรพระราชฐานจไม่มีใครนำพาอาวุทธ

เข้าไปได้ ขุนนางทั้งสามจึ่งหม้นนใจยว่าปลอดไภย จึ่งต้องเอาชีวิตมา ทิ้งหย่างน่าเสียดายทั้งที่ได้เตรียมการ ไว้หย่างพรั่งพร้อม

ออกญาศรีวรวงศ์ได้อ้างพระราชโองการ พระเจ้าอยู่หัว เชษฐาธิราช ให้นำขุนนางอีกสองออกมาจากคุก พาไปยงงประตูพระ ราชวงงเพื่อประหารชีวิต ขุนนางทั้งสองคนนี้คือ ออกพระศรีเสาวราช แลออกพระจุฬา ทั้งสองถูกมัดมือไพล่หลัง เพชฌฆาตเตรียมประหาร ออกญาเสนาภิมุขทราบความ จึ่งรีบเดิรทางด่วนมายงงประตูน่าพระราช วงงที่จประหาร

ด้วยออกพระศรีเสาวราชเปนข้าหลวงเดิมสหายร่วมรบ แลเคย ช่วยชีวิตออกญาเสนาภิมุขให้รอดพ้นความตายมาหลายครั้ง ขุนนางทั้ง สองถูกมัดแน่นหันหลังชนกนนเพื่อเตรียมประหารแล้วสับเปนท่อนได้ โดยง่าย ออกญาเสนาภิมุขได้ผลักร่างขุนนางทั้งสองให้ล้มตะแคงลงแล เอาตัวคพ่อมบงงขุนนางทั้งสองไว้ ฉะน้นนเพชฌฆาตจึ่งไม่อาจลงดาบ ประหารนกกโทษได้ ออกญาเสนาภิมุขจึ่งนำขุนนางทั้งสองไปไว้ใน ค่ายกองอาษาญี่ปุ่นเข้ารีต แลได้เดิรทางไปหาออกญาศรีวรวงศ์ ขอให้อ ไภยโทษแก่ขุนนางทั้งสองด้วยตนเอง ขรัวทองวัดพุทไธยสวรรย์ ก็ทรง นำพระภิกษุ ๑๑๐ รูปไปขอบิณฑบาตรชีวิตพระศรีเสาวราช ขุนนางทั้ง สองจึ่งได้รับอไภยรอดชีวิต แต่ถูกถอดจากตำแหน่ง ทรัพย์สมบัติทั้งหมด

ถูกริบ เขาถูกขังอยู่ในคุกมืดระยะนึงต่อมา ขรัวทองวัดพุทไธยสวรรค์ได้เข้าไปนำขุนนางทั้งสองออกมาจากคุกมืด แลนำออกพระศรีเสาวราไปบวชในหัวเมืองชายแดนเปนพระสงฆ์ธุดงค์หายสาปสูญร่องรอยไป

ขุนนางที่คดค้านการขึ้นครองราชของนพระเจ้าอยู่หัวใหม่ เขาทั้งหลายเดือดร้อนกนนท่วนน่า ลางคนถูกลงโทษ บ้างถูกเนรเทศ ส่วนคนที่ไม่แสดงการคดค้านโดยเปิดเผยในเรื่องการสืบราชสมบัติ แลคนที่พูดกำกวมเปนสองนัย กับผู้ที่อ้างว่าแล้วแต่พระเจ้าอยู่หัวจทรงภอพระทัยแต่งตั้งองค์ใดขึ้นครองบัลลังก์นั้นน ได้ถูกจำคุกริบสมบัติจนสิ้น เหตุการณ์ทั้งสิ้นนี้เกิดขึ้นเพียงชั่วเวลาฉับพลันไม่ค่ามคืน

วันรุ่งขึ้น ต่อจากพระเจ้าอยู่หัวในพระโกศสวรรคต พระโอรสาธิราชผู้สืบราชสมบัติ ทรงมีพระบรมราชโองการให้บรรดาเสวกามาตย์แลเจ้าเมืองน้อยใหญ่ ตลอดจนมหาดเล็กเด็กวงงของพระเจ้าอยู่หัวพระองค์ก่อน มาเฝ้ายงงพระราชวงง ให้ถวายบงงคมทั้งให้ดื่มนี้พิพัฒน์สัตยาถวายสัตย์สาบาน ทรงเฉลิมพระนามพระองค์เองว่า พระเชษฐาธิราช พระเจ้าอยู่หัวองค์นี้ทรงสืบราชสมบัติโดยขัดต่อระเบียบประเพณี แลขัดต่อกดมณเฑียรบาล กล่าวได้ว่า เสียเลือดเนื้อแต่น้อยแลไม่ปรากดว่ามีการต้านทานขัดขวางแต่ประกานใด พระองค์ทรงขึ้น

ครองราชแล้วเปนเวลาหลายวัน จึ่งได้ประกาศพระราชทานนิรโทษกรรม ให้อิสรภาพ โดยทรงปลดปล่อยขุนนางจำนวนมาก ซึ่งล้วนแต่เปน ข้าหลวงเดิมสมัยพระเจ้าอยู่หัวเอกาทศรฐที่ถูกจำตรุขังคุกมืด โดยพระ เจ้าอยู่หัวองค์ก่อนอันเปนพระราชบิดาของพระองค์ ทั้งนี้เปนการเฉลิม พระเกียรติในการขึ้นครองราชของพระองค์ ขุนนางข้าหลวงเดิมที่ได้รับอ ไภยโทษ ต่างพากนนหลบลี้ออกต่างแดน ไม่มีผู้ใดเหลืออยูในเขตรศรีอ ยุทธยา ขุนนางเหล่านั้นนพากนนบวชเปนพระภิกษุอรัญวาสี ธุดงค์ สาปสูญไป

ออกญาศรีวารวงศ์ได้แนะนำให้พระเจ้าอยู่หัวที่ยงงทรงพระ เยาว์ ที่เพ่อได้เสวยราชแลเสด็จขึ้นครองราชบัลลังก์ แต่งตั้งขุนนางให้ ได้รับความดีความชอบ เปนผู้ที่มีคุณสมบัติ แลเปนผู้ที่จต้องได้รับความ เคารพยำเกรงหย่างสูงของประชาชนเชาสยาม แทนที่ตำแหน่งของขุน นางที่ถูกประหารไป ออกญาศรีวรวงศ์ก็ปราที่จให้พระเจ้าอยู่หัวทรง โปรดเกล้าแก่เสนาอำมาตผู้ที่มีความดีความชอบเปนพิเศศ ฤๅผู้ที่ปฏิบัติ น่าที่ถวายความจงรักษ์ภักดีหย่างจริงใจย ในการสนับสนุนให้พระองค์ ได้ขึ้นครองราชครั้งนี้ ด้วยการพระราชทานบรรดาศักดิให้หย่างเหมาะสม แก่ฐานะ

แต่เหนืออื่นใดโดยความเปนจริง ออกญาศรีวรวงศ์ต้องการให้พระเจ้าอยู่หัว พิศจารณาเหนความจริงใจยของเขาที่เปนหัวเรี่ยวหัวแรงในความจงรักภักดี ในความสนับสนุนให้พระองค์ขึ้นสู่ราชบัลลังก์ ซึ่งหมายเถิงเปนคุณสมบัติของออกญาศรีวรวงศ์เอง ที่จต้องได้รับพระราชทานแต่งตั้งให้ได้รับเกียรติดำรงตำแหน่งออกญากลาโหม เพราะว่าได้ทรงมอบหมายความสำคันให้ออกญาศรีวรวงศ์มีอำนาจในตำแหน่งนี้อยู่แล้ว

เนื่องจากในระยะแรกเริ่มที่พระเจ้าอยู่หัวองค์ใหม่ขึ้นครองราชนี้ ควรจมีความระแวดระวงง ในความไม่จงรักภักดีของฝ่ายเสนาบดีที่ไม่เหนด้วย แต่ไม่คดค้านให้เหน น้นนย่อมจต้องป้องกนนมิให้ได้รับการแต่งตั้งให้มีอำนาจได้ โดยเฉพาะหย่างยิ่งในกรณีนี้ ย่อมเปนอันตรายร้ายแรงที่สุดด้วยตำแหน่งเสนาบดีกลาโหมน้นนมีอำนาจควบคุมสั่งการทะหาญทั้งแผ่นดิน แต่ตำแหน่งออกญากลาโหมน้นนมีอำนาจด้อยกว่าตำแหน่งของออกญาศรีวรวงศ์ที่เปนอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งทำน่าที่เปนผู้สำเรทธิ์ราชการพระองค์สั่งการขุนนางได้ทั้งหมด

ออกญาศรีวรวงศ์จึ่งกราบทูลให้ทรงทราบหย่างชัดแจ้งหย่างตรงไปตรงมาว่า แม้ตำแหน่งที่เขาเปนอยู่แล้วโดยการแต่งตั้งของพระเจ้าอยู่หัวในพระโกศ นี้จมีอำนาจสั่งการได้มากหย่างไรก็ตาม เขาก็

ไม่ปฏิเสธตำแหน่งที่ด้อยกว่านี้ ทั้งนี้เพื่อความปลอดไภยที่หมั้นนคงกว่าขององค์พระเจ้าอยู่หัว แลเพื่อความยืนยงของราชอาณาจักร พระเจ้าอยู่หัวยงงทรงพระเยาว์ไม่มีความเข้าไจยในการบริหารแผ่นดิน แลไม่ทันกลภายในของออกญาศรีวรวงศ์

จึ่งทรงพระราชทานแต่งตั้งตามคำแนะนำนี้ พระราชทานทรัพย์สมบัติ บรรดาที่ริบเอามาจากขุนนางที่ถูกลงอาญา ถูกเนเทศ ฤๅถูกถอดให้แก่ขุนนางซึ่งล้วนแล้วแต่เปนผู้ที่ออกญาศรีวรศ์เปนผู้เสนอชื่อให้พระองค์แต่งตั้งทั้งสิ้น แลทรัพย์สินของขุนนางที่ถูกลงอาญาส่วนใหญ่นั้นนไได้พระราชทานให้กับออกญาศรีวรวงศ์พร้อมแต่งตั้งให้ออกญาศรีวรวงศ์มีบรรดาศักด์เปนออกญากลาโหมคนใหม่ ส่วนตำแหน่งออกญาศรีวรวงศ์เดิมนั้นนพระราชทานให้กับน้องชายของออกญากลาโหมคนใหม่ด้วย เหตุนี้เขาจึ่งกลายเปนแม่ทับใหญ่ แลน้องชายของเขาเปนจตุสดมภ์วงงแลหัวน่าที่เรียกประชุมขุนนาง พี่น้องทั้งสองที่ได้รับตำแหน่งยิ่งใหญ่ขึ้นใหม่นี้ได้กราบทูลรับรองต่อพระเจ้าอยู่หัวว่า พระองค์ไม่ต้องทรงเกรงไภยอันใด ที่จมาระคายเคืองพระองค์อีกแล้ว เพราะเมื่อได้พระราชทานสองตำแหน่งนี้ให้อยู่ในมือเขาสองคนพี่น้อง ไม่มีอันใดที่จต้องทรงพระปริวตกเรื่องการรักษาความปลอดไภย ขอให้ทรงสบายพระทัยยิ่งเพราะหมีได้ตกไปอยู่ในมือของขุนนางผู้ที่ไม่จงรักภักดีคนอื่น

ออกญาพระศรีธรรมราชาบิดาบุญธรรมของออกญากลาโหมได้เสียชีวิต หลังพระเจ้าอยู่หัวในพระโกศสิ้นพระชนม์ไม่นาน

แม้ว่าออกญาศรีวรวงศ์จได้รับพระราชทานตำแหน่งให้เปนออกญากลาโหมคนใหม่แล้วก็ตาม แต่โดยแท้จริงก็ยงงมิอาจวางใจยในความปลอดไภยได้ ในเมื่อพระมหาอุปราชผู้เปนลุงของพระเจ้าอยู่หัวยงงมีพระชนม์ชีภอยู่ แต่ได้ไปบวชอยู่ที่วัดมหาธาตุ พระมหาอุปราชทรงมีสิทธิหย่างถูกต้องตามกดมณเฑียรบาลเก่า ที่จขึ้นเสวยราชสืบบัลลังก์เปนที่รู้ทั่วไปทั้งแผ่นดิน จึ่งเปนที่วิตกของออกญากลาโหมยิ่งนกก เพราะพระมหาอุปราชปฏิเสธหมียอมเสด็จมายงงวงงหลวง แม้ออกญากลาโหมฤๅพระเจ้าอยู่หัวองค์ใหม่จได้ทูลเชิญเสด็จไปหลายครั้งแล้วก็ตาม แม้ออกญากลาโหมก็ไม่อาจจจัดการได้ เพราะมหาอุปราชได้บวชเปนพระสงฆ์ มีกดหมายห้ามมิให้จับกุมพระสงฆ์ในวัด เรื่องนี้เหมือนหนามยอกอยู่ในใจยของออกญากลาโหมเปนหย่างยิ่งที่ยงงไม่อาจแก้ไข

ออกญากลาโหมจึ่งไปหาออกญาเสนาภิมุขพร้อมของกำนัลจำนวนมหาศาล เพราะโดยการขอร้องแลของกำนัล รวมกับความสัมพันธ์อันลึกซึ้งมาแต่ก่อน ออกญาเสนาภิมุขจึ่งยินยอมรับสัญญา แลให้สาบานว่า จนำเสด็จพระมหาอุปราชไปสู่ราชสำนกกในฉลอง

พระองค์แบบฆราวาสให้ได้ เพราะถ้ายงงทรงอยู่ในสมณเพศแล้ว จไม่มีใครกล้ายื่นมือเข้าไปทำร้ายพระองค์ ออกญาเสนาภิมุขเมื่อตกลงรับคำสัญญากับออกญากลาโหมแล้ว ก็ตรงไปเฝ้ามหาอุปราช

ณ วัดมหาธาตุเวลาเย็นขณะพระสงฆ์กำลังสวดมนต์อยู่ในโบสถ์กว่าเจดสิบรูป ออกญาเสนาภิมุขได้แจ้งความประสงจขอปฤกษาความกับพระภิกษุมหาอุปราช สมเดจวัดมหาธาตุสงฆ์อาวุโสไม่อนุญาตในชั้นแรก แต่พระภิกษุมหาอุปราชเหนว่า ออกญาเสนาภิมุขมาแต่เพียงผู้เดียว ไม่มีทะหาญฤๅคนอื่นใดตามมา จึ่งขออนุญาตสมเดจวัดมหาธาตุให้ได้พูดความกับออกญาเสนาภิมุข สมเดจวัดมหาธาตุจึ่งอนุญาตแต่ไม่ให้พระสงฆ์ทั้งหมดเคลื่อนย้ายออกไปภายนอก แลให้ปิดประตูโบสถ์ลั่นดาลเสียให้หม้นนคงก่อน

ออกญาเสนาภิมุขจึ่งได้ได้ถวายบงงคม พระภิกษุมหาอุปราชแลเคารพพระสงฆ์ทั้งหลายที่ได้นั่งล้อมตัวเขาเปนวงกลมหลายชั้น ออกญาเสนาภิมุขเหนการเข้าตาจนไม่อาจหนี แลก็ไม่อาจเสียสัญญาที่ให้ไว้กับออกญากลาโหมได้ ที่คิดไว้ว่าจมาหาพระมหาอุปราชเปนการลับนั้นน จึ่งเปลี่ยนแปลงไป

ออกญาเสนาภิมุขจึ่งใช้เล่เพทุบายเสแสร้งแสดงความเศร้าเสียใจย ที่ทราบว่าพระองค์ท่ารถูกแย่งชิงราชบัลลังก์ไปภายหลังที่พระเชษฐาสวรรคต โดยพูดจาหย่างโผงผางตึงตัง หย่างไม่เหนด้วยกับการประหาร การเนรเทศ แลการจองจำคนดี ๆ แลขุนนางจำนวนมาก ยิ่งกว่านั้นนยงงพูดเถิงความเข้มงวดกวดขัน การก่อกรรมทำเข็ญแลความโหดร้ายของข้าราชการฝ่ายปกครองของพระเจ้าอยู่หัว แลพูดเถิงอำนาจน่าที่ซึ่งใหญ่โตเกินขนาดของออกญากลาโหม เขากราบทูลความเทจต่อพระมหาอุปราชว่า ตัวเขาแลขุนนางอื่น ๆ อีกมากหลายที่ได้รับความเดือดร้อนครั้งนี้ด้วย แลได้ปฤกษากนนเนือง ๆ เถิงลู่ทางที่จทำการปลงพระชนม์พระเจ้าอยู่หัวแลออกญากลาโหมเสีย แล้วเชิญเสด็จพระมหาอุปราชขึ้นครองราชย์บัลลังก์

แลกราบทูลสืบไปว่า ถ้าพระมหาอุปราชยินยอมเสด็จไปยงงวงงหลวงพร้อมกับตนแล้ว ตนก็จใช้กองอาษาทะหาญญี่ปุ่นแลพรรคพวกของตนถอดพระเจ้าอยู่หัวแลออกญากลาโหม ขุนนางคนโปรดออกเสียจากตำแหน่ง เพื่อเปิดทางให้พระมหาอุปราชได้สืบราชบัลลังก์ต่อไป

พระสงฆ์อาวุโสหลายรูปซึ่งอยู่ในวัดมหาธาตุได้ฟงงความของออกญาเสนาภิมุขที่พูดเสียงดงงสนั่นได้ยินทั่วน้นน ก็กราบทูลตักเตือนแล

ห้ามพระภิกษุมหาอุปราช เถิงแก่สมเคจวัดมหาธาตุได้กล่าวว่าหากก้าว
ออกพ้นโบสถ์นี้ชะตาก็เถิงฆาต จหมีได้กลับมาไหว้ข้าอีกต่อไป

แม้จมีการทัดทานห้ามปรามพระภิกษุมหาอุปราชหย่างแขงขัน พระภิกษุมหาอุปราชก็รั้นมิได้เชื่อในสมเคจวัดมหาธาตุ แลพระสงฆ์ที่ล้อมรอบวงกลมเปนชั้นอยู่นั้นนต่างร่วมกนนทัดทานพระภิกษุมหาอุปราชเปนเสียงเดียวว่าเปนกลของออกญาเสนาภิมุขมิให้ไป แต่ก็ไม่มีใครที่จห้ามได้ พระภิกษุมหาอุปราชหลงไปในกลอุบายเชื่อในคำของออกญาเสนาภิมุข พระภิกษุมหาอุปราชกล่าวขอบคุณสมเคจวัดมหาธาตุ แลพระสงฆ์ทั้งหลายที่ทัดทานตักเตือน แต่ก็ยื่นคำขาดต่อพระสงฆ์ขอให้พระสงฆ์เปิดทางให้พระองค์ได้เสด็จออกไป สมเคจวัดมหาธาตุจึ่งอนุญาตให้พระทั้งหลายหลีก ทรงให้พระภิกษุมหาอุปราชแลออกญาเสนาภิมุข ออกจากโบสถ์ กล่าวว่าเมื่อพระสงฆ์ทั้งหลายมองตามไปในขณะพระภิกษุมหาอุปราชก้าวพ้นประตูโบสถ์ ก็มองไม่เหนศีรษะของพระภิกษุมหาอุปราชคงงปกติ จากเหตุนั้นนสมเคจวัดมหาธาตุจึ่งกล่าวกับพระสงฆ์ทั้งหลายว่าพระมหาอุปราชชะตาเถิงฆาตแล้ว สัตว์โลกย่อมเปนไปโดยกรรมห้ามหมีได้

ออกญาเสนาภิมุขนำเสด็จพระภิกษุมหาอุปราช เข้าไปยงงพระราชวงง เมื่อพระภิกษุมหาอุปราชทรงทอดพระเนตรเหนทะหาญกองอาษา

ญี่ปุ่นเข้ารีตรักษาการอยู่ที่ประตูวงง ยิ่งเพิ่มความแน่พระทัยในคำพูดทั้งสิ้นของออกญาเสนาภิมุขจช่วยเหลือให้ได้ขึ้นครองราชย์จริง

แต่ออกญาเสนาภิมุขคนคดผู้นี้ ได้เริ่มดำเนินตามแผนที่วางแลสัญญาไว่าจนำพระมหาอุปราชในชุดฆราวาสมามอบให้กับออกญากลาโหม หมีใช่อยูในผ้ากาสาวพัตรของพระภิกษุ จึ่งกราบูลพระถิกษุมหาอุปราชว่า สมัครพรรคพวกที่พระองค์จทรงพบในพระราชวงงล้วนถืออาวูธพร้อม เพื่อที่จได้ลงมือเพียงแต่คอยการรับเสด็จมาของท่ารคนเดียวเท่าร้นน จึ่งสมควรที่ท่ารจกรทำพระองค์โดยให้อยู่ในลักษณะของฆราวาสเช่นเดียวกับพวกเขาเหล่านี้ เพื่อจได้แสดงพระองค์เปนผู้นำสมกับเปนชายชาตรี จึ่งควรที่พระองค์จเปลื้องผ้ากาสาวพัตรออก เพราะผ้ากาสาวพัตรของพระภิกษุที่ท่ารห่มอยู่นี้ไม่เปนประคยชน์อันใดต่อพระองค์อีกต่อไปแล้ว

พระภิกษุมหาอุปราชยามชะตาเถิงฆาต ก็มีอันให้หลงไปในคำของออกญาเสนาภิมุข ทรงปฏิบัติตามคำแนะนำน้นน แลแสดงพระองค์ในฐานะฆราวาสตำแหน่งพระมหาอุปราชเตมพระองค์

แต่คร้นนพระมหาอุปราชย่างเข้าเขตรพระราชฐานชั้นในภายใต้เครื่องนุ่งห่มของฆราวาสเช่นนี้กับออกญาเสนาภิมุขแลทะหาญ

ญี่ปุ่น พระองค์ก็ถูกจับมัด แลออกญาเสนาภิมุขก็ได้นำตัวพระองค์ไปเฝ้าพระเจ้าอยู่หัวในสภาพที่ยังงถูกมัดหย่างแน่นหนา

ออกญากลาโหมเหนพระมหาอุปราชถูกมัดจับตัวมาน่าพระที่นั่งก็รู้ว่าตนหมดสัตรูที่ต้องหวาดกลัวต่อไปแล้ว เพราะว่าขณะนี้ก็ได้สัตรูมาไว้ในมือ เปนสัตรูที่อาจก่อการกบฏแลจลาจลได้ แลเปนเพียงผู้เดียวเท่าร้นนที่อาจส้างความยุ่งยากให้กับตน ออกญากลาโหมจึ่งกล่าวขอบคุณออกญาเสนาภิมุขเปนหย่างยิ่งที่ช่วยทำงานสำคันชิ่นนี้ต่อน่าพระมหาอุปราช แลให้รังวัลเปนอันมาก ออกญากลาโหมได้สั่งให้ประหารชีวตพระมหาอุปราช แต่พระเจ้าอยู่หัวไม่ทรงมีพระประสงให้โลหิตของลุงเปื้อนพระหัตถ์ ที่ประชุมขุนนางซึ่งล้วนเปนคนของออกญากลาโหม จึ่งเหนชอบพร้อมกนนให้ส่งพระมหาอุปราชไปที่เมืองพริบพรี แลนำไปทิ้งไว้ในบ่อน้ำร้างที่ลึกแลแห้ง ออกญากลาโหมมีความต้องการให้พระมหาอุปราชสิ้นพระชนม์หย่างทรมานช้า ๆ โดยการให้ถวายอาหารให้น้อยลงทุกวัน เพื่อให้พระองค์สิ้นพระชนม์ด้วยความหิว

บ่อน้ำร้างนี้มีเครื่องคุ้มกนนคนภายนอกมิให้เข้าไปใกล้หย่างแขงแรง ออกญากลาโหมได้สั่งให้คนมาเฝ้าดูพระมหาอุปราชวันละ ๓ ครั้ง แลให้รายงานพระอาการของพระมหาอุปราชให้ทราบทุกวัน แลที่

สำคันก็คือเพื่อเปนพยานรู้เหนวาระสุดท้ายว่าพระมหาอุปราชสิ้นพระชนม์แล้วจริง ๆ

ในเวลาเดียวกนนกับที่พระมหาอุปราชถูกตัดสินประหารชีวิต โดยทัณฑ์ทรมาณให้อดอาหารสิ้นพระชนม์นั้นน นายทะหาญคนสนิจใกล้ชิดแลจงรักภักดีต่อพระมหาอุปราช เปนขุนนางที่เหลือรอดโดยมิได้ถูกจับกุมโดยออกญากลาโหม จึ่งออกหลวงมงคล พร้อมกับน้องชายของเขาพร้อมทะหาญคู่ใจยจำนวนนึง ได้ลอบหลบหนีออกจากกรุงศรีอยุทธยาหย่างเร่งรีบเพื่อเดิรทางไปยงงเมืองพริบพรี

เมื่อไปเถิงจึ่งได้ตรงเข้าไปวัด ที่อาจารยตนบวชเปนพระภิกษุอยู้ แลเล่าเรื่องให้กับพระภิกษุในวัดน้นนได้รู้ความอยุติธรรมที่พระมหาอุปราชได้รับ แลขอร้องให้พระภิกษุอาจารยน้นนหาทางช่วยเหลือตามแผนของตน ซึ่งตนได้เตรียมมาเพื่อที่จชิงตัวพระมหาอุปราชจากมือเพชฌฆาตเหล่าน้นน

พระภิกษุผู้เปนอาจารยของออกหลวงมงคล จึ่งได้จัดประชุมพระสงฆ์ทั้งหลายในวัด พระสงฆ์หลายรูปต่างกลัวพระเจ้าอยู่หัวจทรงกริ้วแลเหนว่าพระมหาอุปราชถูกจำอยู่ในบ่อร้างไม่มีทางเข้าออกจึ่งมีโอกาส

รอดพ้นได้น้อย ทั้งยงงมีผู้คุมแลทะหาญหลายคนเฝ้าอยู่หย่างเข้มแขง จึ่งมองไม่เหนทางที่จช่วยเหลือพระมหาอุปราชให้พ้นออกมาได้ แม้กระนั้นนพระภิกษุทั้งหลายยงงมีความรักในพระมหาอุปราชองค์นี้ เพราะว่าพระองค์ได้ถูกหลอกไปลงทัณฑ์อาญาทั้ง ๆ ที่ยงงครองผ้ากาสาวพัตรเปนพระสงฆ์ ซึ่งโดยทำเนียมมาแต่โบราณ การบวชเช่นพระมหาอุปราชนี้ ก็เปนเครื่องหมายว่า พระองค์ไม่ทะเยอทะยานริษยา ในฐานะที่จสืบราชสมบัติ แลพระมหาอุปราชก็ได้หหม้นนลงอุโบสถเปนประจำ มีพระศรัทธาแรงกล้ายึดหม้นนแลเคารพต่อสมณเพศ

ฉะน้นน ด้วยเหตุนี้พระภิกษุผู้อาจารยแลพระสงฆ์ทั้งหลาย จึ่งได้ตกลงช่วยพระมหาอุปราชให้พ้นจากทัณฑ์ โดยร่วมกับออกหลวงมงคลกับน้องชาย แลทะหาญคู่ใจยได้ขุดบ่อขึ้นบ่อนึง ทำอุโมงใต้ดินคล้ายเหมืองถ่านหินไปยงงบ่อน้ำร้างซึ่งพระมหาอุปราชถูกจับหย่อนลงไปขัง งานดำเนินไปด้วยความภักดีแลรีบเร่งเพื่ออิสระภาพของพระมหาอุปราช

ในคืนนึงออกหลวงมงคลได้เจ้าไปในอุโมงตามลำพงงเพื่อขุดอุโมงต่อไป จนกระทั่งได้ยินเสียงพระมหาอุปราชถอนพระทัยลึก แลตรัส

ว่า " อนิจจาเอ๋ย เขาจให้ฉันกินน้ำสักจอกนึง ก่อนวาระสุดท้ายซึ่งใกล้เค่ามาแล้วฤๅไม่หนอ ?"

เสียงนี้เปนแรงหนุนให้ออกหลวงมงคลทำงานด้วยความมานะยิ่งขึ้น แลยืนยันต่อพระสงฆ์แลพรรคพวกของตนว่า พระมหาอุปราชยงงทรงพระชนม์ชีภอยู่ เมื่อได้ปฤกษาหารือกนนอยู่ครู่นึงเถิงเหตุการณ์คับขันซึ่งจมัวชักช้ารังเลอยู่มิได้แล้ว ออกหลวงมงคลจึ่งประกาศแก่ข้าทาสว่าใครจยอมถวายชีวิตแก่พระมหาอุปราชบ้างในที่นี้ ทะหาญคู่ใจยของออกหลวงมงคลผู้นึงซึ่งเคยรับใช้ใกล้ชิดกับพระมหาอุปราชได้ร้องตะโกนว่าข้าเอง แล้วคว้ามีดปาดตาลเชือดคอตนเองล้มลงตรงน่าออกหลวงมงคล เมื่อขุดอุโมงไปทะลุยงงที่พระมหาอุปราชถูกขังอยู่ ก็ถอดฉลองพระองค์ของพระมหาอุปราชมาสวมให้กับศพของทะหาญที่ถวายชีวิตนั้นน

ในตอนเช้าวันรู่งขึ้น ทะหาญผู้คุมบ่อน้ำร้างที่ขังพระมหาอุปราชซึ่งเหนพระมหาอุปราชมีพระอาการหนกกอยู่เมื่อเย็นวาน ไม่สงสัยเลยว่าร่างคนที่ตายก้นบ่อนั้นน หมีใช่ร่างของพระมหาอุปราชเมื่อมองจากด้านบน จึ่งกลบบ่อน้ำร้างนั้นนโดยมิได้ฉุดร่างนั้นนขึ้นไปแตะต้องตรวจดู หมีได้ถวายความเคารพครั้งสุดท้ายให้สมพระเกียรติ ทะหาญผู้คุมรีบนำข่าวการสิ้นพระชนม์ของพระมหาอุปราชไปแจ้งยงงราชสำนกก ข่าวนี้เปนที่ยินดีปรีดาของออกญากลาโหม พระเจ้าอยู่หัวแล

เสนาบดีต่างก็คิดว่าบ้านเมืองปราศจากเสี้ยนหนาม แลคิดว่าพวกตน
ปลอดภัยแล้ว

บรรดาพระภิกษุสงฆ์ทั้งหลายได้ดูแลรักษาเยียวยาพระมหา
อุปราชหย่างดียิ่ง ไม่นานพระองค์ก็แขงแรงสมบูรณดั่งแต่ก่อน พระภิกษุ
อาจารยของหลวงมลคลนั้นนเชี่ยวชาญในวิชาโหราศาตร์ จึ่งบอกพระ
มหาอุปราชให้ทรงผนวชเปนพระภิกษุสงฆ์เสียในทันที เพราะดวงดาวจ
ทำให้เถิงแก่สิ้นพระชนม์ในเวลาไม่เกินสามเดือน แลต้องอยู่แต่ใน
โบถส์ตลอดสามเดือนจึ่งจพ้นพระเคราะห์นั้นน สำหรับจังหันหวานคาว
ขอหย่าได้กังวล จให้ญาติโยมพระเณรปรณนิบัติมิให้ขาดได้ แลจปิด
ความไว้มิให้แพร่งพรายออกไปได้

แต่ด้วยดวงชะตาพระมหาอุปราชเถิงฆาตมิอาจแก้ไข ทำให้
ออกหลวงมงคลกราบทูลอ้างเถิงความถูกต้องในกฎมณเฑียรบาล ว่าพระ
มหาอุปราชคือผู้ที่จต้องสืบราชสมบัติหย่างถูกต้อง ขอพระมหาอุปราชอยู่
เปนมิ่งขวัญแลปราบปรามออกญากลาโหม แลขุนนางชั่วร้ายทั้งหลาย
หากทรงผนวชเปนพระภิกษุแล้วจมีใครยงงความยุติธรรมถูกต้องให้กับ
แผ่นดินได้นอกจากพระองค์ พระมหาอุปราชจึ่งตัดสินใจยไม่ทรงผนวช
ตามคำแนะนำของพระภิกษุผู้เปนอาจารยของออกหลวงมงคล แลกราบ

นมัสการลาพระสงฆ์ทั้งหลายแล้วนำผู้คนของออกหลวงมงคลเข้าสู่ป่าเมืองพริบพรี รวบรวมผู้คนยึดเปนที่หม้นน

บรรดาสมัครพรรคพวกของพระองค์แพร่ข่าวออกไปจนรู้กนนทั้วเมืองพริบพรี เพื่อเพิ่มไพร่พลอาษา โดยกล่าวเสริมความมหัศจรรย์ว่าพระมหาอุปราชทรงหลุดพ้นออกมาจากบ่อน้ำร้างที่คุมขัง โดยใช้วิทยาคมดำดินหนีพ้นออกมาได้ ทำให้ประชาชนในเมืองพริบพรีมาเข้าเปนพรรคพวกด้วยเปนอันมาก

จริงแล้วจโทษความงมงายของประชาชนที่เชื่อเรื่องนี้แลเข้าร่วมกับพระมากอุปราช เพราะออกหลวงมงคล เปนผู้มีเวทมนต์วิทยาคุณเปนศิษย์หลายอาจารย โดยได้อาบว่านจากอาจารยพระสงฆ์สำนกกวัดเขาอ้อ ทำให้อยู่ยงคงกระพันชาตรี อาวุทธเหล็กแหลม ปืนผาน่าไม้มิได้ระคายผิ้หนัง ทั้งยงงมีวิชากำบงงพ่องหน เดิรไปบนน้ำ วิชาเหล่านี้ทำให้ออกหลวงต้องยึดถือสัจจ หากเสียสัจจเมื่อใดเวทวิทยาทั้งหลายก็จเสื่อมฤทธ์แลเคยแสดงอภินิหารเหล่านี้ให้ประจักษ์ต่อน่าหมู่ทะหาญสมัครพรรคพวกอยู่เสมอจนเปนที่เชื่อถือ

คงจเปนการดีสำหรับพระมหาอุปราชที่คนทั้งหลายจปกปิดเรื่องการมีพระชนม์ชีพนี้ไว้เปนความลับไม่แพร่งพรายให้ยาวนานกว่านี้

เพราะจช่วยให้พระองค์มีกำลังเข้มแขง ซึ่งหากทำเช่นน้นนได้ออกหลวงมงคลคงจเปนที่สมควรได้รับความสรรเสริญหย่างยิ่งสำหรับประชาชนในแผ่นดิน

ความที่คนเหล่าน้นน ยึดหม้นนแลยืนยันอยู่กับความถูกต้องของกดมนเทียรบาลตามความเปนจริง ข่าวเล่าลือเรื่องความปลอดไภยเปนอิสระของพระมหาอุปราช ได้รับการบอกเล่าจากเชาบ้านแลเปนที่เลื่อมใสของข้าราชการเมืองพริบพรีเปนอันมาก ทำให้ออกหลวงมงคลเปนที่รู้จักเลื่องลือไปทั่วเมืองพริบพรีในเวลาเดียวกนน ออกหลวงมงคลมีจิตใจยซื่อ เปนคนตรง มีเมตตา แต่ติดจไม่ทันเล่เหลี่ยมผู้อื่นแลชอบให้อไภย มีร่างกายแขงแรงแลกล้าหาร ได้เดิรทางไปตามเมืองใกล้เคียงเพื่อหาสมัครพรรคพวกด้วยตนเอง แลส่งม้าเรวไปยงงเพื่อนสนิจมิตรสหาย เพื่อพยายามส้างเสริมชุมนุมให้เข้มแขงได้มีขุนนางที่เปนข้าหลวงเดิมของพระเจ้าอยู่หัวในพระโกศหลายคนได้เค่ามาร่วมเปนกำลังด้วย

ในเวลาไม่นานพระมหาอุปราชพระองค์ก็ทรงมีกำลังภอเพียงเพื่อจัดตั้งกองทับ ทรงมีทะหาญ ๒๐๐๐๐คน โดยมียศตำแหน่งเปนผู้บงงคับบัญชาหลายคน พระมหาอุปราชทรงสถาปนาพระองค์เองเปนกษัตริย์

ของประเทศสยาม ได้ทรงราชาภิเษกแลวางพระองค์อยู่ในฐานะนี้ เมือง พริบพรีแลเมืองใกล้เคียงได้ยอมอ่อนน้อมต่อพระองค์ พระมหาอุปราชจึ่ง ได้ทรงจัดแบ่งน่าที่การงานของราชสำนกก โดยตั้งตำแหน่งอันมีเกียรติ ให้กับทะหาญในชุมนุมของพระองค์ พระราชทานตำแหน่งจอมทับให้กับ ออกหลวงมงคล ด้วยเหตุว่าพระองค์ทรงเปนหนี้ชีวิตของพระองค์ต่อออก หลวงผู้นี้ แลเปนคนที่มีผู้เคารพนับถือที่สุดใน สยามประเทศ

ในช่วงระยะอันสั้นนี้ พระองค์ทรงเปนกษัตรย์ปกครองหลาย เมือง มีทีท่าว่าพระองค์จเปนพระเจ้าอยู่หัวที่สมบูรณของสยาม แต่ อำนาจในเมืองอื่น ๆ ทางเหนือทั้งหลายยงงตกอยู่แก่ฝ่ายออกญา กลาโหมแลศรีอยุทธยา

พระเจ้าอยู่หัวทรงทราบว่า พระมหาอุปราชผู้เปนลุงยงงทรงพระ ชนม์ชีภอยู่แลมีอิสระภาภอำนาจ ทั้งยงงสถาปนาตนขึ้นเปนกษัตริย์ แล หลายเมืองทางใต้ตั้งแขงเมืองขึ้น จึ่งโปรดให้ออกญากลาโหม เตรียมการป้องกนนหย่างเข้มแขง ออกญากลาโหมได้ใช้พระราช โองการสั่งปิดกั้นทางบนถนนทุกสาย ที่อาจเปนทางให้กองทับของพระ มหาอุปราชจสามารถเพิ่มกำลังได้นั้นนเสีย ขณะเดียวกนนก็ส่งออกญา กำแหงเปนแม่ทับคุกำลัง ๑๕๐๐๐คน ฤๅ ๒๐๐๐๐คน ส่วนออกญาเส

นาภิมุขให้คุมกำลังทะหาญญี่ปุ่น ๗๐๐ ฤๅ ๘๐๐ คน เดิรทางไปเมือง พริบพรี เมื่อทับของออกญากำแหงเดิรทางมาใกล้เถิงเมืองพริบพรีก็ได้ข่าวว่า ฝ่ายของพระมหาอุปราชป้องกนนบ้านเมืองหย่างแขงแรง จึ่งไม่กล้าเข้าโจมตีในตอนแรก เพียงแต่ส่งคนไปรายงานออกญากลาโหม แลบงงคมทูลพระเจ้าอยู่หัวให้ทรงทราบเพื่อขอกำลังเพิ่มเติม ซึ่งออกญากลาโหมก็มิได้จัดกองทับเพิ่มให้แต่ประกานใด แต่ได้ส่งสารลับ ๒ ฉบับให้กับออกญากำแหงแลออกญาเสนาภิมุข ในเนื้อหาแนะอุบายให้กับขุนนางทั้งสอง ทำตามความในสารลับ

ในครั้งที่ออกญาเสนาภิมุขหลอกให้พระมหาอุปราชเปลื้องผ้ากาสาวพัตร แลจับกุมตัวให้กับออกญากลาโหมน้นนเกิดขึ้นภายในพระราชวงงชั้นใน มิได้ล่วงรู้เถิงเมืองพริบพรี ด้วยเหตุนี้ไม่มีผู้ใดล่วงรู้นอกจาก พระมหาอุปราชเท่าร้นน ว่าออกญาเสนาภิมุขแลทะหาญญี่ปุ่นที่จริงแล้วคือผู้จับกุมพระมหาอุปราช ข่าวที่คนทั้งหลายน้นนได้มาต่างก็รู้ความที่แพร่จากพระสงฆ์ที่วัดมหาธาตุ ว่าออกญาเสนาภิมุขเปนผู้ที่คดค้านการครองราชของพระเจ้าอยู่หัวองค์ใหม่ แลจทำการช่วยเหลือพระมหาอุปราช แต่ได้พาดท่าเสียทีก่อน จึ่งเท่ากับโดยคนทั่วไปต่างเชื่อว่าออกญาเสนาภิมุขน้นนเปนฝ่ายเดียวกับพระมหาอุปราช

แลด้วยสาเหตุนี้จึ่งทำให้ออกญาเสนาภิมุขสามารถใช้อุบายหลอกลวง ออกหลวงมงคลแม่ทับของพระมหาอุปราชซึ่งไม่ค่อยมีความพลิกแพลงแลเท่าทันคนอยู่แล้วได้โดยสะดวก โดยออกญาเสนาภิมุขได้ออกไปทำความตกลงส่วนตัวในทางลับกับออกหลวงมงคลแม่ทับของพระมหาอุปราช แลหลอกลวงออกหลวงมงคล ว่าตนได้ทราบข่าวพระมหาอุปราชได้รอดพ้นจากไภยก็ดีใจย ได้พยายามหาโอกาสเข้าร่วมสมทบกับกองทับของพระมหาอุปราชอยู่ตลอดเวลา หากแต่ว่าหูตาแลสายของออกญากลาโหมนั้นนมีมากมายนกก ยากจากที่จหลุดรอดโดยไร้ข้อสงสัย ซึ่งหากพาดพลั้งก็จสูญเสียชีวิตกำลังพลไปโดยไร้ค่า แต่ตนมีอุบายแยบยลที่จตบตาออกญากำแหง แลนำทะหาญญี่ปุ่นเข้าร่วมกำลังกับกองทับของพระมหาอุปราชได้ โดยให้การนี้สำเรทธิ์ลุล่วงไปด้วยดี ในวันพรุ่งนี้ทั้งสองฝ่ายจต้องนำทะหาญเข้าสู่สนามรบแส้งทำเปนทำนองว่าจรบกนนจริง แต่ทว่าทะหาญของท่ารจต้องไม่บรรจุลูกปืนในเวลารบเพื่อจได้ไม่มีใครบาดเจบล้มตาย แลในขณะที่รบตนจแส้งสั่งทะหาญทำเปนยอมแพ้แลยอมให้จับเปนเชลย ออกญาเสนาภิมุขได้หลอกลวงให้ออกหลวงมงคลรับข้อตกลงนี้ได้สำเรทธิ์

ออกหลวงมงคลไม่เท่าทันในกลอุบายของออกญาเสนาภิมุขจึ่งให้สัตย์สาบานต่อกนน โดยทั้งสองได้กรีดเลือดใส่จอกแลแลกกนนดื่มคนละครั้ง

รุ่งขึ้น เมื่อกองทับทั้งสองฝ่ายมาสู่สนามรบกนนตามอุบายที่ให้สัตย์กนนไว้นั้นน ออกญาเสนาภิมุขกลับให้ทะหาญญี่ปุ่นบรรจุดินปืนใส่หัวกระสุน ยิงกราดมายงงทะหาญของออกหลวงมงคล ทะหาญอยุทธยาแฝงตัวอยู่กลางกองทะหาญญี่ปุ่นก็ตีหนุนเนื่องกนนเหมือนกับน้ำเหนือบ่า ทะหาญพิบพรีที่รักษาสัตย์เพราะเชื่อในคำลวงของออกญาเสนาภิมุขมิได้เตรียมตัวพร้อมรบ จึ่งแตกพ่ายหย่างไร้กระบวน ออกหลวงมงคลอาไศรยมีเวทวิทยาอาคม คงกระพันชาตรี จึ่งรบทิ้งท้ายเพื่อกนนให้ทะหาญของตนหนีพ้นได้ ไพร่พลกระจัดกระจายไม่อาจรวมได้อีก ทางกรุงศรีอยุทธยาทราบข่าวก็เร่งส่งทะหาญมาทางเรือ แลหนุนบ่ามากเหลือคณานับ จนพระมหาอุปราชไม่อาจเสี่ยงรบด้วยเปนครั้งที่สอง เนื่องจากเหลือไพร่พลเพียงน้อย จึ่งทรงตัดสินใจยหนีไปยงงนครศรีธรรมราช เพราะทรงคิดว่าอาจลอบหนีรอดไปเถิงได้โดยปลอดไภย

แต่ความเรื่องพระมหาอุปราชจหนีไปนครศรีธรรมราชนั้นน ได้มีผู้ทรยศเหนกับลาพนำเรื่องไปแจ้งแก่ออกญากำแหง เมื่อออกญากำแหงรู้เสรจความจึ่งให้ประหาร โดยตัดลิ้นผ่าหัวผู้ทรยศด้วยการขายเจ้านายนั้นนต่อน่ากองทะหาญ แลกล่าวแก่ทะหาญอยุทธยาทั้งหลายมิให้เอาเปนเฌี่ยงหย่าง จากนั้นนจึงออกติดตามไปโดยเรว ออกหลวงมงคลได้นำทับเข้าป้องกนนขัดขวางการติดตามแลเปิดทางให้พระมหาอุปราชเสด็จ

หนีล่วงไปก่อน ทับทั้งสองจึ่งเข้ารบกนนเถิงขั้นตลุมบอนแตกหัก กองทับของออกญากำแหงจำนวนมากกว่าหลายสิบเท่า ทำให้ทะหาญของออกหลวงมงคลอ่อนล้า แม้ว่าทะหาญของออกหลวงมงคลจอยู่ยงคงกระพันชาตรี แต่ก็ไม่มีเรี่ยวแรงแขงภอที่จยืนหยัดอยู่ได้ ออกหลวงมงคลได้สูญเสียขุนนางที่เก่งที่สุด แลทะหาญที่ดีที่สุดของเขาไปเปนจำนวนมาก แลเขาได้พลัดทะหาญที่เหลือจำนวนน้อยหายไป

ออกญากำแหงเมื่อชะณะกองทับของออกหลวงมงคล จึ่งทำให้ออกญากำแหงสามารถติดตามพระมหาอุปราชไปจนทัน แลจับพระองค์แลมหาดเล็กไว้เปนเชลยได้ก่อนที่พระองค์ จทรงเสด็จไปเถิงนครศรีธรรมราช

พระมหาอุปราชถูกนำตัวมากรุงศรีอยุทธยา ออกญากลาโหมได้ออกคำสั่งตัดสินให้สำเรทธิ์โทษโดยเรว เมื่อพระองค์ทรงทราบคำตัดสิน พระองค์ทรงขอร้องโดยทันทีว่า ก่อนที่พระองค์จสิ้นพระชนม์ขอให้พระองค์ได้เข้าเฝ้าพระเจ้าอยู่หัวเพื่อทูลข้อราชการสำคันหลายประกาน ออกญากลาโหมก็ได้อนุญาตพระองค์ เมื่อพระองค์ได้พบกับพระเจ้าแผ่นดินผู้เปนหลาน พระองค์ได้ตรัสแก่พระเจ้าแผ่นดิน ดงงนี้

"......หม่อมฉันยืนอยู่ที่นี่ เฉพาะพระพักตร์ของพระองค์ใน ฐานะที่หม่อมฉันเปนลุงแท้ ๆ ของพระองค์ แลหม่อมฉันเปนผู้ที่จต้อง เปนผู้สืบราชสมบัติหย่างถูกต้องตามกดมณเฑียรบาลของราชอาณาจักรนี้ แต่แล้วเทพยดากลับหยิบยื่นเคราะห์กรรมมาให้หม่อมฉันผู้เปนพระมหา อุปราชต้องพ่ายแพ้ เสื่อมสิ้นเกียรติ ซึ่งกำลังรอคอยเวลาแห่งมัจจุราชที่ หม่อมฉันหลีกเลี่ยงหมีพ้น

คนกล้าหารย่อมไม่ชิงชังชีวิตที่ยืนยาว ตราบเถ้าที่ตนสามารถ ครองชีวิตอยู่ได้ ดงงน้นนเขาจึ่งไม่หวาดหวั่นต่อความตายเมื่อ เวลาน้นนมาเถิง เพราะความตายเปนด่านซึ่งคนได้ปิดกั้นเสียซึ่งความ ทุกข์ทั้งมวล ด้วยเหตุผลดงงนี้แหละ ที่ทำให้หม่อมฉันสามารถตัดขาด จากอุปปาทาน ความยึดหม้นนในชีวิต แลไม่กลัวต่อความตาย แม้ว่า สายสัมพันธ์ระหว่างพระองค์กับหม่อมฉันจมีฐานะเปนญาติสนิจ เปนห ลานที่หม่อมฉันได้เลี้ยงมาแต่ครั้งแบเบาะป้อนนมป้อนน้ำ จนกระทั่งวันนี้ ได้เสวยเศวตรฉัตร

แต่ความเมตตาของหม่อมฉันที่ได้ให้แก่หลานรักน้นนกลับได้รับ ผลที่เหี้ยมโหดด้วยความตาย หม่อมฉันก็ยินดียอมรับในสิ่งที่เปนอยู่นี้ ด้วยความปลื้มใจย แม้จมีคนมองว่าหม่อมฉันเปนผู้ที่พ่ายแพ้ หม่อมฉัน ก็ยินดีที่จพ่ายแพ้มากกว่ายินดีที่จชำณะแล้วต้องฆ่าหลานของหม่อมฉัน

เช่นที่พระองค์ได้สั่งประหารหม่อมฉันในเวลาอันใกล้นี้ ดงงนั้นนหม่อมฉันจึ่งขอน้อมรับความตายด้วยความยินดี เสียกว่าที่จเปนผู้ชำณะแล้วทำการเช่นเดียวกนนกับพระองค์ในขณะนี้

ขอให้พระองค์ใคร่ควรจดจำเถิงสภาพของหม่อมฉันที่ได้ถูกพันธนาการดงงที่ทรงเหนขณะนี้ แลขอให้ทรงได้ประโยชนจากการเสื่อมสิ้นยศของหม่อมฉันเถิด การกรทำที่ดีที่สุดซึ่งคนสามารถให้กับมิตร คือคำแนะนำที่สัตย์ซื่อในเมื่อมิตรต้องการ หากแม้นว่าพระองค์ปราถนาจมีชื่อเสียงที่ดีงามในภายน่า หากว่ามีโอกาศเวลาสำหรับพระองค์จริง ขอจงหย่าประมาท หลีกเลี่ยงความเสเพล ตั้งหมั้นนอยู่ในความยุติธรรมจงตรนกกว่าคุณความดีจเปนเกราะคุ้มกนนไภยที่ไม่วันเสื่อมสลาย เปนน้ำซับธรรมชาติที่ไม่มีวันเหือดแห้ง เปนแสงเพลิงที่ส่องสว่างไม่มีวันดับเปนของหนกกที่ไม่ส้างความลำบากให้กับผู้ถือ เปนทิพยสมบัติที่ไม่มีกาลลดจำนวน เปนกองทักอมตะที่ไม่มีปัจจามิจใดเอาชำณะได้ เปนผู้ชี้ทางสู่ความดีไม่มีวันผิดเพี้ยน แลเปนชื่อเสียงเกียรติคุณที่จักไม่มีวันเศร้าหมอง เพื่อถวายข้อพิสูจน์อันแท้จริงแลบริสุทธิ์ใจย พร้อมทั้งถวายพระทัยที่ซื่อสัตย์ของหม่อมฉัน ตอบแทนแก่พระรัตนตรัยที่เคารพสักการะแลแด่ราชตระกูลของพระราชบิดาของพระองค์ ซึ่งพระองค์ทรงสืบสันติวงศ์มา ขอพระองค์จงบรรลุชื่อเสียงเกียรติคุณอันดีงาม

ขอพระองค์จงให้ความชื่นบานแก่มิตร จงพยามปลูกฝังงความจงรักภักดีจากมิต แลแล้วคนดีก็จรับใช้พระองค์ด้วยความภักดีหย่างซื่อสัตย์แลจริงใจย ขณะเดียวกนนคนชั่วก็จงตีตัวออกเสียให้ห่าง หย่าได้นำมาใกล้ชิดพระองค์ ถ้าพระเจ้าแผ่นดินทรงปฏิบัติพระองค์ให้ราษฎรรักใคร่ในคุณงามความดี หวาดเกรงต่ออาญาของพระองค์แล้ว ย่อมจเปนประโยชนหย่างยิ่งแก่พระเจ้าแผ่นดินเอง

สุดท้ายนี้หม่อมฉันขอแนะนำให้พระองค์ถือความอับโชคของหม่อมฉัน เปนเครื่องเตือนพระทัยแลให้เกิดประโยชนด้วย ต้วหม่อมฉันน้นนพร้อมแล้วที่จพบกับวาระสุดท้าย ซึ่งหม่อมฉันหมีได้คาดคิดมาก่อน ซึ่งมันควรจทำให้หม่อมฉันเปนทุกข์ในความตายอันใกล้เถิงนี้ แต่ขณะนี้เวลานี้เมื่อมันมาเถิงเข้าจริง หม่อมฉันกลับยินดีถ้าได้รู้ว่าการที่พระองค์สั่งให้ประหัตประหารร่างของหม่อมฉัน จสามารถส้างความหมั้นนคงให้กับราชบัลลังก์ของพระองค์แลความสงบศุขของราษฎร

แต่หม่อมฉันมีลางสังหรณ์เถิงการล่วงน่าของพระองค์ว่า วาระสุดท้ายของพระองค์จไม่ผิดอะไรกนนกับที่หม่อมฉันได้รับอยู่ในขณะนี้ ซึ่งจมาเถิงพระองค์ในไม่ช้า เวลาของพระองค์เหลือน้อยยิ่งกว่าน้อย ถ้าพระองค์ปราถนาที่จหนีเคราะกรรมซึ่งจเกิดขึ้นกับพระองค์ ที่จต้องอยู่

ในฐานะเช่นหม่อมฉันขณะนี้ จงระมัดระวงงออกญากลาโหม เพราะคนผู้นี้เปนคนทรามชั่ว มีสันดานทรยศมาตั้งแต่ยงงน้อย เพราะฉะนั้นนเขาจึ่งถูกลงทัณฑ์อาญาอุกฤษหลายครั้ง ด้วยพระราชโองการของพระเจ้าอยู่หัวในพระโกศเถิงสองแผ่นดิน ด้วความชั่วทรามของเขานั้นนเขาจใช้เล่กระเท่ห์หย่างเฉลียวฉลาด แลเขาจชิงมงกุฏจากพระองค์ได้สำเรทธิ์ในที่สุด แลออกญากลาโหมคนนี้แหละ ที่จนำร่างพระองค์ไปสู่ความตาย แลออกญากลาโหมจไม่ละเว้นที่จให้ชีวิตต่อเชื้อพระวงศ์ทุก ๆ พระองค์ของพระเจ้าอยู่หัวในพระโกศ ซึ่งทรงเปนพระเชษฐาของหม่อมฉัน แลเปนบิดาแท้ ๆ ของพระองค์ เพื่อออกญากลาโหมจได้ตั้งตัวเองขึ้นเปนกษัตริย์ครองบัลลังก์ต่อไป "

พระเจ้าแผ่นดินมิได้สนใจยในคำแนะนำของพระมหาอุปราช ทั้งยงงมิได้เกิดความสมเพชเวทนา แม้เพียงความคิดใด ก็ไม่มีในความสำนึกตรึกได้ในความหวงงดีครั้งสุดท้ายของพระมหาอุปราช พระเจ้าแผ่นดินทรงนิ่วน่าหย่างรำคาญที่มีเสียงรบกวนพระราชหฤทัย มิได้ทรงสนพระทัยต่อเสียงพูดของพระมหาอุปราชแม้เพียงคำนึง เมื่อพระมหาอุปราชกล่าวจบ พระองค์จึ่งทรงพยักน่ากับราชมันต์ให้รับนำพระมหาอุปราชไปสำเรทธิ์โทษเสีย โดยไว

พระมหาอุปราชจึงถูกนำตัวไปที่วัดร้างชื่อว่าวัดพระเมรุโคกพระยา ที่มีมาก่อนพระเจ้าแผ่นดินองค์แรกสร้างกรุงศรี ซึ่งอยู่ฝั่งตรงค่ามกับพระมหาราชวงง เพชฌฆาตให้พระองค์นอนลงบนผ้าแดง แลทุบพระองค์ที่พระนาภีด้วยท่อนจันทร์ อันเปนวิธีการประหารชีวิตที่ใช้สำหรับเจ้านายในราชตระกูลเท่ารั้นน เมื่อเพชฌฆาตทุบพระมหาอุปราชจนตัวเหลวเละ แลแน่ใจยว่าสิ้นพระชนม์แล้ว เขาก็ใช้ผ้าแดงที่ปูนั้นนห่อพระศพพร้อมด้วยไม้จันทร์ที่ใช้ทุบนั้นน แล้วก็โยนลงในบ่อทิ้งให้พระศพเน่าเปื่อยไปเอง

นี่คือจุดจบอันเปนวาระสุดท้ายที่น่าสังเวชของพระมหาอุปราชผู้ไร้ศุข ซึ่งได้สิ้นพระชนม์ลงเพราะการยืนยันความถูกต้องของพระองค์ในราชบัลลังก์ ซึ่งเปนสิทธิ์ตามกดมณเฑียรบาลของพระองค์ พระองค์ทรงเปนพระมหาอุปราชที่เปนความหวงงหย่างยิ่ง แลทรงมีคุณสมบัติอันดีงามหลายประกาน แลหากพระองค์ไม่ทรงถูกประหารเสียก่อน โดยได้ขึ้นครองราชตามกดมนเทียรบาลแล้ว สยามประเทศคงรุ่งเรืองไม่น้อย

แทบจไม่มีผู้ใดเลยในอาณาจักรสยามจไม่เศร้าโศกเสียใจย ที่พระมหาอุปราชสิ้นพระชนม์ แลประชาชนแลขุนนางก็ต่างรู้กนนว่ามาจากการบัญชาของออกญากลาโหม แต่ไม่มีใครกล้าแสดงอาการ

โศกเศร้านั้นนให้คนอื่นเหนได้ เพราะเมื่อใดทะหาญฤๅผู้สืบความของออกญากลาโหมรู้ว่า ผู้ใดโศกเศร้าในการตายของพระมหาอุปราช ก็คือผู้ที่มีใจยฝักไฝ่ทางกบฎ ไม่ว่าจเปนคนชั้นใดก็ตาม คนผู้นั้นนจถูกคร่าไปประหารทันทีโดยมิต้องใต่สวนให้มากความ ทรัพย์สินจต้องถูกริบ ขุนนางมุขอำมาตย์แลทะหาญที่แสดงอาการเสียใจยที่พระมหาอุปราชสิ้นพระชนม์ ถูกถอดเปนไพร่แลถูกลงทัณฑ์หย่างเหี้ยมโหดทารุณ ภายในเวลาอันสั้นผู้ที่เปนสมัครพรรคพวกทั้งปวงของพระมหาอุปราชก็สิ้นสูญหล้มหายตายจากไปหมดสิ้น

การเสียรู้ต่อออกญาเสนาภิมุข ทำให้พ่ายแพ้ต่อการสงครามนำไปสู่การสิ้นพระชนม์ของพระมหาอุปราชผู้เปนเจ้านาย ล้วนแล้วแต่เปนความเขลาเบาปัญาของออกหลวงมงคลทั้งสิ้น ทำให้ออกหลวงมงคลหมดอาลัยในชีวิตเปนหย่างยิ่ง ด้วยตนเองน้นนเปนต้นเหตุที่ไม่มีทางแก้ไขให้คืนมาดงงเก่า มีผู้ที่รักนับถือน้ำใจยออกหลวงมงคลได้ส่งข่าวเตือนมาจากเมืองหลวงว่าพระเจ้าแผ่นดินทรงค้นหาตัวเขาทุกหนแห่ง เขาจึ่งตัดสินใจยที่ลอบเข้าสังหารออกญากลาโหมเสียในกรุงศรีอยุทธยาให้สิ้นความ ออกหลวงมงคลใช้เวทวิทยากำบงงกายผ่านทะหาญที่เฝ้าอยู่หย่างแน่นหนารอบบ้านออกญากลาโหม แล้วเข้าไปส้อนอยู่ในห้องนอนพระคุณของพระมหาอุปราชเจ้านายตน

แต่ออกญากลาโหมยงงดวงชะตาไม่เถิงฆาต ทำให้ต้องเข้าเฝ้าราชกิจกับพระเจ้าแผ่นดินในพระราชฐาน แลถูกหน่วงเหนี่ยวไว้จนเถิงเช้า ออกหลวงมงคลเมื่อเหนแสงตะวันก็รู้ว่าแผนการตนนั้นนล้มเหลว จึ่งออกมายืนชูดาบที่นอกชานบ้านของออกญากลาโหม แลร้องตะโกนเสียงดงงสนั่นว่า สู้คนสู้ไหวแต่สู้บุญคงบรรลัย บ่าวไพร่แลทะหาญที่เฝ้าบ้านออกญากลาโหม จึ่งกรูเค่ามาหมายจับ แต่ออกหลวงมงคลก็ใช้เวทวิทยาลอดร่องออกไป โดยบ่าวไพร่มิได้มองเหนตัว ออกญากลาโหมเมื่อทราบเรื่องให้โกรธแค้นออกหลวงมงคลเปนที่สุด แลต้องการที่จเหนน่าตา ว่าออกหลวงมงคลผู้มีวิทยาคมนี้เปนหย่างไร จึ่งออกคำสั่งให้จับตัวออกหลวงมงคลไปทั้วราชอาณาจักร แลประกาศให้รังวัลหย่างสูงแก่ผู้ที่รู้แหล่งส้อน พร้อมกับได้ออกคำสั่งให้ลงโทษเด็ดขาดกับผู้ใดที่ให้ที่พักพิงกับออกหลงมงคล

ออกหลวงมงคลปลงใจยเพราะแน่ใจยตัวเองแล้วว่า ออกญากลาโหมนั้นนชีวิตยงงไม่เถิงฆาต เถิงจทำหย่างไรก็คงจไม่สามารถกำจัดได้หย่างแน่นอน จึ่งไม่มีจิตใจยที่จกลับไปสังหารในวันต่อไป ตัดสินใจยจหนีออกให้พ้นราชอาณาจักรสยามประเทศ จึ่งไปที่บ้านตนแลได้พาภริยาหลวงกับภริยาน้อยลอบหนีออกนอกกรุงศรีอยุทธยาในยาม

พลบ ตรงไปยงงเขาประสบสะแกรังชายแดนติดเขตรมอญ พวกเขาได้พำนกกอยู่หลายเดือน

แลวันนึงภริยาหลวงของออกหลวงมงคลไปจับจ่ายซื้อสเบียงในตลาด มีบ่าวไพร่ซึ่งเคยอยู่บ้านใกล้ออกหลวงมงคลได้กลับมาเญี่ยมบ้าน ได้เหนภริยาของออกหลวงมงคลก็จำได้ มีความยินดีที่จได้รับรังวัลชี้ช่องจับออกหลวงมงคล จึ่งสะกดรอยตามไปเมื่อรู้แหล่งส้อนจึ่งนำขุนทะหาญมาจับตัวออกหลวงมงคล ขุนทะหาญทั้งหลายนั้นนรู้กิติศัปทของออกหลวงมงคลว่า เปนผู้มีวิทยาคมจจับกุมมิได้โดยง่าย จึ่งอาไศรยซุ่มตัวแอบอยู่เมื่อออกหลวงมงคลออกไปล่าสัตว์จึ่งตรูกนนเข้าไปคร่าเอาภริยาทั้งสองของออกหลวงมงคลมาไว้ในเมือง พร้อมกับประกาศกระจายข่าวให้ออกหลวงมงคลมามอบตัว มิฉะนั้นนจฆ่าภริยาทั้งสองทิ้งภายในสามวัน

ออกหลวงมงคลเมื่อกลับมาไม่พบภริยา เหนเข้าของกระจัดกระจาย ไม้ไร่หักเปนทางก็แน่ใจยว่าเกิดเหตุร้าย แลเมื่อขึ้นไปไม่พบภริยาทั้งสองก็ยิ่งแน่ใจยว่าอยู่ในอันตราย จึ่งจุดทูปเทียรแลไหว้ทำพิธีเสี่ยงสัตย์อธิษฐาน ควันทูปที่ลอยขึ้นบนเพดานเวียนอยู่ ก็รู้ในนิมิตว่าทิศที่จรอดนั้นนคือกรุงศรีอยุทธยา มิใช่ที่แห่งนี้ จึ่งมีความคิดที่จช่วย

ภริยาทั้งสองให้รอดตายเสียก่อน จึ่งตั้งสัตย์ต่อครูอาจารยว่า หาก เมื่อใดเวลาใดสัตรูสั่งประหาร โดยเพราะข้าพเจ้าหมียอมเสียสัจจ ก็ขอใช้วิชาขั้นสูงสุดของอาจารยเพียงครั้งเดียวเท่ารั้นน แลจไม่ไม่ส้างบาปโดยการฆ่าฟันผู้ใดในการนี้ เมื่อเสรจการแล้วจขอบวชอุทิศตนเปนพระสงฆ์จนชั่วชีวิต เพื่อช่วยชีวิตผู้ที่ไร้ความผิดให้พ้นจากความตาย เมื่อเข้าไปในเมืองทราบข่าวภริยา จึ่งเข้าไปมอบตัวกับขุนทะหาญ แลวางอุบายขอให้ปฟ่อยภริยาทั้งสองนั้นนเสียหย่าเอาโทษ ขุนทะหาญซึ่งมีความเคารพยำเกรงแลขยาดในวิทยาคุณของออกหลวงมงคล ก็ทำตามคำปฟ่อยภริยาทั้งสองของออกหลวงมงคลไปเปนอิสระ ไร้ความผิดใด ๆ

ออกหลวงมงคลเหนขุนทะหาญปฟ่อยภริยาทั้งสองจริงแล้ว จึ่งยืนนิ่งเฉยร้องให้ขุนทะหาญเค่ามาพันธนาการตนหย่าได้เกรงกลัว ตนจไม่ต่อสู้ขัดขวางใด ๆ แต่ขอให้นำเข้าไปในเมืองหลวง เจ้าน่าที่จึ่งจองจำเขาด้วยโซ่ตรวนพันธนาการทั้งห้า คือ ใส่ขา มือ แขน คอ แลทุก ๆ ส่วนของร่างกาย เพราะได้รับคำเตือนมาก่อนในเรื่องพละกำลังที่แขงแรงผิดมนุษย์ แลเวทวิทยาคุณของออกหลวงมงคล เมื่อใส่เครื่องพันธนาการเสรจแล้วจเริ่มออกเดิร ออกหลวงมงคลจึ่งส่งเสียงหัวเราะขบขัน แลกล่าวกับขุนทะหาญแลเจ้าน่าที่เหล่านั้นนว่า " ถ้าข้ายอมให้จับเจ้าจึ่งจจับข้าได้ ถ้าข้าหมียอมเจ้าฤๅจได้ตัวข้า ขี่อคา

พันธนาการเหล่านี้ไม่มีประโยชนที่จหยุดข้าถ้าจหนี พวกเจ้าก็ไม่มีวันจได้ตัวข้า เพราะข้าจหมียอมที่จอยู่ภายใต้การจองจำ " ออกหลวงมงคลกล่าวแล้วก็ใช้เวทวิทยาคม หักโซ่ตรวนเหล็กเครื่องพันธนาการทั้งห้าอันแขงแรงน้นน หลุดลุ่ยกระจัดกระจายง่ายดายเหมือนกับฉีกใบไม้แห้ง แล้วออกหลวงมงคลก็พูดต่อไปอีกว่า "ข้าพิสูจน์วิชาแลพุทธานุภาพให้พวกเจ้าดูแล้ว หากข้าต้องการจฆ่าพวกเจ้ามันง่ายเสียยิ่งกว่าหยิบเข้าใส่ปาก พวกเจ้าจงพาข้าไปกรุงศรีอยุทธยา โดยไร้เครื่องพันธนาการ แลโดยอิสระ ข้าต้องการพบกับออกญากลาโหมสักครั้งเพราะเขาก็กระหายที่จพบค่ามานานแล้ว " ขุนทะหาญจึ่งพาออกหลวงมงคลเดิรทางเข้ากรุงศรีอยุทธยา ในระหว่างทางก็สนทนาปราศัยเปนอันดี มีมิตรไม้ตรีต่อกนน ประดุจดงงว่าหมีใช่เจ้าน่าที่กับผู้ต้องทัณฑ์กบฏแต่ประกานใด เมื่อเถิงกรุงศรีอยุทธยาจึ่งนำเอาออกหลวงมงคลพักไว้ที่น่าพระลานตรงค่ามประตูวงง

พระเจ้าแผ่นดินทรงยินดีมาก เมื่อทราบว่าออกหลวงมงคลมาเถิงกรุงศรีอยุทธยาแล้ว เพราะพระองค์โปรดออกหลวงมงคลเปนหย่างยิ่งเนื่องจากเปนผู้มีวิทยาคมยอมยิ่งกว่าขุนทะหาญผู้ใดในกรุงศรีอยุทธยาพระองค์จึ่งมีความประสงจไว้ชีวิต จึ่งให้ออกญากลาโหมออกไปเกลี้ยก

พ่อม ให้ออกหลวงมงคลยอมตนจงรักภักดีต่อพระเจ้าแผ่นดินแล้วก็จเอามารับใช้ในราชการ

ออกญากลาโหมก็มีความหวาดกลัว แลเกรงในเวทวิทยาคุณของออกหลวงมงคลเปนหย่างยิ่ง พาทะหาญฝีมือกล้า ๓๐๐ คนไปกับตนด้วย เมื่อเถิงน่าประตูวงงแลเหนตัวออกหลวงมงคลสูงใหญ่ผิดคนธรรมดาไม่กล้าเข้าใกล้ คงยืนอยู่แต่ไกลสักสิบวาแลตะโกนเกลี้ยกพ่อมออกหลวงมงคล ตามพระบรมราชโองการ แต่เมื่อออกหลวงมงคลได้ยินออกญากลาโหมเกลี้ยกพ่อมดงงนั้นนจึ่งตะโกนว่า "ข้าหมีใช่คนข้าสองเจ้า บ่าวสองนาย ข้าไม่มีพระเจ้าอยู่หัวให้เคารภอีกแล้ว เพราะพระเจ้าอยู่หัวผิดกดมนเทียรบาลที่ท่ารพูดเถิง ทั้งตัวของท่ารเองก็ได้ร่วมมือสั่งประหารพระมหาอุปราช ผู้สืบราชสมบัติที่ถูกต้องตามกดมณเทียรบาลเสียแล้ว ข้าพเจ้าจหมียอมรับคำสั่งฤๅเชื่อฟงงคนใจยโหด ผู้ที่เปนฆาตกร คนกบฏ แลคนก่อกวนความสงบศุขของบ้านเมือง เช่นพวกท่ารท่ารหย่างหวงงเลยว่า ข้าจยอมให้สัตย์สาบานแก่คนซึ่งข้าพเจ้าไม่ขอเกี่ยวข้องให้มาเปนนายข้า ออกญากลาโหมจงกลับไปบอกพระเจ้าแผ่นดินของเจ้าเถิด ค่ามีนายเพียงคนเดียว"

ออกญากลาโหมจึ่งได้กลับไปกราบทูลความล้มเหลวในการเกลี้ยกพ่อมออกหลวงมงคล ให้พระเจ้าอยู่หัวทรงทราบ พระองค์จึ่งมีราช

โองการให้ประหารออกหลวงมงคลเสียด้วยดาบ โดยทรงลืมไปว่าออกหลวงมงคลผู้นี้เปนผู้มีเวทวิทยาคมเหนือกว่าผู้ใดในอยุทธยา

เวลาล่วงเลยไปจนบ่ายแก่ ออกญากลาโหมจึ่งรับพระบัญชาแล้วกลับมายงงน่าพระลาน สั่งให้ประหารออกหลวงมงคล ซึ่งการทั้งหลายก็ล้วนแต่เปนไปตามที่ออกหลวงมงคลคาดไว้ล่วงน่าแล้ว เขาจึ่งบอกต่อออกญากลาโหมว่าจขอเปนครั้งสุดท้าย เพราะเปนสิทธิที่เขาจขอได้ตามกดหมายของผู้จถูกประหาร ออกญากลาโหมจึ่งให้อนุญาต ออกหลวงมงคลเหนเปนผลตามที่ได้คิดไว้ จึ่งพูดชี้แจงแนะนำให้ราษฎรเหนว่า บ้านเมืองตกอยู่ในอันตราย แลทำนายล่วงน่าว่า เคราะห์กรรมอุบาทว์จเค่ามาครอบคลุมบ้านเมืองในภายหลัง

จากนั้นจึ่งพูดเถิงความกล้าหารในการรบของตน ของพระมหาอุปราช แลเวทวิทยาคุณทางไสยสาตร พร้อมกับออกอุบายโดยท้าทายว่า หากใครยงงสงสัยเรื่องเวทวิทยาคุณพระศรีรัตนตรัย ว่าสามารถคุ้มครองป้องกนนให้แคล้วคลาดปลอดไภยจากศาตราวุธทั้งปวงได้ แลที่เขาพูดเถิงนี้ เขาจพิสูจน์ให้เหนจริงต่อน่าคนทั้งหลาย แลเขาก็พิสูจน์ให้ประชาชนเหนประจักษ์ โดยขณะที่เขานั่งสงบเพื่อรอรับดาบที่ฟันลงมาน้นน เมื่อดาบคมริบของเพชฌฆาตได้ฟันลงมากระทบลำคอของเขาก็ไม่สามารถทำอันตรายเขาได้ แม้จได้ฟันเตมแรงจนใบดาบโค้งงอคด

ไปตามรูปคอ แลทุกครั้งที่เพชฌฆาตฟันลงมาครั้งใด ก็เกิดเสียงดงง เหมือนคมดาบกระทบทั่งตีเหล็ก

ออกหลวงมงคลก็ลุกขึ้นดึงเชือกที่มัดตัวออก ให้ประชาชนเหน ว่าสิ่งที่เขาพูดเปนจริงเขาได้อุบายขอหมากคำนึงแลมวนพลูมวนนึง ขอ น้ำมาขันนึง แลบอกกับประชาชนว่าเขาจไม่มีชีวิตได้เหนอยุทธยาอีก แล้ว แต่จแสดงให้เหนวิทยาคุณสูงสุดของเชาสยามนั้นนเปนหย่างไร เพื่อจได้นำไปเล่าขานกนนต่อไปในแผ่นดิน แลประกาศว่าขณะนี้หมด เวลาที่เขาจอยู่แล้ว ออกญากลาโหมแลประชาชนซึ่งดูอยู่นั้นน เข้าใจย ว่าเขาคงยอมตายเปนแน่แล้ว จึ่งมิได้ขัดขวางแต่ประกานใดคงเฝ้าดู กนนหย่างสงบเงียบ

ออกหลวงมงคลเอามวนพลูทัดหูข้างซ้าย เอาหมากอมไว้ใน ปาก นั่งสงบนิ่งชุมนุมเทวดา เชิญครูอาจารยแลเทพยดา ภาวนา พุทธคุณ แลถาถา เพื่อทำน้ำในขันให้เปนน้ำมนต์ เสรจแล้วดื่มไป ส่วนนึงที่เหลือผสมปูนกินหมากละเลงลูบไล้ไปตามลำตัว แล้วเอานิ้วขวา จุ่มลงไปในน้ำมนต์ป้ายปูนแล้วมาทำเครื่องหมายลงบนตัวด้านซ้ายใต้ ซี่โครง พร้อมตั้งจิตสัจจว่า "หากเถิงที่ตายในตอนนี้ ก็ให้เพชฌฆาต ฟันให้ถูกที่ตาย หากแม้นว่าชะตาหมีตายเพราะศาตราวุธ ก็ขอให้เทพย

ดาจงแสดงผลแห่งวิทยาคุณสูงสุดนั้นนเปนที่ประจักษ์ แลขอตั้งสัจจว่าไม่เหยียบแผ่นดินนี้อีกชั่วชีวิต"

ประเทศสยามถ้าผู้ใดถูกตัดสินให้ตายด้วยคมดาบ จต้องถูกฟันให้ตรงใต้ชายโครงด้านซ้าย ซึ่งไส้จไหลออกมาหย่างเรวที่สุด

แล้วออกหลวงมงคลก็หยิบมวนพลูที่ทัดหูนั้นนมาใส่ไว้ในมือพนม แล้วนอนหงายลงกับพื้นคายหมากในปากมาวางไว้ที่ตรงสะดือ จากนั้นนจึ่งสั่งให้เพชฌฆาตให้ฟันตรงที่ ๆ เขาทำเครื่องหมายเอาไว้ แลเขาก็สงบใจยสนิจ เพชฌฆาตฟันดาบลงไปโดยตั้งใจยให้ตรงที่นั้นน แต่ด้วยออกหลวงมงคลยงงไม่เถิงฆาต จึ่งทำให้เพชฌฆาตฟันผิดไม่ตรงที่ออกหลวงมงคลป้ายปูนไว้ ดาบจึ่งไม่ระคายผิ้หนัง ออกหลวงมงคลเมื่อรู้ว่าตนไม่เถิงที่ตายตามที่ตั้งอธิษฐานไว้จึ่งใช้เวทวิทยาคุณสูงสุดบริกรรมคาถานะจังงังสะกดคนทั้งหลาย ไม่เว้นแม้ออกญากลาโหมแลข้าทาสทั้งปวงให้ลืมสติ ลุกขึ้นนั่งแล้ววางมวนพลูไว้กับพื้น วางหมากไว้ด้านบน ถอนเส้นผมออกมามัดหมากนั้นนไว้แน่นกับใบพลูเปนสามเปลาะ จากนั้นนก็กำบงงตัวโดดลงคูเมืองที่เชื่อมต่อกับแม่น้ำเจ้าพระยาหนีไป การทั้งหลายที่ออกหลวงมงคลได้ทำนั้นนประชาชนแลคน

ทั้งหลายมิได้เหนด้วยต้องสะกดแห่งวิทยาคุณ คงเหนเปนว่าออกหลวงมงคลยงงคงนอนพนมมือรอคมดาบอยู่เช่นเดิม

เพชฌฆาตก็ฟันลงไปอีกครั้งที่มวนพลูเพราะสำคัญว่าเปนร่างของออกหลวงมงคลซึ่งนอนเงียบสนิจไม่มีเสียงร้องใด ๆ ประชาชนแลออกญากลาโหมเหนได้ด้วยตาว่าตับไตไส้พุงไหลทะลักกองเตมพื้น จึ่งให้เพชฌฆาตห่อด้วยผ้า แล้วนำไปทิ้งให้แร้งกินเสียที่ข้างวัดพิชัย

ออกญากลาโหมจึ่งกลับไปกราบทูลพระเจ้าแผ่นดินว่า บัดนี้หลวงมงคลสิ้นชีวิตแล้ว แลกล่าวหย่างเปิดเผยว่า พระมหาอุปราชแลสมัครพรรคพวกสิ้นสูญพินาศไปด้วยความตายของออกหลวงมงคล พระเจ้าแผ่นดินทรงเชื่อว่าได้ประหารสัตรูอันน่าสพึงกลัวที่สุดในอยุทธยาคือออกหลวงมงคลไปแล้ว แลคงไม่มีใครที่จเก่งกล้าสามารถอาจหาญมาเปนสัตรู ฤๅคิดกบฏต่อราชบัลลังก์อีกต่อไปอีก ซึ่งความเปนจริงนั้นนด้วยเวทวิทยาคุณอันสูงส่งของออกหลวงมงคลกลับมาล้างอาฆาตเมื่อใดก็คงจทำได้ แต่ด้วยสัจจที่จไม่เหยียบแผ่นดินอยุทธยา แลจบวชเปนพระสงฆ์ไปชั่วชีวิต เขาจึ่งรักษาสัจจโดยไปบวชเสียที่เมืองล้านช้างนอกอำนาจกรุงศรีอยุทธยาแลไม่กลับมาเหยียบแผ่นดินสยามอีกเลย

ออกญากลาโหมได้ส่งเสริมให้พระเจ้าแผ่นดินมีความเชื่อว่า พระองค์หมดสัตรู สนับสนุนพระองค์ให้หลงละเลิงกับความชั่วแลของมึนเมาทุกชนิด บรรดาขุนนางเหลือที่จทัดทานอำนาจของออกญากลาโหมที่หนุนพระเจ้าแผ่นดินได้ พระเจ้าแผ่นดินเมื่อมีผู้หนุนหลังก็ยิ่งปฬ่อยพระองค์ตามพระทัย แลไม่ว่าออกญากลาโหมจแนะนำสิ่งใด ๆ เถิงแม้จเปนความวิปริตวิตถาร พระองค์ก็ทำตาม ทำให้ประชาชนของพระองค์ต่างเหลือระอาในความเหี้ยมโหดของพระองค์ แลกล่าวว่าพระองค์ไม่มีจริยาวัตรที่ดีงามแม้เพียงน้อย เมื่อเทียบกับพระบิดาของพระองค์ ไม่อาจหวงงสิ่งใดจากพระองค์ได้เลย นอกจากความทารุณแลความเข้มงวดกวดขัน แต่โดยแท้แล้วนั้นนล้วนดำเนินการโดยออกญากลาโหมเสียส่วนใหญ่แต่อาไศรยพระราชโองการ

ออกญากลาโหมจให้พระเจ้าแผ่นดินปฬ่อยเวลาไปกับการสนุกสนานทั้งมวล เช่นชนช้าง ขี่ม้าฟันดาบ แลจลงโทษขุนนางเถิงตายโดยง่ายแม้ว่าจเปนความผิดเล็กน้อย ประกานฉนี้จึ่งทำให้ความจงรักภักดีของไพร่ฟ้าประชาชนที่มีต่อพระองค์เสื่อมคลายลง

แม้กระนั้นนก็ไม่มีใครกล้าแสดงความไม่ภอใจยออกมา พระองค์ขึ้นครองราชอายุยงงน้อยไม่มีรู้ประเพณี แลความสัมพันธ์วาง

พระองค์ระหว่างขุนนางแลประชาชน ช่วงเวลาที่ผ่านมาจึ่งได้รับการปลูกฝงง เสี้ยมสอนแนะนำการวางพระองค์จากออกญากลาโหมว่า เมื่อเปนพระมหากษัตริย์จต้องเด็ดขาด ใช้พระสุรเสียงเกรี้ยวกราด ต้องทำโหดร้ายวิปริตได้มากเท่าใด ผู้คนประชาชนขุนนางจมีความยำเกรงต่อพระราชอำนาจ มายิ่งขึ้นเท่ารันน แลจทำให้ราชบัลลังก์หมั้นนคง ซึ่งพระองค์กระกรทำตามนั้นนทุกหย่าง ดงงนั้นนขณะนี้พระองค์เปนผู้ใหญ่แล้ว แต่อายุที่เพิ่มขึ้นนั้นนกลับเพิ่มความโหดร้ายขึ้น จากสาเหตุนั้นน

พระเจ้าอยู่หัวแทบจไม่ทรงมีส่วนในการบริหารกิจการบ้านเมือง ทรงไว้วางพระทัยให้เปนไปตามคำแนะนำของออกญากลาโหม พระองค์ไม่เคยทรงทราบเรื่องคณะกบฏลับ ซึ่งเหล่าเสวกามาตย์ได้ก่อตั้งขึ้น เพราะทรงคิดไม่เถิงว่าจมีคนกล้าขับไล่พระองค์ออกจากราชบัลลังก์

ออกญากลาโหมจึ่งได้โอกาศเหมาะที่สุด ที่จพูดเถิงปัญหาของพระเจ้าแผ่นดินในที่ประชุมขุนนาง เถิงความประพฤฒิเสเพลแลมินเมา แม้กระทั่งเรื่องความโหดเหี้ยมของพระองค์ ออกญากลาโหมแจ้งแก่เหล่าขุนนางว่า ตนต้องปฏิบัติภารกิจของบ้านเมืองทั้งปวง ซึ่งเปนเรื่องที่

ยุ่งยากมาก แต่ตนก็ยึดหมั้นนในพระราชโองการครั้งสุดท้ายของพระเจ้าแผ่นดินองค์ก่อน ด้วยมีภาระรับผิดชอบมากมายที่ยงงรอการแก้ไขหย่างเร่งด่วนอยู่ แม้พระเจ้าแผ่นดินจเปนหย่างไรก็ตาม ตนก็ต้องปฏิบัติน่าที่หย่างเตมความสามารถเพื่อผลประโยชนของแผ่นดิน เพื่อรักษาเกียรติคุณของพระเจ้าอยู่หัว แลเพื่อความสงบศุขของบ้านเมือง ออกญากลาโหมจกล่าวเช่นนี้ ทำนองนี้ในที่ประชุมขุนนาง แลแสดงออกหย่างเปิดเผยดงงนี้ต่อทุก ๆ คนทราบ

ดงงน้นนในระยะเวลาอันสั้น ออกญากลาโหมก็ได้รับความรักแลไว้วางใจจากประชาชน แลขุนนางก็นิยมเขา แลผลที่ได้รับก็คือออกญากลาโหมกลายเปนคนสำคันของอยุทธยา มีความยิ่งใหญ่เหนือกิจการงานเมืองทั้งปวง ทุกคนหันมาแสวงหาความโปรดปราน แลซื้อหาของขวัญของกำนัลสำหรับออกญากลาโหมในวันฉลองฤางานพิธี มีคนติดสอยห้อยตามออกญากลาโหมคับคั่งมากมายกว่าพระเจ้าแผ่นดินเสียอีกเขาจึ่งกลายเปนขุนนางที่มีอำนาจสูงที่สุด แลร่ำรวยที่สุดในแผ่นดิน นี้เปนแผนป้องกนนสัตรูภายนอก

ออกญากลาโหมมีวิธีแยบยลสำหรับป้องกนนสัตรูภายใน โดยดำเนินการกับขุนนางฤาแม่ทับนายกองคนใดที่อยู่นิ่งเฉยไม่สวามิภักดิ์

ไม่ให้ความร่วมมือ ฤๅคดคค้านข้อราชการของออกญากลาโหม จค่อย ๆ ถูกกำจัดไป โดยใช้การกล่าวหาหย่างง่าย ๆ ว่าเปนสมัครพรรคพวกของพระมหาอุปราชที่ยงงหลงเหลืออยู่ ขุนนางบางคนถูกประหารชีวิต คนอื่น ๆ ถูกเนเทศฤๅจำคุก ตำแหน่งราชการที่ว่างลงก็มอบให้แก่คนที่อยู่ฝ่ายของออกญากลาโหมทั้งสิ้น ทรัพย์สมบัติของผู้ที่ถูกประหารแลผู้ที่ถูกถอดซึ่งรอบเอามานั้นน ได้แจกจ่ายให้แก่บรรดาคนโปรดซึ่งออกญากลาโหมคาดหมายว่าจได้ใช้ประโยชนในโอกาสที่จมาเถิงในไม่ช้า

การบริหารกิจการบ้านเมืองทั้งปวง ซึ่งพระเจ้าแผ่นดินทางปฬ่อยให้ออกญากลาโหม ทำน่าที่สั่งการแทนนั้นน ได้อำนวยประโยชนให้แก่เขาเปนหย่างมากในการผูกมิตรไม้ตรีกับประชาชน รวมทั้งคนต่างด้าว แลด้วยอำนาจน่าที่ ทำให้ออกญากลาโหมเปนที่เคารพนับถือของคนทั่วไป

กาลล่วงไป ๔ เดือนหลังจากพระเจ้าแผ่นดินองค์ใหม่ครองราช นางเชลยพม่ามารดาของออกญากลาโหมแลออกญาศรีวรวงศ์นั้นนได้เถิงแก่กรรมลง นกกพรตเยซูอิตอาจารยของออกญากลาโหมจึ่งได้ออกอุบายให้ออกญากลาโหมทดสอบขุนนางแลลองกำลังของพระเจ้าแผ่นดิน โดยให้ขุดอัฐิของออกญาพระศรีธรรมราชามาเผาพร้อมกนนที่

วัดกุฎีธารามมาทำพิธีอีกครั้งนึง ทั้งที่ออกญากลาโหมหมีได้เปนสาวกพุทธเจ้า จึ่งไม่ต้องทำหย่างพิธีฌาปนกิจของพุทธ การทำพิธีศพสองครั้งเช่นนี้เปนเกียรติยศซึ่งจใช้เฉพาะพิธีของพระเจ้าแผ่นดินฤๅพระมหาอุปราชซึ่งสืบราชบัลลังก์ ฤๅเมื่อเจ้านายในราชตระกูลได้พ่ายแพ้ไม่ว่าโดยปราบดาภิเษก ฤๅโดยได้รับเลือกก็ตาม พระองค์อาจขุดอัฐิของพระราชบิดาฤๅพระประยูรญาติขึ้นมาเผาตามราชพิธีได้ แม้แต่เสนาบดีสำคันของศรีอยุทธยาก่อนมาก้มิเคยกระทำ

แต่ด้วยจุดประสงแท้จริงคือที่ต้องการจตรวจความจงรักภักดีของขุนนาง แลประชาชนที่มีต่อตนว่ามากน้อยเพียงใด จมีผู้คดค้านฤๅไม่จได้หาทางกำจัดเสียก่อนให้ทันท่วงที เหล่าเสวกามาตย์แลขุนนางเปนจำนวนมากได้ไปในงานเผาศพมารดาแลอัฐิของออกพระศรีธรรมราชา กนนหย่างคับคั่ง ทั้งนี้พวกนึงเพื่อป้องกนนตนเองจากไภยของออกญากลาโหม แลอีกพวกนึงก็เพื่อเปนเกียรติแก่ออกญากลาโหม พิธีนี้ทำอยู่ ๓ วัน แลทำหย่างโอ่อ่าหรูหรา ซึ่งไม่เคยมีขุนนางคนใดจัดให้ยิ่งใหญ่ได้เหมือน การกรทำของออกญากลาโหม เปนการกรทำที่ผิดประเพณีของเชาสยาม แลออกญากลาโหมก็มิได้ขอพระราชทานอนุญาตจากพระเจ้าแผ่นดินให้ทำพิธีเผาอัฐิของออกญาพระศรีธรรมราชา

เพียงแต่ขอจัดงานศพของมารดาเท่านั้น ส่วนการขุดอัฐิขึ้นมาทำพิธีใหม่ออกญากลาโหมได้ทำการขึ้นเองโดยพลการ

ในงานศพของมารดาออกญากลาโหมนี้ มีเสนาบดีชั้นสูงสุดผู้หนึ่งมิได้มาร่วมด้วย นามว่าออกญาพระกำแหง ซึ่งมีความจงรักภักดีต่อพระเจ้าแผ่นดินหย่างยิ่ง มีความชำนาญในการยุทธเปนที่ประจักษ์ ทั้งยงงเปนผู้นำทัพเอาชำนะกองทัพของพระมหาอุปราชที่พริบพรี จึ่งเปนที่หวาดเกรงของเหล่าขุนนาง เพราะพระเจ้าแผ่นดินทรงให้ความไว้วางใจยในการควบคุมทะหาญทุกหมู่เหล่ายิ่งกว่าออกญากลาโหม ซึ่งทำน่าที่เพียงบริหารราชการงานเมือง แลอยู่มีราชการอยู่แต่ภายในพระราชฐาน ออกญากำแหงจึ่งเปนผู้ที่มีอำนาจมากที่สุดในราชอาณาจักร เปนที่เคารพยำเกรงของนายทะหาญหย่างยิ่ง โดยกำลังส่วนตัวของออกญากำแหงเขามีช้างมากกว่า ๒๐๐ เชือก มีข้าทาส ๒๐๐๐ คน แลมีม้าเปนจำนวนมาก สาเหตุที่ออกญากำแพงหมีไปร่วมงานของออกญากลาโหมนี้ก็เพราะเหนว่าผิดประเพณีเชาสยามแต่โบราณซึ่งจทำพิธีนี้เฉพาะพระมหากษัตริย์ ทำให้ออกญากำแหงเริ่มจมีความสงสัยในการกรทำของออกญากลาโหมขึ้นบ้าง แม้ตัวออกญากลาโหมก็ยำเกรงออกญากำแหง ในเรื่องความยิ่งใหญ่ บารมี อำนาจในราชอาณาจักสยามทีเดียว

พระราชมารดาของพระเจ้าแผ่นดินน้นน เมื่อทราบเหตุการจัดงานศพโดยออกญากลาโหมนี้ก็รู้เท่าทันในอุบาย แลสังหรณ์ว่าพระองค์กำลังทรงจมีภยันตรายแล้ว ทรงจับตาดูพฤติกรรมของออกญากลาโหมมาโดยตลอด แลที่พระองค์ขุ่นเคืองออกญากลาโหมหย่างยิ่งคือเขาได้ถอดข้าราชการคนสนิจของพระราชมารดา ซึ่งเปนคนที่ซื่อสัตย์จงรักษ์ภักดีออกไป แลให้ตำแหน่งสำคันต่าง ๆ ของบ้านเมืองแก่คนแลสมัครพรรคพวกของตนเอง พระนางจึ่งทรงปฤกษาหารือคบคิดกับข้าราชการแลข้าหลวงเดิมที่เปนสัตรูของออกญากลาโหม เปนการลับ ที่จทำลายอำนาจของออกญากลาโหม

พระนางใช้ทุกโอกาสเพ็ดทูลพระเจ้าแผ่นดิน ให้เกิดความระแวงสงสัยแลให้เกลียดชังออกญากลาโหมเสมอ ๆ ทรงชี้แจงเถิงความประพฟติอันชั่วร้ายของออกญากลาโหม ซึ่งไม่ยากเลยที่พระเจ้าแผ่นดินจเริ่มจับพระเนตรเพ่งเลงเหล่าขุนนางที่เปนพวกของออกญากลาโหม

แต่แล้วพระเจ้าแผ่นดินผู้ขึ้นครองราชโดยผิดกฎมนเทียรบาลมิได้ทรงตรนกกพระทัยว่า มันสายไปเสียแล้ว เพราะพระองค์ไม่

สามารถจแก้ไข บั่นทอนอำนาจของพระองค์เอง ซึ่งมีออกญากลาโหมเปนผู้ค้ำบัลลังก์ของพระองค์อยู่ พระองค์ลืมพระองค์ ลืมฐานะว่าพระองค์นั่งอยู่ในเศวตรฉัตรได้นั้นนเพราะออกญากลาโหมเปนผู้วางกลไว้ทั้งสิ้น จึ่งทำให้พระองค์ตัดสินพระทัยหย่างหุนหันพลันแล่น ไม่รอบคอบ โดยเพียงต้องการให้ออกญากลาโหมเถิงแก่กาลพินาศ ก่อนที่จถูกออกญากลาโหมทำลายพระองค์เสียก่อน โดยทรงคิดว่าพระองค์มีอำนาจที่จลงโทษผู้ใดก็ได้โดยเด็ดขาด เพราะพระเจ้าแผ่นดินคือเจ้าชีวิตของคนทั้งหลาย

ในวันที่สามของงานปลงศพมารดาออกญากลาโหม พระองค์เสด็จขึ้นประทับเหนือราชบัลลังก์แต่เช้าตรู่ ทรงพระพักตรเข้มเขม็ง แลทรงบริภาษด้วยความแค้นเคืองจัดด้วยเสียงอันดงงว่า ขุนางทุกคนเปนอะไรไปกนนหมด ทำไมไม่มาประชุมออกขุนนางตามน่าที่ของตน ในเวลาเข้าเฝ้าเฉพาะพระพักตร์ของพระองค์ดั่งเช่นเคย ออกญาพระคลังซึ่งเปนสมัครพรรคพวก แลเปนคนของออกญากลาโหม ได้มายงงพระราชวงงเนือง ๆ เพื่อสังเกตพระอารมณ์ของพระเจ้าแผ่นดิน เพื่อจดูว่าพระองค์จทำประกานใดกับงานศพที่จัดโดยออกญากลาโหมนั้นน เขาจึ่งกราบทุลพระเจ้าแผ่นดินไปว่า ออกญากลาโหมติดธุระในการเผาศพ

มาดาแลอัฐิของออกญาพระศรีธรรมราชา ขุนนางทั้งหลายได้รับเชิญให้ไปร่วมในพิธีเผาศพนี้

พระเจ้าแผ่นดินทรงกริ้วเปนหย่างยิ่ง ได้ตรัสออกมาหย่างไม่ทรงไตร่ตรองว่า

"ข้าคิดว่าอาณาจักรสยามมีพระเจ้าแผ่นคนเพียงองค์เดียว แลคิดว่าตัวข้าเองเปนพระเจ้าแผ่นดินที่ราชาภิเษกตามกดมนเทียรบาลจริง ๆ ไพร่ฟ้าประชาชนไม่ว่าไอ้น่าไหน จอยู่ในชั้นใดตำแหน่งใดก็ตาม ต้องให้เกียรติยศแลเชื่อฟงงข้า แต่ข้าเหนว่าข้าเปนพระเจ้าแผ่นดินแต่ชื่อ อันที่จริงออกญากลาโหมนั่นแหละคือพระเจ้าแผ่นดิน ขุนนางทุกคนพากนนหยุดงานที่ต้องเข้าเฝ้าปชแหนข้าทอดทิ้งน่าที่ไป แลฝักไฝ่อยู่แต่ออกญากลาโหม ข้าจจัดการกับมันให้สาสมทีเดียว เดี๋ยวมันกับพรรคพวกกลับมาเมื่อไร ข้าจทำกับมันให้สมกับที่ละเลยต่อน่าที่ โดยเฉพาะหย่างยิ่งตัวออกญากลาโหมตัวต้นเรื่องเจ้ากี้เจ้าการเองนั้นนแหละ ข้าจขัดขวางมันทุกทางไม่ให้มันมีบริวารมากมายในกาลข้างน่า ไม่ให้มีเกียรติยศที่ส้างให้กับตัวมันเอง โดยเอาศภออกญาพระศรีธรรมราชา แลน้องชายมาเปนเครื่องบงงน่า"

แม้พระเจ้าแผ่นดินจทรงตรัสความจริงทั้งหมด แต่พระองค์ทรงลืมไปว่า ขุนนางในท้องพระโรงที่ประชุมอยู่น่าบัลลังก์ขณะนั้นน ล้วนแล้วแต่อิดหนาระอาใจยกับความประพฤฒิของตัวพระเจ้าแผ่นดินเอง ที่ออกญากลาโหมเปนผู้แนะนำเสี้ยมสอนนิสัยให้พระองค์มาตลอด แลขุนนางเหล่านี้เกือบทั้งหมดเปนคนฝ่ายของออกญากลาโหมทั้งสิ้น พระเจ้าแผ่นดินทรงใช้พระอารมณ์ไม่รอบคอบเพียงภอในการนี้จึ่งมีแต่เสีย

ออกญาพระคลังต้องการขอพระราชทานอไภยโทษให้แก่ออกญากลาโหม แลต้องการแสดงให้พระเจ้าแผ่นดินทรงเหนว่า ออกญากลาโหมทำเช่นนั้นนเพราะความรักในมารดาแลออกญาพระศรีธรรมราชา

แต่พระเจ้าแผ่นดินกลับไม่ทรงรฤกการอันควร เพราะพระองค์ก็ทรงทราบดีว่า ออกญาพระคลังเปนพรรคพวกคนนึงของออกญากลาโหม พระองค์ทรงมีพระราชโองการให้ทรมานออกญากลาโหมให้สาหัสเสียก่อน แล้วให้นำตัวไปประหารชีวิตเสีย กับรับสั่งให้ทะหาญราชองครักษ์แลเหล่าทะหาญรักษาวงงเตรียมพร้อม แล้วพระองค์สั่งเลิกประชุมขุนนางเสด็จขึ้นพระตำหนกกด้วยความพิโรธออกญากลาโหมยิ่ง การดังงกล่าวของพระเจ้าแผ่นดินขาดการใตร่ตรองโดยรอบคอบว่า ออกญากลาโหมอาจจไม่เลิกชุมนุมสมัครพรรคพวกที่เข้มแขงก็ได้ ในเมื่อได้

ล่วงรู้ว่าตนจต้องถูกประหารชีวิต แลรู้พระอาการพระเจ้าแผ่นดินที่ทรงแสดงออกมา

พระเจ้าแผ่นดินจึ่งทรงส่งหนังสือลับให้จมื่นสรรเพชรภักดีเตรียมการให้พร้อม ส่งคนแจ้งข่าวให้ออกญากลาโหมว่ามีพระบรมราชโองการสั่งให้ออกญากลาโหมแข้างงเพื่อดูมวย แลเมื่อออกญากลาโหมแข้างงมาเมื่อใด ก็ให้จับพันธนาการ

ออกญาพระคลังได้รู้เรื่องราชการลับของพระเจ้าแผ่นดินดงงนั้นน จึ่งออกจากพระราชวงงได้โดยมิได้มีการขัดขวางจากเหล่าทะหาญองครักษ์หย่างไร เมื่อพ้นจากประตูพระราชวงงไปได้ก็ไปพบออกญากลาโหมหย่างเร่งรีบ พบกับออกญากลาโหมเฉพาะตัวแลเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นในที่ประชุมขุนนางทั้งหมดให้ออกญากลาโหมฟงง แลได้ให้ออกญากลาโหมระวงงตัวเพราะพระเจ้าแผ่นดินได้ทรงวางกำลังเตรียมการจับกุมไว้เปนการลับแล้วจนสิ้นกระแสความ รวมทั้งการกรทำกริยาอาการของพระเจ้าแผ่นดิน รวมทั้งการกรทำผลเสียที่ตนแลมิตรสหายหวั่นว่าจได้รับ

เมื่อออกญากลาโหมจึ่งได้พาออกญาพระคลังออกไปยงงน่าขุนนางทั้งหลายที่มาในงานปลงศพนั้นน ได้แสดงทีท่าว่าประหลาดใจยต่อข่าวนี้หย่างใหญ่หลวง แส้งแสดงอาการถอนใจยแลโศกเศร้า จนบรรดาขุนนางที่อยู่ใกล้ ๆ ไต่ถามเถิงสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงโดยกระทันหันที่พวกตนได้เหน ออกญากลาโหมจึ่งให้ออกญาพระคลังเล่าเรื่องทั้งหมดที่เกิดขึ้นให้กับเหล่าขุนนางทั้งหลายนั้นนได้รับฟงง หลังจากขุนนางทั้งหลายได้ฟงงเช่นนั้นนทุกคนมีสีน่าตื่นตรนกเกรงกลัวราชไภยทั้งหลายจมาเถิงตนแลบุตรภริยา แต่ก็มิรู้จทำประกานใด

ออกญากลาโหมรู้อยู่ในใจยแล้วว่า การดงงกล่าวนั้นนเหล่าขุนนางทั้งหลายจต้องเสียดายชีวิต แลจต้องร่วมด้วยกับตน จึ่งได้แต่งน้ำเสียงให้ดูเศร้าสร้อยจริงจังว่า

" ข้าพเจ้าพร้อมที่จตาย ถ้าหากเลือดของข้าพเจ้าสามารถดับเพลิงพิโรธที่รุมล้อมพระเจ้าแผ่นดิน แลสามารถทำให้พระองค์ทรงยกโทษทั้งหลายให้กับขุนนางทั้งปวงซึ่งมิรู้หนเหนือหนใต้ จต้องมารับโทษทัณฑ์เพราะข้าพเจ้า แต่เมื่อพระเจ้าแผ่นดินสั่งประหารข้าพเจ้า ซึ่งเปนคนที่พระองค์โปรดปรานที่สุด แลเปนเถิงหัวน่าเสนาบดีแล้ว ท่านทั้งหลายจไม่หวั่นไหวต่อความพินาศอันจเกิดขึ้นกับตนเองแลครอบครัว

ได้หย่างไร พวกท่านจรักษาตัวให้พ้นจากเงื้อมมือของคนใจยโฉดผู้นี้ได้หย่างไร แล้วใครจอยู่ในพระราชวังงคอยขัดขวางมิให้พระองค์ทรงกรทำการตามแผนการอันชั่วร้ายของพระองค์

ข้อสำคันข้าพเจ้าขอให้ท่านทั้งหลายคิดดูเถิดว่า สถานการณ์บ้านเมืองนี้เปนหย่างไร ภายหลังที่พระองค์ประหารชีวิตพวกเราทุกคนแล้ว เพราะท่านก็ทราบดีอยู่แล้วเถิงพระชนมายุของพระองค์ยงงอยู่ในวัยหสุ่ม ยงงจมีพระชนม์ยืนยาวไปอีกเนิ่นนาน ท่านยอ่มรู้เถิงพระราชประสงอันเปนไปตามพระนิสัยที่เลวร้าย ตลอดจนพระอารมณ์ที่แปรปรวนความมือคติ หลงมัวเมา แลความโหดร้ายของพระองค์ได้ดีกว่าข้าพเจ้า

ถ้าหากสิ่งนี้เปนความประพฤฒิของพระองค์ในขณะนี้ พระองค์จเปนเช่นไรเมื่อพระองค์ได้ประหารชีวิตมุขมนตรีส่วนใหญ่เสีย แลหมีได้รับความช่วยเหลืออีกต่อไปจากเหล่าเสนาบดีที่ปฤกษา ซึ่งแวดล้อมพระองค์อยู่ในขณะนี้ ไม่ต้องสงสัยเลยว่า เมื่อเหตุการณ์เหล่านี้ได้เกิดขึ้นแล้ว บ้านเมืองของเราจไม่ยุ่งเหยิงตกอยู่ในภาวะสงครามกลางเมืองลางทีอาจต้องทำสงครามกับต่างชาติก็ได้ ซึ่งจุเปนเหตุให้เราต้องอยู่ใต้การปกครองของประเทศเพื่อนบ้าน แลประเทศบ้านเมืองก็อาจเถิงกาลวิบัติสิ้นสุดลงหย่างน่าเศร้าสลด.."

แม้ว่าออกญากลาโหมจกล่าวการเสแสร้งกล่าวด้วยน้ำเสียงอันเศร้าสร้อย แลดูจริงจังสักปานใด ขุนนางทั้งหลายเหล่านั้นนก็ยงงมิปักใจยเชื่อ ต่างแบ่งออกเปนสองฝ่ายก็มีความเหนคดค้านกนน ฝ่ายที่ออกขุนมหามนตรีเหนว่าควรที่จเข้าเฝ้าพระเจ้าแผ่นดินเพื่อทูลขอพระราชทานอไภยโทษ อีกพวกนึงซึ่งเข้าด้วยออกญากลาโหมด้วยความเตมใจย จึ่งเกิดแบ่งเปนสองฝ่ายคดค้านกนนอยู่ ออกขุนมหามนตรีเมื่อเหนว่าไม่อาจให้อีกฝ่ายเหนตามตนได้จึ่งออกจากงานลงเรือเพื่อจเดิรทางกลับ

ออกญากลาโหมเหนดงงน้นนก็รู้ว่าหากปพ่อยออกขุนมนตรีกลับไป ขุนนางทั้งหลายก็จเอนเอียงลังเลแลคล้อยตามความเหนของออกขุนมนตรี แลย่อมเปนอันตรายต่อตนแลสมรรคพรรคพวก เพราะพวกพ้องของออกขุนมนตรีน้นนมีอยู่มากนกก จึ่งตะโกนสั่งให้ทะหาญหมวดทะลวงฟันให้กุมตัวออกขุนมหามนตรี แลบ่าวไพร่พันธนาการแน่นหนาแลไปคุมไว้

ขุนนางทั้งหลายเหนออกญาขุนมนตรีถูกกุมตัวเช่นน้นน ก็ล้วนตรนกตกใจยกน้าซีดกนนทุกคนออกญากลาโหมจึ่งเหนสมประสงว่าขุนนางทั้งหลายล้วนหวาดกลัวในอำนาจของตน จึ่งเสแสร้งกล่าวกับจุน

นางทั้งนั้นนด้วยเสียงที่ปนด้วยสะอื้นแสดงอาการโสกาอาดูรไปพร้อม เพื่อบีบคั้นจิตใจยของบรรดาขุนนางนายทะหาญทั้งหลาย ว่า " บัดนี้ พระเจ้าแผ่นดินว่าเราทำการประชุมขุนนางพร้อมมูลครั้งนี้เพื่อคิดการกบฏ ก็เมื่อท่ารทั้งหลายซึ่งมาช่วยงานเราโดยสุจริตทั้งหมดนี้นั้นน จมิพลอย ตายกนนทั้งโคตรด้วยความสุจริตไปด้วยฤๅ" แต่ขุนนางทั้งหลายนั้นนก็ ยงงมิหายตรนกในเรื่องของออกขุนมนตรีถูกกุมตัว

ออกญาพระคลัง เหนการจไม่เปนประโยชนแลตนจพลอยมี อันตรายเถิงชีวิตไปด้วยกับออกญากลาโหม จึ่งกอรปกนนตนก็เปนผู้ สามารถเจรจาความเมือง ได้เสนอตัวกล่าวต่อขุนนางทั้งหลายว่า

" เปนธรรมดาอยู่แล้ว อุปมาเหมือนคนทั้งหลายได้เดิรทางไป ในสำเภาเดียวกนน เมื่อแล่นไปในมหาสมุทรใหญ่ เกิดลมพายุใหญ่ สำเภาจอัปปางลงอยู่แล้ว ต้นหนจึ่งคิดว่า ถ้าจนิ่งอยู่คงงนี้ก็จพากนน ตายเสียสิ้นทั้งสำเภา จึ่งตั้งสัตยอธิษฐานว่า ถ้าอาตมามีบุญวาสนาบามี ขอหย่างให้สำเภานี้อัปปางในท้องมหาสมุทรเลย ด้วยเดชะอำนาจแห่ง บุญบารมีของต้นหน สำเภานั้นนก็มิได้อัปปางลงด้วยพายุ แล่นล่วงเถิง ประเทศธานีโดยปลอดไภย ก็เหมือนกาลอันเปนครั้งนี้ ถ้าออกญา กลาโหมนิ่งเสีย ขุนนางทั้งหลายที่สุจริตในที่นี้ก็จภอตายไปด้วย ถ้า

ท้าวพระกระรุณาจคิดการรอดจากความตาย คนทั้งปวงในที่นี้ก็จรอด
ด้วย.."

ออกญากลาโหมได้ฟงง ออกญาพระคลังกล่าวได้สมใจยตนจึ่ง
หัวร่อร่าแล้วกล่าวกับเหล่าขุนนางว่า

" พระเจ้าแผ่นดินมีพระบรมราชโองการสั่งให้เราเปนกบฏแล้ว
เราก็จเปนกบฏตามรับสั่ง ท่ารทั้งปวงจว่าประกานใด"

ออกญาพระคลังจึ่งรีบเสนอตัวออกแทนขุนนางทั้งหลายในทันที
เพื่อมิให้มีขุนนางอื่นคดคแย้งโดยกล่าวว่า " ถ้าท่ารออกญากลาโหมจ
ทำการใหญ่จริง ข้าพเจ้าเหล่าขุนนางทั้งปวงก็จขอเอาชีวิตสนองพระคุณ
ตายก่อน" ขุนนางข้าราชการทั้งหลาย จึ่งด้วยความหลงไปในสิ่งที่ได้
พบขณะน้นน ดงงน้นนขุนนางนายทะหาญแลคนทั้งจึ่งยินยอมผูกมัด
ตนเองเข้าเปนมิตร แลเอาชีวิตของตนเข้าช่วยเหลือ โดยมิได้สำนึก
ว่าน้นนคือเพื่อผลประโยชนของออกญากลาโหมอีกครั้งนึง ต่างทำ
สัญญากนนในระหว่างพวกตน กำชับรับรองกนนด้วยการสาบานหย่าง
หม้นนเหมาะ โดยการดื่มเลือดของกนนแลกนน คนเหล่านี้ทำสัญญาแล
ต่างประกาศด้วยตนเองว่า จหมียอมให้พระเจ้าแผ่นคนจับพวกตนคนนึง

คนใดไป แลจร่วมกับพวกพ้องต่อต้านการกรทำที่พระเจ้าแผ่นดิน ปรารถนาจกรทำต่อพวกตน

ออกญากลาโหมได้วางกลอุบาย โดยสั่งด้วยเสียงอันดงงได้ยินว่า ให้ออกญาพระคลังพยายามทูลขออไภยโทษให้แก่ตนแลขุนนางทั้งหลาย แต่โดยแท้แล้วนั้นนออกญากลาโหมต้องการให้ขุนนางทะหาญเหนไปว่า ตนเองไม่ต้องการที่จทำร้ายฤๅกบฏต่อพระเจ้าแผ่นดิน เพราะออกญากลาโหมรู้พระนิสัยว่าพระเจ้าแผ่นดินซึ่งเอาแต่พระอารมณ์นั้นนจต้องไม่ทรงยินยอมอไภยโทษให้ตนแลขุนนางเหล่านี้ ซึ่งเมื่อเปนเช่นนั้นนออกญากลาโหมก็จสมเจตนา โดยขุนนางแลทะหาญทั้งหลายก็จพร้อมใจยจงรักภักดีกับตน แลร่วมทำการด้วยความเตมใจยไม่มีข้อสงสัยว่าได้ทำไปเพื่อตัวของออกญากลาโหม

ออกญาพระคลังเองก็หมีรู้ในกลในอันลึกของออกญากลาโหม จึ่งตรงไปดงงพระราชวงงแลตรงเข้าเฝ้าพระเจ้าอยู่หัวกราบทูลหว้านล้อมด้วยประกานต่าง ๆ ให้ทรงพระราชทานอไภยโทษแก่ออกญากลาโหมแลขุนนางทะหาญน้อยใหญ่ทั้งหลายนั้นน แต่กลับได้เหนว่าพระเจ้าแผ่นดินทรงพิโรธมากขึ้นเปนทวีคูน เถิงกับทรงห้ามมิให้ออกญาพระคลังกราบทูลเรื่องขอพระราชทานอไภยโทษกับพระองค์อีก แลตรัสว่า

พระองค์ทรงทราบแล้วว่า ออกญาพระคลังก็เปนพรรคพวกของออกญากลาโหมด้วย ให้กลับไปหาพวกตนที่กบฏทรยศต่อพระองค์เช่นเดียวกนน พระเจ้าแผ่นดินจึ่งมีรับสั่งให้ออกญาพระคลังออกไปให้จากราชสำนกก

ออกญาพระคลังก็หลาดกลัวพระราชอาญา จึ่งรีบกลับไปรายงานให้ออกญากลาโหมแลขุนนางทั้งปวงทราบเรื่องตามที่ตนได้ประสบมา ออกญาพระคลังแนะนำให้ขุนนางทั้งหลายกลับไปยงงบ้านเรือนของแต่ละคนเพื่อเอาวุทธ แล้วจึ่งกล้บมาชุมนุมกนนใหม่ตามเวลาที่กำหนดไว้ เพื่อจได้รวมพลมุ่งตรงไปยงงพระราชวงง แล้วจู่โจมแลเข้าคุมอำนาจไว้ทั้งหมด โดยจจับพระเจ้าแผ่นดินมาเปนนกกโทษ ขุนนางแลทะหาญทั้งหลายทุกคนเหนด้วยกับคำแนะนำของออกญาพระคลังนี้ ต่างแยกย้ายกนนกลับไปบ้านของตนเพื่อเตรียมอาวุทธ

ออกญากลาโหมจึ่งได้วางกลอุบายให้ออกญาพระคลังเข้าไปสืบความ ในพระราชวงงว่าพระเจ้าแผ่นดินทรงวางแผนป้องกนนหย่างไรบ้างแล้วมารายงานให้ตนทราบ ออกญาพระคลังจึ่งกลับไปยงงพระราชวงงอีกครั้ง ทำเปนทูลขอพระราชทานอไภยโทษ เพื่อกนนมิให้พระเจ้าแผ่นดินสงสัยแลส่งคนไปสืบความการกรทำของเหล่าขุนาง แลหากทรงมีการดำเนินการหย่างไร ตนจได้นำไปเตือนให้เหล่าขุนางฝ่ายออกญา

กลาโหมเตรียมพร้อมที่จรับการต่อต้านขัดขวาง ถ้าหากว่าแผนการณ์ของตนรั่วออกไป

ออกญากลาโหมน้นนแม้ว่าจมีอำนาจบารมี เปนที่เคารพแก่ขุนางทั่วไป แต่ก็ไม่มีกองทะหาญมากภอที่จทำการในครั้งนี้ได้ เพราะทะหาญแทบทั้งหมดน้นนอยู่ภายใต้บัญชาการสั่งการของออกญากำแหงทั้งหมด ซึ่งถ้าหากไม่สามารถนำออกญากำแหงมาเปนฝ่ายเดียวกนนแผนการณ์ทั้งหลายที่ได้หมายไว้น้นนก็มีอันต้องพินาศ พร้อมด้วยโคตรของครอบครัวเหล่าขุนนางที่ร่วมกับตนทั้งหมด จึ่งวางอุบายลวงออกญากำแหงมาเปนพวกเสียก่อน จากน้นนก็ต้องทำลายออกญากำแหงให้สิ้นไป เพราะมิฉะน้นนจเปนไภยต่อตนในภายน่าด้วยว่ากำลังทะหาญทั้งหลายหมีได้อยู่ในมือของออกญากลาโหม

ดงงน้นนออกญากลาโหมจึ่งเผยกลอุบายกับออกญาศรีวรวงศ์น้องชาย เมื่อทั้งสองพี่น้องตกลงปฤกษากนนเปนที่เรียบร้อย จึ่งพากนนตรงไปพบออกญากำแหงที่บ้าน ออกญากลาโหมได้เสแส้งแสดงความคร่ำครวญหย่างขมขื่น เถิงเรื่องพระเจ้าอยู่หัวกำลังแสดงพระองค์เปนปรปักษ์กับตน แลบรรดามุขมนตรีผู้มาร่วมงานเผาศพของมารดาแลบิดาเลี้ยงของตน ซึ่งพระองค์ทรงอนุญาตแล้ว แลพูดเสริมว่าตนพร้อมที่จตาย

หย่างทรมาน ไม่ว่าจด้วยวิธีใด ๆ ที่พระเจ้าแผ่นดินมีพระราชประสง แต่ตนรู้สึกอับอายขายน่าหย่างยิ่ง ที่ขุนนางจำนวนมากจต้องถูกลงพระราชอาชญา เพราะมีความนิยมชมชอบในตน ทั้งนี้เปนการโหดร้ายมาก แลกล่าวว่า พระราชประสงอันเลวร้ายของพระเจ้าแผ่นดินครั้งนี้ ไม่อาจหลีกพ้นจากการต่อสู้ขัดขวางหย่างกล้าหารของขุนางแลเหล่าทะหาญทั้งหลายเสียได้

ออกญากลาโหมมิได้ปิดบงงเรื่องความจำเปนที่ได้บีบคั้นให้ตนตัดสินใจยต่อต้านพระเจ้าอยู่หัว ในเมื่อไม่เหนหนทางอื่นที่จรักษาชีวิตพวกตนไว้ได้ แลขณะนี้ตนสองพี่น้องก็ไม่มีที่พึ่งอื่นใด ขาดทั้งพ่อแม่ที่จคอยปกป้องคุ้มครองได้ คงเหนแต่บารมีของออกญากำแหงเท่ารั้นน ที่จคุ้มครองปกป้องแผ่นดิน แลตัวเขาสองพี่น้องรวมทั้งเหล่าขุนางทั้งหลายที่ต้องราชอาชญาอยู่ในขณะนี้ ทั้งหมดนี้ออกญากลาโหมพูดหย่างแสดงความภักดีแลความเคารภหย่างยิ่งต่อออกญากำแหง ขณะเมื่อออกญากลาโหมพูดไปก็สังเกตแววตาแลสีน่าของออกญากำแหง แลเมื่อเหนว่าออกญากำแหงมีความซาบซึ้งคล้อยตามในถ้อยที่ตนกล่าวน้นนแล้ว ออกญากลาโหมพร้อมออกญาศรีวรวงศ์จึ่งได้แสดงความเคารภออกญากำแหงเทียบเท่ากับบิดาโดยการกราบแทบเท้าของออกญากำแหง แลได้กล่าวหย่างหนกกแน่นจริงจังขอร้องให้ออกญากำแหงรับเขสทั้งสองพี่น้อง

กำพร้านี้ไว้เป็นบุตรบุญธรรม ขอให้ช่วยคุ้มครองชีวิตของตนให้พ้นจากความโหดเหี้ยมของพระเจ้าแผ่นดินพระองค์นี้

ออกญากลาโหมสัญญาว่า การครั้งนี้หากสำเร็จก็จยกออกญากำแหงขึ้นสู่ราชบัลลังก์ ทั้งตนจให้ความเคารพนับถือแลเปนที่ปฤกษางานราชการ จเชื่อฟงงออกญากำแหงโดยแท้จริงเฉี่ยงข้าทาสใช้สอย แลกล่าวว่านี้เปนวิธีเดียวเท่ารั้นนที่จรักษาสยามประเทศเอาไว้ได้ มิฉะนั้นน ก็สยามจต้องตกอยู่ในชะตาร้าย เนื่องจากความหุนหันพลันแล่นแลขาดสติสัมปชัญญะของพระเจ้าแผ่นดิน

ออกญากำแหงหมีได้เฉลียวใจยในแผนการของออกญากลาโหมแลออกญาศรีวรวงศ์ ซึ่งทั้งสองพี่น้องเสแส้งแสดงขึ้น ออกญากำแหงจึ่งสวมกอดคนทั้งสอง แลรับไว้เปนบุตรบุญธรรม จากนั้นน จึ่งมีการกรทำสัตย์ปฏิญาณต่อกนนโดยการดื่มโลหิตของกนนแลกนนจากนั้นนออกญาสองพี่น้องก็เชิญให้ออกญากำแหงนำกำลังทะหาญไปพร้อมกนนในที่ชุมนุมนัดหมาย

เมื่อออกญากลาโหมแลออกญาศรีวรวงศ์สองพี่น้อง ได้ประสบผลสำเรทธิ์ในการลวงออกญากำแหงมาเปนพวกได้แล้วก็ยินดีที่แผนการของตนใกล้เปนความจริง จึ่งแยกย้ายกนนกลับบ้านเพื่อเตรียมข้าทาส

สาสตราวุธ ตรงไปยงงที่กำหนดนัดหมายไว้กับเหล่าขุนางแลทะหาญพรรคพวกของตน

วันน้นนเปนวันเสาร์ ออกญากลาโหมใส่เสื้อคำ กางเกงคำ แลขี่ม้าสีดำ ยืนเด่นเปนสง่ากลางลาน เมื่อออกญากำแหงพากำลังทะหาญมาเถิง ขุนนางทั้งหลายก็ให้ความเคารพ ออกญากลาโหมจึ่งกล่าวให้ขุนนางทั้งหลายได้ทราบว่าออกญากำแหง จเปนผู้นำกองกำลังทั้งหมดนี้เข้าบุกสู่พระราชวงง จากน้นนออกญากลาโหมจึ่งได้เชิญให้ออกญากำแหง ชักม้าออกมาอยู่ในตำแหน่งแม่ทับ ออกญากำแหงได้กล่าวถ้อยคำให้ขุนนางทั้งหลายไม่ย่อท้อแลเหนชอบกับการกรทำในครั้งนี้ แลเมื่อได้ฤกษยามที่ดี ออกญากำแหงก็นำกองทะหาญนำน่าในฐานะแม่ทับโดยมีออกญากลาโหมนำไพร่พลตามตรงเข้าสู่พระราชวงงในทันที

พระเจ้าอยู่หัวขณะน้นนยงงคงทรงประทับ เปนปกติมิได้คาดการณ์มาก่อนว่า สิ่งที่พระองค์ได้ตรัสไว้ในบ่ายวันนี้น้นน จเปนเหตุสำคันอันจส่งผลรุนแรงมายงงพระองค์ ด้วยทรงคิดว่าไม่มีใครที่จคิดร้ายหมายกบฏกับพระองค์ได้ เพราะไพร่พลแลกองทะหาญทั้งหลายล้วนอยู่ในบงงคับบัญชาของออกญากำแห่ง ซึ่งแม้ว่าออกญากลาโหมจคิดกบฏกับพระองค์จริง ก็ไม่สามารถทำได้เพราะไม่มีไพร่พล

ขณะที่ทรงสนทนากับออกญาพระคลังซึ่งถูกส่งมาให้สืบความภายในพระราชวงงอยู่นั้นนมหาดเล็กได้เค่ามาถวายรายงานว่า ออกญากลาโหมได้นำไพร่พลมาใกล้จเถิงประตูพระราชวงงแล้ว พระองค์จึ่งเสด็จขึ้นบนเชิงเทิน เมื่อทอดพระเนตรเหนออกญากลาโหม แลเหล่าขุนนางนำไพร่พลตรงมาเช่นนั้นน ก็ทรงฉงนพระทัย แลไม่ทรงทราบต้นสายปลายเหตุ จึ่งตรัสถามออกญาพระคลังที่ติดตามอยู่ใกล้ว่า ออกญากลาโหมนำไพร่พลมานี้เพื่อจเข้าโจมตีพระราชวงงใช่ฤๅไม่

แต่ออกญากลาโหมกลับบัดเบี่ยงกราบทูลไปในทางตรงกนนค่ามกับความจริง แลเพื่อขจัดความหวาดระแวงทั้งมวลของพระเจ้าแผ่นดิน เขาจึ่งกราบทูลว่า " ข้าพุทธิเจ้า ขอเอาชีวิตเปนประกนน ในเรื่องความซื่อสัตย์แลจงรักภักดีของออกญากลาโหม ที่มีต่อพระองค์ ถ้าแม้นว่าออกญากลาโหมกรทำการสิ่งใด แม้เพียงน้อยนิด ให้เปนการระคายเคืองเบื้องพระยุคลบาท ข้าพุทธิเจ้าขอถวายชีวิต แลให้พระองค์ทรงลงพระอาญาประหาร แล้วสับร่างของข้าพุทธิเจ้าออกเปนชิ้น ๆ แล้วโยนให้แร้งกิ้น..."

ด้วยคำเพ็ดทูลของออกญาพระคลังดงงนี้ พระเจ้าอยู่หัวจึ่งวางพระทัยในความปลอดไภยของพระองค์เปนหย่างยิ่ง จึ่งมิได้ตรัสสั่งให้ทะหาญมหาดเล็กรมวงงของพระองค์ ทำการป้องกนนเพื่อต่อสู่กับไพร่พลของออกญากลาโหมแต่ประกานใด จึ่งทำให้ไพร่พลของออกญากลาโหมบุกเค่ามายงงภายในพระราชวงงชั้นนอกได้โดยสะดวก แลจับทะหาญรักษาวงงชั้นนอกซึ่งมีอยู่จำนวนน้อยพันธนาการไว้หย่างเงียบเชียบ ไร้การต่อสู้

สำหรับพระราชฐานชั้นในยงงมีกำแพงสูง แลประตูกั้นไว้แขงแรงอีกชั้นนึง มีทะหาญที่มีฝีมือกล้าแขงเฝ้าแหนอยู่นับจำนวนพัน มีเวรยามแน่นหนา เมื่อออกญากลาโหมได้นำพลเค่ามากระจายล้อมพระราชฐานชั้นใน ข้าหลวงเดิมซึ่งนอนเวรประจำซองพระราชฐานชั้นในได้เหนเหตุการณ์ จึ่งตีกลองเคาะไม้ ร้องกราบทูลเข้าไปจนได้ยินเถิงที่ประทับว่า ออกญากลาโหมยกเค่ามาในพระราชวงงได้แล้ว ออกญาพระคลังได้ยินความเช่นนั้นนก็รู้ว่าตนเองดีว่ากำลังอยู่ในห้วงอันตรายเถิงชีวิต จึ่งกราบทูลพระเจ้าแผ่นดินว่า ตัวเขาจไปดูเหตุการณ์แลจกลับมากราบทูลเรื่องราวให้ทรงทราบอีกครั้งนึง พระเจ้าแผ่นดินก็มิได้ทรงระแวงในความทรยศของคนผู้นี้จึ่งอนุญาตไป

เมื่อออกญาพระคลังได้ออกจากที่ประทับของพระเจ้าอยู่หัวแล้ว ก็ตรงไปยังประตูพระราชวังชั้นใน ซึ่งเขารู้ว่าออกญากลาโหมอยู่ที่นั่น พร้อมด้วยขุนนางคนอื่น ๆ แลกองทะหาญญี่ปุ่น ออกญาพระลังจึ่งสั่งทะหาญรักษาวังยศต่ำให้เปิดประตูพระราชวัง ทะหาญชั้นน้อยนั้นก็กระทำตามโดยดีด้วยกลัวเกรงบารมีของออกญาพระคลัง

เมื่อประตูได้เปิดออกแล้ว ออกญากลาโหมแลเหล่าขุนนางกตรูกันเค่ามา ออกญาพระคลังจึ่งนำออกญากลาโหมแลไพร่พลตรงไปยังราชมณเฑียรที่ประทับ ซึ่งพระเจ้าแผ่นดินทรงประทับอยู่ก่อนที่เขาจออกมา ทั้งนี้ด้วยความตั้งใจว่าจจับกุมพระองค์ แต่พระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จเข้าพระตำหนกกชั้นในตั้งแต่ออกญาพระคลังออกไป จึ่งพาดกนนแลไม่สามารถจับกุมพระองค์ได้ในขณะนั้น ไพร่พลของออกญากลาโหมทั้งหลาย ที่ยังหมีได้เค่ามาภายในพระราชวังได้ แลหมีรู้ว่าประตูใหญ่ที่จเข้าสู่พระราชวังชั้นในได้เปิดรับออกญากลาโหมแล้ว จึ่งได้เข้าโจมตีพระราชวังทางด้านอื่นแลฆ่าฟันทุกคนที่เขาพบ ด้วยเหตุนี้ การฆ่าฟันกนนครั้งใหญ่จึ่งเกิดขึ้น ทะหาญรักษาวังก็หมีรู้เรื่องกนนว่าผู้ที่บุกรุกเค่ามาในเขตรพระราชฐานเปนพวกใด เพราะมิได้มีหมายให้ระวังป้องกนนมาก่อนจึ่งต่อสู้หย่างสุดชีวิตกับกำลังของออกญากลาโหม การนองเลือดหย่างน่ากลัวจึ่งเกิดขึ้นในคืนนั้นน

พระเจ้าแผ่นดินทรงต่อสู้ร่วมกับทะหาญมหาดเล็กองครักษ์ แล บรรดาข้าราชสำนกกของพระองค์ซึ่งเหลือเพียงจำนวนไม่มากนกก ดงงนั้นนการสู้รบจึ่งดำเนินไปจนกระทั่งรุ่งเช้าา พระองค์ทรงเหนว่าหมด หนทางที่จต้านทานกับกำลังของออกญากลาโหม พร้อมทั้งกำลังของ ออกญากำแหง ซึ่งร่วมกนนกับทะหาญของออกญาเสนาภิมุข ซึ่งเปนกอง กำลังทะหาญญี่ปุ่น รวมเปนสามกองทับน้นนไว้ได้ พระองค์จึ่งทรงทิ้ง พระราชวงงเสด็จทรงช้างหนีค่ามคูเมืองด้านหลังไปเพียงพระองค์เดียว ทรงหนีไปจนเถิงวัดหนึ่งวัดบางพลีมะขามหย่อง ซึ่งอยู่ทางด้านทิศเหนือ ของอยุทธยา วัดนี้เปนวัดที่มีชื่อเสียงแลเปนที่เลื่อมใสศรัทธาแลรู้จักของ ประชาชนสยาม บรรดาพระภิกษุสงฆ์ซึ่งจำพรระวษาอยู่ในวัดน้นน ได้ สงเคราะห์ช่วยเหลือพระองค์แลแนะนำให้ทรงผนวชเสีย แต่ด้วยพระนิสัย อันดื้อรั้นเจ้าอารมณ์ของพระองค์ จึ่งไม่ทรงยินยอมที่จทรงผนวชตาม คำแนะนำของพระสงฆ์เหล่าน้นน

ฝ่ายออกญากลาโหมเมื่อบุกเข้าสู่ในพระราชวงงชั้นในได้แล้ว แลรู้ว่าพระเจ้าแผ่นดินเสด็จหนีไป จึ่งสั่งให้ ออกญาเดโช ออกพระท้าย น้ำ ตามไปแต่ในเวลาคืนน้นน

ในวันรุ่งขึ้น เมื่อออกญากลาโหมเหนว่าตนเปนใหญ่อยู่ในพระราชวังแล้ว ก็จัดการรวบรวมเพชรนิลจินดา แลพระราชทรัพย์ไว้เปนของตน เขาแจกจ่ายทองแลเงินเปนถุง ๆ รวมทั้งดาบด้ามทองฝังเพชรให้แก่บรรดาสมรรคพรรคพวก เฉพาะหย่างยิ่งได้ปูนบำเหนจรังวัลให้แก่คนที่พิสูจน์ให้เหนความสามารถ แลความจงรักภักดีต่อตัวเขา ในการก่อการครั้งนี้ ด้วยเหตุนี้ผู้คนจำนวนมากจึ่งมั่งคั่งร่ำรวยขึ้น เปลี่ยนแปลงฐานะจากบ่าวไพร่มาเปนขุนนาง ฤๅจากขุนนางมาเปนเสนาบดี

ฝ่ายออกญากำแหงน้นน มีความหม้นนใจยหย่างเตมที่ในคำหม้นนสัญญาซึ่งออกญากลาโหมได้ให้ไว้กับตน ว่าจแต่งตั้งให้ตนเปนพระเจ้าแผ่นดิน จึ่งตรงไปยังท้องพระโรง แลขึ้นไปนั่งบนพระราชบัลลังก์ต่อน่าออกญากลาโหมแลขุนนางทั้งปวงสวมมงกุฎกษัตริย์ไว้บนศีรษะ เอาแขนพาดเหนือหมอนอิงมีดาบอาญสิทธิ์วางอยู่ข้าง ๆ แลมือถือพัดทองคำ ทั้งพูดจายกตนขึ้นในตำแหน่งพระเจ้าแผ่นดิน โดยเขาได้กล่าวกับออกญากลาโหม ว่า

" ลูกเอ๋ย โชคได้เข้าข้างเราแล้วในวันนี้ จงมาอวยพรให้แก่ผู้ที่เจ้าได้เลือกให้เปนบิดา แลผู้ซึ่งรับเจ้าไว้เปนบุตรบุญธรรมเถิด จงให้เกียรติยศแก่พ่อซึ่งเจ้าอันเปนลูกสมควรให้แก่พ่อในฐานะเปนพระเจ้าแผ่นดินของเจ้า เพื่อว่าขุนนางคนอื่น ๆ จได้ทำตามตัวหย่างของเจ้า

แลให้เกียรติแก่พ่อที่สมควรจได้รับจากคนเหล่านั้นน ซึ่งอาจจเคารพพ่อเปนพระเจ้าแผ่นดิน แลรับรองอำนาจของพ่อ ถ้าเจ้าทำดงงนี้แล้วพ่อก็จยกเจ้าให้เปนเจ้านาย แลประกาศตั้งให้เจ้าเปนรัชทายาทของอาณาจักรสยาม"

ออกญากลาโหมมีความแปลกใจยในการกรทำของออกญากำแหง แลตรนกคาดไม่เถิงที่ออกญากำแหงจดำเนินการไปเช่นนั้นน ทั้งนี้เพราะขณะนี้ทะหาญอันเปนกองกำลังทั้งหลายก็ล้วนอยู่ในคำสั่งของออกญากำแหงทั้งสิ้น แลที่ตรนกไปยิ่งกว่านั้นนเปนเพราะเจตนาตนต้องการที่จสวมน่าที่พระเจ้าแผ่นดินเสียเองหมีใช่ออกญากำแหง แต่เมื่อกาลกลับเปนดงงนี้ จึ่งได้ใช้ปฏิภาณส้างอุบายแก้ไขสถานการณ์ให้รอดพ้นไปเสียก่อนชั่วคราวในขณะนี้ หากมิฉะนั้นนออกญากลาโหมเองก็อาจจต้องสิ้นชีวิตในบัดเดี๋ยวนี้

ดงงนั้นน ออกญากลาโหมจึ่งได้ส้อนความไม่ภอใจยเอาไว้ข้างใน แลกล่าวแก่ออกญากำแหงว่า ยงงมิใช่เวลาอันสมควรที่ออกญากำแหงจขึ้นครองบัลลังก์เปนกษัตริย์ศรีอยุทธยา แลไม่เหมาะที่จประกาศให้ประชาชนทราบว่าออกญากำแหงเปนพระเจ้าแผ่นดินตอนนี้ เพราะขณะนี้ยงงไม่เปนที่แน่ชัดว่าพระเจ้าแผ่นดินยงงทรงมีชีวิตอยู่ฤๅไม่ เขา

กล่าวต่อไปว่า ยิ่งกว่านั้นนยงงมีเจ้าชายน้อยอีกหลายองค์ ซึ่งเปน โอรสของพระเจ้าแผ่นดินองค์ก่อน เจ้าชายพระองค์นึงทรงพระชนม์ ๑๐ พรระวษา การที่เราจยกเจ้าชายพระองค์นี้ขึ้นเปนกษัตริย์ในตอนนี้เป นเรื่องที่เหมาะสมหย่างยิ่ง คนทั้งปวงก็จไม่ตำหนิติเตียนการกรทำของ ออกญากลาโหม แลออกญากำแหง ที่มาเข้าร่วมการนี้ ทั้งยงงไม่เสีย หายไปยงงเหล่าขุนนางผู้ร่วมกับพวกเรานี้เลย เพราะมิฉะนั้นนประชาชน ก็จเหนว่าพวกเรานำทะหาญเข้าแย่งชิงมงกุฎองค์รัชทายาทที่ถูกต้องตาม กดหมาย

ออกญากำแหงได้ฟงงเช่นนั้นนจึ่งคดดค้านออกญากลาโหมด้วย เสียงขุ่นว่า บัลลังก์สยามเปนสิ่งศักดิสิทธิ์ยิ่ง แลเปนที่เคารพ ย่อมไม่ บงงครที่จให้เจ้าชายผู้เยาว์ชันษาขึ้นมาปกครอง ทั้งยงงไม่ควรให้ แผ่นดินสยามว่างกษัตริย์อย่นานไป เพื่อว่าความเที่ยงธรรมจได้ไม่ขาด ไปในการบงงคับบัญชาบ้านเมือง เขากล่าวต่อไปว่า

" ถ้าหย่างนั้นนหากเจ้าไม่ประสงที่จสวมมงกุฎให้กับข้า ฤๅ ยอมรับนับถือข้าซึ่งเปนบิดาเจ้าในฐานะพระเจ้าแผ่นดินแล้ว ก็ขอให้จง เค่ามาใกล้ ๆ แลจงรับเกียรติยศนี้จากมือของข้า ข้าจสวมมงกุฎลงบน ศรีษะของเจ้า จยกเจ้าขึ้นเปนพระเจ้าแผ่นดิน.."

แต่ออกญากลาโหมปฏิเสธที่จกรทำตามนั้นน กลับแส้งทำเปน ไม่ภอใจยที่ออกญากำแหงเสนอตนขึ้นครองบัลลังก์ โดยที่ตนไม่มีสิทธิจ ทำเช่นนั้นน แลขอร้องให้ออกญากำแหงลงมาเสียจากบัลลังก์ พร้อมกับ ดำเนินการตามที่ตนกล่าวไปแล้ว เพื่อป้องกนนการครหาติเตียนของ ประชาชน แลเพื่อจให้บรรดาขุนนางข้าราชการร่วมกนนเพื่อความ หมั้นนคงสงบเรียบร้อยของกิจการงานบ้านเมือง แลเพื่อค้นหาพระเจ้า แผ่นดินที่ยงงทรงหลบหนีแลส้อนตัวอยู่ ออกญากำแหงเมื่อคิดตามคำพูด อันเปนกลอุบายของออกญากลาโหมดงงนั้นนก็คล้อยตามเหนจริงไปด้วย เสียทั้งสิ้น จึ่งยอมลงจากราชบัลลังก์ แลปฏิบัติตามความประสงของ ออกญากลาโหม

การค้นหาพระเจ้าแผ่นดินได้กรทำหย่างเข้มงวดกวดขันมาก ในที่สุดวันที่สองหลังจากการเข้ายึดพระราชวงงได้นั้นน ออกญาเดโช ออกพระท้ายน้ำ สืบรู้ว่าพระองค์หลยส้อนตัวอยู่ที่วัดบางพลีมะขามหย่อง โดยพระองค์ยงงดำรงเพศเปนฆราวาสมิได้ทรงผนวชเปนพระสงฆ์ พระองค์ถูกนำตัวมาจากวัดหย่างนกกโทษแลถูกพาไปยงงพระราชวงง แลนำไปยงงท้องพระโรงพร้อมกับพระราชมารดา โดยยืนอยู่ตรงน่าขุน นางทั้งหลาย

ณ ที่นั้นนขุนนางทั้งหลายได้ร่วมกนนประกาศว่า พระองค์ไร้คุณสมบัติที่จครองราชสมบัติ คำประกาศนี้เปนไปตามข้ออ้างที่ออกญากลาโหมทำขึ้น ประเด็นสำคันก็คือข้อที่พระองค์หลบหนีออกจากพระราชวงง ซึ่งเปนประนึงว่าพระองค์ทรงสละราชอาณาจักรแล้ว ที่ปรุชุมทั้งหมดลงความเหนว่าควรให้ปลงพระชนม์พระเจ้าแผ่นดินเสีย

ออกญากลาโหมแส้งคดค้านเพื่อให้คนทั้งหลายเหนว่าตนบริสุทธิ์ โดยแสดงให้เหนว่าไม่เหนด้วยกับความเหนนี้ แลต้องการรักษาพระชนม์ชีพของพระองค์ไว้ แต่แล้วก็ยินยอมเพราะเปนความเหนของคนหมู่มาก ภาพที่ปรากดจึ่งเปนว่าออกญากลาโหมนี้มีความจงรักภักดีแลซื่อสัตย์ ป้องกนนพระเจ้าแผ่นดินยิ่งนกก

เมื่อพระองค์ทรงทราบว่าจต้องสวรรคต พระเจ้าแผ่นดินมิได้ทรงแสดงความประหลาดพระทัย ฤๅมีพระอาการกระสับกระส่ายเลย แต่ทรงตรัสว่า พระองค์มิได้ทรงคาดหวงงอะไรจากเหล่าเสวกามาตย์ ผู้ซึ่งเปนคนทรยศแลก่อการกบฏ พระองค์ประนามออกญาพระคลังในความผิดฐานทรยศพระองค์ แลประนามขุนนางทุกคนในความผิดฐานก่อการกบฏ โดยเฉพาะหย่างยิ่ง พระองค์ทรงติเตียนคำแนะนำอันเลวร้ายซึ่งออกญากลาโหมได้กราบทูลแนะนำแก่พระราชบิดาของพระองค์ใน

เรื่องการสืบราชบัลลังก์ แล้วพระองค์ก็กล่าวด้วยเสียงอันดังงบริภาษเฉพาะออกญากลาโหมว่า

"เจ้าเกิดมาในโลกนี้เพื่อทำลายล้างประเทศชาติบ้านเมือง เจ้าปลงพระชนม์เสด็จพ่อของข้าด้วยการวางยาพิศม์ แลด้วยอุบายอันชั่วร้ายของเจ้า เจ้าเปนต้นเหตุให้พระมหาอุปราชลุงของข้าต้องสิ้นพระชนม์

ข้าขอสาบานว่า ข้าจตายโดยไม่เสียใจเลย ถ้าหากการหลั่งเลือดของข้า สามารถทำให้ทุกสิ่งทุกหย่างจบสิ้นกนนเสียที แลที่การฆ่าฟันที่จเกิดขึ้นในบ้านเมืองนี้ จงหย่าเข้าใจยกนนว่าเนื่องมาจากตัวข้า ความจริงเจ้าคือผู้จนำความพินาศมาสู่บ้านเมืองแลราษฎร ข้าจอ้อนวอนต่อปวงเทพเจ้าให้ทรงแก้แค้นทดแทนในความตายของข้า แลขอให้ปีศาจจงมาจิกหัวของเจ้าไป ตามที่เจ้าได้ทำกรรมไว้ แลซึ่งเจ้าจทำต่อไปอีก "

หลังจากนั้นน พระองค์ทรงขอร้องเหล่าขุนนางให้ไว้ชีวิตพระราชมารดาของพระองค์ แลทรงขออนุญาตตรัสกับพระมารดาก่อนพระองค์จสวรรคต

ออกญากลาโหมมีความอับอายต่อขุนนางทั้งหลายเปนอันมากที่พระเจ้าแผ่นดินทรงตรัสความจริงทั้งหลายซึ่งตนได้ปิดบงงไว้นั้นนให้

คนทั้งหลายได้รับรู้ แต่ก็ได้ระงับความโกรธไว้หย่างดีที่สุดเถ้าที่จทำได้ ความอาฆาตนั้นนจึ่งทำให้ออกญากลาโหมมองเหนทางที่จใช้อุบาย ที่จกำจัดพระมารดาของพระเจ้าแผ่นดินไปพร้อมกนน จึ่งได้พยามอ้าง เหตุให้พระองค์อัมฤทธ์ พระราชชนนีของพระเจ้าแผ่นดินว่า พระนาง เปนต้นเหตุสำคันทำให้เกิดการล้มตายนี้ขึ้น เพราะพระนางให้กำเหนิด พระโอรสที่เลว แลพระนางมีส่วนทำให้พระโอรสกล้าแขงโหดร้าย ทั้งนี้ ด้วยคำแนะนำของพระนาง เขากล่าวต่อไปวา พระนางไม่สมควรดำรง พระชนมชีภอยู่ต่อไป แต่เถิงหย่างไรเขาก็จไม่ประหารพระนาง ออกญา เสนาภิมุขฉลาดที่จกล่าวถ้อยคำเพื่อให้พระนางแสดงเจตนาขอ สิ้นพระชนม์ตามพระเจ้าแผ่นดินเอง ซึ่งใครก็ไม่สามารถกล่าวได้ว่า ออกญากลาโหมเปนคนที่สั่งประหารดงงน้นนจึ่งกล่าวว่า พวกขุนนาง ล้วนเกลียดชังพระเจ้าแผ่นดิน แต่หมีได้เกลียดชังพระนาง ดงงน้นนถ้า หากพระนางกล้าที่จกล่าวต่อน่าขุนนางทั้งหลายว่า โดยปฏิเสธหมี ยอมรับพระเจ้าแผ่นดินเปนลูก ไม่ร้องให้ในการจากไป แลแสดงการดี อกดีใจยที่พระเจ้าแผ่นดินที่จถูกประหารเสียได้แล้ว ก็จไว้พระชนมชีพ ของพระนางให้ดำรงอยู่ในอิสริยยศตามตำแหน่งเดิมของพระนาง

พระราชชนนีพระพันปีหลวงของพระเจ้าแผ่นดิน ทรงสงบแลเยือกเย็นหย่างยิ่ง มิได้ทรงแสดงอารมณ์ความรู้สึกใด ๆ ทรงตรัสด้วยเสียงที่สุขุม ราบเรียบ ว่า

" การที่พระเจ้าอยู่หัวต้องทรงประสบกับวาระสุดท้ายอยู่ในขณะนี้ ซึ่งเปนวัยที่ยงงทรงพระเยาว์น้นน เนื่องมาจากความชั่วร้ายแลคำแนะนำที่ผิดธรรมนองครองธรรม ซึ่งเจ้าชักจูงพระเจ้าอยู่หัวในพระโกศ เพื่อให้พระองค์ทรงเปลี่ยนแปลงกดมรเฑียรบาลอันมีมาแต่โบราณของการสืบราชสมบัติ ซึ่งจารึกไว้ในกดหมายบ้านเมือง แต่ด้วยความโหดร้ายแลความทะเยอทะยานของเจ้า ต้องการประพระชนม์พระเจ้าอยู่หัว ข้าก็ประสงจตายด้วยพระองค์ ยิ่งกว่าต้องการได้รับการเลี้ยงดูจากมือทีเปื้อนเลือดของเจ้า

ความกลัวความเจบปวดจากความตายน้นน ไม่อาจบงงคับข้าให้ปฏิเสธโอรสที่ข้าให้กำเหนิดมาในอุทรของข้าได้ แลข้าได้ถนอมเลี้ยงมาด้วยความเอาใจยใส่ทุกประกานได้ ข้าไม่อาจสะกดกลั้นความรักของมารดา ซึ่งธรรมชาติได้ปูกฝงงไว้ในตัวของข้า แม้ว่าข้าจตายไปสักกี่สิบปีกี่ร้อยชาติก็ตาม เพราะถ้าหากข้าเถิงกับลืมตัวเองปฏิเสธโอรสได้ ข้าก็ควรจเข้าเปนสมัครพรรคพวกกับผู้โหดร้ายเช่นพวกเจ้าเสียแล้ว แลขณะนี้เจ้าก็จพาลหาเหตุฆ่าข้าเสียในฐานะคนผิด

ฉะนั้นน ข้าจขอตายหย่างคนบริสุทธิ์ในขณะนี้ อายุข้าไม่มากมายนกกดอก แต่ก็มากภอที่จรู้เถิงความทุกข์ระทมแลได้ลิ้มรสความขมขื่นของชีวิตแล้ว ฉะนั้นนความตายจึ่งไม่เปนของน่ากลัวสำหรับข้าในเมื่อข้ารู้สึกว่ามันจเป้นการเริ่มต้นของความสงบของข้า ข้าอุทิศชีวิตให้แก่โอรสของข้า แลข้าต้องการจจบชีวิตไปพร้อมกับโอรสของข้าด้วย"

ในที่สุดพระชนนีของพระเจ้าแผ่นดินก็หลงกลของออกญากลาโหม โดยทรงตรัสขอให้ประหารชีวิตพระนางพร้อมกับพระเจ้าแผ่นดิน ซึ่งเปนไปตามกลอุบายของออกญากลาโหมวางไว้นั้นน

หลังจากนั้นนพระเจ้าแผ่นดิน แลพระราชมารดาก็ถูกนำตัวไปยงงวัดร้างชื่อว่าวัดพระเมรุโคกพระยา ซึ่งเปนวัดเดียวกนนกับใช้เปนสถานที่ประหารพระมหาอุปราช เมื่อมาเถิงสถานที่สำหรับสำเรทธิ์โทษพระเจ้าแผ่นดินผู้ครองราชสมบัติได้เพียง ๘ เดือน ก็ทรงคร่ำครวญด้วยพระสุรเสียงอันดงง ในเคราะห์กรรมของพระราชมารดาผู้บริสุทธิ์ ซึ่งจต้องมาสิ้นพระชนม์เพราะความรักพระองค์ พระองค์ทรงตรัสรำลึกเถิงคำตักเตือนของพระมหาอุปราชที่ได้ตรัสประทานเตือนไว้ให้ระวงงออกญากลาโหม ซึ่งพระองค์ไม่ทรงเชื่อแลไม่ทรงรับฟงงจึ่งทำให้พระองค์ต้อง

ถูกสำเรทธิ์โทษในสถานที่เดียวกนน ลักษณะเดียวกนน โดยอุบายของออกญากลาโหมเช่นกนนอยู่ในขณะนี้

ส่วนพระราชมารดาได้ทรงมีความกล้าหาร แลมีพระสติที่หมั้นนคง มิได้แสดงความรู้สึกใด ๆ ให้

ปรากฎ ทรงตรัสกับพระราชโอรสว่า หย่างน้อยในวาระสุดท้ายแลสำคันที่สุดในชีวิตของพระองค์ ก็สามารถภูมใจยแลรฤกได้ว่าพระองค์ทรงเปนกษัตริย์พระองค์นึงของอาณาจักรสยาม แลพระองค์จงปลงจิตใจยแลยึดถือในพระรัตนตรัย แลกดของเวรกรรมตามความเชื่อของพุทธศาสนา ซึ่งไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

จากนั้นนเพชฌฆาตจึ่งได้ให้ทั้งสองพระองค์นอนลงบนผ้าสีแดงแลทุบพระองค์ด้วยไม้จันทร์ที่พระนาภี แล้วโยนพระสรีระของทั้งสองพรองค์ทิ้งลงไปในบ่อ ในวิธีการเดียวกนนกับการสำเรทธิ์โทษพระชนม์พระมหาอุปราชเช่นใดก็เช่นน้นน แลที่น่าประหลาดหย่างยิ่งคือเพชฌฆาตคนน้นนคือคนเดิมกับที่สำเรทธิ์โทษพระมหาอุปราช

ภายหลังการสำเรทธิ์โทษพระเจ้าแผ่นดินแลพระมารดาแล้วออกญากลาโหมได้มีคำสั่งให้ประหารชีวิตทุกคน ที่เปนขุนนาง ขุนทะ

หาญ ฤๅพวกพ้องข้าทาสบริวารของพระเจ้าแผ่นดิน รวมทั้งผู้ที่หมีได้ให้ความร่วมมือเค่ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการกบฏของตน คนอื่น ๆ นอกนั้นนได้ถูกเนรเทศบ้าง ถูกย้ายสังกัดกรมกอง ฤๅถูกถอดออกจากตำแหน่งไปเปนตะพุ่นหญ้าช้างทั้งสิ้นมิได้เหลือแม้เพียงคนเดียว ทรัพย์สินสมบัติของผู้ถูกประหารชีวิตฤๅผู้ที่ถูกถอด ต้องถูกริบราชบาตร แลนำไปแจกจ่ายกนนในบรรดาพรรคพวกของออกญากลาโหม

โดยวิธีนี้ จึ่งเกิดความเหลี่ยนแปลงครั้งใหญ่เกิดขึ้นในอาณาจักรสยาม เพราะว่าขุนนางผู้ใหญ่หลายคนต้องสูญเสียชีวิต อิสรภาพ แลทรัพย์สิน ในขณะเดียวกนนพวกไพร่คนชั้นต่ำที่ไม่มีความรู้ความสามารถในการบริหารกิจการงานบ้านเมืองแก่ราชอาณาจักรสยามจึ่งขึ้นมามีอำนาจ ด้วยการแนะนำของออกญาเสนาภิมุข ได้ทำให้กลุ่มเชาต่างชาติได้เริ่มเค่ามารับราชการทำน่าที่บริหารในตำแหน่งเสนาบดีแลขุนนาง ของอยุทธยาเสียเปนส่วนใหญ่ แลมีอำนาจเหนือกว่าประชาชนเชาสยามแต่นั้นนมา

วันรุ่งขึ้นหลังจากพระเจ้าแผ่นดินได้ถูกสำเรทธิ์โทษในลักษณาการดงงที่ได้บรรยายมาแล้ว ออกญาทั้งสองคือ ออกญากลาโหมแลออกญาพระคลัง ได้ถือโอกาสในเวลาค่ำคืนลงเรือมาดไปกนนตามลำ

พงง โดยไม่มีทะหาญคุ้มกนนฤๅข้าทาสตามมาแม้แต่คนเดียว ทั้งนี้เพราะว่าทั้งสองได้ลอบออกจากกรุงเพื่อไปพบกัยออกญาเสนาภิมุข แม่กองอาษาญี่ปุ่นเข้ารีต ซึ่งอยู่ที่ท่าสำเภา เพื่อหยั่งความรู้สึกในใจยเรื่องการเลือกเฟ้นผู้ที่จสืบราชบัลลังก์ต่อไป ออกญากลาโหมกล่าวต่อน่าออกญาเสนาภิมุขว่า บ้านเมืองไม่อาจตั้งอยู่ได้โดยปราศจากพระเจ้าแผ่นดินพระเจ้าอยู่หัวทรงธรรม ผู้เปนพระราชบิดาของพระเจ้าแผ่นดินองค์ที่เพ่อสวรรคตนี้ ได้ทิ้งพระราชโอรสแลพระธิดาเล็ก ๆ ไว้เปนจำนวนมาก

เขากล่าวว่า การที่จวางใจยกเจ้าชายองค์น้อย ๆ ขึ้นมาเปนกษัตริย์นั้นน น่าที่จเปนอันตราย แลเปนสิ่งที่น่าสังเวชที่จเหนเด็กขึ้นมาปกครองราชอาณาจักรที่ยิ่งด้วยอำนาจ เขาขอร้องให้ออกญาเสนาภิมุขลงความเหนว่า จเปนการโง่เขลาเกินไปฤๅไม่ ที่จเลือกขุนนางที่มีอำนาจสูงสุดคนนึงซึ่งสมควรปกครองแผ่นดิน แลสมควรได้ครองมงกุฎชั่วคราวจนกว่าเจ้าชายจอยู่ในภาวะที่จปกครองประเทศด้วยพระองค์เองได้ ทั้งนี้เพื่อป้องกนนความยุ่งยากทั้งมวล ตามความคิดนี้ขุนนางผู้ที่ได้รับเลือก จต้องไม่เหนแก่เกียรติยศ แลต้องเข้าปฏิบัติน่าที่นี้ด้วยความจงรักภักดีเหนแก่ประโยชนของบ้านเมือง แลรัชทายาทหย่างแท้จริง

ออกญาพระคลังนั้นนหมีรู้ถึงเพทุบายที่ส้อนอยู่ภายในของออกญากลาโหม ว่าต้องการนำตนมาเปนพยานเพื่ออาไศรยใช้ปากของตนนำเหตุการณ์นี้ไปพูดกับขุนนางทั่วไปว่า ออกญากลาโหมมิได้มีความต้องการในตำแหน่งอันยิ่งใหญ่นี้ แลจได้ยกย่องเชิดชูออกญากลาโหมว่าเปนคนซื่อสัตย์แลน่าเคารพของแผ่นดิน

ส่วนออกญาเสนาภิมุขเปนคนเจ้าปัญา แลได้เคยให้สัตย์สาบานกับออกญากลาโหมว่า จสนับสนุนให้เปนพระเจ้าแผ่นดินของสยามในทันทีที่มีโอกาศ ทั้งยงงได้เข้าร่วมในแผนการลับของออกญากลาโหมตลอดมาทุกครั้ง ดงงนั้นนจึ่งล่วงรู้ในเจตนาการมาของออกญากลาโหมดี จึ่งตอบว่า ถ้าหากมีความจำเปนที่จเลือกคดดขุนางคนใดคนนึงแล้ว ควรที่จเลือกตัวของออกญากลาโหมเองจึ่งจเหมาะ ด้วยเหตุว่าเปนเชื้อพระวงศ์แลเปนขุนนางที่มีอำนาจที่สุด ไม่มีคนใดที่จสามารถขัดขวางได้ เขาได้ขอให้ออกญาพระคลังออกไปก่อนเพราะต้องการพูดความลับส่วนตัวกับออกญากลาโหม เมื่อออกญาพระคลังพ้นออกไประยะแล้ว ออกญาเสนาภิมุขจึ่งกระซิบกับออกญากลาโหมเบา ๆ ว่า "ถ้าคนทั้งหลายเลือกท่านแล้ว ทุกคนก็จเชื่อถือได้ว่าการกรทำของเรา แลเชื่อว่าเราก่อการกบฏขึ้น แลเข่เหล่านั้นนก็จรู้ว่าเราหลอกให้เขาทำเพื่อเปนเครื่องมือตามแผนการทุจริตของท่านที่วางไว้แต่ต้น แลเพื่อให้อำนาจ

สิทธิ์ขาดอยู่ในมือของท่าน แลท่านจหมียอมคืนราชบัลลังก์ แลจครอง แผ่นดินตลอดไป แม้ว่าเจ้าชายจทรงจำเริญชันษาเถิงขีดที่จมีพระสติรอบคอบแล้วก็ตาม ทั้งนี้เพื่อที่จยึดมงกุฎไว้เปนของตนเองแลวงศ์ตระกูล ถ้าหากเขาได้รู้ความลับนี้ท่านแลข้าพเจ้าก็มีอันต้องจบชีวิตกนนทั้งคู่ แล หากแต่งตั้งขุนนางอื่นก็จเปนลักษณาการเดียวกนน บุคคลนั้นนก็จทำลายล้างพระราชวงศ์เสียสิ้นในที่สุด "

นากามะสะ ยามะดะ ในชุดขุนนางไทย

ออกญาเสนาภิมุขเมื่อจบข้อความส่วนตัวที่มีเฉพาะกับออกญากลาโหมแล้ว จึ่งให้ออกญาพระคลังเค่ามาร่วมสนทนา โดยกล่าวว่า "คนทั้งหลายจต้องลงความเหนว่า กษัตริย์สองพระองค์ได้สวรรคตไปแล้ว การนองเลือดก็มีมาก จึ่งควรจยุติการยุ่งเหยิงเสียที เพื่อจได้สร้างความสงบศุขให้แก่บ้านเมือง ขุนนางทั้งหลายควรจสถาปนาเจ้าชายพระองค์นึง ผู้เปนพระอนุชาองค์ใหญ่ที่สุดของพระเจ้าแผ่นดินที่เพ่อสวรรคตขึ้นเปนพระเจ้าแผ่นดิน แลว่าคนทั้งหลายควรเคารพแลถวายการพิทักษ์รักษาพระองค์ท่าร แลตำแหน่งผู้สำเรทธิ์ราชการของประเทศควรได้แก่ออกญากลาโหม ซึ่งเปนอัครมหาเสนาบดีของพระเจ้าแผ่นดินรัชการที่แล้ว ให้เปนผู้ถวายคำแนะนำที่สมควรแก่พระเจ้าแผ่นดิน แลเพื่อช่วยดำเนินกิจการบ้านเมืองด้วย"

ออกญาพระคลังได้ยินออกญาเสนาภิมุขกล่าวเช่นน้นนก็หมายในใจยว่า ที่ตนถูกให้ออกไปเพื่อที่ออกญาเสนาภิมุขจพูดความลับน้นนคงเปนการเกลี้ยกพ่อมออกญากลาโหมให้ยินยอมเหนชอบตามความเหนที่ตนได้ยินแล้วนี้ ก็เหนดีตามความคิดของออกญาเสนาภิมุขโดยมิได้กังขา

ออกญาเสนาภิมุขก็ได้ใช้การพูดที่คิดได้ในสองทางเพื่อให้ออกญาพระคลังนำไปกระจายข่าวต่อไปว่า " ในเมื่อเจ้าชายแห่งราชตระกูลซึ่งสมครกับพระเกียรติยศยิ่งใหญ่นี้โดยชาติกำเหนิดยงงมีชีวิตอยู่ ตนจหมียอมให้คนอื่นแปลกปลอมได้สวมมงกุฏเลย แลว่าตนจคดค้านข้อเสนอเช่นนั้นนหย่างเตมที่" ออกญากลาโหมจึ่งเสแร้งกล่าวว่าตนเองยอมรับความคิดของออกญาเสนาภิมุขที่กล่าวมา แต่ตนไม่เหมาะสมที่จรับตำแหน่งผู้พิทักรักษา แลตำแหน่งผู้สำเรทธิ์ราชการแผ่นดิน เพราะจทำให้ขุนางแลประชาชนมองว่าตนเองต้องการที่จมีอำนาจในกรุงศรีอยุทธยา จึ่งไม่ขอรับตำแหน่งนี้

ออกญาพระคลังเมื่อได้ยินเช่นนั้นนก็เกบความไว้เตรียมที่จขยายสู่มิตรสหายขุนนางเสวกามาตย์ทั้งปวง ส่วนออกญากลาโหมจึ่งได้กรทำไปตามแผนการ แลความเหนชอบรวมทั้งเหตุผล ของออกญาเสนาภิมุขทุกประกาน

วันรุ่งขึ้นออกญาพระคลังได้ไปที่ห้องพระโรงแต่เช้าตรู่ เพื่อเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นในคืนก่อนให้เหล่าขุนนางได้รับฟงง ไม่ช้าข่าวการพบกนนระหว่างออกญาเสนาภิมุข กับออกญากลาโหมก็กระจายไปทั่วในเหล่าขุนนางทั้งหลายที่มาประชุมในเช้านั้นน

เวลาสายออกญากลาโหมจึ่งไปยังงพระมหาราชวงงเรียก ประชุมเหล่าเสวกามาตย์ทั้งปวง แลแถลงแก่ขุนนางทั้งหลายว่า อาณาจักรสยามไม่อาจดำรงอยู่ได้โดยปราศจากพระเจ้าแผ่นดิน แล โดยที่ยงงมีเจ้าชายหลายพระองค์ที่เปนพระราชโอรสของพระเจ้าทรง ธรรม แลเปนพระอนุชาของพระเจ้าอยู่หัวที่สวรรคตไปแล้ว ในบรรดา เจ้าชายอื่น ๆ ทั้ง ๓ พระองค์ มีอยู่พระองค์นึงซึ่งสมควรขึ้นครองราชย์ เจ้าชายพระองค์นี้พระชนม์ ๑๐ พรระวษาฤๅราว ๆ น้นน เขาเชื่อว่า ขุนนางทั้งหลายคงไม่อาจเลือกคดคเจ้าชายองค์ไหที่ดีกว่าเจ้าชายองค์นี้ แลแสดงความเหนแกมบงงคับว่าขุนนางทั้งจต้องยกย่องพระองค์ขึ้นเป นกษัตริย์ ที่ประชุมทั้งหมดจึ่งเหนพ้องในข้อเสนอของออกญากลาโหม ทั้งสิ้น เฉพาะหย่างยิ่งออกญาเสนาภิมุขได้แสดงให้ทุกคนเหนว่ามีความ ยินดีแลเตมใจยกับการเสนอนี้ด้วย

ในการประชุมเดียวกนนนี้ บรรดาขุนนางในที่ประชุมได้พร้อม ใจยกนนแต่งตั้งให้ออกญากลาโหมเปนผู้คุ้มครองดูแลพระเจ้าแผ่นดิน แลเปนผู้สำเรทธิ์ราชการแผ่นดิน เขาทำทีว่าปฏิเสธหมียอมรับ อิดเอื้อน อยู่นาน แลในที่สุดก็ทำเปนว่าไม่สามารขัดต่อเสียงอ้อนวานแลยืนยัน ของที่ประชุม ที่ต้องการให้เขารับตำแหน่งนี้ ขุนนางทุกคนเชื่อว่า

ออกญากลาโหมที่รับตำแหน่งนี้ก็เพราะความจำใจ แลสถานการณ์บงงคับ

ดงงนั้นน เจ้าชายผู้เยาว์วัยจึ่งได้ราชาภิเษกเปนกษัตริย์ทรงพระนามว่าพระองค์อาทิตย์สุริยวงศ์ การคดดเลือกพระเจ้าแผ่นดินครั้งนี้เปนที่พึงภอใจย ไม่เพียงแต่บรรดาขุนนางทั้งหลาย แม้ราษฎรทั้งหลายก็ภอใจย เพราะหวงงว่าการเลือกพระเจ้าแผ่นดินเสรจแล้วนี้ บ้านเมืองคงจสงบสุจดงงแต่ก่อนมา

เนื่องจากวัยวุฒิของพระเจ้าแผ่นดิน รวมทั้งอำนาจที่มีเหนือพระองค์ แลอำนาจน่าที่ที่ตั้งตนขึ้นสูงในราชอาณาจักร โดยอาไศรยน่าที่สำคันในการดูแลพระเจ้าแผ่นดินในการปกครองดูแล แลเปนผู้สำเรทธิ์ราชการแผ่นดิน ทำให้ความหวงงของออกญากลาโหมหม้นนคงขึ้นหย่างน่าอัศจรรย์ เขานึกของคุณกลอุบายของออกญาเสนาภิมุขอยู่ในใจย เถิงความรอบคอบรอบรู้ แต่ขณะเดียวกนน์ก็เริ่มหวาดระแวงความฉลาดของออกญาเสนาภิมุขที่สามารถคาดการณ์ต่าง ๆ ได้หย่างล่วงน่าแลแม่นยำ ซึ่งในโอกาศน่าอาจจเปนภยันตรายแก่ตัวเขาได้ หากออกญาเสนาภิมุขกลับใจยถอยห่าง แลไม่ให้การสนับสนุนเขา

ดังนั้น ออกญากลาโหมจึ่งวางแผนการที่จกำจัดอำนาจของออกญาเสนาภิมุขในกรุงศรีอยุทธยาอยู่หย่างเงียบ ๆ

ออกญากลาโหมมองเหนการล่วงน่าโดยแจ่มชัดว่า ตนจเปนผู้ที่มีอำนาจหย่างสมบูรณสุดหมีได้เลย ถ้าหากตนไม่มีสายตาไกล แลเร่งกำจัดผู้ที่มีอำนาจที่เปนอุปสรรคสองคนคือ ออกญาเสนาภิมุขแลออกญากำแหงเสีย เพราะว่าก่อนน่านี้ออกญากลาโหมสัญญาไว้ว่าจให้ตำแหน่งกษัตริย์แก่ออกญากำแหง เขามองเหนว่าควรที่จกำจัดออกญากำแหงเสียก่อนเปนคนแรก เพราะเปนผู้กุมกำลังทะหาญทั้งหมดอยู่ในมือ

ดังนั้นออกญากลาโหมจึ่งพยายามยุแหย่กับพระเจ้าแผ่นดินที่อายุเพียง ๑๐ พรระวษา ว่าออกญากำแหงจงเกลียดจงชังพระองค์แลจทำอันตรายกับพระองค์ได้ เพื่อให้พระองค์มองเหนว่าออกญากำแหงเปนคนที่ไม่ควรเชื่อถือแลไม่ควรตรัสเรียกฤๅอนุญาตให้เข้าเฝ้า ทั้งนี้เพื่อแยกออกญากำแหงออกจากพระเจ้าแผ่นดินเสีย

เพื่อเปนการทำลายล้างอำนาจของออกญากำแหงด้วย อันที่จริงก็เพื่อมิให้อำนาจแลทรัพย์สินของออกญากำแหงเปนอุปสรรคต่อแผนการทะเยอทะยานของเขาได้ต่อไป ดังนั้นออกญากลาโหมจึ่ง

เปิดเผยวัตถุประสงของตนให้กับออกญาพระคลังให้รู้ โดยให้คำหม้นน กับออกญาพระคลังว่าหากทำการสำเรทธิ์จมอบสมบัติของออกญากำแหง ให้กับออกญาพระคลังครึ่งนึง จึ่งไม่ประหลาดใจยที่ออกญาพระคลังจ ร่วมกับออกญากลาโหมที่จใส่ความออกญากำแหง โดยจกราบทูลให้ พระเจ้าแผ่นดินให้ทรงทราบต่อน่าขุนนางทั้งปวงว่า ออกญากำแหงผู้นี้ กล้าหารชาญชัยที่จยกตนขึ้นครองบัลลังก์ ในรัชสมัยของพระเจ้าแผ่นดิน พระองค์ก่อน แลยงงมีความทะเยอทะยานสูงภอที่จตั้งตนเปนสัตรูกับพระ เจ้าแผ่นดินองค์ปัจจุบัน แลว่าความผิดที่ออกญากำแหงก่อขึ้นเปนการ แสวงหาลู่ทางเพื่อที่จได้เปนพระเจ้าแผ่นดินนี้ สมควรลบล้างสถานเดียว ด้วยความตายเท่ารั้นน สำหรับแผนการครั้งนี้ ออกญากลาโหมรับน่าที่ เปนผู้กล่าวโทษ ส่วนออกญาพระคลังจทำน่าที่เปนพยาน

เมื่อออกญากลาโหมเข้าเฝ้าพระเจ้าแผ่นดินในพระราชฐาน จึ่ง กราบทูลใส่ความว่า ออกญากำแหงเปนตัวการสำคันในการหลบหนี แล การสวรรคตของพระเจ้าแผ่นดินพระองค์ก่อน แลว่า ออกญากำแหงเปน ต้นคิดในการยุยงส่งเสริมให้ขุนนางทั้งหลาย โดยใช้กำลัง อำนาจ ข้า ทาส บริวาร ช้าง แลบงงคับให้ขุนนางจำนวนมากก่อการกบฏขึ้น ซึ่ง ภายหลังเมื่อพระเจ้าแผ่นดินเสด็จหนีไปแล้ว ตัวออกญากำแหงได้ขึ้นนั่ง บนบัลลังก์ แต่งกายด้วยเครื่องทรงของกษัตริย์แลบงงคับให้ตน สวม

มงกุฎให้ ทั้งยงงบงงคับให้ตนแต่งตั้งให้ออกญากลาโหมเปนกษัตริย์ ถ้าหากไม่ถูกพวกตนเข้าขัดขวางไว้ออกญากำแหงก็คงจได้เปนกษัตริยสมความประสงค

ออกญากลาโหมได้กล่าวต่อไปอีกว่า ออกญากำแหงชอบเปนหัวน่าชุมนุมที่ยกเข้าบุกพระราชวงง แลเปนผู้ที่มีใจยฝักใฝ่อยู่ในพระมหาอุปราช มีแผนการที่จรวมกำลังของพระมหาอุปราชที่เหลืออยู่เข้ากับกองทับของพระเจ้าแผ่นดิน ซึ่งออกญากำแหงเปนแม่ทัภอยู่ ถ้าหากว่าไม่ถูกออกญาเสนาภิมุขแลทะหาญญี่ปุ่นขัดขวางไว้ ออกญากำแหงได้แสดงความเสียใจยหย่างใหญ่หลวงในการสวรรคตของพระมหาอุปราชแลกล้ากล่าวว่า การสำเรทธิ์โทษมหาอุปราชน้นน จต้องได้รับการลงโทษแลแก้แค้นกนนทั้งโคตร แลในการปฏิบัติราชการทั้งหมดน้นนออกญากำแหงปฏิบัติหย่างเสียมิได้ เพราะไม่อาจจหวงงความดีความชอบ จึ่งเหนได้ว่าออกญากำแหงเปนศตรูของพระราชโอรสของพระเจ้าทรงธรรมทุกพระองค์ เพราะยงงมีใจยนิยมในคุณงามความดีของพระมหาอุปราช แต่ว่าส้อนความเกลียดชังที่มีต่อบรรดาคน ซึ่งตนเรียกว่าพวกชิงราชสมบัติไว้ในใจย เปนไปหมีได้ที่ความเกลียดชังนี้จหมดสิ้นไป ฉะน้นน ออกญากำแหงควรได้รับโทษเถิงตายในการกรทำทั้งปวง หากมิฉะน้นนออกญากำแหงก็จปลงพระชนม์พระองค์หย่างแน่นอนในไม่ช้า ซึ่งออกญากลาโหมก็คงจถวายอารักขาหมีได้ เพราะ

ทะหาญทั้งหลายล้วนอยู่ในมือของออกญากำแหง จึ่งต้องประหารชีวิต ออกญากำแหงเสียให้เรวที่สุดจึ่งจเปนการดี

ออกญาพระคลังเหนออกญากลาโหมกราบทูลจบสิ้นกระแสความ จึ่งกราบทูลรับรองถ้อยคำของออกญากลาโหมเปนการสำทับรับรองคำพูดของออกญากลาโหมทุกประกาน

เยาวกษัตริย์ซึ่งแท้แล้วเปนเพียงเด็กอายุเพียง ๑๐ กว่าปีเท่าร้นน มีความหวาดกลัวไภยตามประสาเด็กที่มิรู้เถิงกลอุบายของออกญาทั้งสอง พระเจ้าแผ่นดินจึ่งถามความเหนกับออกญากลาโหมว่าควรจทำเช่นใดจึ่งจดี ออกญากลาโหมจึ่งแนะนำพระองค์ให้ประหารออกญากำแหงเสีย ดงงน้นนพระองค์จึ่งทรงมีพระราชโองการให้จับออกญากำแหงขังคุก ให้พันธนาการทั้ง ๕ เสียด้วยตรวน เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนี้มิได้มีผู้ใดล่วงรู้

ฉะน้นน เพียงครู่เดียวเท่าร้นนออกญากำแหงก็ถุกจับกุมแลพันธนาการ เท้า แขน มือ คอ แลนำตัวเข้าไปจำไว้ในตรุ แม้กระน้นนออกญากำแหงก็ยงงหมีรู้ตัวเองว่าจถูกประหารชีวิต เพียงคิดว่าพระเจ้าแผ่นดินยงงทรงพระเยาว์ก็คงจทรงกริ้วตามประสา แลออกญากลาโหมซึ่งเปนบุตรบุญธรรมของตนก็คงจกราบทูลพระเจ้าอยู่หัวให้ทรง

พระราชทานอไภยได้ เพราะบุตรบุญธรรมของตนเปนเถิงผู้สำเรทธิ์ราชการแผ่นดิน แลในไม่ช้าตนก็คงจพ้นจากคุก แต่ออกญากำแหงผู้น่าสงสาร หารู้ไม่ว่าบ้านเรือนของตนถูกปล้น ข้าทาสบริวารทั้งหมดที่มีอยู่นั้นนก็ถูกแบ่งปันกนนในบรรดามิตรสหายของออกญากลาโหม แลหมีรู้ตัวแม้เพียงนิดว่าเคราะกรรมที่เกิดขึ้นกับเขานี้เกิดจากกลอุบายของออกญากลาโหมซึ่งได้เตรียมการไว้แล้วทั้งสิ้น

ออกญากลาโหมเพื่อที่จไม่ต้องการให้ขุนนางอื่น ๆ รู้ว่าออกญากำแหงได้ถูกลงราชอาชญาโดยกลอุบายของตน จึ่งเดิรทางไปเญี่ยมออกญากำแหงในคุก แลแส้งทำเปนประหลาดใจยหย่างยิ่งที่ออกญากำแหงถูถอดจากบรรดาศักดิ แลแสดงความฉงนใจยมากที่พระเจ้าแผ่นดินทำกับออกญากำแหงเถิงเพียงนี้ ออกญากลาโหมได้ปลอบออกญากำแหงแลแนะนำให้อดทนพร้อมกับให้คำรับรองว่า ด้วยอำนาจของตนที่มีอยู่นี้จทำให้ออกญากำแหงได้พ้นจากทุกข์ทรมานจากการใช้ชีวิตภายในคุกภายในค่ำคืนนี้หย่างแน่นอน

ออกญากลาโหมเปนคนจริงไม่เสียคำพูด เพราะประมาณ ๒ ชั่วโมงก่อนตะวันตกดิน ออกญากำแหงก็ถูกนำตัวออกจากคุกตรงไปยงงประตูท่าค่าม ฤาท่าช้าง ที่ริมฝั่งแม่น้ำเพื่อประหารชีวิตทันที

ออกญากำแหงเมื่อทราบว่าตนจต้องตายหย่างแน่นอนแล้ว แล แน่ใจยว่าตนถูกออกญากลาโหมหลอกลวง จึ่งได้ตะโกนสาปแช่งออกญากลาโหมหย่างรุนแรง โดยสาธยายเถิงความคิดคดกบฏของออกญากลาโหม ที่ใช้อุบายให้ตนเปนบิดา ด้วยเจตนาวางแผนเพื่อที่จฆ่าตนซึ่งเปนผู้บริสุทธิ์ ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูล แย่งชิงทรัพย์สมบัติ แลเอาบุตภรรยาของตนไปเปนข้าทาส ทั้งนี้ออกญากลาโหมต้องเปนผู้ที่ยุแหย่พระเจ้าแผ่นดินให้จงเกลียดจงชังตน จึ่งทำให้ตนได้รับโทษประหารนี้ด้วยความโลภแลมักใหญ่ใฝ่สูงของออกญากลาโหมที่ต้องการจเปนพระเจ้าแผ่นดิน แลใช้ตนเปนบันไดก้าวขึ้นสู่ฐานันดรกษัตริย์ เมื่อได้ระบายความโกรธแค้นในชั้นแรกนี้แล้ว ออกญากำแหงจึ่งขอร้องให้เพชฌฆาตนำตนไปเข้าเฝ้าพระเจ้าแผ่นดินเพื่อยืนยันความบริสุทธิ์ แลขอร้องให้มีการแต่งตั้งตุลาการพิศจารณาตัดสินคดีให้เปนไปตามกดหมายบ้านเมือง เพชฌฆาตจึ่งได้กล่าวกับออกญากำแหงให้ทราบว่าเรื่องนี้เปนพระราชโองการให้ประหารชีวิตหย่างเดียว ไม่สามารถอุธรณ์ฎีกาเหมือนคดีทั่วไปธรรมดาได้ ขอให้จงก้มน่ารับกรรมอโหสิกรรมต่อข้าพเจ้าผู้เปนเพชฌฆาตด้วยเถิด

โดยคำสั่งของออกญากลาโหม การประหารออกญากำแหงให้ทำเพชฌฆาตทำเปนพิเศศ เมื่อหลังนอนลงบนพื้นใช้มีดโค้งฟันสีข้าง

ด้านซ้ายจนไส้พุงไหลทะลักออกมาแล้ว ก็เอาหวายแทงที่คอ แล้วใช้ไม้ไผ่เสียบรูทวาร ประจานไว้บนไม้ไผ่ลำใหญ่ ออกญากลาโหมอ้างว่าเพื่อให้เปนตัวหย่างของผู้ถูกลงโทษในฐานะผู้สมรู้ร่วมคิดต่อต้านองค์พระมหากษัตริย์ แลในขณะที่เพชฌฆาตทำการประหารออกญากำแหงนั้นน ออกญากลาโหมได้มาแฝงตัวดูการประหารโดยตลอดจนจบสิ้น

ในวันที่เกิดเรื่องจนเถิงการนำตัวออกญากำแหงไปประหารที่ประตูท่าช้างนั้นน ออกญาเสนาภิมุขหมีได้อยู่ที่พระราชวงง แต่เมื่อเดิรทางกลับมาจึ่งได้เหนศพของออกญากำแหงถูกประหารโดยวิธีที่อุจาดซึ่งเปนการไม่ให้เกียรตินกกรบเช่นนี้ ออกญาเสนาภิมุขซึ่งมีความยอมรับในความเปนนกกรบของออกญากำแหง จึ่งมีโกรธแค้นผู้ที่หมิ่นเกียรติแลดูถูกความเปนนกกรบเปนหย่างยิ่ง เพราะตนเองก็เปนนกกรบคนนึงแล โกรธออกญากลาโหมที่ไม่ขอพระราชทานอไภยให้กับออกญากำแหง ไม่แสดงความกตัญญูต่อออกญากำแหงผู้ที่เปนบิดาบุญธรรมของออกญากลาโหม เพราะถ้าหากออกญากลาโหมมิได้เปนผู้บางอุบาย ในฐานะผู้สำเรทธิ์ราชการ ก็สามารถที่จกราบทูลทัดทานพระเจ้าแผ่นดินเอาไว้ได้ แรกทีเดียวออกญาเสนาภิมุขหมีเชื่อว่าออกญากลาโหมเปนผู้ที่วางอุบายกล่าวโทษเพื่อกำจัดออกญากำแหง เพียงแต่โกรธว่าเปนผู้ที่ไม่

มีความกตัญญูต่อบิดาบุญธรรม แลไม่ทูลเตือนพระเจ้าแผ่นดินทั้ง ๆ ที่ทำได้

ออกญาเสนาภิมุขได้สั่งให้ทะหาญปลดศพของออกญากำแหงลงจากขาหยั่งแล้วให้นำไปฝงงเสีย ออกญาเสนาภิมุขร่ำไห้อาลัยรักออกญากำแหง ผู้เคยเปนสหายร่วมรบกนนมากหลายครั้ง แลสังเวชใจยที่นกกรบผู้กล้าหารต้องถูกประหารหย่างไร้เกียรติ

ความโศกเศร้าแลการแสดงออกของออกญาเสนาภิมุขนี้ ไม่เปนที่ภอใจยของออกญากลาโหมหย่างยิ่ง แต่ออกญากลาโหมไม่กล้าแสดงออกนอกน่า เพราะเกรงอำนาจยิ่งใหญแลความสำคันในตำแหน่งน่าที่ที่ออกญาเสนาภิมุขดำรงอยู่ ออกญากลาโหมดำริว่า การที่ออกญาเสนาภิมุขกล้าที่จแสดงความเวทนาสงสารต่อศพของออกญากำแหงนี้ เปนข้อที่น่าสงสัยเปนหย่างยิ่ง ในสายตาของออกญากลาโหมลงความเหนว่า ต้องมีสิ่งใดหย่างนึงที่แฝงตัวอยู่ในความโศกเศร้าของออกญาเสนาภิมุขนี้ ซึ่งต้องใหญ่หลวงเกินกว่าที่ตนคิด ฤามากกว่าที่คนทั้งสองจแสดงออกมาให้ปรากด ด้วยความกลัวต่อกำลังทะหาญญี่ปุ่น ออกญากลาโหมจึ่งต้องพลิกแพลงทำตัวให้เปนที่ชอบใจยของขุนนางทั้งหลายให้มากที่สุดเถ้าที่จทำได้

ทางฝ่ายออกญาเสนาภิมุขนั้นน เปนผู้ที่กำความลับที่เปนข้อพิสูจน์ความทุจริตคดโกงของออกญากลาโหมอยู่ในมือหย่างมากมายตลอดสองแผ่นดิน รวมทั้งล่วงรู้ความลับในเจตนาร้ายของออกญากลาโหมต่อราชวงศ์แลองค์พระมหากษัตริย์ทั้งสิ้นด้วย ทั้งนี้เพื่อที่จหลีกเลี่ยงในการที่จต้องพบน่ากับออกญากลาโหมในพระราชวงงออกญาเสนาภิมุขจึ่งงดหมีไปเข้าประชุมออกขุนนางในพระราชวงงเสีย

แต่ออกญากลาโหมเหนออกญาเสนาภิมุขไม่มาประชุม ก็ยิ่งร้อนใจยเพราะเกรงว่าออกญาเสนาภิมุขจดำเนินการหย่างใดอันเปนไภยแก่ตน จึ่งคิดหากลอุบายที่จจัดการกับออกญาเสนาภิมุขให้พ้นทาง จากน้นนจึ่งตกลงใจยไปหาออกญาเสนาภิมุขที่บ้าน แต่ออกญาเสนาภิมุขล่วงรู้นิสัยในเจตนาของการมาเญี่ยมเยียนครั้งนี้ของออกญากลาโหม จึ่งสั่งทะหาญปิดประตูบ้านแลหมียอมเจรจาด้วย ออกญากลาโหมจึ่งกลับไปด้วยความโกรธแลแค้นเคืองเปนหย่างยิ่งแต่มิได้แสดงใด ๆ เมื่อกลับเถิงบ้านออกญากลาโหมจึ่งได้ส่งคนสนิจพร้อมทะหาญของตน๕๐๐ คน เดิรทางแยกย้ายไปยงงเมืองนครศรีธรรมราชเปนการลับ เพื่อดำเนินการตามที่ได้นัดหมายไว้

ในเวลาเดียวกนนน้นน นายเซบอลด์ วันเดอเรียร์ นายสำเภาเชาฮอลันดา ซึ่งทำการค้าหย่างเสรี เปนกัปตันเรือสินค้าชื่อเพิลแลเปนผู้เกบผลประโยชนของบริษัทอิสอินเดียที่เมืองปัตตาเวีย ได้เดิรทางมาเถิงแม่น้ำเจ้าพระยาของไท ที่ท่าสำเภา กรุงศรีอยธยา

ด้วยสาเหตุนี้จึ่งทำให้ออกญากลาโหมมีความเกรงไปว่าออกญาเสนาภิมุขอาจจใช้พวกฮอลันดาดำเนินการบางหย่างเพื่อลบหลู่เกีรติยศของตน เพื่อใช้เปนการแก้แค้นในมรณกรรมของออกญากำแหง

ดงงน้นนออกญากลาโหมจึ่งได้วางอุบาย โดยแจ้งให้กัปตันเซบอล ทราบเถิงสถานการณ์ที่ไม่น่าไว้วางใจยในบ้านเมือง แลให้สนับสนุนเฉพาะส่วนที่เปนประโยชนกับพระเจ้าแผ่นดินเท่าร้นน เพื่อเปนการส้างการยอมรับนับถือ แลความนิยมให้กับฅนเอง ออกญากลาโหมจึ่งได้นำดาบโค้งที่มีลวดลายที่ฝักดาบเปนทอง แลฝงงด้วยเพชรพลอย จากพระคลังหลวง ไปเปนของกำนัลแก่กัปตันฮอลันดาเซบอลด์

ในวาระเดียวกนนน้นน ออกญากลาโหมก็ได้ให้จ้างคนให้ไปปพ่อยข่าวไปทั่วกรุงศรีอยุทธยา ว่า ออกญาเสนาภิมุขได้ทำความตกลงเปนพิเศศกับกัปตันเชาฮอลันดาผู้นี้ แลว่าออกญาเสนาภิมุขมีเจตนาที่จรวมกำลังลูกเรือสินค้าเข้ากับกองกำลังทะหาญญี่ปุ่น เพื่อโจมตีพระเจ้าแผ่นดินในวงงหลวงเปนการแก้แค้นให้กับออกญากำแหงผู้เปนสหายรักของออกญาเสนาภิมุขข่าวลือนี้ได้ส้างความหวั่นวิตกให้กับขุนางแลราษฎร ตลอดจนคนทั่วไป เถิงขนาดคนเหล่าน้นนพกพาอาวุทธไว้ติดตัว

แต่นั่นหมีใช่จุดมุ่งหมายที่แท้จริงของออกญากลาโหม ที่จต้องการให้คนสยามต่อต้านเชาฮอลันดาฤๅทะหาญญี่ปุ่น แต่แท้ที่จริงแล้วออกญากลาโหมต้องการก็คือหาให้ออกญาเสนาภิมุขเปิดโอกาสให้เขา

ได้พบ เพื่อที่ออกญากลาโหมจได้เกลี้ยกพ่อมตกแต่งเรื่องออกญากำแหง ให้กับออกญาเสนาภิมุขได้เท่ารั้นน

จากการที่ออกญาเสนาภิมุขหมียอมเข้าเฝ้าประชุมขุนนาง แล ประกอบกับข่าวลือที่เกิดขึ้นนี้ทำให้ทุกฝ่ายมีความสงสัยในตัวของออกญาเสนาภิมุขเปนหย่างยิ่ง ดงงนั้นนขุนนางทั้งหลายจึ่งขอให้ออกญากลาโหมออกพระราชโองการเรียกตัวให้ออกญาเสนาภิมุขมาที่พระราชวงง เพื่อให้ความกระจ่างในเรื่องที่เกิดขึ้นนี้ออก ญากลาโหมรู้ดีว่าแม้ได้อาไศรยเสียงของขุนนาง ออกพระราชโองการเรียกตัว ออกญาเสนาภิมุขก็จไม่มา ซึ่งก็เปนเช่นนั้นน เมื่อได้รับพระราชโองการเรียกตัวเข้าเฝ้า ออกญาเสนาภิมุขก็มิได้ไปยงงพระราชวงงโดยอ้างว่าป่วย อันเปนข้อแก้ตัวธรรมดาสามัญของขุนนางไทในเมื่อไม่ปรารถนาจเข้าเฝ้า ซึ่งก็นับว่าเปนไปตามอุบายของออกญากลาโหมที่วางไว้หย่างซับซ้อน

ออกญากลาโหมได้อาไศรยคำอ้างว่าป่วยของออกญาเสนาภิมุขนี้ กราบทูลขอพระราชโองการสั่งให้ตนไปเฌี่ยมดูอาการป่วยของออกญาเสนาภิมุขแทนพระองค์ เมื่อเปนดงงนี้ออกญาเสนาภิมุขจึ่งไม่อาจปฏิเสธให้ออกญากลาโหมเข้าพบได้อีกต่อไป

ออกญาเสนาภิมุขได้ส่งเสียงหย่างเกรี้ยวกราดแลโกรธจัด สอบถามเรื่องออกญากำแหงถูกสั่งประหาร ต่อออกญากลาโหมซึ่งตีสีหน้าหย่างเศร้าสร้อย พูดเสียงสั่นครือน้ำตาคลอเบ้า อ้างเหตุผลมากมายหลายประกาน แลแส้งอ้อนวอนร้องขอจนในที่สุดออกญาเสนาภิมุขก็หลงติดบ่วงในกลอุบายอีกครั้งนึง โดยออกญาเสนาภิมุขได้กลับมาสัญญาที่จมีมิตรภาพกับออกญากลาโหมเช่นเดิม

ส่วนลึกของการเดิรทางไปสร้างมิตรภาพของออกญากลาโหมให้เกิดขึ้นกับออกญาเสนาภิมุขนั้นน เปนขั้นเริ่มต้นเพื่อกำจัดออกญาเสนาภิ

มุข ซึ่งเปนเพียงผู้เดียวที่กล้าท้าทายอำนาจของเขา แลเขาก็เชื่อว่าในที่สุดจากสาเหตุการมรณกรรมของออกญากำแหงนี้ ออกญาเสนาภิมุขจหมีวางใจยเขาเช่นแต่ก่อน แม้ว่าจได้มีมิตรภาพกนนใหม่แล้วก็ตาม แก้วแตกแล้วย่อมยากประสานให้ไร้รอยร้าว

ดงงนั้นน เพื่อให้บรรลุความประสงในเรื่องนี้ แลเพื่อเปนการกำจัดออกญาเสนาภิมุขให้เด็ดขาดก็โดยการมอบความตายให้เสีย แลจต้องให้เสียชีวิตในที่ห่างไกลจากเมืองหลวง เพื่อมิให้กองกำลังทะหาญญี่ปุ่นสามารถกลับมาล้างแค้นออกญากลาโหมที่กรุงศรีอยุทธยาได้

การดำเนินแผนการสังหารออกญาเสนาภิมุขจึ่งถูกวางขึ้นหย่างแยบยลยิ่ง ออกญากลาโหมจึ่งเสนอความเหนต่อที่ประชุมขุนนางแลเสนาบดีว่า " เนื่องด้วยความยุ่งยากในสยามที่ผ่านมา รวมทั้งการกบฏแลความหมีเชื่อถ้อยคำของขุนนางจำนวนมาก ทำให้มีความจำเปนต้องเรียกตัวบรรดาเจ้าเมือง ตามหัวเมืองห่างไกล เค่ามาเพื่อดื่มน้ำพิพัฒน์สัตยาต่อน่าพระเจ้าอยู่หัวที่พระราชวงงอีกครั้งนึง " คำกล่าวของออกญากลาโหมนั้นนฟงงแล้วดูเปนที่น่าเชื่อถือหย่างยิ่ง จึ่งทำให้ขุนนางทั้งหลายเหนชอบพร้อมกนน โดยให้เรียกเจ้าเมืองทั้งหลายเค่ามายงงกรุงศรีอยุทธยา ตามความเสนอของออกญากลาโหมโดยพลัน

ดงงนี้ ออกญากลาโหมจึ่งมีคำสั่งส่งไปยงงออกญานครศรีธรรมราช ที่ทำดงงนี้เพราะออกญากลาโหมได้ส่งคนไปดำเนินการในทางลับเพื่อก่อเหตุให้ออกญานครไม่สามารถมายงงเมืองหลวงได้ เนื่องจากสถานการณ์ของเมืองนครเอง ที่เชาปัตตานีกำลังบับคั้นรุกรานที่จทำสงครามด้วย แลภายในเมืองนครเองประชาชนก็กำลังจลุกขึ้นก่อกบฏในเรววัน แลเมื่อเถิงวันที่เจ้าเมืองทั้งหลายจต้องมาพร้อมกนนดื่มน้ำพิพัฒย์สัตยา แต่ออกญานครไม่มา ก็จเปนเหตุที่ออกญากลาโหมสามารถกล่าวหาว่าเจ้าเมืองนครศรีธรรมราชเปนกบฏ แลจได้ถือโอกาสนี้ส่งออกญาเสนาภิมุขพร้อมกับกองทะหาญญี่ปุ่นออกไปจับกุมออกญานคร ดงงนั้นนจึ่งได้ส่งพระบรมราชโองการประทับตราโกษาธิบดี เปนตราต่ำที่สุดในการบริหารแผ่นดิน ซึ่งจไม่ใช้กับเจ้าเมืองไปโดยม้าเรวเร่งด่วน

เมื่อออกญานครได้รับพระบรมราชโองการที่ประทับตราโกษาธิบดี ก็มีแลประหลาดใจ แลเหนว่าตราประทับพระบรมราชโองการนั้นนชี้ชัดว่า หมีใช่เรื่องสำคันเร่งด่วนที่ต้องปฏิบัติ แต่เปนการส่งมาเพื่อให้เจ้าเมืองรับทราบทราบเท่ารั้นน เมื่ออ่านข้อความภายในก็เพียงแต่เชิญให้เจ้าเมืองเดิรทางไปร่วมในพิธีงาน ซึ่งหมีรู้ว่าเปนงานอะไร เพราะว่าข้อความส่วนต่อจากนั้นนได้ถูกน้ำชำรุดเสียหายไม่สามารถ

อ่านรู้ได้ แต่เถิงหย่างไรก้ตาม ออกญานครก็ไม่สามารถจทิ้งเมืองนคร ไปในช่วงสถานการณ์อันพ่อแหลมได้ จึ่งตัดสินใจยไม่เดิรทางไปยงง เมืองหลวงตามคำแนะนำของมิตรสหายแลขุนนาง พร้อมกับให้นกกการ ผู้ส่งสารนั้นนกลับไปกราบทูลความจริงที่ไม่อาจไปร่วมงานที่พระองค์ แจ้งมาในพระราชโองการนั้นนได้ด้วยสถานการณ์รอบข้างบงงคับ ทั้ง ยงงให้กราบทูลความจริงว่าออกญานครมีความจงรักภักดีต่อ พระมหากษัตริย์ที่ถูกต้องตามกดมนเทียรบาลของสยามด้วย

ออกญากลาโหมเมื่อได้รับคำตอบจากออกญานคร ก็เหนสมค งงกลอุบายที่ตนได้วางไว้ เพราะเปนโอกาศให้ตนกล่าวตำหนิติเตียน การกรทำของขุนนางผู้นี้พระจ้าแผ่นดินในที่ระชุมน่าขุนนาง ทำให้เห นว่าออกญานครเปนขุนนางที่ขาดความเชื่อฟงงแลมีน้ำใจยคิดคดเปนก บฏ ทั้งเปนทางให้ขุนนางตัดสินลงไปว่า ควรจส่งเจ้าเมืองคนใหม่ไป แทนพร้อมด้วยคำสั่งจับออกญานครโดยเรวที่สุด แลส่งตัวออกญานครมา ขังที่กรุงศรีอยุทธยาเพื่อลงโทษฐานเปนกบฏ

ครั้นตกลงใจยคงงนี้ ออกญากลาโหมจึ่งแถลงต่อที่ประชุม เสนาบดีว่า การปกครองของออกญานครนี้สำคันที่สุดในอาณาจักร เนื่องจากภูมประเทศตัวเมืองเอง ซึ่งมีท่าเรือชายทำเลหลายแห่ง ทั้งมี

แม่น้ำสำคันอยู่หลายสาย เหตุผลประกานนึง คือการรุกรานขู่เข็ญของเชาปัตตานี แลเชาเมืองนครที่กระด้างกระเดื่อง จึ่งต้องการบุคคลที่เข้มแขงแลอาจหาญ เพื่อให้เปนที่หวาดหวั่นครั่นคร้ามของสัตรู จได้เค่ามายอมอ่อนน้อมด้วยความยำเกรง บุคคลผู้นี้จต้องสามารถจับกุมตัวออกญานครซึ่งเปนผู้ที่มีอิทธพล กอปรด้วยกำลังทะหาญน้อยใหญ่ ออกญากลาโหมกล่าวต่อไปว่า คุณสมบัติทั้งปวงที่จำเปนสำหรับงานนี้มีอยู่พร้อมในตัวของออกญาเสนาภิมุข แลว่าเพียงแต่อำนาจน่าที่ของออกญาเสนาภิมุขแลชื่อเสียงของกองทะหาญญี่ปุ่น ก็ย่อมสามารถรักษาพระราชอำนาจของพระเจ้าอยู่หัวในหัวเมืองไว้ได้

ออกญาเสนาภิมุข นั้นนรู้เท่าทันในอุบายของออกญากลาโหม ต้องการบอกปัดที่จรับน่าที่นี้ แลอยากอยู่ในพระราชวงงมากกว่า เพราะยงงมีความสงสัยในความซื่อสัตย์ของออกญากลาโหม ทั้งยงงเริ่มเชื่อว่าออกญากลาโหมต้องการกำจัดตนออกไปเสียจากราชสำนกก รวมทั้งออกญากลาโหมจต้องเปนผู้ที่ใช้อุบายฆ่าออกญากำแหงมิตรรักของออกญาเสนาภิมุขอีกด้วย

ความที่ออกญาเสนาภิมุขไม่เตมใจยในการรับตำแหน่งใหม่นี้ ทำให้ออกญากลาโหมแค้นเคืองใจยมาก ฉะนั้นนออกญากลาโหมจึ่งได้

วางกลอุบายที่แยบยลกว่าเดิม ซึ่งออกญาเสนาภิมุขจไม่มีโอกาศที่จคคด ค้านฤๅขัดขวางได้ ดงงน้นนเพื่อที่จให้กลอุบายของตนสำเรทธิ์ ออกญา กลาโหมจึ่งแสดงออกให้คนเหนว่าตนมีความเคารพนบนอบต่อออกญาเส นาภิมุขที่สุด แลไปเญี่ยมที่บ้านออกญาเสนาภิมุขทุกวัน

ในทุกครั้งที่ออกญากลาโหมไปเญี่ยม ก็จวางสีน่าแลน้ำเสียง แสดงความเปนทุกข์ เถิงภาระน่าที่ในการบริหารกิจการบ้านเมืองทั้งปวง ของตน แลบอกออกญาเสนาภิมุขว่า ตนไม่ต้องการให้ออกญาเสนาภิ มุขต้องไปพระราชวงงทุกวัน ต้องแสดงความเคารพตนในฐานะเปน ผู้แทนพระองค์พระมหากษัตริย์ แลว่าความจริงใจยแล้วตนจหมียอมรับ น่าที่นี้เลย ถ้าหากไม่เพราะถูกบงงคับโดยความเหนชอบของเหล่าขุน นางเสนาบดีทั้งหลาย ดงงน้นนจึ่งทำให้ตนต้องปฏิบัติตามขนบธรรมเนีย ประเพณีที่มีมา เพื่อควบคุมดูแลพวกขุนนางให้ปฏิบัติงานตามน่าที่ของ ตน เพื่อปล่อยให้ออกญาเสนาภิมุขพ้นจากความหนกกอก แลพ้นจาก การอยู่ใต้บงงคับบัญชาที่พระราชวงงซึ่งเปนความจำเปน ออกญา กลาโหมได้กล่าวให้กับขุนนางแลคนทั่วไปว่า ตนได้กราบทูลขอให้พระ เจ้าอยู่หัวพระราชทานตำแหน่งเจ้าเมืองนครให้ออกญาเสนาภิมุข ใน ฐานะที่เปนคนกล้าหารที่สุดในสยามประเทศ มีความสามารถปฏิบัติพระ

ราชกิจของพระเจ้าอยู่หัวได้ดีที่สุด คำเสแส้งป้อยอเหล่านี้ได้หลั่งไหลเข้าหูออกญาเสนาภิมุขโดยตลอด แลหย่างได้ผล

ออกญากลาโหมได้ให้คนไปสืบข่าวที่บ้านของออกญาเสนาภิมุข ได้ความว่าออกญาเสนาภิมุขมีอารมณ์ที่ดีต่อตน จึ่งได้ส่งข้าราชบริภารคนสำคันให้มาตามออกญาเสนาภิมุขโดยพระกระแสรับสั่งให้เข้าเฝ้าพระเจ้าอยู่หัวเปนการด่วน

พระเจ้าอยู่หัวทรงต้อนรับออกญาเสนาภิมุขหย่างมีพระทัยดียิ่ง ทรงประกาศแต่งตั้งให้ออกญาเสนาภิมุขเปนเจ้าเมืองนคร พร้อมด้วยจัดพิธีการหย่างที่ไม่เคยปฏิบัติมาก่อน แลทรงสวมชฎารูปกรวยแหลมให้เปนพิธีมอบเกียรยศเจ้าเมืองที่ไม่เคยกรทำกับคนสามัญมาก่อน จึ่งทำให้ออกญาเสนาภิมุขไม่ภอใจยเปนหย่างยิ่งสำหรับประเพณีที่ผิดธรรมดา

อาการของออกญาเสนาภิมุขหมีได้รอดพ้นไปจากสายตาของออกญากลาโหม ด้วยความเกรงว่าออกญาเสนาภิมุขจไม่ยินยอมรับตำแหน่งนี้ ออกญากลาโหมจึ่งให้บ่าวไพร่นำของกำนัล แลของมีค่าอันมีทองคำ เงินเหรียญ เครื่องรูปพรรณ เพชรนิลจินดา แลสิ่งล้ำค่าที่หาได้ยากอื่น ๆ สิ่งเหล่านี้ได้ถูกนำไปใส่ไว้ในเรือที่ออกญาเสนาภิมุขนั่งมาจนเพียบแปล้ปริ่มน้ำ

เมื่อออกญาเสนาภิมุขซึ่งได้เปนออกญานครนั่งเรือนี้มาตามแม่น้ำมาจนเกือบจเถิงบ้านแล้วนั้นน ได้เกิดมีพายุฝนกระหน่ำใหญ่ ถ้าทะหาญญี่ปุ่นไม่กระโดดลงไปในน้ำแลเอาบ่าประคองเรือไว้ ออกญาเสนาภิมุขก็คงจจมน้ำตายไปพร้อมกับของกำนัลทั้งปวง รวมทั้งเครื่องยศที่เพ่อได้รับมา เชาไทส่วนมากที่เหนออกญาเสนาภิมุขขึ้นฝั่งแลพ้นไภยแล้ว กล่าวขวัญเถิงเหตุการณ์นี้ว่าเปนลางร้าย แลไม่นานนกกเหตุร้ายก็เกิดขึ้น

ออกญากลาโหมมิได้รับความศุขเลย จนกระทั่งออกญาเสนาภิมุขฤๅออกญานครได้ถวายสัตย์ปฏิญาณรับตำแหน่งใหม่ แลจนกระทั่งได้มอบหมายทะหาญที่จำเปนในการเดิรทางเสรจเรียบร้อยแล้วจึ่งได้โล่งใจย แลเพื่อให้ออกญาเสนาภิมุขนำทะหาญญี่ปุ่นทั้งหมดในประเทศนี้ไปกับตนด้วย ประชาชนในศรีอยุทธยาต่างพากนนโล่งใจยแลดีใจยไม่ต้องหวาดกลัวไภยดงงข่าวที่กระจายไปว่า ญี่ปุ่นจร่วมกนนกับฮอลันดาก่อกบฏยึดพระราชวงง จึ่งดีใจยที่เหนว่าพระราชวงงไม่มีคนญี่ปุ่นพวกนี้อีก แต่ไม่มีใครมองทะลุเข้าไปเถิงเจตนาของออกญากลาโหมเลย

อาสาญี่ปุ่นชายหญิง ในชุดขุนนางไทอยุธยา

บัดนี้ออกญากลาโหมได้กำจัดข้อสงสัยต่าง ๆ ออกไปสิ้น แลเกือบไม่มีอุปสรรคอันใดในวิถีทางของตน ทั้งนี้เปนเพราะมรณกรรมของออกญากำแหงแลการยอมรับตำแหน่งของออกญาเสนาภิมุข ที่เดิรทางไป

พร้อมกับกองทะหาญญี่ปุ่นที่ทรนง ออกญากลาโหมจึ่งหันมายุงยงเกลี้ยกพ่อมบริวารแลพรรคพวกของตนทีละน้อย ๆ ว่าพระเจ้าแผ่นดินยงงทรงเปนเด็ก มีอุปนิสัยสันดานหบาบช้าชั่วร้ายแลไร้สมรรถภาพ ทั้งเาริมว่าเปนการขัดต่อกดหมายบ้านเมืองขนบทำเนียมประเพณีแลสามัญสำนึก ที่จมอบความเปนใหญ่แลอาณาจักรที่มีอำนาจให้ตกอยู่ในมือของเด็ก

ออกญากลาโหมปรับทุกข์ให้คนเหล่านี้ฟงงว่า ตนคงตกอยู่ภายใต้น่าที่ซึ่งพวกขุนนางบงงคับให้ต้องทำ แลว่ามีเหตุผลหลายประกานที่ทำให้ตนอยากจไปเสียจากน่าที่นี้ กลับกล่าวว่ามีเหตุผลที่น่าเกรงต่อไปว่า เมื่อพระเจ้าแผ่นดินทรงได้อำนาจเตมในการปกครองแล้วพระองค์จทรงเชื่อบรรดาคนที่อิจฉาในความมีโชคดีของตน แลคงจทรงเชื่อฟงงคำพูดของสัตรูของตน ซึ่งจเพียนเพ็ดทูลเถิงคาวามเกลียดชังที่มีคนต่อตนโดยส่วนตัว จเปนที่ระแวงสงสัย แลคงจกล่าวติเตียนการบริหารแผ่นดินในระหว่างที่รับตำแหน่ง เขากล่าวว่าผลที่เกิดคงจทำให้เขาไม่สามารถรักษาตัวให้พ้นไภย จากเงื้อมหัตถ์ที่โหดร้ายของพระเจ้าแผ่นดิน ผู้ซึ่งแม้ในเวลาที่ทรงพระเยาว์อยู่นี้ ยงงทรงแสดงให้เหนโดยแจ่มแจ้ง เถิงสิ่งที่ตนหวงงว่าจได้รับจากพระองค์เพื่อที่จป้องกนนความยุ่งยาก ซึ่งทั้งทั้งอาณาจักรอาจหวั่นกลัวว่าจเกิดขึ้น เนื่องจากพระอารมณ์ขุ่นมัวของพระองค์

ออกญากลาโหมจึ่งเสนอความคิดต่อพรรคพวกของตนว่า น่าจเปนการเหมาะสม ถ้าหากจส่งพระองค์ไปให้ได้รับการสึกสา โดยให้อยู่ในความดูแลของพระภิกษุสงฆ์ ผู้ซึ่งอาจจแก้ไขกพ่อมเกลาพระอารมณ์ของพระองค์ โดยวิธีการสั่งสอนอบรมอันดีตามครรลองแห่งศีลธรรม

ออกญากลาโหมพูดว่า บรรดาขุนนางควรจเลือกประมุขขึ้นคนนึง ซึ่งจปกครองประเทศในตำแหน่งผู้สำเรทธิ์ราชการแทนพระองค์ ทำน่าที่ของ "พระเจ้าแผ่นดิน" จนกว่าพระเจ้าแผ่นดินองค์ที่แท้จริงจทรงบรรลุติติภาวะ ครั้นนแล้วผู้สำเรทธิ์ราชการแผ่นดินก็จมอบอำนาจน่าที่ทั้งปวง แลสิทธิทุกหย่างในการเปนพระเจ้าแผ่นดินนั้นน ตลอดจนฐานันดรศักดิกษัตริย์คืนให้กับพระองค์ต่อไป

เมื่อออกญากลาโหมแจ้งข้อเสนอนี้ต่อพรรคพวกของตน ก็ได้รับความยินยอมแลเหนชอบดีด้วยทั้งหมด ทำให้ออกญากลาโหมไม่หวั่นที่จเสนอเรื่องนี้ต่อที่ประชุมเสวกามาตย์ขุนนางทั้งปวง โดยแสดงเหตุผลว่าเพื่อสถานการณ์อันดีงามของบ้านเมือง แลเพื่อความสงบศุขของราษฎรทั้งเพื่อรักษาความเคารพนับถือที่มีต่อราชอาณาจักรนี้ ของบรรดากษัตริย์

แลเจ้านายประเทศใกล้เคียง จึ่งจำเปนหย่างยิ่งที่จต้องเชิญเสด็จยุวกษัตริย์ไปประทับอยู่ในพระอารามเสียระยะเวลานึง แลแต่งตั้งผู้ที่สมควรรับน่าที่ "พระเจ้าแผ่นดิน"ชั่วคราว

ออกญากลาโหมแส้งทำเปนร้อนรนปฏิเสธตำแหน่งนี้ เถิงกับยืนกรานว่าตนควรที่จพ้นจากตำแหน่งราชองครักษ์แลผู้สำเรทธิ์ราชการแผ่นดิน ซึ่งขุนนางเหล่านั้นนมอบให้ตน ออกญากลาโหมกล่าวว่า ตนจหมียอมถูกบงงคับให้รับน่าที่ที่สูงกว่าตำแหน่งที่ได้รับอยู่แล้ว

ด้วยการกรทำของออกญากลาโหมครั้งนี้ เปนเหตุให้ที่ประชุมมองเหนเจตนาหย่างแท้จริงของออกญากลาโหม จึ่งไม่มีผู้ใดกล้าที่จไม่สนับสนุนความเหนที่ออกญากลาโหมนี้ น้อยคนก็เหนด้วยเพราะความรักใคร่หย่างจริงใจย ส่วนใหญ่ให้ความเหนด้วยเพราะความหวาดกลัวออกญากลาโหมแลพรรคพวก

ฉะนั้นน พระเจ้าแผ่นดินจึ่งถูกส่งไปทรงผนวชเปนสามเณร แลให้ประทับอยู่ ณ วัดเดิม อันเปนวัดซึ่งสมเดจพระสังฆราชทรงจำพรรณาที่นั่น แลเปนที่แน่นอนออกญากลาโหมได้รับเลือกให้มีตำแหน่ง "พระเจ้าแผ่นดินชั่วคราว" แล ผู้สำเรทธิ์ราชการแผ่นดิน โดยมีอำนาจเท่ากับฐานันดรศักดิกษัตริย์ ขุนนางก็ต่างต้องเคารพนบนอบทำตนเปน

ข้าราชบริพารชั่วคราว แลต้องถวายเกียรยศ แลสนองคำสั่งของออกญา กลาโหมด้วยกริยาเดียวกนนกับพระราชโองการของพระเจ้าแผ่นดิน ออกญากลาโหมก็ยงงทำสงวนถ้าทีแลแส้งทำเปนว่ายอมรับตำแหน่ง เพราะจำใจย

เมื่อเปนไปตามกลอุบายที่ตนได้วางไว้ เพื่อให้ขุนนางเหล่าเสวกามาตย์ยอมรับตนด้วยความจริงใจ โดยจต้องไม่มีการต่อต้าน แลเปนหนทางนำไปยงงเป้าหมายสูงสุดที่ตนต้องการ ออกญากลาโหมจึ่งต้องวางกลต่อไปอีกเพื่อจุดมุ่งหมายนั้นน โดยในระยะเริ่มแรกที่เข้ารับตำแหน่งผู้สำเรทธิ์ราชการ ก็ทำกริยาว่าตั้งน่าตั้งตาทำงานหย่างดีเญี่ยม สั่งการแลดำเนินงานปกครองให้ทุกคนเหนว่าเปนผู้รอบคอบ มีความระมัดระวงง มีความเมตตากรุณา ออกญากลาโหมแข้ไดทำบุญตั้งโรงให้ทาน ปพ่อยสัตว์ ลดส่วยสาอากรแก่ประชาชน ช่วยเหลือเชาต่างด้าวทุกประเทศ แลยงงส่งสารไปยงงเจ้าเมืองแลประเทศใกล้เคียงในนามตน ทั้งนี้เพื่อส้างฐานความหม้นนคงในฐานะของตน แลด้วยการวางกลนั้นนไม่นานก็ทำให้ขุนนางเปนอันมากประชุมกนนแลลงความเหนว่า สมควรที่จมอบอาณาจักรแลมงกุฎกษัตริย์ให้ ด้วยเหตุที่เปนผู้เหมาะสมในตำแหน่งกษัตริย์ที่ถูกต้องหย่างแท้จริง

ขุนนางที่ลงความเหนในเรื่องนี้ โดยคำนึงเถิงประโยชนที่จสล้างโชคลาพของตน ส่วนคนอื่น ๆ เหนคล้อยตามเพราะกลัวอำนาจของออกญากลาโหม โดยส่วนตัวของออกญากลาโหมเองนั้นนก็บอกแกพรรคพวกของตนว่า อณาจักรนึงจมีกษัตริย์ ๒ พระองค์หมีได้ แลว่าตนเองคงจประสบอันตรายทำนองเดียวกับที่ได้รับตำแหน่งราชองครักษ์แลผู้สำเรทธิ์ราชการแผ่นดิน วันนึงข้างน่าคงจต้องกลับมาเปนข้าแผ่นดินอีก เมื่อเยาวกษัตริย์ขึ้นครองราชบัลลังก์ พระองค์คงจหาทางจับผิดแลมีใจยอิจฉาริษยาเช่นเดียวกนน ดงงนั้นนเพื่อสงวนชีวิตไว้ภาคน่า

ออกญากลาโหมจึ่งทำทีว่าไม่ต้องการตำแหน่งนี้อีกแล้ว แลกล่าวด้วยเสียงเด็ดเดี่ยวน่าเชื่อถือว่า ตกลงใจยที่จลาออกจากตำแหน่งผู้สำเรทธิ์ราชการแลฐานันดรศักดิ "พระเจ้าแผ่นดิน" ชั่วคราว ซึ่งขุนนางเหล่านั้นนยกย่องให้เกียรติ ประกานสำคันที่ต้องลาออกนั้นนเพราะเหนว่า ขุนนางทั้งหลายนี้ล้วนอยู่ในภาวะพ่อแหลมต่ออันตรายเช่นเดียวกนน

เหล่าขุนนางจึ่งประชุมปฤกษาหารือกนนเปนพิเศศหลายครั้งในเรื่องนี้ หลังจากที่ได้พิศจารณาเหตุผลที่ออกญากลาโหมได้วางกลให้คิดเชื่อตามไว้ก่อนแล้ว ขุนนางทั้งปวงจึ่งเหนพ้องต้องกนนกับความคิดของ

เสนาบดีที่ปฤกษาแลขุนนางสำคันบางคน มตินี้ได้ผ่านที่ประชุมนายทะหาญทั้งปวง ซึ่งลงความเหนว่า การมีพระเจ้าแผ่นดิน ๒ พระองค์ในประเทศเดียวกนน ไม่เพียงแต่จเปนอันตรายหย่างใหญ่หลวงอันจเปนผลร้ายแก่ประเทศเท่ารั้นน แต่ยงงจทำความหายนะให้เกิดขึ้นแก่พวกตนแลโคตรเง่าหย่างหลีกเลี่ยงหมีได้ เพื่อป้องกนนอันตรายทั้งสองประกานนี้ จึ่งจำต้องกำจัดเยาวกษัตริย์ซึ่งไร้ความสามารถในการครองราชย์ แลเลือกบุคคลที่ได้ประกอบคุณงามความดีปกครองบ้านเมืองด้วยความยุติธรรม แลได้แสดงให้เหนเปนที่ประจักษ์ว่า มีคุณค่าสมกับเกียรติยศอันสูงส่งนี้ขึ้นเปนกษัตริย์แทน ครั้นนที่ประชุมทั้งหมดยอมรับข้อเสนอนี้แล้ว ก็จัดดำเนินการตามข้อตกลงซึ่งมีผลลัพที่อยุติธรรมยิ่งสำหรับเยาวกษัตริย์ที่มีพระชนม์เพียง ๑๐ พรระวษาเท่ารั้นน

ออกญากลาโหมเปนคนเดียวเท่ารั้นนที่ร่าเริงอยู่ในใจย แต่กลับแสดงกริยาแส้งทำเปนรักใคร่อาลัยในเยากษัตริย์ ด้วยการแสดงว่าไม่เตมใจยเปนหย่างยิ่งแลจหมียอมทำตามข้อเสนออันอยุติธรรมนี้ แลแสดงอาการเช่นนั้นนเพื่อให้เหนว่า จนจำเปนจำใจยต้องฝืนใจยยอมจำนนต่อเสียงข้างมาก

พระเจ้าแผ่นดินผู้ทรงพระเยาว์ถูกนำมาจากวัดเดิมอันเปนสำนักกสึกสาในทันที แล้วพรรคพวกของออกญากลาโหมก็ใช้อุบายทั้งหลายนั้นนให้พระองค์ทรงเปลื้องผ้ากาสาวพัตร์ออกจนได้ในที่สุด แล้วนำพระองค์ไปยงง สถานที่เดียวกับที่พระมหาอุปราชผู้เปนลุง พระเชษฐากับพระราชมารดาซึ่งถูกสำเรทธิ์โทษหย่างไร้มนุษยธรรม ทั้งนี้ก่อให้เกิดความเศร้าโศกหย่างใหญ่หลวงในหมู่ราษฎรผู้จงรักภักดีทั้งปวง เยาวกษัตริย์พระองค์นี้ได้ขึ้นเสวยราชเพียง ๑ เดือน กับ ๖ วัน เท่ารั้นน

ขณะเมื่อพระองค์ทรงถูกถอดออกจากราชบัลลังก์ เพื่อนำไปสู่ตะแลงแกง เมื่อพระองค์เสด็จมาเถิงสถานที่ประหารชีวิต ทรงคร่ำครวญร่ำไห้แลตรัสว่า '' ทำไมฉันจึ่งต้องตายตั้งแต่อายุยงงไม่เถิง ๑๑ ปีด้วยเล่า ยงงไม่เพียงภออีกฤๅที่ ๆ ประชุมกระหายเลือดได้สำเร้จโทษลุง พี่ชาย แล พระราชมารดาของพี่ชายฉัน แลจแย่งมงกุฎจากฉันไปโดยไม่ต้องสำเรทธิ์โทษฉันมิได้ฤๅ ปพ่อยให้คนซึ่งได้รับเลือกให้เปนกษัตริย์เขาครองราชสมบัติไปซิ แล้วให้เขาเหล่านั้นยอมให้ฉันมีชีวิตอยู่ต่อไปเถิด''

ถ้อยคำเหล่านี้สั่นสะเทือนหัวใจของทุกคนที่อยู่ ณ ที่นั้นน แม้แต่เหล่าเพชฌฆาตก็แสดงความโศกเศร้าร่ำไห้สะอึกสะอื้น ด้วยรู้ดี

ว่าเปนคำสั่งสำเรทธิ์โทษที่อยุติธรรมแลโหดร้าย หย่างไรก็ตาม เพชฌฆาตก็จำต้องปฏิบัติให้เปนไปตามคำสั่ง เยาวกษัตริย์จึ่งต้องสวรรคตในพระชนม์เพียง ๑๐ พรรษา

ลุศักราช ๙๗๔ ภายหลังพระเจ้าแผ่นดินผู้ทรงพระเยาว์สวรรคตแล้ว ออกญากลาโหมผู้สำเรทธิ์ราชการแผ่นดิน ได้ประกาศตนเปนพระเจ้าแผ่นดินสยามโดยสมบูรณ มีพิธีราชาภิเษกใหญ่โต ขณะน้นนพระองค์มีอายุ ๒๙ พรรษา เฉลิมพระนามว่า พระองค์ศรีธรรมราชาธิราช เพื่อขจัดปัญหาแลให้พระองค์มีเชื้อสายเปนวงศ์กษัตริย์บ้าง พระองค์จึ่งทรงนำเอาพระธิดาองค์โตของพระกนิษฐาของพระเจ้าทรงธรรมมาเปนชายาองค์ที่ ๔ ต่อจากชายาเอก ๓ พระองค์ แลพระราชทานพระธิดาองค์ที่สองของพระเจ้าทรงธรรมให้กับออกญาศรีวรวงศ์ซึ่งได้ถูกสถาปนาให้เปนพระศรีสุธรรมราชามหาอุปราช พระราชทานบ้านหลวงให้อยู่ที่ริมวัดสุทธาวาสในคราวเดียวกนน พระองค์ปราถนาที่จได้พระราชมารดาของเยาวกษัตริย์ที่เพ่อสวรรคต ซึ่งพระนางเปนสตรีสยามที่สวยงามที่สุดในอาณาจักรมาเปนสนม จึ่งมีกระแสรับสั่งให้ข้าหลวงไปเชิญเสด็จพระนางมายงงพระราชฐานชั้นใน แต่พระนางมีความเกลียดชังที่ออกญากลาโหม ซึ่งได้ฆ่าพระโอรสของพระองค์เพื่อแย่งชิงมงกุฎ โดยวางอุบายข้ออ้างเพื่อขึ้นเปนกษัตริย์ พระ

นางจึ่งมีความรังเกียจพระเจ้าแผ่นดินองค์ใหม่เปนหย่างยิ่ง ทรงปฏิเสอย่งเด็ดขาดหมียอมเสด็จไปยงงพระราชวงงตามกระแสรับสั่งที่มีมาเถิงพระนาง

ในที่สุดเมื่อเหนว่าพระเจ้าแผ่นดินจบงงคับพระนางโดยพละกำลัง พระนางจึ่งได้ตรัสว่า "แผ่นดินนี้ พระจ้าแผ่นดินเจ้าชีวิตของฉันน้นนไม่มีอีกแล้ว แลโอรสของฉันก็สวรรคฅแล้วด้วย ฉันเองก็เหนื่อยหน่ายต่อชีวิต ฉันเหนว่าไม่มีประโยชนอันใดที่จมีชีวิตอยู่อีกต่อไปเพื่อทั้งสองพระองค์น้นนอีก แต่ขณะที่ฉันยงงมีลมหายใจยอยู่ ร่างกายของฉันจต้องอยู่หย่างบริสุทธิ์ แลจไม่ยินดีในโจรแย่งราชสมบัติแลทรราชเช่นบุคคลผู้นี้เลย"

พระเจ้าแผ่นดินทรงกริ้วเปนที่สุดต่อการปฏิเสธ จากคำตอบที่เผ็ดร้อน แลการตำหนิติเตียน หย่างรุนแรง ที่จี้จุดความจริงในส่วนลึกของพระองค์ ขณะนี้พระองค์หมีใช่ออกญากลาโหมแล้ว แลไม่ต้องเกรงกลัวใครในอาณาจักรนี้อีก ธาตุแท้อันประกอบขึ้นมาเปนร่างกายแลจิตใจของพระองค์ ก็ถูกเผยให้กับประชาชนในอาณาจักรได้เหนความโหดเหี้ยมที่ถูกเกบส้อนไว้ภายใน ได้แสดงออกมาโดยพระองค์ไม่ทรงสนพระทัยว่า ขุนนางฤๅประชาชนที่ได้รับรู้น้นนจมีความรู้สึกหย่างไรกับการกรทำทั้งหลายของพระองค์นับแต่โอกาศนี้ไป คือพระองค์ได้รับ

สั่งให้เพชฌฆาตคร่าเอาตัวพระนางไปที่ริมฝั่งน้ำ ให้สับร่างของพระนางออกเปน ๒ ท่อน ร่างส่วนที่มีหัวติดอยู่นั้นนให้ตรึงติดกับขาหยั่งไม้ไผ่หย่างไรก็ตาม ภายหลังประจานอยู่ ๒ วัน พระภิกษุสงฆ์ได้กราบทูลขอร้อง พระองค์จึ่งทรงอนุญาตให้ปลดร่างนี้ลง แลพระภิกษุสงฆ์นั้นนก็ได้จัดการทำพิธีสงฆ์แลเผาหย่างเงียบ ๆ ปราศจากพิธีรีตอง

เหตุการณ์สังหารมาตุคามผู้บริสุทธิ์เช่นนี้มิได้หยุดลงเพียงเท่านี้ พระองค์ได้เอานางสนมคนอื่น แลพระธิดาของเจ้าทรงธรรมองค์อื่น ๆ ที่ยังงสาวแลมีรูปโฉมงดงามมาเปนนางสนม ผู้ใดที่ปฏิเสธก็จถูกประหัตประหารหย่างทารุณทรมาน การลงโทษมาตุคามเช่นนี้ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนในอาณาจักรสยามแต่ครั้งโบราณ เมื่อมีการเปลี่ยนแผ่นดินราชวงศ์ที่เปนหญิงชราจถูกกักกนนอยู่ในวงงอันเปนที่อยู่ของนางสนมแลได้รับการเลี้ยงดูหย่างแร้นแค้นประดุจนางทาส

การประหัตประหารพระชนม์ชีพกษัตริย์โดยออกญากลาโหมเถิง ๓ พระองค์ติดต่อกนน นับเปนความสะเทือนใจให้เกิดขึ้นกับประชาชนโดยบุคคลเพียงคนเดียว แลเกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาอันสั้น แต่ด้วยอำนาจแลความเหี้ยมโหดทารุณของพระเจ้าแผ่นดินองค์ใหม่ ไม่มีผู้ใดกล้าแสดงความรู้เศิกเศร้าโศกเสียใจ ฤๅแม้แต่ร้องไห้ ในการต้อง

สูญเสียเลือดเนื้อของคนบริสุทธิ์เปนอันมากเลย เพราะด้วยคำสั่งของ ออกญากลาโหม ที่ได้รับเลือกเปนพระเจ้าแผ่นดินองค์ใหม่นี้มีว่า เพียงแต่สงสัยว่าใครโศกเศร้า ฤๅร้องไห้ให้กับผู้ที่ถูกลงโทษ คนผู้นั้นนก็ต้องได้รับโทษเสียแล้ว พระเจ้าแผ่นดินองค์ใหม่ได้จัดให้ทะหาญลาดกระเวนสอดส่องส่อง แลจับกุมลงโทษประหารผู้แสดงความเศร้าโศกนั้นน

ในกรุงศรีอยุทธยามีพี่น้อง ๒ สาว ซึ่งเคยรับใช้เปนนางกำนัลของพระราชมารดาของเยาวกษัตริย์ที่เพ่อสวรรคต เมื่อได้ข่าวว่าพระนางได้ถูกประหาร พี่น้องนี้ก็ได้กอดกนนร้องไห้สงสารในชะตากรรมของพระนางแลราชโอรสอยู่ในบ้านของตน เสียงร่ำไห้ได้ดงงออกไปข้างนอก ทะหาญผู้ลาดกระเวนสอดส่องจึ่งได้กุมตัวสาวสองพี่น้องไปยงงพระราชวงง พระเจ้าแผ่นดินได้มีรับสั่งให้จิกผมสาวทั้งสองลากไปยงงฝั่งน้ำ แลให้ผูกเข้ากับหลักเอาต้นกกรัดรอบคอ ห้อยดึงไว้ไม่ให้เท้าแตะเถิงดิน แล้วพระองค์มีรับสั่งให้แหวะผ่าร่างออกเปนสองซีก แล้วใส่เครื่องถ่างปากไว้ สาวทั้งสองถูกปพ่อยให้ตายในลักษณะเช่นนี้ด้วยความทรมาณหย่างสุดพรรณา

เมื่อบิดาของสาวทั้งสองทราบเรื่องที่เกิดขึ้นกับบุตรี ก็รีบตรงไปยงงที่ประหารชีวิตแลแสดงความโศกเศร้าร่ำไห้เสียใจยในการจากไป

ของบุตรีทั้งสองที่ต้องถูกลงโทษหย่างเหี้ยมโหดแลอยุติธรรม ซึ่งเปน ธรรมดาของบิดาที่ต้องมีความรักผูกพันต่อบุตร เปนธรรมชาติของมนุษย์ ที่ต้องเกิดความรู้สึกเช่นนั้นน เมื่อได้เหนภาภอันน่าสังเวชสยดสยอง แต่ การกรทำของเขานั้นนขัดต่อพระราชโองการ ซึ่งห้ามมิให้คนสยามทั้ง แผ่นดิน ร้องไห้ ฤๅแสดงความโศกเศร้า ไม่ว่ากรณีใดทั้งสิ้น หากผู้ใด ฝ่าฝืนก็จถูกลงโทษประหารฐานกบฏคิดร้ายต่อพระเจ้าแผ่นดิน ดงงนั้นน บิดาของสองสาวผู้บริสุทธิ์ที่ถูกประหารหย่างวิปริตนั้นน ก็ถูกคร่าตัวไป ลงโทษ แลพระเจ้าแผ่นดินทรงทราบก็ทรงรับสั่งลงโทษชายผู้บริสุทธิ์แล ไร้ทางต่อต้านคนนี้โดย ให้ผ่าร่างชายคนนี้เปนสองซีกเหมือนผ่าปลาที่ ตากแห้ง แล้วแขวนไว้บนขาหยั่ง ในขณะที่ผ่าตลอดร่างเขานั้นนยงง มิได้ตายในทันที แต่เขาก็ตายในที่สุดบนขาหยั่งนั้นน ความเหี้ยมโหด ของพระเจ้าแผ่นดิน ในการลงโทษด้วยวิธีอันวิปริตวิตถารนี้ ย่อมปิด ปากคนอื่น ๆ ทั้งปวง ทั้งปิดกั้นการแสดงออกต่อผู้คนให้เหนความ โศกเศร้าของแต่ละคน โดยสิ้นเชิง

ก่อนนั้นนเดือนนึงพระเจ้าเชียงใหม่ แลเจ้านครน่านซึ่งเปนพี่ น้องกนน เกิดมีเรื่องบาดหมางกนน เพราะพระเจ้าเชียงใหม่ผู้พี่ ได้ ปกครองดินแดนมรดกในส่วนที่ดีกว่า แลมีประสงจรุกรานดินแดนที่เปน ส่วนแบ่งของน้อง เจ้าเชียงใหม่จึ่งได้ขับไล่เจ้านครน่านน้องชายออก

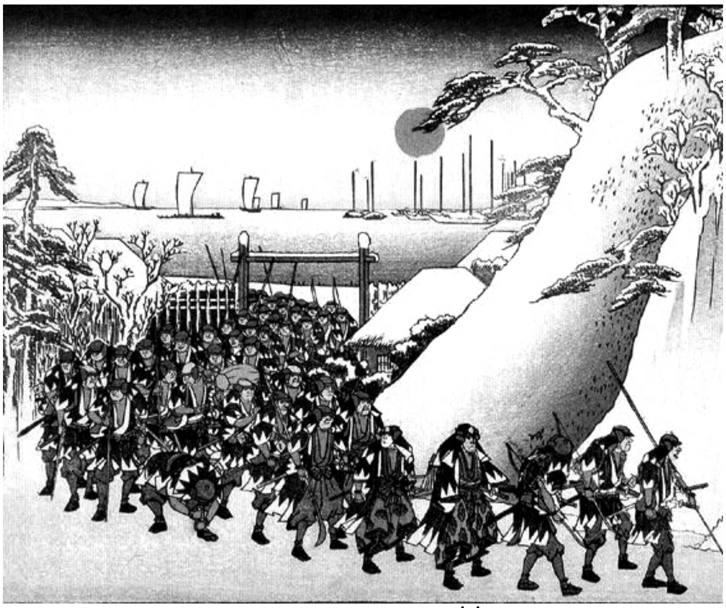
จากเมืองน่าน แลใช้กองทับบีบบงคับให้เจ้านครน่านต้องถอยเค่ามาในพื้นที่อาณาจักรสยามครองอยู่ พร้อมด้วยข้าทาสบริวาร แต่ภายหลังที่ได้พำนักอยู่ในแดนละว้าอันเปนของสยาม เมื่อสยามเปลี่ยนกษัตริย์ใหม่ ได้รู้เถิงความโหดเหี้ยมร้ายกาจของพระเจ้าแผ่นดินก็พากนนหนีแลกลับไปอยู่พี่ชายที่เมืองเชียงใหม่ พร้อมกับนำข้าทาสบริวารของตนกลับไป มีเชาสยามที่เกรงราชไภยได้ตามเจ้าเมืองน่านไปด้วย ๕๐๐ ครัว

เหตุการณ์ที่เจ้าเมืองน่านหนีกลับไปหาพี่ชายนี้ ทำให้พระเจ้าแผ่นดินสยามกังวลพระทัยมาก เพราะเกรงว่าพระเจ้าเชียงใหม่ เมื่อรู้เรื่องความเปนไปในสยาม แลได้รับรู้จากราษฎรสยามที่ติดตามขึ้นไปน้นนสำทับยุยง พระเจ้าเชียงใหม่ก็อาจจไปชักชวนพระเจ้าอังวะให้มาเปนปรปักษ์กับพระองค์ด้วย แลทรงเกรงว่ากษัตริย์ ๒ องค์นี้อาจรวมกำลังกนนทำสงครามกับพระองค์ เพราะเหตุนี้ พระองค์จึ่งตัดสินพระทัยที่จทำสงครามกับกษัตริย์ทั้งสองนี้นเสียก่อน พระองค์จึ่งทรงมีรับสั่งให้ประชุมพล ๙๐๐๐๐ คน ทะหาญเดิรเท่าแลทะหาญม้ารวมไปกับช้างเศิกเปนจำนวนมาก ซึ่งกองทับที่ใหญ่โตเช่นนี้สามารถยึดได้ทั้งอาณาจักรเชียงใหม่

ส่วนพระเจ้าแผ่นดินจเสด็จร่วมกับกองทับที่เหลืออยู่ตามไปเปนทับหลังในเวลา ๓ วันต่อมา ก่อนที่จเสด็จออกจากพระราชวงง

พระองค์จทรงทำพิธีส่งวิญญาณผู้รับใช้ให้กับพระพุทธเจ้าเยซู พิธีนี้ พระองค์กล่าวว่าวิญญาณของนางจเปนสื่อเถิงพระพุทธเจ้าเยซู อันจ บันดาลให้มีชัยชำณะในการเศิก โดยพระองค์จใช้ชีวิตของหญิง ๔ คน แรกที่พระองค์ทรงพบเปนเครื่องเซ่นสังเวยในพิธี โดยจสับหญิง เหล่านั้นนเปนท่อน ๆ แลใช้เลือดไขมัน แลไส้พุงของสตรี ๔ คนนี้ ชะโลมเรือพระที่นั่งของพระองค์ พระองค์ทรงทำพิธีอยู่ในเรือพระที่นั่ง โดยหมียอมเปิดพระวิสูตรเลยในขณะที่เรือเคลื่อนที่ไปในลำน้ำ กระทั่ง ทะหาญมหาดเล็กรายงานว่าให้ทรงทราบว่า ได้พบสตรี ๔ นางในเรือ ลำนึง พระองค์ก็ให้สังหารผู้บริสุทธิ์ทั้ง ๔ เพื่อพิธียัญถวายพระพุทธเจ้า เยซู จากการที่ได้สังหารหญิงไร้เดียงสาทั้ง ๔ พระองค์จึ่งมีรับสั่งให้ได้ ส่งม้าเรวจำนวน ๒๐๐ ขึ้นไปยงงเมืองเชียงใหม่ กระจายข่าวไปว่า กองทับสยามนำด้วยวิญญาณกองทับผี ซึ่งพระเจ้าแผ่นดินสยามได้ใช้ วิญญาณของหญิง ๔ คนเรียกกองทับนั้นนขึ้นมาเพื่อใช้ทำสงครามกับพระ เจ้าเชียงใหม่ในไม่ช้าข่าวพิธีนำวิญญาณหญิงนี้ ก็เปนที่โจทก์ขานทั่วไป ในเมืองเชียงใหม่แลเมืองน่าน ไม่เว้นแม้แต่ในราชสำนกกของพระเจ้า เชียงใหม่ขุนนางทั้งหลายก็พากนนปริวิตก หมดปัญาจคิดหมาวิธีทำการ รบกับกองทับภูตผีปีศาจได้หย่างไร ด้วยว่าเคยแต่ทำการเศิกกับมนุษย์ ด้วยกนน จึ่งพากนนเงียบงันแลไม่คิดจต่อสู้ ส่วนพระเจ้าเชียงใหม่เมื่อ ทรงทราบว่ามีการทำพิธีคุณไสย ใช้กองทับปีศาจโดยพระเจ้าแผ่นดิน

สยาม แลกำลังเคลื่อนทัภอันมีแสนยานุภาพยิ่งใหญ่ขึ้นมา ขุนนางแล ขุนทะหาญในกองทับเชียงใหม่ล้วนไม่มีกำลังใจยจต่อสู้พากนนทิ้ง บ้านเรือนหลบหนีไปสิ้น รวมทั้งพระเจ้าเชียงใหม่แลราชวงศ์

นักรบ กองกำลังอาสาญี่ปุ่น

พระเจ้าแผ่นดินสยามเสด็จเถิงเมืองเชียงใหม่ จึ่งพบแต่เมืองร้างมิได้พบฆ่าเศิกแม้แต่คนเดียว พระองค์ไม่ประสงจยกทับกลับโดยมิได้ทำการสู้รบ ฤๅแสดงแสนยานุภาพ จึ่งทรงตกลงพระทัยเข้าโจมตีนครเขลางค์ เพราะกษัตริย์ของเมืองนี้เปนเจ้าประเทศราชของพระเจ้าเชียงใหม่ แลถวายความจงรักภักดีต่อพระเจ้าเชียงใหม่ พระองค์จึ่งทรงรับสั่งให้

ออกญาพิศม์ณุโลก คุมกองทับบางส่วนเดิรทางไปล่วงน่า แลทรงสัญญา ว่าจยกทับที่เหลือติดตามไป แต่ออกญาพิศม์ณุโลกคิดว่าจเปนการเสื่อมเกียรติยศของตน ถ้าจให้พระเจ้าแผ่นดินเสด็จมาด้วยความลำบาก จึ่งเข้าโจมตีนครเขลางค์ก่อนเสียทุกด้าน ทลายประตูเมือง แลจุดไฟเผาบ้านเรือนราษฎรเสีย เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นโดยกระทันหันนครเขลางค์มิได้รู้ต้นสายปลายเหตุฤๅมีเรื่องบาดหมางกับอาณาจักรสยามมาก่อนในอดีต ดังนั้นนเถิงแม้ว่าจไม่กำลังป้องกนนเมืองเกินกว่า ๒๐๐๐คนก้ตาม แต่มิได้มีความพร้อมรบ

พระเจ้าแผ่นดินเขลางค์ก็ได้เสด็จหนีไปกับข้าราชบริพาร แต่ถูกติดตามแลจับกุมได้ พระองค์เสียชีวิตในระหว่างการนำพระองค์ส่งมายังกรุงศรีอยุทธยา เนื่องจากการเสียพระทัยแลการเจบป่วย ทับของพระเจ้าแผ่นดินสยามได้เดิรทางมายงงไม่ทันเถิงนครเขลางค์ ก็ได้ทราบว่าออกญาพิศม์ณุโลกได้ตีนครเขลางค์ได้แล้ว แลพระเจ้าแผ่นดินเขลางค์ที่ถูกจับได้ก็สิ้นพระชนม์เสียแล้ว พระองค์ก้ไม่ทรงต้องการที่จเดิรทับต่อไป จึ่งหยุดยั้งกองทัภอยู่ที่นั่น พระองค์ทรงให้ปิดประกาศทั่วทุกถนนหนทางว่า ถ้าหากโอรสของรพเจ้าแผ่นดินเขลางค์ที่สิ้นพระชนม์ ประสงจถวายความจงรักภักดีแก่พระองค์แล้ว ก็ให้กลับมายงงพระราชวงงนครเขลางค์ แลจให้ปกครองนครเขลางค์อาณาจักรของบิดาต่อไป แต่เนื่องจากกิ

ติศัปทความโหดร้ายทารุณของพระเจ้าแผ่นดิน เปนที่กล่าวขานกนน โดยทั่วไป ดงงนั้นนโอรสของพระเจ้าแผ่นดินเขลางค์จึ่งไม่ปรากด พระองค์ออกมา

พระเจ้าแผ่นดินทรงพิโรธมา ที่โอรสของพระเจ้าแผ่นดินเขลางค์มิได้แสดงตัวออกมา จึ่งให้กวาดต้อนเชานครเขลางค์ อันมีแต่ลูกเล็กเด็กแดงชายเฒ่าหญิงชราจำนวน ๑๐๐๐๐คน ซึ่งหลบหนีไม่ทันความเรวของกองทะหาญม้าของพระองค์ นำกลับไปยงงกรุงศรีอยุทธยา เชลยเหล่านี้จำนวนมากถูกสังหารบูชาเปนเครื่องสังเวยเยซูอิตด้วยวิธีพิศฎาร คือถูกเสียบรูทวารเข้ากับไม้ไผ่ผ่าซีก ซึ่งขึ้นเปนลำอยู่บนดิน คนพวกนี้ตายหย่างทนทุกข์ทรมานน่าเวทนา ส่งเสียงร้องโหยหวลเพราะหมีตายในทันที คนที่สามารถมีชีวิตรอดอยู่จนเถิงเย็นวันที่สี่ฤๅวันที่ห้า ก็รับสั่งให้เอาไฟครอกเสียให้ตายทั้งหมด แต่พระภิกษุสงฆ์ไม่สามารถทนสังเวชกับการกรทำของพระเจ้าแผ่นดินได้ จึ่งได้พากนนมานับร้อยทูลว่านี้เปนแผ่นดินสยามพุทธศาสนา แผ่นดินแห่งเมตตา ขอพระราชทานอไภยพระเจ้าแผ่นดินทรงไวปัญา ไม่กล้าขัดขืนต่อพระสงฆ์เหล่านั้นน ด้วยคนสยามทั้งหลายล้วนเชื่อในพุทธศาสนา หากคนทั้งหลายแลขุนนางเหนตามพระภิกษุสงฆ์ ราชบัลลังก์ก็คงจขาดความหมั้นนคง พระองค์จึ่ง

ทรงอไภยโทษ คนเหล่านั้นน แต่ก็ให้ทำงานเปนเลขรับใช้พระภิกษุสงฆ์ ผู้ที่มาขอนั้นน แลอยู่แต่ในวัดตลอดชีวิตพวกเขา

พระเจ้าแผ่นดินสยาม ด้วยการลงโทษหย่างโหดเหี้ยมวิปริตวิตถาร ทำให้ไม่มีผู้ใดกล้าที่จแสดงกริยาเปนปรปักษ์กับพระองค์ให้เหน ทำให้พระองค์วางพระทัยว่าได้ทรงวางรากฐานภายนอกเปนที่เรียบร้อยดีแล้ว ดงงนั้นนพระองค์จึ่งเริ่มที่จกำจัดขุนนางคนสำคันที่อาจจเปนสัตรูภายในราชสำนกก ที่จมีโอกาศเปนไภยต่อพระองค์ได้ในภายน่า ไม่ทรงละเว้นแม้แต่ผู้ที่เคยช่วยหลือสนับสนุน ฤๅมีบุญคุณหย่างล้นเหลือในการส่งเสริมให้พระองค์ได้รับการเลือกขึ้นครองราชบัลลังค์ ที่พระองค์ทรงทำเช่นนั้นนก็เพราะคิดว่า คนเหล่านั้นนจกรทำกับพระองค์เหมือนกับที่พระองค์ได้ทรงกรทำกับพระเจ้าแผ่นดินที่ถูกต้องตามกดมนเทียรบาลมาแล้ว

ศักราช ๙๗๖ ท่ามกลางความเหี้ยมโหด แลความหวาดกลัวที่กระจายไปทั่วอาณาจักรสยาม พระราชเทวีก็ประสูติราชบุตรองค์นึง มีผู้กล่าวกนนว่าพระพี่เลี้ยงเหลือบเหนว่ามีสี่มือ พระเจ้าแผ่นดินได้ทรงสอบถามความจริงว่าผู้ใดเปนผู้เหนความนี้ พระพี่เลี้ยงให้การว่าเมื่อตน

ตื่นขึ้นมาแล้วเหลือบไปเหน แต่กลับมองซ้ำก็มิได้เหนอีกชะลอยจตาฝาด ไปมิได้เหนประจักษ์ แต่เรื่องนี้ก็มีผู้สั่งให้ข้าหลวงเอาเรื่องไปลือให้รู้กนนทั่วไปว่าเปนผู้วิเศษ ไม่มีใครยืนยันว่าจริงเทจประกานใด เอาเปนสาระมิได้ แต่ด้วยอุบายอันลึกซึ้งพระเจ้าแผ่นดินก็ได้อาไศรยคำโจทก์ขานนี้ตั้งชื่อพระราชบุตรนี้ว่า พระนารายณ์กุมาร คงมาแต่คำลือว่ามีสี่มือดงงเทวรูป

ศักราช ๙๗๗ ภายหลังที่ครองราชได้ ๓ ปี พระองค์ได้วางอุบายที่จกำจัดทุกคนที่อาจจเปนไภยของพระองค์ คือ วันนึงพระองค์ได้มีรับสั่งด่วนที่สุด เรียกให้ขุนนางทั้งหลายมาประชุมกนนที่ท้องพระโรงในเวลาเที่ยงคืน ไม่ปรากดว่ามีขุนนางผู้ใดขาดประชุมเลยแม้แต่คนเดียว เมื่อหาเหตุหมีได้ จึ่งหาส้างอุบายขึ้นใหม่โดยตรัสถามเหล่าขุนนางว่า มีขุนนางคนไหนในที่ประชุมต้องการดื่มสุราบ้าง เมื่อไม่มีใครทูลตอบ พระองค์ก็ทรงตั้งคำถามขึ้นใหม่ว่า ขุนนางทั้งหลายเหนว่าสุราหย่างไหนจดีกว่ากนน สุราเก่าฤๅสุราใหม่ ขุนนางเหล่านั้นนหมีรู้เท่าในกลอุบายของพระองค์ จึ่งตอบไปในความหมายของเรื่องสุรา เมื่อขุนนางบางคนได้กราบทูลเถิงความรู้สึกของตนแล้ว พระองค์จึ่งทรงตรัสว่า "ยงงมีสุราเหลืออยู่สองขวด ในตำหนกกพระเจ้าทรงธรรม พระองค์จยินดีฟงงความเหน แลคำแนะนำว่าควรจทำหย่างไรกับสุรานี้ ใน

ส่วนตัวของพระองค์ทรงเหนว่าควรจเทสุรานั้นนทิ้งไปเสียดีกว่า เพราะเกรงว่าอายุเวลาแลความแรงฉุนของสุราจทำให้ขวดระเบิด แลก็ไม่มีใครสามารถ ใช้ประโยชนสำหรับสุราเก่าที่เหลืออยู่ของพระเจ้าทรงธรรมนี้ได้อีกต่อไปแล้ว"

ออกญาอุปราช แลออกญายมราช ได้ยินคำถามดงงนี้ก็เข้าใจยในกลอุบายอยุติธรรมของพระเจ้าแผ่นดินได้เปนหย่างดี ว่าหมายเถิงการต้องการถอนรากถอนโคนราชวงศ์ของพระเจ้าทรงธรรมให้หมดนั่นเอง จึ่งถวายบงงคมแลกราบทูลว่า ขอได้โปรดพระราชทานอไภยโทษแก่พระโอรสทั้งสองน้นนเถิดเพราะว่ายงงทรงพระเยาว์นกกพระชันษาของพระโอรสของทั้ง ๒ พระองค์ของพระเจ้าทรงธรรมน้นนรวมกนนแล้วยงงไม่เถิง ๑๒ ปี คงจไม่มีความคิด ความละโมบโลภมากเถิงอำนาจราชศักดิใด ๆ เช่นผู้ใหญ่ ฤๅจคิดว่าสิ่งเหล่านี้เปนของพระราชบิดาของสองพระองค์ดอก

คำกราบทูลของออกญาทั้งสองจึ่งสมอุบายของพระเจ้าแผ่นดินอยู่แล้ว จึ่งทรงกล่าวต่อน่าขุนนางทั้งหลายว่า ออกญาอุปราช แลออกญายมราช กล่าวถ้อยคำตำหนิพระองค์ หมีใช่เปนการแนะนำชี้แจงความพิโรธเพราะว่าไม่ทรงต้องการให้ขุนนางทั้งหลายรู้เท่าทันใน

ความคิดของพระองค์ จึ่งทรงลืมพระสติ เถิงกับใช้พระแสงฟันศีรษะพระยาทั้งสองหลายแผลด้วยพระองค์เอง แล้วมีรับสั่งให้เอาตัวออกญาทั้งสองน้นนไปจำตรุไว้ในคุกมืด ถอดตำแหน่งให้เปนสามัญ ริบทรัพย์สมบัติ บ้านเรือนแลข้าทาสหมดสิ้น

ครั้นนแล้วในตอนดึกน้นน โดยขุนนางผู้ใดมิได้ล่วงรู้ความโหดร้ายนี้ ก็ทรงมีรับสั่งเปนการลับให้ไปคุมตัวเจ้าชายองค์น้อย ๆ ไร้เดียงสาสองพระองค์มา เจ้าชายองค์นึงมีพระชันษาไม่เถิง ๗ ขวบ อีกพระองค์นึงมีพระชันษา ๕ ขวบ เจ้าชายทั้งสองถูกใส่กระสอบมิดชิด นำออกจากพระราชวงง นำไปยงงวัดร้างโคกพระยาสถานที่สำเรทธิ์โทษที่เดียวกับ พระประยูรญาติของพระองค์ก่อนน่านี้ โดยวิธีการเดียวกับที่ให้ทำกับพระมหาอุปราช พระศพของเจ้าชายน้อยทั้งสองถูกโยนลงในบ่อแลทิ้งไว้เช่น้นนนานกว่า ๑ ปี ครั้นนแล้วจึ่งให้เพชฌฆาตนำเอาอวัยวะที่เน่าเปื่อยแลกระดูกขึ้นมาจากบ่อ เผาเสียริมฝั่งแม่น้ำ แลโยนเถ้าถ่านทิ้งลงในแม่น้ำเพื่อไม่ให้มีอนุสรณ์ใด ๆ เหลืออยู่

ในปีเดียวกนน พระเจ้าอยู่หัวเสด็ยดำเนินเล่นพบพระโอรสองค์อื่น ๆ ของพระเจ้าทรงธรรมอีก ๓ องค์ องค์โตที่สุดไม่เกิดน ๖ ขวบ พร้อมด้วยพระสนมคนนึงของพระเจ้าอยู่หัวในพระโกศ ซึ่งพระองค์ทรง

อนุญาตให้อยู่ในวงง พระกุมารทั้ง ๓ องค์ทรงกรรแสงเศร้าสร้อยเถิง พระบิดา

ดงงนั้นน จึ่งมีรับสั่งเรียกหาออกญาจักกรี ซึ่งได้เลื่อนตำแหน่งให้เปนออกญาพระคลัง ให้เข้าเฝ้าเปนการด่วน พร้อมกับทรงตรัสว่า "ต้นไม้อ่อนซึ่งมีหัวเปนเส้นเสี้ยนมาแต่แรกแล้ว ย่อมกินไม่อร่อย จำเปนต้องถอนโคนทิ้งไปโดยเรว เด็กเหล่านี้กับนางสนมของพระเจ้าทรงธรรม อยู่ในลักษณะที่เหนได้ว่า แม้เพียงอายุน้อยเท่ารี้ยงงกล้าขัดพระบรมราชโองการ แสดงควาโศร้าหมองเคืองขุ่นเรื่องที่แล้วมาได้ หากโตขึ้นมีความคิดแลสติปัญญามากกว่านี้ ก็คงจไม่หยุดการกรทำหย่างอื่นอีก ฉะนั้นนควรกำจัดเสียให้สิ้นดีกว่า"

เจ้าชายน้อย ๆ ที่เกิดมายงงหมีพ้นสภาพทารก จึ่งถูกจับใส่กระสอบนำมายงงสถานที่เดียวกับเจ้าชายองค์อื่น ๆ แลถูกสำเรทธิ์โทษวิธีการเดียวกนนกับพระญาติของพระองค์ พระสนมที่บริสุทธิ์ก็ถูกลากตัวไปเอาหินผูกขาถ่วงน้ำเสียตรงน่าวัดร้างโคกพญาเช่นกนน

คงเปนด้วยคำอาฆาตรุนแรงของผู้ที่ถูกสำเรทธิ์โทษเปนแน่ จึ่งในปีเดียวกนนกับที่ทรงสั่งสำเรทธิ์โทษเจ้าชายน้อยที่น่าสงสารหลายพระองค์นี้ พระเจ้าแผ่นดินก็ทรงมีพระราชบุตรกับพระสนมอีก ๓

พระองค์ ทรงตั้งพระนามให้ว่า พระไตรภูวนาถทิตย์วงศ์องค์นึง พระองค์ทององค์นึง พระอินทราชาองค์นึง

ศักราช ๙๗๙ นกกพรตเยซูอิต เหนว่าขณะนี้ศิษย์ตนได้ขึ้นครองราชเปนพระเจ้าแผ่นดิน จึ่งมีความคิดที่จทำลายวัดวาของพุทธศาสนาเสียให้หมดไป จึ่งเข้าไปกราบทูลพระเจ้าแผ่นดินว่า เมื่อทรงตื่นบรรทมทรงสำราญหฤทัยฤๅ ที่เหนปราสาทวัดวาที่สร้างโดยพระราชาองค์ก่อน ๆ ขุนนางแลทายาทที่จงรักภักดีของพระราชาก็เหนเหมือนพระองค์แลก็คงคิดอาฆาตแค้น หากจทรงทำลายภาพนั้นนเสียให้สิ้น ความคิดของขุนนางแลเชื้อสายพระราชาเก่า ๆ ก็คงหมดสิ้นไป พระเจ้าแผ่นดินทรงเหนด้วยในการนี้ จึ่งทรงมีดำริกับขุนนางผู้ใกล้ชิดว่า พระราชวงง

ทั้งหลายที่สร้างอยู่นี้ ล้วนแต่ทำให้คนทั้งหลายยงงความรำลึกเถิงความจงรักภักดีต่อราชวงศ์กษัตริย์ที่ผ่านมา แลในทุกครั้งที่เขาเหล่านั้นนเหนภาพปราสาทราชวงงคนพวกนั้นนก็จักอาฆาตแค้นตัวเรา หากไม่มีภาพปราสาทราชวงงเหล่านี้ให้รำลึกเถิงแล้ว ยงงจมีใครคิดเถิงเรื่องในอดีตนั้นนได้ เพียงทรงดำริเช่นนั้นนไม่นาน ด้วยสาเหตุใดไม่แจ้ง ได้เกิดเพลิงลุกไหม้ปราสาทราชวงงทั้งหมดทั้งเมือง ปราสาทราชวงงที่สร้างแต่ครั้งตั้งกรุงศรีอยุธ ละลายหายสูญเปนเถ้าถ่านไม่เหลือแม้ซากพระพุทธรูปสร้างด้วยเพชรมณีแตกกระจายไร้ค่าเพราะความร้อน กระทั่งบ้านเรือนวัดวาอารามก็พลอยเสียหายไหม้สูญไปเสียมาก ทรัพย์สินที่เสียหายไฟไหม้กรุงครั้งนี้ ยิ่งกว่าเศิกพระเจ้าอังวะเสียหลายเท่า

หลังไฟไหม้เมืองแล้วพระองค์เกรงว่าประชาชนแลขุนนางจต่อต้านพระองค์ ที่เผาวัดในอยุทธยา จึ่งใช้กลผูกใจยพระภิกษุสงฆ์ โดยรับสั่งให้แปงวัดเก่าที่ไฟไหม้เปนวัดใหม่ แล้วตั้งนามว่าวัดชัยวัฒนารามมีเจ้าอธิการ ประจำอยู่โดยพระราชทานนามเปนพระราชาคณะฝ่ายอรัญวาสีที่ พระชิตเถระ มีนิจภัตรกับปนา

ยงงมีเจ้าชายองค์นึงซึ่งเปนโอรสของพระเจ้าทรงธรรม ซึ่งยงงชนม์พระชีภอยู่ หลังจากเพลิงไหม้กรุงได้สงบแล้ว พระองค์จึ่งได้เสด็จ

ไปในเมืองเพื่อดูความเสียหายในพระราชวังของพระองค์ แต่ในทันทีที่ทรงปรากฏพระองค์ในท้องถนน บรรดาราษฎรซึ่งรู้ว่าพระองค์คือเจ้าชายในราชตระกูลเพียงพระองค์เดียวที่เหลืออยู่เสด็จผ่านมา ก็พากันมาแห่ห้อมถวายความจงรักภักดี เทิดทูนพระองค์ด้วยพระเกียรติยศสูงยิ่ง โดยหยิบเท้าของพระองค์มาเทินไว้บนศีรษะ อันเปนการเคารพไม่เคยทำมาก่อนแม้กับพระเจ้าแผ่นดิน แต่การแสดงออกถึงความรักของประชาชนชาวสยามที่มีต่อเจ้าชายของเขานั้น กลับเปนสาเหตุให้พระองค์ต้องรับเคราะห์กรรมอันน่าเวทนาตลอดชีวิต

พระเจ้าแผ่นดินผู้ริษยา ได้ทราบข่าวจึ่งตัดสินพระทัยให้สำเรทธิ์โทษเจ้าชายพระองค์นี้เสียโดยไว แต่เพราะได้ทราบว่าเจ้าชายทรงเปนที่รักของประชาชน หากพระองค์ดำเนินการประหารเหมือนกับองค์อื่น ๆ ประชาชนอาจจก่อจลาจลกบฏขึ้น แลความลับของพระองค์ที่ได้กรทำไว้คงต้องถูกเปิดเผย แลนั่นหมายเถิงจุดจบของพระองค์เอง

ดงงนั้นนจึ่งวางกลอุบาย ใช้กดหมายบ้านเมืองเพื่ออาไศรยความยุติธรรมเปนข้ออ้าง เพื่อใช้ลงโทษเจ้าชายที่น่าสังเวช แลตกเปนเหยื่อของพระเจ้าแผ่นดินที่โหดร้ายนี้ พระองค์ได้สั่งให้ทะหาญรักษาวังซึ่งสักลายเครื่องหมายมหาดเล็ก ไปก่อกวนแลก้าวร้าวดูหมิ่นเจ้าชาย

ทั้งยงงได้กลุ่มรุมทำร้ายเจ้าชาย ทำให้เจ้าชายต้องต่อสู้ป้องกนน
พระองค์

ด้วยสาเหตุนี้พระเจ้าแผ่นดินจึ่งมีรับสั่งให้เจ้าชายเข้าเฝ้า แล
ทรงตำหนิเจ้าชายหย่างรุนแรงว่าก้าวร้าว หากจำเริญวัยมากกว่านี้ก็คง
ก่อการกบฏ แม้ทะหาญวงงซึ่งสักเครื่องหมายมหาดเล็ก ซึ่งเปนเครื่อง
หมายของพระเจ้าแผ่นดินยงงถูกทำร้ายได้ แสดงว่าไม่เกรงกลัวต่อกด
หมายบ้านเมือง แม้กระทั่งพระเจ้าแผ่นดิน จึ่งควรให้ประหารชีวิตเสีย
ไม่ให้เปนตัวหย่างต่อไป

เหตุการณ์ที่ทะหาญวงงกลุ้มรุมทำร้ายเจ้าชายนั้นได้เกิดขึ้นน่า
วัดเดิม ซึ่งเปนที่พำนกกของสมเดจพระสังฆราชพระภิกษุซึ่งเหนเหตุการณ์
ได้ไปรายงานให้สมเดจพระสังฆราชทราบ ดงงนั้นสมเดจพระสังฆราช
จึ่งทราบเปนหย่างดีว่าเหตุต่อไปจเปนหย่างไร จึ่งรีบเดิรทางเค่ามาใน
พระราชวงง แลขอพระราชทานอไภยโทษให้กับเจ้าชาย พระเจ้า
แผ่นดินก็ทรงสัญญากับสมเดจพระสังฆราชว่าจอไภยโทษประหารให้กับ
เจ้าชาย

แลเขาก็ไม่ประหารเจ้าชาย แต่กลับโหดเหี้ยมกว่าการประหารชีวิต เพราะหลังจากที่สมเดจพระสังฆราชกลับวัดเดิมไปแล้ว พระเจ้าแผ่นดินได้ให้ทะหาญจับเจ้าชายกรอกยาพิศม์ที่ทำให้สติฟั่นเฟือน ทะลวงหู ควักลูกตา ผลลัพท์ก็คือเจ้าชายไม่สามารถจำพระองค์เองได้ หมีได้ยิน หมีได้เหนอะไรต่อไปในชีวิต แลยงงทรงพระสรวลด้วยความภอใจยแลรับสั่งว่า สัญญากับพระสงฆ์ไว้ว่าไม่ประหาร เหนไหมมันยงงมีชีวิตอยู่

โทษทัณฑ์ที่ใช้ลงโทษในอาณาจักรสยามนี้ นอกเหนือจากการลงโทษโดยตรงจากราชโองการพระเจ้าแผ่นดินแล้ว ก็จขึ้นอย่กับความสุจริตของบรรดาผู้พิพากษาตะลาการในศาลยุติธรรม อันจทำงานสอดคล้องต้องด้วยทำนองคลองธรรมตามตัวบทกดหมายอันบัญญัติขึ้นใช้ในประเทศสยาม

แต่ความโลภอันยิ่งใหญ่ในอันที่จสั่งสมความมั่งคั่งให้แก่ตนเอง อันเป็อกุศลจิตที่ครอบงำไปทั่วประเทศ ก็ได้ทำให้ตัวบทกดหมายไร้ความหมายไปได้เหมือนกนน เพราะว่าไม่มีผู้พิพากษาตะลาการคนใด แม้ในคดีแพ่งแท้ ๆ ที่จหมีทำตนให้ทรามด้วยการรับสินบนไปบ้าง

ถ้าไม่ด้วยฉันทาคติด้วยของกำนัน ซึ่งเขาไม่ละอายที่รับเอาต่อน่า
คู่ความเสียด้วยซ้ำไป

ผู้ใดที่จทำให้เขารุ่มรวยยิ่ง ๆ ขึ้นไปได้ ผู้น้นนย่อมได้รับการต้อนรับที่ดีจากเขาเสมอ และคดีของเขาจอยู่ในฐานะไม่เข้าที ถ้าไม่เร่งคิดกลับร้ายให้กลายเปนดีเสียโดยเรว สำหรับคดีอาญาน้นนดูเหมือนจมีการลังเลบ้าง เพราะปกติวิสัยเชาสยามเปนคนใจยเมตตา และไม่ชอบเหนการเลือดตกยางออก จึ่งไม่ค่อยปรากฎหว่าผู้บริสุทธิ์จได้รับอาญาเถิงขึ้นอุกฤษโทษ

สมุหพระนครบาลดำรงตำแหน่งเปนหัวน่าตะลาการ มีตะลาการรองหลายคนเปนที่ปฤกษา และมักจมีความเหนโน้มเอียงไปตามเสียงข้างมาก และถ้าหัวน่าศาลมีความเหนไล่ลงกนนกับตะลาการรองก็จต้องส่งสำนวนเข้าไปพิศจารณากนนเถิงในราชสำนกก หัวน่าศาลออกนั่งพิศจารณาคดีมากฤาน้อยครั้งตามปริมาณคดีที่มีมาสู่ศาล ในเมืองใหญ่ ๆ ตามปกติจเปิดพิศจารณาคดีทุกวัน ตั้งแต่เช้าเถิงเพล และตอนเย็นตั้งแต่บ่าย ๔ โมงไปจนกระทั่งค่ำ ขณะที่พระเจ้าแผ่นดินประทับอยู่ในพระนคร จต้องย้ายบัลลังก์ไปพิศจารณากนนในพระราชวงง แม้จไม่เคยทรงเสด็จออกฟงงการพิศจารณาเลยก็ตาม เพื่อให้เกิดความยำเกรง

ในอำนาจพระเจ้าแผ่นดิน มิให้ตะลาการมีจิตใจยโน้มเอียงไปตาม ความคมคายของผู้ให้การ แลเพื่อมิให้คู่ความตกเปนเหยื่อของพนกกงาน

ในด้านค่าฤชาทำเนียมค่าจ้าง แลค่ายืดเวลาหาหลักฐาน คู่กรณีแต่ละฝ่ายจึ่งเปนทนายให้กับตนเองหย่างเสรี และได้รับความเชื่อถือเสียด้วย ผู้หญิงสยามจเปนผู้ที่แก้ตัวเก่งกว่าผู้ชาย และได้รับการรับฟงงด้วยอนุเคราะห์อันยิ่งอยู่เสมอ นางจึ่งมักเปนฝ่ายรู้รักษาผลประโยชนของตนไว้ได้หย่างเตมที่

กดหมายที่มีบัญญัติให้รับโทษแทนกนนน้นน เปนที่น่าสังเกตุมากว่ายากนกกที่ผู้กรทำความผิดจรอดพ้นจากอาญาไปได้ เพราะว่าแม้เจ้าตัวจหลบหนีไปได้ เขาก็จจับเอาตัวบิดา มารดา ญาติใกล้ชิด ฤๅมิตรสหายมาจองจำไว้แทน จนกว่าผู้กรทำความผิดจมาแสดงตัวต่อศาลเพื่อรับการพิศจารณาลงโทษ ซึ่งตามปกติศาลก็เชื่อหนกกไปในทางสันนิษฐานเท่ารั้นนแล้ว

เมื่อได้ตัวมาแล้วก็จดำเนินการพิสูจน์ความบริสุทธิ์กนน ในกรณีที่ผู้ต้องหาไม่อาจลบล้างข้อหาของโจทก์จนเปนที่น่ารับฟงงได้ แล้วแต่เพศของคู่ความ ถ้าเปนผู้หญิงเขาก็ให้สวมรองเท้า ส่วนผู้ชาย

นั้นนให้ใช้เท้าเปล่าในการพิสูจน์ โดยเขาจก่อกองไฟด้วยถ่านแดงขึ้นกองนึ่ง เกลี่ยเปนทางยาวประมาณ ๒๐ วา แล้วให้คู่ความก้าวเดิรฝ่ากองถ่านไฟแดงเข้าไป ผู้ที่สามารถก้าวพ้นจากกองไโดยสวัสดิภาพไม่เจบป่วยจถือว่าเปนผู้บริสุทธิ์ ส่วนผู้กระทกความผิดนั้นนกว่าที่จก้าวพ้นออกมาได้ก็ทารุณแทบตายทีเดียว

การพิสูจน์อีกแบบนึ่งคือ ให้ผู้กล่าวหาและผู้ต้องหาโยนลงไปในแม่น้ำ คนที่ดำน้ำอยู่ได้นานที่สุดโดยไม่จมน้ำตายเสียก่อนนับว่าเปนผู้บริสุทธิ์ ผู้ใดโผล่ขึ้นมาเหนือน้ำก่อน จถูกปรับเปนผู้กรทำความผิด และได้รับการลงโทษด้วยวิธีดงงนี้คือ พ้าไม่ถูกนำตัวไปให้ช้างเอางวงรัดยกโยนขึ้นไปในอากาศครั้งนึ่งหรือหลายครั้ง แล้วเอาตัวลงมาให้ช้างคลึงด้วยตีนหรือเข่าเสียจนอกแตกตายเละแล้ว ก็ต้องลงโทษด้วยวิธีเชือดเนื้อทีละชิ้นหรือสับตัวเปนท่อน ๆ แล้วแต่ความผิดที่เขาได้กรทำขึ้น

ผู้ใดจำนนแก่หลักฐานว่า ทำการลักสิ่งศักดิสิทธิ์อันเปนเรื่องราชปโภรของพระเจ้าแผ่นดิน หรือทำการลักเครื่องประดับวัดวาอาราม จถูกจับตัวผูกไว้กับราวไม่ขนาดใหญ่แล้วย่างเสียสด ๆ ด้วยไฟอ่อน ๆ เปนการทรมานทำนองเดียวกับพระภิกษุประกอบเมถุนธรรมกับบุคคลต่างเพศ เพราะเหตุว่าการประกอบเมถุนกรรมและการเปนชู้สู่สาวในขณะที่อยู่

ในสภาพถือพรหมจรรย์นั้นน นับว่าเปนการลบหลู่พระศาสนนาสยาม และต้องระวางโทษเถิงตายในประกานที่ทารุณที่สุด

สำหรับการลักเล็กขโมยน้อย คนร้ายจุถูกตัดเพียงนิ้วมือ การลงโทษทำนองต่าง ๆ นี้กรทำโดยไพร่หลวงซึ่งคนสยามเรียกว่าพวกแขนลาย จสักเรื่องหมายพระเจ้าแผ่นดินเปนลายไว้ที่แขน เปนผู้กรทำกิจนี้ เกียรติของเขาที่ได้กรทำไปโดยพระบรมราชโองการไม่ว่าด้วยประกานใด ๆ ย่อมคุ้มครองมอให้บุคคลเหล่านี้ได้รับคำติฉินนินทาด้วยประกานใด ๆ จากญาติ หรือจากผู้ใด แม้จมีการเปลี่ยนราชวงศ์ หรือพระเจ้าแผ่นดินสักกี่ครั้ง คนเหล่านี้ก็จไม่ถูกอาฆาตหรือลงโทษจากพระเจ้าแผ่นดินใหม่ เพราะเขาได้รับการคุ้มครองโดยน่าที่

ผู้ที่มีความผิดทางอาญาที่มีโทษให้จำคุกตลอดชีวิต หรือลงโทษให้ไปขนดินมาปั้นอิฐ ในชั่วระยะเวลามากหรือน้อยแล้วแต่โทษานุโทษ คนใดต้องโทษจำคุกด้วยเรื่องหนี้สิน จไม่มีโอกาสที่จพ้นออกมาเปนอิสระเลย นอกจากจได้ชำระหนี้สอนให้เจ้านี้เปนที่เสรจสิ้นไปแล้วเท่ารั้นน ซึ่งเจ้าหนี้ก็ไม่มีภาระที่จต้องให้การเลี้ยงดูกับลูกหนี้ที่ต้องจองจำอยู่เช่นนั้นน

โดยที่พวกตะลาการชั้นสามัญ ไม่มีอำนาจสั่งให้ลงโทษประหารชีวิตใครได้โดยที่มิได้มีพระราชโองการ ผู้พิพากษาจึ่งใช้การลงโทษโดยการทรมาณ ให้เอาคอไปสอดไว้ระหว่างไม้ไผ่ลำยาวสองท่อน เรียกว่า "คา" โดยมัดปลายไม้ทั้งสองด้านไว้กับหัวเสาสองต้น แล้วทิ้งไว้ดงงนี้หลายชั่วโมง หรือลางทีก็ตั้งหลาย ๆ วัน เพื่อให้เปนที่เย้ยหยันของฝ่ายที่ชำณะความ

อีกหย่างนึงคือลงโทษด้วยการโดยด้วยหลายจนเลือดโทรมไปทั้งตัว การลงโทษที่เบาที่สุดก็คือให้คนที่เปนนกกมวยล่ำสันแขงแรง ลงศอกกลางหลัง ๓๐ - ๔๐ ที แล้วเสยเข่าที่ชายโครงอีกเปนจำนวนครั้งเท่ากนน

การลงโทษสำหนับขุนนาง ฤๅขุนนางผู้ใหญ่ที่กรทำความผิดไม่ว่าจมากน้อยเพียงใดก็ตาม จมีอยู่สองหย่าง หย่างนึงคือใช้วิธีเอามีดกรีดหนังศีรษะให้ลึกลงไปจดกระโหลก ๘ - ๑๐ รอย หย่างนี้เปนโทษหนกก อีกหย่างนึงคือการให้ยืนเปลือยกายให้ตากแดดอยู่เปนวัน ๆ นี้เปนโทษเบา ส่วนใหญ่การลงโทษขุนนางหย่างใดน้นนเปนเรื่องที่เปนไปโดยพระราชอัชฌาสัยของพระเจ้าแผ่นดิน แลโดยเหตุที่การได้รับโทษของขุนนางเช่นนี้เปนไปโดยรับสั่งของพระเจ้าแผ่นดิน ดงงน้นนจึ่งเมื่อได้รับโทษแล้วเพื่อนฝูงขุนนางหรือผู้ที่เคยให้ความเคารพนับถือในตัว

ขุนนางที่ถูกลงโทษ ก็จนำของกำนัลมาเญี่ยมเยียน แสดงความยินดีที่ผู้ต้องโทษนั้นนพ้นโทษ ซึ่งหมายความว่าได้รับใช้พระเจ้าแผ่นดินตามน่าที่ ซึ่งได้รับพระราชทานพระกรุณาลงโทษเสมอด้วยบิดากรทำแก่บุตร และหมายเถิงว่าพระเจ้าแผ่นดินมิได้ทรงลงโทษหย่างเดียวกนนกับที่ตะลาการหรือเจ้านายลงโทษโดยโทษะจริตเอาแก่ทาส นี้คือการลงโทษโดยทั่วไปตามกดหมายที่มีอยู่ในอาณาจักรสยาม

แต่พระเจ้าแผ่นดินพระองค์นี้นอกจากทรงไม่ใช้กดหมายของอาณาจักรสยามในการลงโทษแล้ว พระองค์ยงงมีความโหดเหี้ยมของพระองค์ ไม่รฦกเถิงผู้ที่ช่วยเหลือเกื้อกูล ทรยศหักหลัง คุณสมบัติเหล่านี้มีอยู่ครบแลเปนเหมือนอวัยวะส่วนนึงในร่างกายของพระองค์ จึ่งทำให้พระองค์กรทำการอสัตย์ได้หย่างเปนธรรมชาติ ปราศจากความรู้สึกเช่นมนุษย์ทั้งหลายพึงมีแลพึงเปน ดงงเช่นการหาเหตุลงโทษออกญาพิศณ์ณุโลก

ออกญาพิศ[redacted]โลกผู้นี้ก็คือออกญาพระคลังซึ่งพระองค์เปนหนี้ชีวิตเขา ที่ได้นำแผนการที่พระเจ้าแผ่นดินพระองค์ก่อนเตรียมประหารชีวิตพระองค์ เปนผู้ที่ยอมเสี่ยงชีวิตบ่อยครั้งเพื่อคุ้มครองพระชนม์ชีพของพระองค์เมื่อครั้งยงงเปนออกญากลาโหม ความกล้าหาร ความเก่งกล้าในการนำทับเข้าตีนครเขลางค์ให้พระองค์จนสำเร้จเมื่อพระองเสวยราช

แล้ว แลการกรทำต่าง ๆ ของออกญาพิศม์ณุโลกเมื่อยงงดำรง ตำแหน่งเปนออกญาพระคลังน้นน เปนประโยชนหย่างที่สุดต่อพระองค์ ในการแย่งชิงราชบัลลังก์ เมื่อเปนเช่นนี้ พระเจ้าแผ่นดินจึ่งทรงกรทำ สัตย์สาบานต่อออกญาพระคลังหย่างเปนพิธีตามประเพณีโบราณว่า เมื่อหากได้ขึ้นครองราชเปนพระเจ้าแผ่นดินเมื่อใด จสถาปนาให้ออกญาพระ คลังเปนเจ้านายฝ่ายน่า ฤาพระมหาอุปราชของอาณาจักรสยาม แต่ พระองค์ก็มิได้ทรงรักษาสัญญาน้นน เพราะพระองค์ทรงตั้งออกญาศรีว รวงศ์น้องชายขึ้นเปนเจ้านายฝ่ายน่าเสียแทน เพื่อที่จได้สืบราชสมบัติ แลทรงแต่งตั้งออกญาพระคลังเปนออกญาสวรรคโลก แลต่อมาได้ทรงตั้ง ให้มีตำแหน่งเปนออกญาพิศม์ณุโลกในที่สุด

ออกญาพิศม์ณุโลกเปนคนเดียวที่ไม่เคยมีความเกรงกลัวต่อ อำนาจ ฤาความโหดร้ายวิปริตของพระเจ้าแผ่นดินเลย เพราะเขารู้ทุก สิ่งหย่างของพระเจ้าแผ่นดินองค์นี้ แลรู้ว่าจหมียอมสู้กับความจริง ฤากับ คนที่กล้าหารหย่างซึ่งน่า แต่จใช้วิธีลอบทำร้ายข้างหลังแทน ออกญา พิศม์ณุโลกไม่ภอใจยเปนหย่างยิ่งสำหรับตำแหน่งนี้ เพราะหมีได้เปนไป ตามคำสัตย์ที่พระเจ้าแผ่นดินทรงสาบานไว้แต่ครั้งยงงหมีได้ทรง ครองราชย์ เพราะในประเทศสยามตำแหน่งผู้ปกครองมลฑลพิศม์ณุโลก จแต่งตั้งให้กับโอรสกษัตริย์ฤาเจ้าชายแห่งราชตระกูลเท่าร้นน จึ่งเท่ากับ

ออกญาพิศม์ณุโลกถูกลดเกียรติให้เปนลูกของออกญากลาโหม ฤๅพระเจ้าแผ่นดินในปัจจุบัน

ออกญาพิศม์ณุโลกจแสดงกริยา แลต่อว่าการกรทำของพระเจ้าอยู่หัว แลตำหนิการกรทำที่อกตัญญู ไม่รักษาคำสัตย์สาบานของพระองค์ ในทันทีที่พระเจ้าแผ่นดินองค์นี้ได้ทรงได้รับเลือกให้ครองราชทุกครั้งที่ได้เข้าเฝ้า ออกญาพิศม์ณุโลกจเร่งรัดพระองค์ในเรื่องนี้ แลกล่าวว่า ที่พระองค์ทรงมีพระอิสริยศเช่นนี้ได้ก็เพราะความกล้าหารของตน

พระเจ้าแผ่นดินไม่ทรงปฏิเสธ แต่กลับทรงตรัสว่า ขณะนี้ตำแหน่งนั้นนไม่มีเสียแล้วจึ่งไม่สามารถจแต่งตั้งให้ออกญาพิศม์ณุโลกเปนผู้สืบสันติวงศ์ได้ เนื่องจากพระองค์เชื่อว่าผู้ที่จซื่อสัตย์กับพระองค์นั้นนน่าจเปนน้องชายของพระองค์มากกว่าออกญาพิศม์ณุโลก หย่างไรก็ตามพระองค์ทรงให้คำหมั้นนสัญญาต่อไปว่า พระองค์ยอมรับว่าออกญาพิศม์■โลกเปนผู้ที่มีบุญคุณกับพระองค์มากที่สุดในโลก แลให้สัตย์สาบานว่าจทรงเลื่อนยศตำแหน่งให้จนเถิงขั้นสูงสุดในประเทศ

แต่ภายหลังที่ได้รับชัยชำณะจากนครเขลางค์ ซึ่งออกญาพระคลังเปนผู้ที่ตีเมืองนี้ได้แลเปนผู้เดียวที่ได้รับความชอบนี้ทั้งหมด รวมทั้งชื่อเสียงความกล้าหารเปนที่นิยมของทแกล้วทะหาญแลประชาชนในสยามทั่วไป จากสิ่งเหล่านี้ทำให้ออกญาศรีวรวงศ์น้องชายของพระเจ้าแผ่นดินซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เปนพระมหาอุปราชนั้นน ก็มีนิสัยอิจฉาริษยาไม่ผิดอะไรกับพี่ชายของเขา ได้ยุแหย่พระเจ้าแผ่นดินจนเปนผลสำเรทธิ์ เขาชี้ให้เหนเถิงสมรรคพรรคพวกของออกญาพิศม์ณุโลกที่เพิ่มขึ้นหย่างน่าประหวั่นพรั่นพรึง แลจเปนไภยต่อเขาแลพระเจ้าแผ่นดิน โดยมิได้คำนึงเถิงคุณงามความดีบุญคุณท่วมท้นของออกญาพิศม์ณุโลก พระเจ้าแผ่นดินก็ทรงเหนเช่นนั้นน โดยทอดทิ้งคำสัตย์สาบานที่พระองค์ได้ทรงกรทำไว้กับออกญาพิศม์ณุโลก พระองค์จึ่งทรงวางอุบายหาเหตุกำจัดออกญาพิศม์ณุโลก แลสมัคพรรคพวกของเขาหย่างแยลยล พระองค์ได้ให้มหาดเล็กตรัสเรียกโหรหลวงเค่ามาเฝ้าพระองค์เปนการลับเพื่อสั่งข้อราชการ

เมื่อประมาณ ๓ เดือนก่อนน่านี้ได้มีผู้นำเรื่องเข้าทูลถวายต่อพระเจ้าอยู่หัว โดยกล่าวหาว่า ออกญาพิศม์ณุโลกแลพรรกพวกได้เที่ยวพูดทั่วไปว่า พระมหาอุปราชพระอนุชาของพระเจ้าอยู่หัวจก่อการกบฏ พระเจ้าอยู่หัวจึ่งรับสั่งให้เรียกตัวออกญาพิศม์ณุโลกแลพรรคพวกของเขามาทำการใต่สวน ในจำนวนพรรคพวกของออกญาพิศม์ณุโลกนี้ก็มีขุ

นางผู้ใหญ่คือออกญาวงงรวมอยู่ด้วยอีกคนนึง แลเมื่อสอบสวนออกญาพิศม์ณุโลกกับพวกของเขาได้ปฏิเสธว่าหมีได้เคยกล่าวเช่นนั้นน แต่พระมหาอุปราชก็ได้ยืนยันว่าออกญาพิศม์■โลกได้กล่าวเช่นนั้นนจริง แลที่ออกญาพิศม์ณุโลกว่าพระมหาอุปราชจก่อการกบฏนั้นนล้วนเปนความเทจทั้งสิ้น มิได้เปนความจริงดงงพญาพิศม์■โลกแลพรรคพวกทั้งหลายอ้างพระองค์จึ่งถามความเหนของขุนนางในที่ประชุมทั้งหลาย ขุนนางเหล่านั้นนก็อ้ำอึ้งอยู่ไม่มีผู้ใดกล่าวความ

โหรหลวงผู้เฝ้าอยู่ใกล้ชิดจึ่งได้พูดขึ้นท่ามกลางความเงียบนั้นนว่า ชะตาเมืองคอดกิ่วดวงดาวอยู่ในพระเคราะห์ จึ่งได้เกิดเหตุการณ์เช่นนี้กับขุนนางผู้ใหญ่ที่พระเจ้าอยู่หัวทรงไว้วางพระทัยเปนหย่างยิ่ง แลดวงชะตาของพระเจ้าอยู่หัวทรงอยู่ในช่วงอันตรายร้ายแรงแต่ก็ยงงภอมีทางแก้ไขได้ จึ่งสอบถามวันเวลาเกิดของขอเหล่าขุนนางทั้งปวง แล้วลงคำณวนตามวิธีการของตน โหราจารย์ส่ายน่าแลแสดงอาการเคร่งเครียด แลได้ถามวันเดือนเกิดแลเวลาของออกญาพิศม์ณุโลก ออกญาพิศม์ณุโลกก็ได้บอกไปตามความจริง โหรหลวงแสดงอาการตกใจย กราบทูลพระเจ้าแผ่นดินด้วยอาการสั่นกลัวอ้ำอึ้งไม่กล้ากราบทูลจนพระเจ้าอยู่หัวตรัสด้วยพระสุรเสียงที่พิโรธ ให้โหลหลวงรีบกล่าวโหลหลวงจึ่งทูลว่า "เวลาตกฟากของออกญาพิศม์ณุโลกนี้ ดวงดาวในดวงชะตาอยู่ในราศีที่สูงส่งมาก เปนที่หม้นนใจยได้ว่า ต่อไปข้างน่าจ

มีอำนาจเท่าเทียมพระมหากษัตริย์ แลจได้สวมมงกุฎกษัตริย์หย่าง แน่นอน"

ขุนนางทั้งหลายก็เหนพ้องไปกับโหรหลวงน้นนว่า ออกญาพิศม์ ณุโลกเปนผู้มีคนเคารพยำเกรงมาก ทั้งมีอำนาจร่ำรวย แลเฉลียวฉลาด คงจเปนจริงตามคำทำนายของโหรหลวงที่ทูลถวายน้นน

พระเจ้าอยู่หัวจึ่งทรงรับสั่งให้ออกญายมราชขุนนางฝ่ายตุลา การ ซึ่งคนทั่วไปรู้กนนอยู่ว่าเปนสัตรูหย่างออกน่าออกตากับออกญา พิศม์ณุโลกแลพรรคพวก ให้เปนผู้ออกญายมราชรับผิดชอบควบคุม ดำเนินการกับออกญาพิศม์ณุโลกแลพรรคพวกตามพระกระแสรับสั่ง ออกญาพิศม์ณุโลก มุขมนตรีผู้ร่ำรวยที่สุด แลมีอำนาจอิทธิพลมากที่สุด ของอาณาจักรสยาม กับออกญาวงงประธานสภาที่ปฤกษาของพระเจ้า แผ่นดิน ถูกตัดสินให้ลงอาญารับโทษหนกก พระองค์รับสั่งให้เอาเหล็ก เผาไฟจนแดงนาบฝ่าเท้า แลให้พันธนาการด้วยโซ่ตรวนไว้ตลอดร่าง ครั้นนแล้วให้นำไปโยนทิ้งไว้ในตรุที่สกปรก แลบ้านทรัพย์สินทั้งหลาย ทั้งน้นนถูกปล้น แลขนทั้งหมดไปไว้ในพระราชวงงสิ้น

สาเหตุที่ออกญายมราชเคืองแค้นต่อออกญาพิศม์ณุโลกน้นน ก็ เกิดจากที่พระเจ้าแผ่นดินทรงต้องการให้มีการถ่วงดุลยอำนาจในหมู่ขุน

นาง ซึ่งหากว่าปพ่อยให้ขุนนางสามัคคีกนนได้นั่นหมายเถิงความปลอด
ไภยของพระองค์ก็จหมดไป พระองค์จึ่งทรงวางกลให้ออกญายมราชกับ
ออกญาพิศม์ณุโลกทำลายล้างซึ่งกนนแลกนน เหตุนี้เกิดขึ้นเมื่อออกญา
ยมราชยงงมีตำแหน่งเปนออกญาจักรี จึ่งมีเหตุเกิดขึ้นว่า

วันนึงออกญาจักรีได้จัดงานเลี้ยงขึ้นที่บ้านของตน ซึ่งมีการจัด
อยู่หย่างเปนปกติ แต่วันนั้นนผู้มาร่วมงานล้วนเปนขุนนางผู้ใหญ่ที่มี
อำนาจแลคุมกำลังทะหาญที่สำคันคือ มีออกญา ๓ คน แลเปนออกพระ
๓ คน รวมทั้งออกหลวง ๒ คน ซึ่งเดิรทางมาดื่มสุราที่บ้านของออกญา
จักรี

มีผู้นำเรื่องงานเลี้ยงนี้มาเล่าให้กับออกญาพิศม์ณุโลก ซึ่งมี
ความซื่อสัตย์แลจงรักภักดีหย่างยิ่งต่อพระเจ้าแผ่นดิน เมื่อสอบสวนได้ว่า
มีงานเลี้ยงที่บ้านออกญาจักรีจริง จึ่งเชื่อว่าออกญาจักรีมีความคิดที่จกบฏ
ต่อพระเจ้าแผ่นดิน ดงงนั้นนจึ่งได้กล่าวหาออกญาจักรีต่อน่าที่ประชุมขุน
นางว่า ซ่องสุมกำลังโดยมีผู้สมรู้ร่วมคิดจก่อการกบฏคิดร้ายต่อ
พระมหากษัตริย์ แลกล่าวหาว่าออกญาจักรีได้พูดจาอวดอ้างว่า มีสมัคร
พรรคพวกเพื่อนฝูงเพียงภอที่จโค่นล้มพระเจ้าแผ่นดิน ทำนองเดียวกับที่
พระเจ้าแผ่นดินได้ทรงกรทำกับกษัตริย์ทั้งสองสามพระองค์ที่แล้ว ๆ มา

ในการกล่าวหานี้ออกญาพิศม์ณุโลกได้นำขุนนางพวกของตนที่ไปในงานเลี้ยงวันนั้นนมาเปนพยานมายืนยัน ออกญาจักรีได้ยอมรับว่าได้มีงานเลี้ยงขุนนางผู้ใหญ่ขึ้นที่บ้านตนจริง

พระเจ้าแผ่นดินทรงบริภาษออกญาจักกรี แลทรงแสดงอาการว่าทรงพระพิโรธหย่างยิ่ง รับสั่งให้ขุดหลุมฝงงออกญาจักรีแลพรรคพวกขุนนางที่ไปร่วมในงานเลี้ยงนั้นนลงในดินแลเหลือไว้เพียงคอ พระองค์ทรงขึ้นขี่ช้างตกมัน โดยทรงตั้งพระทัยว่าจใช้ช้างนั้นนเหยียบออกญาจักรีแลพวกเสียให้ตาย

ออกญาพิศม์ณุโลกจึ่งทำทีเปนขอพระราชทานอไภยโทษ โดยขอร้องให้ทรงเสด็จลงจากหลังช้าง แต่เมื่อพระองค์เสด็จลงมาแล้ว แทนที่จทรงพระราชทานอไภยโทษออกญาจักรี กลับทรงมีรับสั่งให้ออกญาพิศม์ณุโลกนำตัวออกญาจักรีแลพรรคพวกไปประหารชีวิตเสียทั้งหมดด้วยมือของออกญาพิศม์ณุโลกเอง

ขณะนั้นนพระภิกษุสงฆ์ที่รับนิมนมาฉันเพลในพระราชวงงกำลังจเดิรทางกลับวัด ได้พบเหตุจึ่งทูลขอพระราชทานอไภยโทษ พระเจ้าแผ่นดินก็แส้งเปนลดโทษประหารให้ แต่ออกญาจักรีแลพรรคพวก

ทั้งหมดจต้องถูกจำอยู่ในคุก แลให้ริบบ้านช่องทรัพย์สมบัติของออกญาจักรีให้หมด

ออกญาพิศม์ณุโลกเชื่อด้วยความจริงใจยว่า ออกญาจักรีกับพวกคิดกบฏ จึ่งไม่สามารถสอ้นเร้นความเกลียดชังของตนที่มีต่อออกญาจักรีได้ จึ่งออกคำสั่งให้รือประตูบ้านออกญาจักรีออกเสียแลกล่าวว่าตนจหมียอมเข้าไปในบ้านของออกญาจักรีโดยผ่านทางประตู ซึ่งคนกบฏทรยศต่อพระเจ้าแผ่นดินใช้ผ่านเข้าออก

ในภายหลังที่ออกญาจักรีได้รับราชอาญาถูกจำอยู่ในตรุเปนเวลานาน พระภิกษุวัดรฆังก็ได้ขอเข้าเฝ้าพระเจ้าแผ่นดิน โดยขอให้ออกญาจักรีพิสูจน์ความบริสุทธิ์โดยการลุยไฟ ซึ่งพระองค์ก็ทรงอนุญาต จึ่งให้ก่อกองฟืนขึ้นสูงสามวายาวสองเส้นขึ้นที่สนามฝึกพลน่าพระลาน จากนั้นจึ่งให้ราดน้ำมันบนกองฟืนแลจุดไฟ เพลิงนั้นนลุกสูงเท่ากับยอดลำตาล ความร้อนที่แผดออกมาแม้อยู่ห่างสิบสองวาก็ยงงแสบผิ้ จากนั้นจึ่งรับสั่งให้ออกญาจักรีเดิรฝ่าลุยไฟที่ลุกโชติช่วงนั้นเพื่อพิสูจน์ความบริสุทธิ์ว่าหมีได้คิดคดกบฏต่อพระองค์ ออกญาจักรีก็เดิรผ่านกองเพลิงร้อนนั้นนเข้าไปแลผ่านพ้นโดยมิได้เปนอันตราย พระเจ้าแผ่นดินจึ่งทรงยอมรับในความบริสุทธิ์ของพญาจักรีแลพรรคพวก ทรงมีรับสั่งให้คืน

บุตรภริยาข้าทาสบริวาร ทรัพย์สมบัติสิ่งของทั้งสิ้น พร้อมกับทรงเลื่อนตำแหน่งออกญาจักรีให้สูงขึ้นเปน ออกญายมราช ซึ่งกลับมารับน่าที่สังหารออกญาพิศม์ณุโลกในตอนนี้

พระสงฆ์วัดพระศรีสรรเพชรหลายรูปได้ทราบข่าวของออกญาพิศม์ณุโลก จึ่งได้ประชุมกนนแลให้นำบุตรชายของออกญาพิศม์ณุโลกไปเข้าเฝ้ากราบทูลขออไภยโทษ ขอชีวิตออกญาพิศม์ณุโลกต่อพระเจ้าแผ่นดิน เด็กน้อยคนนี้มีอายุเพียง ๙ ปี พระสงฆ์ก็ได้พาทารกน้อยเข้าไปกราบบงงคมทูลต่อน่าที่ประชุมขุนนาง โดยพระสงฆ์เหล่านั้นได้เฝ้ารออยู่น่าประตูพระราชวงง พระเจ้าแผ่นดินเมื่อได้ทราบว่าเด็กน้อยนี้มีพระสงฆ์เปนผู้สนับสนุน จึ่งทรงสงบฟงงข้อเรียกร้องของทารกน้อยโดยตลอด จากนั้นก็ทรงแสดงอาการเศร้าสร้อยเปนหย่างมาก ทรงตรัสด้วยพระสุรเสียงดงงก้องจนได้ยินไปทั่วท้องพระโรงให้สัญญากับเด็กน้อยบุตรชายของออกญาพิศม์ณุโลกว่า จพระราชทานอไภยโทษให้ ขุนนางทั้งหลายก็ต่างยินดีที่พระเจ้าแผ่นดินทรงมีเมตตาต่อทารกน้อย ทรงรับสั่งให้ข้าหลวงนำทารกน้อยนั้นออกไปส่งที่ประตูพระราชวงง แลประชุมขุนนางต่อไป เมื่อเลิกประชุมแลพระองค์เสด็จขึ้นแล้ว พระองค์กลับตรัสเรียกให้ออกญายมราชเข้าเฝ้าเปนการด่วนแลสั่งเปนการลับให้ประหารออกญาพิศม์ณุโลกเสียในทันที

พระสงฆ์ที่รอฟงงเรื่องอยู่ภายนอกประตูวงง เมื่อเหนขุนนางเลิกประชุมเดิรออกมาก็สอบถามเถิงพระกระแสรับสั่งอไภยโทษออกญาพิศม์ณุโลกก็ได้รับการยืนยันตรงกนนว่า พระเจ้าแผ่นดินสัญญาว่าจพระราชทานอไภยโทษออกญาพิศม์ณุโลกบิดาของทารกน้อยน้นนแล้ว ขณะนี้คงเหลือแต่ออกญายมราชที่พระเจ้าแผ่นดินทรงตรัสเรียกให้พบด่วน ก็คงจเปนเรื่องรับสั่งพระราชทานอไภยแลปพ่อยตัวออกญาพิศม์ณุโลก

ออกญายมราชเมื่อได้รับสั่งแล้วก็เดิรออกจากประตูพระราชวงงพบพระสงฆ์ที่คอยรับฟงงข่าวพระราชทานอไภยโทษออกญาพิศม์ณุโลกอยู่พร้อมกับเด็กน้อย ออกญายมราชจึ่งพูดเปนกลคำ ให้พระภิกษุผู้น้นนสับสนว่า " เจ้ากูทั้งหลายไม่ต้องวิตก ควรกลับไปยงงพระอารามได้แล้ว เพราะขณะนี้พระเจ้าแผ่นดินทรงให้ข้าพเจ้าปลดปพ่อยออกญาพิศม์ณุโลกให้พ้นห้วงทุกข์ เปนอิสระจากความลำบากทั้งปวง แลข้าพเจ้าก็กำลังจไปปลดปพ่อยให้ออกญาพิศม์ณุโลกเปนอิสระจากความทุกข์อยู่ขณะนี้" พระสงห์เหล่าน้นนได้ฟงงคำยืนยันก็พากนนกลับวัดไป

จึ่งวันที่ ๒๓ มกราคม ออกญายมราชได้นำออกญาพิศม์ณุโลกออกมาจากคุกมืดทั้ง ๆ ที่ถูกพันธนาการด้วยโซ่ตรวน ด้วยตนเอง

ออกญายมราชได้ให้ออกญาพิศม์ณุโลกเดิรนำน่า แล้วชักริชที่เหน็บอยู่กับตัวแทงออกญาพิศม์ณุโลก

เมื่อออกญาพิศม์ณูโลกถูกแทงด้วยกริช ก็รู้ว่าตนจต้องตายก็กล่าวประนามพระเจ้าแผ่นดินหย่างเสียหายเถิงความอกตัญญู ความทรยศ แลความโหดร้ายของพระเจ้าแผ่นดินซึ่งเปนหนี้บุญคุณตนทั้งชีวิตแลราชบัลลังก์ การสั่งประหารชีวิตตนโดยไม่มีความผิด เปนการตระบัดสัตย์ผิดคำสาบานซึ่งทรงให้ไว้ ตนไม่กลัวต่อความตายที่กำลังมาเถิงแต่ทว่ามีความเสียใจยเปนหย่างยิ่ง ที่หมีได้มีการป้องกนนแลคิดต่อสู้กำจัดคนเลวเสียตั้งแต่ตนยงงมีอำนาจ ซึ่งบรรดาขุนนางที่รู้ความจริงแลพรรคพวกของตนก็อาจจช่วยให้ขึ้นครองสมบัติได้ ออกญาพิศม์ณุโลกคงจกล่าวมากกว่านี้แต่ไม่มีโอกาส เพราะออกญายมราชได้ลากตัวนำเขาที่กำลังดิ้นทุรนทุรายด้วยแผลกริชไปยงงที่ประหารแล้วถูกพาไปยงงฝั่งแม่น้ำ จากนั้นนเพชฌฆาตได้ประหารชีวิตออกญาพิศม์ณุโลก โดยใช้ดาบสับร่างของเขาออกเปน ๒ ท่อน ทิ้งศพของพระยาพิศม์ณุโลกถูกทิ้งไว้ที่นั่นสองวัน

บรรดาพระสงฆ์ที่ได้รับทราบข่าวนี้ก็ล้วนแต่สลดใจยในการสั่งประหารออกญาพิศม์ณุโลก แต่มิรู้จทำประกานใด คงได้แต่ขอนำชิ้นศพ

ของออกญาพิศม์ณุโลกไป พระเจ้าอยู่หัวทรงปริวิตกว่าพระภิกษุสงฆ์ อาจจล่วงรู้เถิงกลอุบายของพระองค์ จึ่งทรงสั่งให้ทำพิธีศพ นิมนต์ พระสงฆ์ ของวัดพระศรีสรรเพชร โดยมีพระสงฆ์ 3๒๐๐ รูปแลมุขมนตรี ร่วมสวดพระอภิธรรมในงานศพนี้ แลบรรจุเถ้าถ่านไว้รวมกับของพระ ราชวงศ์ โดยทรงต้องการแสดงให้ประชาชนแลขุนนางทั้งหลายเหนว่า พระองค์ยกย่องออกญาพิศม์ณุโลกเทียบเท่าพระราชวงศ์

พระเจ้าแผ่นดินทรงแสดงว่าพระองค์เสียพระทัยในมรณกรรม ของออกญาพิศม์ณุโลก ซึ่งพระองค์ได้ทรงตรัสต่อน่าที่ประชุมขุนนาง ว่าเปนการกรทำของออกญายมราช ที่อาฆาตแค้นออกญาพิศม์ณุโลกเปน ส่วนตัว ขุนนางทั้งหลายล้วนก็มีความเข้าใจยหย่างนั้นน เพราะทุกคน เหนประจักษ์ด้วยตาว่าพระองค์ได้ทรงพระราชทานอไภยโทษให้กับ ออกญาพิศม์ณุโลกแล้ว จึ่งพากนนรังเกียจออกญายมราชที่ได้ประหาร ออกญาพิศม์ณุโลกโดยขัดพระรับสั่ง แต่พระองค์ก็ยงงมิได้มีการรับสั่ง ลงโทษออกญายมราชแต่ประการใด

พระเจ้าแผ่นดินหมีได้ทรงหยุดอยู่แค่การสั่งประหารออกญาพิศม์ ณุโลก ทรงได้กวาดล้างตระกูลโคตรเง่าของออกญาพิศม์ณุโลกทั้งหมด โดย ทรงมีรับสั่งให้ถอดฐานะของภริยาออกญาพิศม์ณุโลกลงเปนทาส แลไม่ทรงอนุญาตให้บุตรชายของออกญาพิศม์ณุโลกเค่ามาในเขตรพระ

ราชวงง แต่กลับทรงบีบบงงคับให้ญาติของเด็กน้อยนั้นนให้เลี้ยงดูเด็กผู้น่าสงสารหย่างลำบากให้แสนสาหัส ภายหลังข่าวของออกญาพิศม์ณุโลกได้ลอบพาเด็กน้อยผู้นี้ไปปฎุกษาพระภิกษุที่วัดพระศรีสรรเพชร พระภิกษุรูปนึงเปนเชากัมพูชาได้เค่ามาสึกสาบาลีในกรุงศรีอยุทธยาจึ่งได้พาเด็กชายโชคร้ายแลน่าสงสารนี้หนีไปบวชเปนสามเณรเสียที่ประเทศกัมพูชา

ออกญายมราชผู้สังหารชีวิตออกญาพิศม์ณุโลกนั้นน แท้จริงแล้วก็คือ **''เด็กสาย''** ลูกทาสซึ่งออกหมื่นเดโช ได้นำมาเลี้ยงไว้ที่วัดเปนเพื่อนกับพระเจ้าแผ่นดินสมัยยงงเปนเด็กไลอยู่กับพระพิมลธรรมอนันตปรีชา เขาได้ติดตามรับใช้พระเจ้าแผ่นดินมาตลอดมานับตั้งแต่เด็ก เขารู้เหนทุกหย่างที่คนทั่วไปไม่อาจจรู้ได้ แลเขาคือเงาที่คอยปกปักรักษาแลดำเนินการในทางลับให้พระองค์ได้ขึ้นครองราชบัลลังก์ ฤาแม้แต่การส่งทะหาญไปยงงเมืองนครก่อนน่าออกญาเสนาภิมุขนั้นน จากความซื่อสัตย์หย่างเที่ยงแท้ พระเจ้าแผ่นดินจึ่งทรงให้บำเหนดรังวัลแก่เขาเสมอมา ในการขึ้นครองราชของพระองค์นี้ได้ทรงแต่งตั้งให้เขาเปนออกญาจักรี อันเปนตำแหน่งชั้นสูงของประเทศสยาม เมื่อเขาอยู่ในตำแหน่งนี้ก็ได้มีชื่อเสียงเปนที่ยกย่อง เนื่องจากเปนผู้ที่มีอัธยาศัยสัตย์ซื่อ

กล่าวโดยความตรง ออกญาจักรีนี้ได้รับความนิยมรักใคร่จากเชาสยาม แลเปนหย่างมากของเชาต่างประเทศ โดยเฉพาะพ่อค้าสำเภาแล กัปตันฤๅต่างประเทศ เมื่อมาเถิงประเทศสยาม จต้องตรงเค่ามาหา ออกญาจักรีก่อน

ด้วยความนิยมที่เขาได้รับจากเชาจากเชาต่างประเทศมาก เกินไป พระเจ้าแผ่นดินทรงเริ่มแคลงใจยในอำนาจของออกญาจักรี โดยทรงปริวิตกว่าออกญาจักกรีอาจจนำเอาทะหาญต่างประเทศมาเปน ไภยต่อพระองค์สักวันนึง แต่พระองค์ก็เกบความหวาดระแวงน้นนไว้ แต่ ทรงดำเนินกลอุบายให้ออกญาจักรีมีข้อบาดหมางกนนกับออกญาพิศม์ณุ โลก เพื่อที่จได้เปนการถ่วงดุลย์อำนาจของกนนแลกนนไว้ จึ่งมิได้ทรง กำจัดออกญาจักรี

แต่เมื่อบัดนี้ออกญาพิศม์ณุโลกได้ถูกประหารไปแล้ว ทำให้พระ เจ้าแผ่นดินตัดสินพระทัยกำจัดออกญาจักรีต่อไปเพื่อความปลอดไภยของ พระองค์แลราชบุตร

ในขณะที่กรุงศรีอยุทธยาขุนนางทั้งหลายต่างแบ่งแยกกนนเปน ฝักฝ่าย ทางฝ่ายของออกญาเสนาภิมุขที่เดิรทางไปยงงเมืองนครศรี

ธรรมราช ก็เรียกเจ้าเมืองคนเดิมมาสั่งสอนเปนอันดี แลให้ไปตั้ง บ้านเรือนอยู่นอกเมืองนคร กิจการงานเมืองนครศรีธรรมราช ก็ได้รับ ความร่วมมือจากข้าราชการเดิมเปนหย่างดี

ออกญาเสนาภิมุข ได้ทราบข่าวว่ากรุงศรีอยุทธยา ได้เปลี่ยน แผ่นดินใหม่ได้ออกญากลาโหมเปนพระเจ้าแผ่นดิน แลพระเจ้าแผ่นดิน องค์เดิมที่ทรงพระเยาว์ถูกสำเรทธิ์โทษพร้อมพระมารดา ข้าราชบริภาร มาหลาย ได้ถูกประหารตายไปมากมาย ก็รู้สึกสลดใจยในการกรทำ ของพระเจ้าแผ่นดิน แต่มิได้แสดงออกมาต่อภายนอก เพียงแต่ได้สำนึก ว่าในไม่ช้านี้ พระเจ้าแผ่นดินพระองค์จต้องกำจัดตนจึ่งเฝ้าระวังอยู่ โดยมิได้ประมาท

Yamada Nakamasa *ในชุดเจ้าเมืองนครศรีฯ*

เปนไปดงงเช่นออกญาเสนาภิมุขคาดไว้ พระเจ้าแผ่นทรงเหน ว่า กิจการงานเมืองของนครศรีธรรมราชนั้นนเรียบร้อยโดยเรวมาก เกินไป จึ่งมีความกังวลว่าเจ้านครคนเก่าอาจจร่วมมือกับออกญาเสนาภิ มุขรวมกำลังกนนเปนอันตรายกับพระองค์

ดงงนั้นนพระองค์จึ่งแส้งทำเปนทรงภอพระทัยหย่างใหญ่หลวง กับออกญาเสนาภิมุขฤๅคือออกญานคร ที่ทำน่าที่เจ้าเมืองนครได้เปนห ย่างดี ทรงรับสั่งต่อที่ประชุมขุนนางว่า สมควรที่จปูนบำเหนด รังวัลเปนพิเศศยิ่งกว่าธรรมดา สำหรับน่าที่อันยิ่งใหญ่นี้ พระองค์ตรัสว่า ที่พระองค์ทรงทำดงงนี้ก็เพราะมักมีผู้ไปโจทก์ขานกนนว่า พระราช วินิจฉัยของพระองค์มักก่อความสยดสยองแก่คนชั่วร้าย ดงงนั้นน พระองค์จึ่งใคร่จแสดงให้เหนส่วนของความเมตตาปราณีที่พระองค์ก็มีอยู่ เช่นเดียวกนน โดยทรงจยกย่องเจ้าเมืองนคร ให้เปนตัวหย่างที่ดีของรา ษฎรทั้งปวง แต่ข้อสำคันก็คือ เพื่อเปนการส่งเสริมบรรดานายทะหาญของ พระองค์ ให้ปฏิบัติตนเปนหย่างดีในน่าที่ที่ไร้บมอบหมายไว้ในความ รับผิดชอบ ให้ดูตัวหย่างเจ้าเมืองนครผู้ที่เปนเชาต่างชาติ ยงงมีความ ซื่อสัตย์แลปฏิบัติน่าที่ดีเฌี่ยมซึ่งข้าราชการแลประชาชนเชาสยามควรเอา เปนตัวหย่าง

ที่ประชุมขุนนางทั้งหมดต่างมีความเหนชอบตามพระราชประสงนี้ ได้ตกลงกนนว่าเจ้าเมืองนคร จำเปนจต้องมาถือน้ำพิพัฒน์สัตยาต่อพระเจ้าแผ่นดินพระองค์นี้ด้วย แลขุนนางทั้งหลายควรส่งของกำนัลจำกนวนมากไปให้ พร้อมด้วยเหล่าสาวงามจำนวนนึง แลสำคันที่สุดคือคนที่งามที่สุดในหมู่สาวงามทั้งหมดนี้ พระเจ้าแผ่นดินจทรงพระราชทานเปนพิเศษในนามของพระเจ้าแผ่นดิน ให้ทำการสมรสกับเจ้าเมืองนครซึ่งเจ้าเมืองจปฏิเสธหมีได้ เพราะเปนประเพณีราชสำนกกสยาม

ข้อตกลงในเรื่องนี้ได้ถูกดำเนินการเปนที่เรียบร้อยหย่างรวจเรวกระบวนเกวียนขนเครื่องของกำนัลแลสาวงาม จัดแต่งหย่างใหญ่โตสวยงาม มีปี่ฆ้องกลองทำเสียงตลอดเปนที่มโหราฬ แห่แหนไปทั่วกรุงศรีเพื่อเดิรทางไปยงงเมืองนครศรีธรรมราช ตามพระบรมราชโองการ

ในขณะที่กระบวนยงงไม่ทันผ่านออกจากประตูกรุงศรีอยุทธยาน้นน พระเจ้าแผ่นดินก็ได้ส่งสารลับให้ม้าเรวนำไปมอบให้กับเจ้าเมืองนครคนเก่า ซึ่งถูกปลดออกจากตำแหน่งไปแล้ว โดยพระองค์สั่งให้ม้าเรวนี้เมื่อผ่านน่าค่ายทะหาญญี่ปุ่น ให้สั่งม้าหย่างช้า ๆ ในระยะที่จำน่ากนนได้ เนื้อความในสารลับน้นนมีว่าหากเจ้าเมืองคนเก่าสามารถกำจัดเจ้าเมืองคนใหม่ซึ่งเปนเชาญี่ปุ่นต่างชาติต่างภาษานี้เสียได้ ก็จได้รับพระราชทานแต่งตั้งจากพระมหากษัตริย์ให้เปนเจ้าเมือง

นครศรีธรรมราชตามเดิม เจ้าเมืองนครคนเก่าได้ทราบความในสารลับของพระเจ้าแผ่นดินแล้วก็ดีใจ จัดเตรียมทำการตามที่พระเจ้าแผ่นดินได้วางกลไว้ในสารลับนั้นนทันที

จวนเจ้าเมืองนครศรีธรรมราช

ออกญาเสนาภิมุขฤๅในตำแหน่งใหม่ก็คือออกญานครเจ้าเมืองนครศรีธรรมราช มีความปิติยินดีเปนหย่างยิ่งเมื่อเหนกระบวนแห่แหนเครื่องของกำนัลที่นำมาจากเมืองหลวง โดยเฉพาะเหล่าสาวงาม แต่ก็อดหมีได้ที่จสลดใจยต่อการสวรรคตของเยาวกษัตริย์แลพระญาติผู้บริสุทธิ์รวมทั้งเชานครเขลางค์อันล้วนแต่เปนทารกแลสตรีเพศซึ่งไร้อาวุทธ แลหมีใช่เวลานกกรบในสงคราม โดยเฉพาะที่พระเจ้าแผ่นดินสั่งประหารขุนนางที่มีส่วนช่วยเหลือสนับสนุนพระองค์ให้ขึ้นมาครองราชย์ทั้งสิ้น

ดงงน้นนสาเหตุทั้งหลายทำให้ออกญาเสนาภิมุขอ่านกลอุบายของพระเจ้าแผ่นดินได้ว่า การนำของกำนัลแลสาวงามมาให้ตนนี้ จต้องมีกลอุบายของพระเจ้าแผ่นดินแฝงมาด้วยเปนแน่ แลสองวันก่อนน่านี้ได้มีทะหาญมารายงานกับออกญาเสนาภิมุขว่า มีม้าเรวจากกุรงศรีอยุทธยาได้เดิรทางมาพบกับเจ้านครคนเก่า แลเมื่อพิศจารณาแล้ว ออกญาเสนาภิมุขก็เหนว่าผู้ที่จมีกำลังก็จมีแต่เจ้าเมืองนครคนเก่า ที่จสามารถรวบรวมฤๅคิดการใหญ่ได้ จึ่งสั่งทะหาญให้ระแวดระวงงหย่างเข้มงวดแลห้ามเจ้านครคนเก่าเค่ามาที่วงงเจ้าเมืองนครโดยเด็ดขาดอีกต่อไป

แต่กลของพระเจ้าแผ่นดินที่วางไว้น้นนแยลยลหย่างยิ่ง ออกญาเสนาภิมุขสงสัยแต่เจ้าเมืองคนเก่าแลห้ามไม่ให้เข้าจวนหย่างเด็ดขาด แต่กลับอนุญาตให้ออกพระมะริดน้องชายวัยหนุ่มของเจ้าเมืองนคร ซึ่งเปนหมอยาให้เค่ามาในจวนได้ เพราะออกพระมะริดจต้องนำยามาภอกรักษาบาดแผลที่ขาของออกญาเสนาภิมุข ออกพระมะริดจเปนผู้เกบสมุนไพรมาภอกรักษาให้อยู่เปนประจำ ซึ่งยาที่ภอกนี้ทำให้อาการเจบปวดบาดแผลของออกญาเสนาภิมุขบรรเทา ดงงน้นนออกพระมะริดจึ่งเปนคนเดียวที่ได้รับอนุญาตให้เค่ามาที่จสนเจ้าเมืองได้ทุกเวลา

หลังจากออกญาเสนาภิมุขที่ได้รับพระราชทานเครื่องกำนัลแล สาวงามชื่อจันจากกรุงศรีอยุทธยา จึ่งจัดงานฉลองและทำการอุปภิเษกตนกับหญิงสาวที่พระราชทานมาให้แล้ว ออกพระมะริดก็คงเค่ามาให้การรักษาแผลที่ขาตนอยู่ตลอดมา ออกญาเสนาภิมุขหมีไว้ใจเจ้าพระยานครคนเก่า จึ่งหมียอมให้ออกพระมะริดเปนผู้ภอกยาเช่นเดิม ให้หญิงจันอันได้รับพระราชทานเปนชายาตนนั้นนเปนผู้ภอกยาแทน

ต่อมาไม่นานหญิงจันผู้ได้รับพระราชทานมาให้แต่งงานกับออกญาเสนาภิมุขนั้นน ได้เอายาพิศม์ผสมลงในยาภอกแผล และพันขาให้กับออกญาเสนาภิมุข ออกญาเสนาภิมุขมิได้ระวงงใจยในหญิงจันที่เปนชายา จึ่งเถิงกาลกริยามรณกรรมที่เมืองนครแต่นั้นน

พระเจ้าแผ่นดินได้ทรงกำจัดขุนนางทั้งหลายที่พระองค์ที่สนับสนุนพระองค์ขึ้นครองราชทั้งหมดแล้ว ราชสำนกกก็ไม่มีข้าราชการที่มีความรู้เหลืออยู่มากนั้นน นอกจากขุนนางสอพลอที่พร้อมจทำเพื่อพระองค์ แลผลประโยชนของพวกเขา พระองค์ไม่ทรงไว้วางพระทัยในขุนนางฝ่ายทะหาญมากนกก สาเหตุนี้ทำให้พระองค์รับสั่งอนุญาตให้บาดหลวงที่กระหายเลือดเช่นเดียวกนนพระองค์ เค่ามาทำกิจของเขาได้ บาดหลวงจึ่งขอกำลังกองทับจากประเทศของเขามาตั้งค่ายอยู่ที่บางกอก

เพื่อเปนการตอบแทนพระองค์จึ่งได้ทรงอนุญาตบาดหลวงเหล่านี้ให้กระจายความเชื่อของเขาได้ทั่วไป แลได้รับความคุ้มครองจากพระองค์ แต่ไม่ทรงมอบตำแหน่งทางราชการใดทั้งสิ้นให้กับพวกเข้ารีตเหล่านี้ ทรงพระราชทานเฉพาะสิทธิให้ไปมาได้ในราชอาณาจักร

พวกเข้ารีตต้องการหย่างยิ่งที่จมีอำนาจในราชการแผ่นดิน จึ่งเข้าหาเจ้าชายนารายณ์ ส้างเรื่องต่าง ๆ อันเปนอภินิหารให้ขยายออกไปภายนอกพระราชวงง เพื่อหวงงว่าเจ้าชายนารายณ์ได้ขึ้นครองราชต่อจากพระราชบิดา บาดหลวงพากนนเข้าถวายงานภาษาแลความรู้แก่ราชบุตร จนพระองค์มีความเชี่ยวชาญในภาษาต่างประเทศ และเปนที่นิยมในเชาต่างประเทศ ที่ไปมาหาสู่กับเจ้านารายณ์ราชบุตรมากกว่าเข้าเฝ้าพระเจ้าแผ่นดิน

พระเจ้าแผ่นดินได้รับทราบการติดต่อสัมพันธ์ของเจ้าชายนารายณ์ราชบุตร ก็ทรงระแวงในพระทัยว่า เจ้าชายจทรงสมคบซ่องสุมกับพวกเข้ารีตก่อการกบฏ พระองค์ทรงตรัสตักเตือนเจ้านารายณ์หลายครั้ง ไม่ให้ไปซ่องสุมกับพวกเข้ารีต เพราะเปนพวกต่างชาติต่างภาษาจนำไภยมาสู่ประชาชนสยามได้ เจ้านารายณ์ราชบุตรก็ไม่ทรงใส่พระทัยฤๅเหนไภยยงงคงทรงเสด็จไปซ่องสุมกับพวกเข้ารีตอยู่ตลอดมา

วันขึ้น ๑๑ ค่ำ เดือน ๕ พระองค์เสด็จออกนอกพระราชวังพร้อมกับพระมหาอุปราชน้องชาย ทระกระหายน้ำเหนคนกำลังปีนปาดตาลจึ่งอยากทรงเสวยน้ำตาล จึ่งให้คนนำมาถวายบอกนึง ครั้นเมื่อกลับมายังพระราชวังก็ให้ทรงอยากเสวยกบเสียบไม้ย่าง แต่ด้วยเปนน่าแล้งหากบยากนกก จึ่งให้ทำใบบอกไปยังหัวเมืองได้กบมาจากนครเขลางค์หลายข้อง พนกกงานวิเศษจึ่งนำกบเปนเสียบไม้ย่างถวาย เมื่อทรงเสวยแล้วก็ทรงประชวรชักคาพระโอษฐ พระองค์ทรงทราบว่าไม่รอดแล้ว จึ่งทรงให้จัดประชุมขุนนางมอบราชสมบัติและพระธรรค์ชัยศรีให้กับเจ้าฟ้าไชยราชบุตรองค์โต ด้วยทรงเหนว่าเจ้าชายนารายณ์ มักซ่องสุมอยู่แต่พวกเข้ารีตพวกต่างประเทศมิได้เอาใจยใส่ต่อการพระสงฆ์ หากปกครองอาณาจักรสยาม พระศาสนาแลอาณาจักรคงเถิงกาลวิบัด เจ้านารายณ์ก็ไม่ทรงภอพระทัยเปนหย่างยิ่ง แต่เจ้านารายณ์ก็คงเกบไว้ภายใน ส่วนพระศรีสุธรรมราชาราชอนุชาของพระองค์ซึ่งเปนตำแหน่งมหาอุปราชไม่ภอใจยเปนหย่างมาก ที่ตนหมีได้สืบสันติวงศ์ ได้บริภาษพระเจ้าแผ่นดินว่าไม่รักษาสัตย์สัญญาที่มีกับตน พระเจ้าแผ่นดินทรงประชวรทรมานโลหิตไหลออกทวารทั้ง ๙ อยู่ ๓ เพลา ก็สิ้นพระชนม์ พระศรีธรรมราชา อยู่ในราชสมบัติ ๒๖ ปี เจ้าฟ้าไชยราชบุตรองค์โตก็ได้เสวยเศวตรฉัตรอยุทธยาต่อมา

เจ้านารายณ์กุมารราชบุตรต่างมารดากับพระเจ้าแผ่นดิน ได้รับคำยุยงจากพวกเข้ารีตที่ต้องการเปนใหญ่ในทางราชการ ว่าเจ้าชายนารายณ์เปนผู้มีอภินิหารของพระเจ้าเหนือกว่าเจ้าฟ้าไชย เหตุใดจึ่งยอมให้เจ้าฟ้าชัยได้ขึ้ครองราชบัลลังก์เสียเล่าพวกเข้ารีตจึ่งได้ร่วมวางกลอุบายกำจัดพระศรีสุธรรมราชาพระเจ้าอาว์ของเจ้านารายณ์เสียในคราวเดียวกนน เจ้านารายณ์ราชบุตรด้วยด้อยปัญาคิดไม่เหนทันพวกเข้ารีตก็เหนงาม จึ่งพาพระขนิษฐาลอบจากพระราชวงงออกไปทางประตูตัดสระแก้วออกไปซ่องสุมกับพวกเข้ารีตและ คบคิดกับพระศรีสุธรรมราชาราชมหาอุปราชพระเจ้าอาว์ โดยใช้กลอุบายลวงให้พระมหาอุปราชนำกำลังของพระราชวงงบวรสถานมงคลรวมกับพวกเข้ารีตซึ่งพระองค์เปนผู้นำ เข้ายึดราชบัลลังค์ของเจ้าฟ้าไชยซึ่งเปนเชษฐาของพระองค์

พระศรีสุธรรมราชาพระมหาอุปราชเมื่อได้ฟงงอุบายของเจ้าชายนารายณ์และหัวน่าพวกเข้ารีต ก็สมคงงคามประงค์ของตน จึ่งชุมนุมพลพร้มแล้วบุกเข้ายงงพระราชวงงกุมเอาพระเจ้าแผ่นดินไปสำเรทธิ์โทษเสียที่วัดร้างโคกพระยา ซึ่งเปนที่สถานที่เดียวกับที่ใช้ประหารพระราชวงศ์ที่ผ่านมา

พระศรีสุธรรมราชา จึ่งได้แต่งตั้งให้เจ้าชายนารายณ์เปนที่พระมหาอุปราชกรมราชวงงบวรสถานมงคล

สองเดือนหลังจากที่พระศรีสุธรรมราชา ได้ขึ้นครองเศวตรฉัตรศรีอยุทธยา มีข่าวออกมาจากพวกเข้ารีตว่า พระศรีสุธรรมมาพระเจ้าแผ่นดินองค์ใหม่มักมากในกาม โดยได้แสดงความปราถนาที่จได้พระภคินี เปนพระสนม แต่พระองค์คัดค้าน จนชายหฤโหดผู้นี้สาบานว่าจเอาพระชนม์ชีพของพระองค์เสีย แลพยายามทุกวิถีทางที่จทำการที่คิดไว้นี้ให้สำเรทธิ์

เจ้านารายณ์ได้รับทราบเรื่องจากการบอกเล่าจากบุคคลพวกเข้ารีตเช่นนั้นน พระองค์จึ่งต้องหลบหนีออกไปขอความช่วยเหลือจากพวกเข้ารีตเยซูอิต เปนพวกแรกที่รับให้การช่วยเหลือพระองค์ โดยมีสัญญาแลกเปลี่ยนกนนว่า จอำนวยความสะดวกให้แก่การค้าของพวกเขา แลจต้องให้บำเน็จรังวัล ให้ความคุ้มครองทั่วราชอาณาจักรเมื่อการสำเรทธิ์แล้ว

ครั้นรวบรวมผู้คนแลพวกเข้ารีตได้ประมาณพันนึงที่จร่วมกับพระองค์กำจัดพระศรีสุธรรมราชาได้แล้ว หัวน่านกกพรตเยซูอิตได้แนะนำพระองค์ว่าพระเจ้าทรงให้จักรพรรดิ์ใช้ใบไม้มาทำเปนมงกุฎแลกำไล ก็ประสบชัยชำณะในการทำเศิก จึ่งขอให้พระองค์ทรงนำเอาใบไม้มาทำเปนกำไลสวมมือจมีชัยชำณะ เจ้าชายนารายณ์มหาอุปราช

จึ่งทำตามคำของนกกพรตเยซูอิตนั้นน จึ่งทรงให้ไปเอาใบสะเดามา ทำเปนกำไลสำหรับมือ แลออกนำน่าพาไปสู่พระราชวงง ใครขวางน่า ก็ทำลายแตกกระจายไป ภอรุ่งเช้าก็บุกเข้าเถิงทวารห้องบรรทมของพระเจ้าแผ่นดิน เจ้านารายณ์ทรงถือพระแสดงดาบไว้ในพระหัตถ์ เจ้านารายณ์จึ่งได้จู่เข้าปลงพระชนม์พระเจ้าอาเสียในทันใดนั้นน ด้วยพระหัตถ์พระองค์เอง

เมื่อได้เสด็จขึ้นครองราชสมบัติโดยปราศจากเสี้ยนหนามแล้ว เจ้านารายณ์ก็ทรงประกอบราชพิธีอุปภิเษกสมรสกับพระราชบุตรีแห่งพระราชบิดาของพระองค์เอง แลสถาปนาให้ดำรงพระยศเปนสมเดจพระบรมราชินีนาถ ทรงได้กล่าวหาว่าพระอนุชาทุกพระองค์ซึ่งหมีได้ร่วมมือกับพระองค์ยึดราชบัลลังก์จากพระเจ้าอาว์นั้นนไม่ซื่อสัตย์กับพระองค์ จึ่งทรงลดตำแหน่งให้เปนสามัญชน แลสองพระองค์ก็เสียพระชนม์ชีพด้วยความตรองพระทัยโดยปราศจากพระโอรสแลพระธิดา

พระอนุชาที่เหลืออยู่พระองค์นึงได้ทุกเจ้านารายณ์ทำร้ายขาแลแขนจนเปนง่อย ดำรงชีวิตอยู่หย่างน่าสมเพชแลทรมาน เจ้าชายองค์นี้ทรงอยู่ในตำหนกกหย่างถูกกักขังหมีได้แลห้ามไม่ให้เข้าในพระราชวงงตลอดชีวิต แลเมื่อใดที่พระเชษฐาส่งทะหาญมาดูพระองค์ฤๅเสด็จมาด้วยตนเอง เจ้าชายผู้น่าสงสารก็แส้งตรัสแบบติดอ่าง แลแส้งทำเปนพระสติ

คุ้มดีคุ้มร้าย เพื่อให้พระเชษฐาของพระองค์สิ้นความระแวงสงสัย ฤๅคิดจ กำจัดพระองค์ซึ่งทรงเปนอนุชาแท้ ๆ ให้สิ้นซากไปก็เปนได้

ข้าราชการขุนนางขุนทะหาญจำนวนมากมิได้เห นด้วยกับพระองค์ แต่ก็มิได้แสดงออกมาหย่างไร พระเจ้าแผ่นดินทรง สำนึกในการนี้ดี จึ่งมีรับสั่งให้นกกพรตเยซูอิตโตมาส วันกาววาเนรา เปนที่ปฤกษา แลแต่งตั้งพวกเยซูอิตที่ส่งเสริมพระองค์ให้เปนพระเจ้า แผ่นดิน เค่ามาเปนขุนนางชั้นสูง มีอำนาจสั่งการในราชการสำคัน แล ช่วยเหลือในการควบคุมทะหาญทั้งหลายแก่พระองค์ ทรงพระราชทาน ที่ดินให้พวกเยซูอิต ก่อส้างศาสนสถาน และทรงมีพระบรมราชโองการ ให้พวกเยซูอิตได้รับสิทธิเหนือกว่าเชาสยาม ตามสัญญาที่พระองค์ให้ไว้ เพื่อเปนฐานค้ำจุนราชบัลลังก์ของพระองค์ ทั้ง **.........."**

อักษรในต้นฉบับสมุดไท ลบเลือน ไม่สามารถอ่านได้

บรรดาศักดิในศรีอยุธยา

บรรดาศักดิ คือ พวกขุนนางโดยพระเจ้าอยู่หัวทรงมอบตำแหน่งน่าที่ในราชการ แลพระราชทานนามกรใหม่พร้อมด้วยล่วมอันเปนหีบเล็ก ๆ ทำด้วยทองคำฤๅเงิน สำหรับใช้ใส่หมากพลู ตามปกติพระเจ้าอยู่หัวจเลือกเฟ้นจากบุตรข้าราชบริพาร แลพระราชทานเกียรติให้ แต่ลางครั้งก็ทรงแต่งตั้งขึ้นมาจากราษฎรสามัญเหมือนกนน ซึ่งพระองค์แน่พระทัยว่าบุคคลนั้นนมีความจงรักภักดีในพระองค์ แลมีความสามารถในอันที่จรับราชการในตำแหน่งน่าที่นั้นน ๆ ได้ ยงงซ้ำภอพระทัยที่จเลือกคนต่างด้าวยิ่งกว่าคนพื้นเมืองในประเทศของพระองค์เสียอีก

ความเปนบุคคลชั้นสูงฤๅชั้นบรรดาศักดินั้นน ในราชอาณาจักรสยาม มิได้ตกทอดสืบเนื่องกนนมาโดยลำดับชั้นบรรพบุรุษ จึ่งมิพึงประหลาดใจยว่าสกุลนั้นน สกุลนี้มิค่อยเก่าเท่าใดนกก แม้ในครอบครัวที่เคยมีชื่อเสียงดีมาก ด้วยประกานนี้จึ่งไม่ค่อยมีคนสนใจยกนนเท่าใดนกก

อันบรรดาศักดิของขุนนางนั้นนมีอยู่ ๕ ชั้นด้วยกนน ตามความสำคันลดหลั่นกนนไป จำพวกแรกได้แก่ ''***ชั้นออกญ่า***' ดำรงตำแหน่งสำคัน ๆ ในราชการแผ่นดิน เปนบรรดาศักดิชั้นปกครองสูงสุด

ในการบริหารราชการแผ่นดิน มีเสนาบดีผู้ใหญ่บรรดาศักดิ สูงสุดของ **''ชั้นออกญา''** อยู่ ๔ ตำแหน่ง รับราชการอยู่ข้างพระวรกายพระมหากษัตริย์ตลอดเวลา

ตำแหน่งที่นึงมีชื่อว่า **''ออกญาจักรี''** ผู้ครองตำแหน่งนี้ได้รับความไว้วางพระราชหฤทัยมากที่สุด เปนผู้รับรู้งานราชการเมืองในประกานสำคัน ๆ เพื่อนำกราบบงงคมทูลให้ทรงทราบ เจ้าเมืองทั้งหลายจต้องรายงานราชการต่าง ๆ แลปฏิบัติตามเสนาบดีผู้นี้ โดยที่มีตำแหน่งใหญ่ ทำให้มีอำนาจแลสิทธิมากมาย โดยสามารถสั่งปฏิบัติการใด ๆ ได้โดยไม่ต้องกราบบงงคมทูลให้ทราบก่อน แลได้รับพระราชทานอำนาจสิทธิขาดให้ปกครองประเทศทางตอนเหนือทั้งหมดด้วย จึ่งเปนผู้มีอำนาจในอันที่จแต่งตั้งใคร ๆ ไว้ในตำแหน่งต่าง ๆ ได้ตามความภอใจ แลได้รับความเชื่อถือจากประชาชนมาก

เสนาบดีที่ครองตำแหน่งนี้มักลืมตน จเปนด้วยความอ่อนแอของกษัตริย์ที่ครองราชสมบัติในขณะน้นน ฤๅองรัชทายาทแห่งราชบัลลังก์ทรงพระเยาว์อยู่ก็ตาม เสนาบดีตำแหน่งจักรีนี้ก็มักจเปนผู้ชิงราชสมบัติเสียเอง ด้วยประกานฉะนี้ บางสมัยจึ่งมีการยุบเสนาบดีตำแหน่งนี้

เสีย หากจใช้ใครในตำแหน่งนี้พระองค์ก็จทรงแต่งตั้งขึ้นมาเฉพาะงานนั้นน ๆ เมื่อเสรจงานแล้วก็ถอดตำแหน่งออก

ตำแหน่งที่สองเรียกว่า **''ออกญาพระคลัง''** ทำน่าที่เปนเอกอัครราชทูต แลทำงานเกี่ยวข้องกับการต่างประเทศทั้งสิ้น มีอำนาจสิทธิขาดในการปกครองหัวเมืองชายทะเลด้านตะวันตกเฉียงใต้ของราชอาณาจักร คือตั้งแต่พริบพรี จรดตะนาวศรี แลจัดการเกี่ยวกับคลังสินค้าของพระมหากษัตริย์

ตำแหน่งที่สามเรียกว่า **''ออกญากลาโหม''** ทำน่าที่เปนแม่ทับสูงสุดของราชอาณาจักรสยาม มีอำนาจสิทธิในการเรียกเกณฑ์ทะหาญเข้ากองทับ แลส่งไปรบ ลางทีก็ส่งไปทางทะเล ลางครั้งก็ส่งไปทางบกแล้วแต่ความต้องการของเมืองน้นน ๆ การดำเนินการสงครามทั้งหมดในราชอาณาจักร ทุกกองทับต้องฟงงคำสั่งเขาผู้นี้

เสนาบดีตำแหน่งนี้จต้องเปนผู้หาค่าใช้จ่ายเปนงบประมาณสะเบียงให้กับกองทับทั้งหมด แลมีน่าที่อำนวยความสะดวกในสิ่งที่จำเปนแก่กองทับเมื่อขาดฤๅร้องขอจากกองทับในหัวเมืองต่าง ๆ

แต่ก็มิได้หมายความว่าจเปนใหญ่เช่นนี้ตลอด จเปนเช่นนี้ในบางขณะ เพราะการจยกทับไปยงงที่ใดน้นนต้องเปนพระราชโองการของพระเจ้าอยู่หัวเท่าร้นน มีโอกาสเพียงน้อยครั้งเท่าร้นนที่จสามารถใช้อำนาจได้หย่างเตมที่ในการยุทธ ฤๅโจมตีฆ่าเศิกด้วยการบัญชาการตัดสินใจยด้วยตนเอง

เสนาบดีตำแหน่งที่สี่เรียกว่า **''ออกญาวงง''** มีน่าที่จัดหาค่าใช้จ่ายอันจำเปน ไม่เฉพาะแต่สำหรับองค์พระมหากษัตริย์เท่าร้นนยงงต้องหาค่าใช้จ่ายสำหรับราชนิกูลในราชวงศ์ รวมเถิงข้าหลวงนางกำนัลในราชสำนกกด้วย เพื่อเสริมตำแหน่งนี้ให้มีอำนาจใหญ่โตขึ้นพระเจ้าอยู่หัวจึ่งทรงพระราชทานอำนาจสิทธิ์ขาดให้ปกครองหัวเมืองด้านตะวันออกเฉียงใต้ชายทะเลตั้งแต่เมืองพริบพรี เถิงเขตรกัมพูชา

หีบหมากของเสนาบดีทั้งสี่นี้จทำด้วยทองคำ ฝีมือปราณีตกว่าของขุนนางชั้นอื่น ๆ ในขณะที่ตามเสด็จพระราชดำเนินจสวมหมวกลอมภอก มีวงทองคำรัดขอบลอมภอกสามนิ้ว ยอดแหลมประดับด้วยช่อมาลา

นอกจากบรรดาศักดิของออกญาเสนาบดีที่ยิ่งใหญ่ทั้งสี่แล้ว ยงงมีบรรดาศักดิ **''ออกญา''** ที่สำคันรองลงมาลำดับที่ ๑ คือ **''ออกญายมราช''** มีน่าที่บัญญัติกดหมาย แลพิศจารณาพิพากษาคดี ควบคุมคุก แลตรุที่คุมขัง ผู้ต้องโทษทั้งคดีแพ่งแลอาญา ในพระนามแก่งพระเจ้าอยู่หัว ศาลที่พิพากษาสูงสุดนี้อยู่ในกรุงศรีอยุทธยา

บรรดาศักดิลำดับที่ ๒ คือ **''ออกญาเดโช''** มีน่าที่เปนหัวน่ากองทะหาญมหาดเล็กรักษาพระองค์ เปนตำแหน่งนายทะหาญชั้นผู้ใหญ่ในราชสำนกก แลดูจเด่นกว่าตำแหน่งอื่น ๆ เพราะอยู่ใกล้ชิดพระเจ้าอยู่หัวอยู่ทุกที่ซึ่งพระองค์ทรงเสด็จไป

บรรดาศักดิลำดับที่ ๓ คือ **''ออกญาพระเสด็จ''** ทำน่าที่เปนตำรวจ แลรักษาพระนครในขณะที่พระเจ้าอยู่หัวหมีได้ทรงประทับอยู่ในวงง แลทำน่าที่ดูแลปรณนิบัติพระสงฆ์ รวมทั้งตัดสินคดีความที่เกี่ยวข้องในเรื่องของพระสงฆ์กับฆราวาส ฤๅระหว่างพระสงฆ์ด้วยกนน ซึ่งอำนาจของบรรดาศักดินี้พระสงฆ์ต้องติดต่อด้วยเพราะหากหมีได้รับอนุมัติจากท่ารผู้นี้เปนลายลักณ์อักษร พระสงฆ์ย้ายวัดไปอยู่วัดอื่นเองหมีได้เปนอันขาด

บรรดาศักดิลำดับที่ ๔ คือ **''ออกญาพลเทพ''** มีน่าที่เกบอากร จากเชานาเข้าพระคลังหลวง แลมีน่าที่ตราจตรายุ้งฉางหลวงทั่ว ราชอาณาจักรสยาม พร้อมกับทำน่าที่สรัพากร เกบส่วยสาอากรพืช สุรา เมรัย สาโท

หีบหมาก ชั้นยศขุนนางอยุธยา

หีบหมากของออกญาเหล่านี้นี้จทำด้วยทองคำ ฝีมือปราณีตกว่า ของขุนนางชั้นอื่น ๆ แลในขณะที่เสด็จพระราชดำเนินนั้นน จสวมห มวกลอมภอก มีวงทองคำรัดขอบลอมภอก ยอดแหลมนั้นนประดับด้วย ช่อมาลา

บรรดาศักดิที่รองจากชั้น**''ออกญา''** คือตำแหน่ง **''ออกหลวง''** เหนมีอยู่ตำแหน่งเดียวที่ทำน่าที่เกี่ยวกับพระคลังมหาสมบัติ คือ ''ออกหลวงสมบัติ'' จดูแลพระคลังที่เกบสมบัติของพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งผู้จได้รับแต่ตั้งในตำแหน่งนี้ ต้องเปนคนที่พระเจ้าอยู่หัวทรงไว้ใจยเปนพิเศศ

ชั้นรองลงมาคือ **''ชั้นออกพระ''** อำนาจน่าที่ด้อยกว่าออกญา แลไม่อยู่ในฐานะจสนับสนุนราชบัลลังก์ได้แล้ว เมื่อออกพระคนใดตายไปแล้ว จึ่งมิค่อยได้ทรงกรุณาแต่งตั้งผู้อื่นมาแทนที่ แลพระเจ้าอยู่หัวทรงมอบราชภารกิจให้ออกพระทำเปนหย่าง ๆ ไป เปนพวกขุนนางบรรดาศักดิชั้นสอง ซึ่งมักทำน่าที่เปนเอกอัครราชทูตพิเศศ ส่งไปจำเริญพระราชไม้ตรีกับเจ้าประเทศที่ทรงพระราชอำนาจในกรณีที่สำคัน ๆ

หีบหมากทองของพวกออกพระนี้ทำด้วยทองคำ มีความงามน้อยกว่าของพวกบรรดาศักดิออกญา แลขอบหมวกลอมภอกประดับด้วยช่อชัยพฤกษ

ชั้นที่สามคือ **''ชั้นออกหลวง''** มีน่าที่เปนทูตสามัญ สำหรับส่งไปประเทศเล็ก ๆ

หีบหมากของพวกเขาทำด้วยเงิน ประดับด้วยกิ่งแลใบชัยพฤกษ ขอบหมวกลอมภอกกว้างเพียงสองนิ้ว แลฝีมือปราณีตน้อยกว่าของออกพระ

ชั้นที่สี่คือ **''ออกขุน''** แลชั้นที่ห้าคือ **''ออกหมื่น''** มีน่าที่ในสำนกกพระราชวงงเปนคนเฝ้าตำหนกกพระที่นั่ง ปลัดกรมในข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ฤๅ ทำเนียบของตุลาการศาลหัวเมือง ตำแหน่งทั้งสองนี้ไม่ค่อยได้รับคำสั่งสำคันจากพระเจ้าอยู่หัวเท่าใดนกก

หีบหมากพระราชทานทำด้วยเงินเนื้อเกลี้ยง ขอบหมวกลอมภอกเล็กลงนิ้วนึง

ขุนนางบรรดาศักดิต่างชั้นกนนเหล่านี้ มีสถานภาพไม่แน่นอนสุดแท้แต่พระราชอัธยาสัยในอันที่จลดอันดับลง ฤๅเลื่อนอันดับขึ้นได้ มีเปนจำนวนมากที่รับราชการใกล้ชิดในพระองค์เรียกกนนว่า**''ขุนนางใน''**หมายความว่าอยู่เฉพาะภายในพระราชวงง

ส่วนผู้ที่บริหารอยู่ภายนอกที่ต้องเกี่ยวกับประชาชนพลเมืองน้นนเรียกว่า**''ขุนนางนอก''** หมายความว่าอยู่เฉพาะภายนอกพระราชวงง

ขุนนางแต่ละคนมีราชทินนาม ยศ ตำแหน่ง น่าที่ เบี้ยหวัดเงินปี แลข้าทาสจำนวนนึงตามลำดับบรรดาศักดิ ได้รับประโยชนเกบ

กินไปชั่วชีวิตของผู้นั้นน ไม่สืบต่อไปเถิงผู้อื่นแม้ภริยาฤๅลูก เพราะข้าทาสถือเปนคนหลวง จเอาข้าทาสไปขายฤๅรับจ้างทำงานอื่นก็หมีได้ เมื่อขุนนางตายข้าทาสสมบัติเหล่านี้ก็จถูกเรียกกลับคืนสู่พระคลังหลวง

ประชาชนสามารถรู้บรรดาศักดิขุนนางเหล่านี้จากที่สาธารณะได้ ไม่เพียงจากหีบหมากพระราชทาน จากรูปพรรณแลโลหะที่ทำหีบฤๅล้อมหมวกลอมภอก สามารถจดูได้จากเรือที่ใช้เปนยานพาหนะอีกหย่างนึง จากดาบที่คาดอีกหย่างนึง ฤๅจากจำนวนผู้เชิญไปข้างน่าหย่างนึง รวมทั้งเราจรู้ได้จากจำนวนข้าทาสที่เดิรตามหลังกระบวนได้อีกด้วย เพราะโดยปกตินั้นนมีกดกำหนดจำนวนข้าทาสไว้ติดตามขุนนางเหล่านี้มีจำนวนที่แน่นอน พระเจ้าอยู่หัวเท่ารั้นนที่มีพระราชอำนาจ ที่จเพิ่มให้กับขุนางที่ทำความชอบรับราชการในตำแหน่งสำคัน ๆ แลลดจำนวนลงเมื่อขุนนางนั้นนหย่อนสมรรถภาพ

นอกจากตำแหน่งบรรดาศักดิทั้งหลายที่กล่าวแล้วนั้นน เมืองที่เค่ามาสวามิภักดิ์กับกรุงศรีอยุทธยาทั้งหลายดงงว่า เมืองพิศม์ณุโลก ตะนาวศรี บางกอก แลพริบพรี ซึ่งเปนหัวเมืองใหญ่ แลมีประชาชนพลเมืองมากกว่าหัวเมืองอื่น ๆ ในราชอาณาจักรสยาม พระเจ้าแผ่นดินจทรงตั้งผู้ปกครองขึ้นเมืองละคนเรียกว่า "อุปราช" ด้วยว่าเก่า

ก่อนโน้นเมืองเหล่านี้เคยเปนอาณาจักรมาก่อนที่จรวมกนนเข้ากับศรีอยุทธยา

เมื่อพระเจ้าแผ่นดินทรงพระกรุณาโปรดเกล้า แต่งตั้ง **''อุปราช''** ไปแล้ว จทรงถอดถอนเสียเมื่อใดก็ได้สุดแท้แต่พระราชอัธยาสัย โดยที่ใคร ๆ จบ่นว่าในชะตากรรมของตนหมีได้เลย ความสำคันแะความซื่อตรงในน่าที่ของอุปราชเหล่านี้ต่อพระเจ้าแผ่นดินเท่ารั้นนเปนเครื่องวัดความยั่งยืนของตำแหน่ง ''อุปราช''

''เจ้าเมืองสามัญ'' คือตำแหน่งของเจ้าผู้ครองนครเดิมที่สังกัดอยู่กับภาคต่าง ๆ เจ้าเมืองสามัญเหล่านี้ มีน่าที่จต้องรายงานข้อราชการตรงต่ออุปราช แลในกรณีที่จำเปน จต้องเกณฑ์ทะหาญหือคนงานโยทาให้กับภาคตามต้องการ แลต้องเสาะเกบบรรณาการที่จต้องนำขึ้นทูลเกล้าถวายต่อพระเจ้าแผ่นดินด้วย

ข้าราชการขุนนางในหัวเมืองชั้นนอกน้นน สังกัดขึ้นตรงต่ออุปราช แลเจ้าเมืองต่าง ๆ หย่างหม้นนคง แลขุนนางเหล่านี้จต้องรายงานการพิศจารณาคดีในเขตรเมืองของตน ให้ผู้บงงคับบัญชาชั้น

เหนือทราบ เพื่อว่าภาคจได้มีส่วนในการพิพากษาคดีด้วย ในกรณีที่เกี่ยวกับประโยชนของพระเจ้าแผ่นดินฤๅของภาคนั้นนโดยตรง

อุปราชจออกไปจากเขตรภาคของตนหมีได้เปนอันขาด นอกจากจได้รับพระราชโองการจากพระเจ้าแผ่นดินเปนการเฉพาะ ตามปกติวงงของอุปราชจตั้งอยู่ในพื้นที่อันเปนที่ตั้งของเมืองเอกของภาค เนื่องจากแต่ละภาคมีการปกครองที่แตกต่างกนนไป จึ่งจำเปนต้องเลือกที่ตั้งวงงอยู่ในศูนย์กลางเพื่อสวัสดิภาพของประชาชนเพื่อความสะดวกในอันที่จเปนศูนย์บัญญชาการสั่งราชการ ฤๅรับรายงานที่หัวเมืองในสังกัดส่งมา

แม้ลางครั้ง ทางราชสำนกกจมีบัญชาให้ทูลเกล้าถวายรายงานเหตการณ์ที่เกิดขึ้นในเขตรของตน ด้วยความเที่ยงธรรมสุจริต เพื่อให้ได้ทรงรับทราบความเปนจริง แต่ข้อความในรายงาน ฤๅใบบอกนั้นน ๆ ก็ไม่ค่อยจมีความจริงเสียเท่าไร ขึ้นอยู่กับนิสัยของอุปราชเอง

มีบ่อยครั้งที่พระเจ้าแผ่นดินทรงตั้งคณะขุนนางต่างพระองค์ออกไปดำเนินการเปนทางลับ ฤๅพิศจารณาจนเถิงที่ แลได้รับคำร้องทุกข์ของราษฎร ถ้าการปรากดความแน่ชัดว่า มีการฉ้อราษฎรบงงหลวง

ฤๅคดีอาญาใด ๆ เกิดขึ้นแล้ว คณะข้าหลวงต่างพระองค์ก็มีอำนาจดำเนินการได้ทันที ในพระนามแห่งพระเจ้าแผ่นดิน แลตัดสินลงโทษให้ประหารชีวิตเสียก็ได้

นอกจาก **"อุปราช"** กับ **"เจ้าเมืองสามัญ"** แล้ว เชาต่างด้าวท้าวต่างแดนที่เดิรทางมาจากอาณาจักรไกล ก็มีหัวน่าของแต่ละกลุ่มชนของตน ทำน่าที่เปนผู้พิพากษาคดีที่เกิดขึ้นในระหว่างชนที่สังกัดชาติของตน แต่เขาเหล่านี้จขึ้นครงกับเสนาบดี "*ออกญาพระคลัง*" เท่ารั้นนที่จมีอำนาจทั้งหมดต่อเชาต่างด้าวนี้

การขอรับคนใหม่เค่ามาอยู่ในหมู่บ้านฤๅค่ายของแต่ละชนต่างด้าวก็ดี การส่งคนที่ได้รับไว้แล้วกลับไปประเทศบ้านเมืองเดิมของเขาก็ดี จต้องได้รับอนุมัติจาก "ออกญาพระคลัง" ก่อนทั้งสิ้น การนำเรือสำเภาเค่ามาเทียบท่า การขนถ่ายสินค้า การจจำหน่ายสินค้าใด ๆ จต้องกรทำไปโดยได้รับอนุมัติจาก "ออกญาพระคลัง" เปนลายลักษณ์อักษรแล้วเท่ารั้นน มิฉะนั้นน ผู้ใดฝ่าฝืนก็จต้องถูกริบทรัพย์ สินค้า ฤๅอาจต้องได้รับโทษจำคุก ฤๅโบยอีกด้วย หัวน่าของชาติต่าง ๆ นี้จเปนผู้ยื่นขอต่อเสนาบดีออกญาพระคลังแทนบุคคลในสังกัดของเขา แต่ถ้าเขาไม่อาจจเจรจากับเสนาบดีโดยตรงได้ เพราะรู้ภาษาสยามไม่ดีภอ ทางราชการ

ก็จจัดล่ามให้เพื่อจได้พูดผ่านล่ามแล้วแปลข้อความเจรจาชี้แจงความประสงนั้น ให้กับเสนาบดีออกญาพระคลังให้ทราบในความตรงกนน การเจรจาเช่นนี้หากเปนการเจรจาการค้าของเชาต่างด้าวกับคนสยามที่มิได้เปนราชการ ก็จต้องทำเช่นนี้ต่อน่าเสนาบดีดุจเดียวกนน ....''

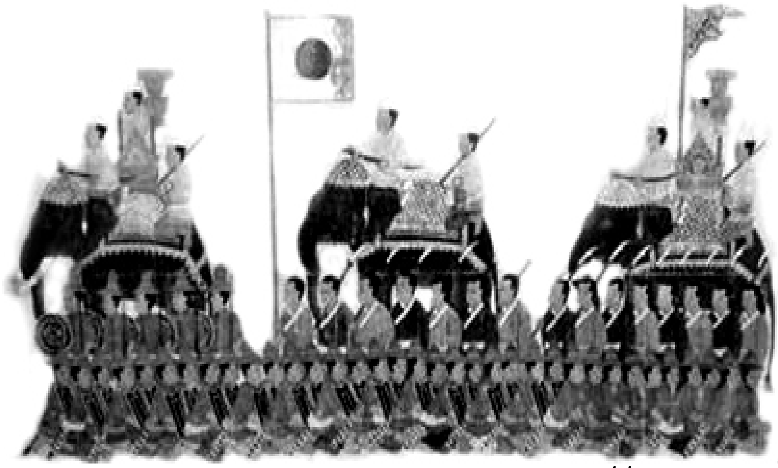
บันทึกท้ายเล่ม ::

ชาวญี่ปุ่น ที่เข้ามาตั้งหลักแหล่งอยู่ในกรุงศรีอยุธยา มีหัวหน้าปกครองเป็นระยะๆ ไป และ ได้รับพระราชทานตำแหน่งเป็นขุนนาง ดังนี้

- ออกพระสุมิฮิโร (ค.ศ. 1600-1610)
- คิวเอมอน ชิโรอิ (ค.ศ. 1610-1617)
- นากามาสะ ยามาดะ หรือ ออกญาเสนาภิมุข (ค.ศ. 1617-1633) ตามประวัติของออกญาเสนาภิมุขนั้น ปรากฏว่ามีบุตรชายคนหนึ่ง เมื่อออกญาเสนาภิมุขถึงแก่อนิจกรรมนั้นบุตรชายมีอายุได้ ๑๘ ปี ได้ตั้งตัวเป็นเจ้าเมืองนครแทนบิดามีตำแหน่งเป็นออกขุนเสนาภิมุข ชื่อจริงจะใช้อะไรไม่พบในจดหมายเหตุ แต่ในบทละครเรื่อง **'มรณกรรมของยามาดะนางะมาสะ''** ของชุสุกุ เทรุโฮะ กล่าวว่าชื่อนางะโตชิ และ

ว่าได้แต่งงานกับลูกสาวเจ้าเมืองคนเก่าชื่อ มานี ส่วนออกญาเสนาภิมุขนั้นว่าเมื่อถึงอนิจกรรมอายุได้เพียง ๔๐ ปีเท่านั้นเอง ในหนังสือประวัติย่อของบุคคลสำคัญกล่าวว่าถึงอนิจกรรมเมื่อ ค.ศ.1633 (พ.ศ. ๒๑๗๖)

- ตาเอมอน อิโตยะ กับ คุนิซุเก ฮิรามัตซุ (ค.ศ. 1633-1640)
- และฮันไซมอน คิมุระ กับ เซนเอมอน อันโตนี (ค.ศ. 1640

Yamada Nakamasa *พร้อมด้วยกองอาสาญี่ปุ่น*

บันทึกลับ ส่วนที่ขาดหาย
จากหน้าประวัติศาสตร์ไทย
กว่า ๖๐๐ ปี
จิตเกษม ณ ระนอง
จัดพิมพ์